

วารสารการบริหารและสังคมศาสตร์ปริทรรศน์

Journal of Administration and Social Science Review

กำหนดการเผยแพร่

วารสารการบริหารและสังคมศาสตร์ปริทรรศน์ กำหนดเผยแพร่ ปีละ 6 ฉบับ (2 เดือน/1ฉบับ)

วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นช่องทางการเผยแพร่ผลงานวิชาการ และผลงานวิจัยทางสหวิทยาการสังคมศาสตร์ของคณาจารย์ นักวิชาการ นิสิต นักศึกษา ผู้สนใจทั่วไป และแขนงวิชาที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นผลงานในเชิงบูรณาการทางสังคมศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ บริหารธุรกิจ บริหารการศึกษา พระพุทธศาสนาและปรัชญา ตลอดจน บทวิเคราะห์ที่เสนอทางออกให้กับปัญหาที่อยู่ในความสนใจของสังคม

บรรณาธิการ

นางสาวสุธามาศ สุขไมตรี

กองบรรณาธิการ

พระเมธาวิเชียร (สุเทพ พุทธจรรยา), รศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ผศ.ดร.สมบุญ วัฒนะ	มหาวิทยาลัยมหิดล
ผศ.ดร.อนุวัต กระสังข์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผศ.ดร.จักรวาล สุขไมตรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
อาจารย์พรมล ศิริวัฒน์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาจารย์ปารมี วชิระปทุมมุตต์	โรงเรียนแม่จันวิทยาคม
อาจารย์ปรีศนา นิเท	โรงเรียนแม่จันวิทยาคม

เลขานุการ : นายภูริช สุขไมตรี

ศิลปกรรม : นายปิยพงษ์ สันธนะกุล

วารสารการบริหารและสังคมศาสตร์ปริทรรศน์

เครือข่ายส่งเสริมงานวิชาการทางสังคมศาสตร์

สำนักการบริหารและสังคมศาสตร์ 157/17 หมู่ที่ 7 ต.กระทุ่มล้ม อ.สามพราน จ.นครปฐม 73220

โทรศัพท์ : 063-3484828 E-mail: sukmaitee1945@gmail.com

จัดพิมพ์โดย: เจ.ปรีณ เลขที่ 94 พระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200

ผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความ (Peer Review)

พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ, ศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พระครูปลัดกวีวัฒน์ (ธีรวิทย์ สุคนธวรรณท์), ดร.	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พระมหาวิโรจน์ คุตติวิโร, ผศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
รศ.ดร.โกนิญฐ์ ศรีทอง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.ภาสกร ดอกจันทร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
รศ.ดร.สุธรรม เลิศพงษ์ประเสริฐ	มหาวิทยาลัยเกริก
ผศ.ดร.ชาญชัย จิตเรเล่าอาพร	มหาวิทยาลัยสยาม
ผศ.ดร.ชุมพล รอดแจ่ม	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ผศ.ดร.ฐิติมา ไห้ล่ายอง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
ผศ.ดร.ณัฐพงศ์ บุญเหลือ	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ผศ.ดร.ธรา อังสกุล	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ผศ.ดร.ธีรภัทร์ ลอยวิรัตน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ผศ.ดร.พิมพ์พีจี้ บรรจงปฐ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ผศ.ดร.ภัทรพร พงศาปรมัตถ์	มหาวิทยาลัยนเรศวร
ผศ.ดร.วันชัย สุขตาม	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ผศ.ดร.ศุภกฤษฎี นวัตกรรมกุล	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ผศ.ดร.สุทิสรา รัตนวิชา	มหาวิทยาลัยเกริก
ผศ.ดร.สุชุมพงศ์ ชาญนุวงศ์	มหาวิทยาลัยเกริก
อ.ดร.เฟื่องฟ้า ปัญญา	มหาวิทยาลัยนเรศวร
อ.ดร.วงศ์ชนก จำเริญสาร	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
อ.ดร.วิญญู กินแสน	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
อ.ดร.สาธิต รักษิตัญญ	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
อ.ดร.สุนทรีย์ ตั้งศรีวงศ์	มหาวิทยาลัยนเรศวร
อ.ดร.อดิศักดิ์ โชติธรรมธรา	มหาวิทยาลัยนเรศวร
อ.ดร.อุดมลักษณ์ ศรีซัซม	มหาวิทยาลัยนเรศวร
อ.ดร.กรรณา มธุรารังสรรค์	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
อ.ดร.อุเทน ลาพิงค์	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
อ.นฤมลวรรณ สุขไมตรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ร้อยโท ดร.ธวัชชัย คำยอด	มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
อ.อาภาภรณ์ จวนสา	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.ธนรัสมิ์ ธีรนาเกียรติ	สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์
Totsaporn Intarabumrung	Roxbury Community College

บทบรรณาธิการ

วารสารการบริหารและสังคมศาสตร์ปริทรรศน์ ฉบับนี้เป็นวารสาร ปีที่ 4 ฉบับที่ 4 เดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม 2564 ที่ได้รับการรับรองคุณภาพวารสารจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai Journal Citation Index-TCI) เพื่อรักษาคุณภาพของบทความให้เป็นไปตามเงื่อนไขและกติกาสากล กองบรรณาธิการได้พิจารณาบทความ โดยเสนอบทความต่อคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรอง (Peer Review) จำนวน 2-3 คน พิจารณาตรวจแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์ของบทความก่อนการลงตีพิมพ์ และคัดเลือก กลั่นกรองบทความให้เกิดความสมบูรณ์และมีคุณภาพมากที่สุด ครอบคลุมการตีพิมพ์เผยแพร่ รวมถึง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางวิชาการ และเป็นการพัฒนาศักยภาพทางด้านการสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการ สำหรับเนื้อหาของวารสารฉบับนี้ ถือได้ว่ามีความโดดเด่นที่เน้นกระบวนการวิจัยที่เข้มข้น โดยภาพรวมหลักเป็นการพัฒนาจากงานวิจัยที่ศึกษาเฉพาะกรณีแต่ละบทความได้เน้นกระบวนการวิจัยเชิงลึกในหลายรูปแบบทั้งในรูปแบบของการสอบถาม การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม กอปรกับบทความส่วนใหญ่แสดงถึงการทำงานร่วมกันของผู้มีพหุปัญญาในลักษณะทีมงาน ทำให้บทความมีความละเอียด รอบคอบ ถี่ถ้วน มีการวิเคราะห์ถึงปัญหาและข้อเสนอแนะได้อย่างสมบูรณ์ น่าสนใจ

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ นิสิต นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปทุกท่านที่ให้ความสนใจร่วมส่งบทความเผยแพร่ ในวารสารการบริหารและสังคมศาสตร์ปริทรรศน์ และขอขอบพระคุณกองบรรณาธิการ ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาถ้อยแถลงบทความทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

นางสาวสุธามาศ สุขไมตรี
บรรณาธิการ

สารบัญ (Content)

	หน้า
กองบรรณาธิการ.....	(1)
คณะกรรมการกลั่นกรองบทความ.....	(2)
บทบรรณาธิการ.....	(3)
สารบัญ (Content).....	(4)-(5)
บูรณาการองค์ประกอบของอิทธิพลของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชน ในการเลือกตั้งทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานครด้วยหลักพุทธธรรม.....	1-10
พระเมธาวิเชียร (สุเทพ ปลิวโก), จำนงค์ อติวัฒนสิทธิ์, สุรพล สุยะพรหม	
ปัจจัยที่มีต่อพฤติกรรมกาตัดสินใจซื้อสินค้าของผู้บริโภคในตลาดนัดหัวมุมเกษตร-นวมินทร์ เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร.....	11-22
ร้อยตำรวจโท สิ้นสุข แสงแก้ว	
ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการของวัดศาลาลอย จังหวัดนครราชสีมา ในช่วงการระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19).....	23-36
รามณรงค์ นิลกำแหง, โชคดี คู่ทวีกุล, สรณศิริ รวีโรจน์วรกุล	
ปัจจัยภายในองค์การที่มีผลต่อการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาไทย.....	37-50
ชัยอนันต์ สิริเบญจสานนท์	
ทัศนคติของประชาชนต่อการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด สตูล.....	51-60
ปริญญ์ อังโชติพันธ์, ชาญชัย จิตรเหล้าอาพร	
ปัจจัยด้านการพัฒนากีฬาแบดมินตันที่ส่งผลต่อศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศ ไทย.....	61-74
กัจจวล แก้วประสิทธิ์	
การนำนโยบายการป้องกัน และควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไปปฏิบัติในกรณีสถานบันเทิงบนถนนข้าวสาร.....	75-84
วรงค์สิทธิ์ สิงห์ดำรงค์, ชาญชัย จิตรเหล้าอาพร	
ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลเมืองบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี.....	85-98
สุธรรม เลิศพงษ์ประเสริฐ, ธนชาติ ประทุมสวัสดิ์	
พุทธวิธีบริหารคนเก่งและคนดี เพื่อพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในยุคโลกไร้ พรมแดน.....	99-110
สุชุมพงศ์ ชาญนุวงศ์, นิติกานต์ ธรรมหรรษากุล	

หน้า

โมเดลสมการโครงสร้างพฤติกรรมการปรับตัวของอาสาสมัครแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมา ในจังหวัดสมุทรสาคร ต่อสถานการณ์โควิด-19.....	111-125
นราเขต ยิ้มสุข, ศิริจันทร์รัตน์ กาญจนกฤษ	
แนวทางการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้เพื่อพร้อมรับความเปลี่ยนแปลง.....	126-135
นิสรา ใจชื่อ	
ภาคผนวก.....	136-142
หลักเกณฑ์การเสนอบทความและคำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์	

บูรณาการองค์ประกอบของอิทธิพลของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนใน
การเลือกตั้งทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานครด้วยหลักพุทธธรรม
Integrating the Influence of Political Parties Affecting People's Voting Decision
in General Elections in Bangkok with Buddha's Dhamma

พระเมธาวิจารย์ (สุเทพ ปสิวิโก)¹ จ्ञำนงค์ อดิวัฒน์สิทธิ² สุรพล สุขะพรหม³

Phramedhavinaiyars (Suthep Pasiviko), Chamnong Adiwatanasit, Suraphon Suyaphom

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ 1.เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของอิทธิพลพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานคร 2.เพื่อศึกษาองค์ประกอบอิทธิพลพรรคการเมืองที่มีต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานคร 3.เพื่อนำเสนอการพัฒนาองค์ประกอบอิทธิพลพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานครโดยบูรณาการด้วยหลักสังคหัตถุธรรม ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 27 รูปหรือคน และการสนทนากลุ่มเฉพาะผู้เชี่ยวชาญ 9 รูปหรือคน การวิเคราะห์ข้อมูลแบบพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1.สภาพทั่วไปของอิทธิพลพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานคร คือ นโยบายและผลงานดี ผู้นำพรรคภาพลักษณ์ดี พรรคใหญ่มีชื่อเสียง และประชาชนชื่นชอบ 2.องค์ประกอบอิทธิพลพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานคร คือ การมีนโยบายและผลงานดี การมีหัวหน้าพรรคภาพลักษณ์ดี การเป็นพรรคการเมืองที่มีขนาดใหญ่และชื่อเสียงดี และการเป็นพรรคที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งชื่นชอบ และ 3.การพัฒนาองค์ประกอบอิทธิพลพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานครโดยบูรณาการด้วยหลักสังคหัตถุธรรมทำให้ได้อิทธิพลพรรคการเมืองที่ประกอบด้วยธรรมคือ พรรคมีนโยบายตอบสนองความต้องการคนส่วนมาก พรรคมีผู้นำและสมาชิกใจกว้างมีสัจจะ พรรคมีชื่อเสียงสุจริตที่ประชาชนเห็นและรับรู้ได้ และพรรคเข้าถึงประชาชนและประชาชนก็เข้าถึงได้ง่าย

คำสำคัญ (Keywords): อิทธิพลของพรรคการเมือง; การตัดสินใจ; การเลือกตั้งทั่วไป

Received: 2021-10-16 Revised: 2021-10-21 Accepted: 2021-10-26

¹ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Doctor of Philosophy Program, Department of Political Science, Faculty of Social Science,
Mahachulalongkornrajavidyalaya University. E-mail: psbud@hotmail.com

² สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Department of Political
Science, Faculty of Social Science, Mahachulalongkornrajavidyalaya University. E-mail: chamnong@gmail.com

³ สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Department of Political
Science, Faculty of Social Science, Mahachulalongkornrajavidyalaya University. E-mail: Surapol.suy@
mcu.ac.th

Abstract

The objectives of this research were: 1.to study the general conditions of influence of political party affecting people's voting decision in general election in Bangkok; 2.to study the components of influence of political party affecting people's voting decision in general election in Bangkok; and 3.to present the development of components of influence of political party affecting people's voting decision in general election in Bangkok by integrating with Sangaha Vatthu Dhamma (principles of service). Qualitative research method was used by in-depth interviews with 27 key informants and a focus group discussion of 9 specialists. Data analysis was explanatory and descriptive.

The results of research were showed:

1. General conditions of influence of political party affecting people's voting decision in general election in Bangkok were: the nature of a political party with good policies and performances; a good-image party leader; a large and well-known party; and the party favored by those eligible to vote.

2. Components of political party influence of political party affecting people's voting decision in general election in Bangkok were making the political party influential: a political party with good policies and performances; a good-image party leader a large and well-known political party; and a political party favored by those eligible to vote.

3. The development of components of influence of political party affecting people's voting decision in general election in Bangkok was an integration with Sangaha Vatthu Dhamma (principles of service), resulting in the political party influences with morality : the party had a policy satisfying the needs of most people; its party leader and people were able to negotiating with credibility; the party had a reputation for honesty that people can see and perceive; and the party was reaching people, and the people were able to access it.

Keywords: Influence of Political Party; Decision; General Election

บทนำ (Introduction)

ประเทศไทยหลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยเมื่อปี พ.ศ. 2475 แล้วประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารประเทศมากขึ้นตามลำดับโดยมีการรวมตัวกันของกลุ่มคนที่มีความเห็นทางการเมืองในทิศทางเดียวกันจัดตั้งพรรคการเมืองเพื่อทำงานทางการเมืองโดยมีเป้าหมาย คือ การเป็นรัฐบาลบริหารปกครองประเทศตามอุดมการณ์และแนวทางที่เห็นว่าดีและชอบธรรม เมื่อจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นแล้วก็ต้องแสดงบทบาท คือ การเสนอตัวผ่านระบบการเลือกตั้งเข้าไปทำงานด้านการบริหารประเทศด้วยการส่งนักการเมืองที่เป็นสมาชิกพรรคการเมืองตนเข้ารับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้เพื่อหวังเป็นรัฐบาลหรืออย่างน้อยก็ได้เป็นพรรคร่วมรัฐบาล

ด้วยเหตุนี้จึงกล่าวได้ว่า พรรคการเมือง การเลือกตั้ง และประชาชน จึงเป็นองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ต่อกันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ นั่นหมายความว่า พรรคการเมืองต้องอาศัยการเลือกตั้งเป็นช่องทางที่

นำพาตนเข้าสู่อำนาจทางการเมืองการบริหารประเทศและประชาชนต้องอาศัยกระบวนการเลือกตั้งเป็นช่องทางเลือกผู้แทนของตนเข้าสู่สภาผู้แทนราษฎร หากพรรคการเมืองต้องการเสียงสนับสนุนจากประชาชนผู้มีสิทธิในการเลือกตั้ง พรรคการเมืองก็ต้องสร้างสัมพันธภาพระหว่างพรรคการเมืองกับประชาชนเพื่อให้ประชาชนสนับสนุนพรรคและสมาชิกพรรคที่ส่งลงรับการเลือกตั้ง ดังนั้น เพื่อให้ประชาชนเลือกพรรคของตนเป็นรัฐบาล (พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 2558: 110) พรรคการเมืองต้องใช้กลยุทธ์เพื่อทำให้ประชาชนเกิดทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับพรรคการเมืองตน พรรคการเมืองจึงจำเป็นต้องบอกแก่ประชาชนเกี่ยวกับเรื่องอุดมการณ์ แนวความคิด และนโยบายของพรรคเพื่อทำให้พรรคได้รับความสนใจและนำไปสู่การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้เพื่อจักได้เข้ามาทำงานการเมืองตามที่มุ่งหมายไว้

การสร้างความสำเร็จที่ดีมีความสำคัญที่จะส่งผลให้สมาชิกของพรรคได้รับเลือกตั้งที่มีจำนวนมากพอจนกระทั่งสามารถจัดตั้งรัฐบาลได้หรือเป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาลได้ พรรคการเมืองจึงจำเป็นต้องดำเนินการทุกอย่างโดยรอบคอบเพื่อให้พรรคและสมาชิกพรรคของตนอยู่ในใจของประชาชนให้ได้ จึงจักทำให้ความมุ่งหวังของพรรคประสบความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม (เสรี วงษ์มณฑา, 2550: 80)

ด้วยสาเหตุดังที่กล่าวมานี้จึงทำให้พรรคการเมืองยุคปัจจุบันมีการนำวิธีการตลาดเข้ามาใช้กับการเมืองด้วยเพื่อทำให้พรรคการเมืองของตนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนคือ หวังที่จะให้ประชาชนคล้อยตามข้อเสนอของตนแล้วสนับสนุนให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งในนามพรรคของตนได้รับคะแนนเสียงสูงสุดหรือได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งซึ่งจะส่งผลให้พรรคการเมืองของตนเป็นที่รู้จักและยอมรับอย่างกว้างขวางจากประชาชน นอกจากนี้ พรรคการเมืองยังใช้การหยั่งเสียงสำรวจความต้องการของประชาชน (Polling) เพื่อนำข้อมูลที่ได้มา จัดทำนโยบายสนองความต้องการของประชาชนอย่างตรงประเด็น อันเป็นการสร้างอิทธิพลของพรรคการเมืองต่อประชาชน

แต่มีปัญหาที่จักต้องระมัดระวังซึ่งมักจะเกิดขึ้นหลังการสร้างคามนิยมหรืออิทธิพลให้พรรคการเมืองของตนโดยปราศจากความรับผิดชอบก็คือความผิดหวังและความเบื่อหน่ายการเมืองที่เกิดขึ้นแก่ประชาชน (ฐปนรต พรหมอินทร์, 2545: 75) ดังนั้น สิ่งที่น่าจะดีที่สุดแก่ทุกฝ่ายก็คือการที่พรรคการเมืองสร้างอิทธิพลของพรรคการเมืองต่อประชาชนด้วยการพูดจริงและทำจริงในสิ่งที่โฆษณาหาเสียงไว้กับประชาชน ไม่ควรสร้างอิทธิพลให้แก่พรรคการเมืองของตนด้วยการหลอกลวงประชาชนอีกต่อไป โดยควรทำการศึกษา วิจัย และสำรวจให้พบว่า มีวิธีการใดบ้างที่จักทำให้พรรคของตนเข้าไปนั่งอยู่ในหัวใจของประชาชนเมื่อพบแล้วให้รับดำเนินการตามวิธีนั้นทันที

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของอิทธิพลพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบอิทธิพลพรรคการเมืองที่มีต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อนำเสนอการพัฒนาองค์ประกอบอิทธิพลพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานครโดยบูรณาการด้วยหลักสังคหวัตถุธรรม

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

รูปแบบของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “บูรณาการองค์ประกอบของอิทธิพลของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานครด้วยหลักพุทธธรรม” ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เป็นแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Documentary Survey Research) กับอิทธิพลของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานคร การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และสนทนากลุ่มเฉพาะของผู้เชี่ยวชาญ (Focus Group Discussion)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

การวิจัยครั้งนี้ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ที่เป็นผู้มีความเกี่ยวข้องกับการวิจัยเพื่อให้ข้อมูลสำคัญสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก ดังนี้ 1) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 2 รูป 2) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการพรรคการเมือง จำนวน 3 คน 3) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านการลงสมัครรับเลือกตั้ง จำนวน 3 คน 4) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านทีมการเมือง จำนวน 12 คน 5) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการทางรัฐศาสตร์ จำนวน 2 คน 6) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร จำนวน 3 คน 7) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านผู้นำชุมชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 2 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 27 รูปหรือคน

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญสำหรับการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

การวิจัยครั้งนี้ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ที่เป็นผู้มีความเกี่ยวข้องกับการวิจัยเพื่อให้ข้อมูลสำคัญสำหรับการสนทนากลุ่มเฉพาะโดยใช้วิธีการสนทนากลุ่มเฉพาะผ่านระบบออนไลน์ทางโปรแกรมซูม (ZOOM) เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน พ.ศ. 2564 เวลา 09.00 น. เป็นต้นไป จำนวนทั้งสิ้น 9 รูปหรือคน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง และแบบสนทนากลุ่มเฉพาะ ซึ่งเป็นเครื่องมือสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Silverman, D., 2000: 90) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นการนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาแล้ว มาจัดเก็บให้เป็นระบบ ระเบียบ ให้ความหมายกับข้อมูล จัดหมวดหมู่ความหมายข้อมูล วิเคราะห์และสรุปรวบรวมความหมายข้อมูล ทั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้ “การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation)” (Denzin, Norman k., and Yvonne S. Lincoln, 2000: 391) คือ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่แตกต่างกันเพื่อเลือกเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นเรื่องเดียวกันไว้ ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี ผลการวิจัย และนำข้อมูลทั้งหมดมาพิจารณาแม้จะมาจากแหล่งข้อมูลที่แตกต่างกันทั้งเวลา สถานที่ และบุคคลก็ตาม เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลก่อนนำไปวิเคราะห์

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลหลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ครบถ้วนแล้ว และนำคำตอบที่ได้จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 27 รูปหรือคน มาสรุปประเด็นตามข้อคำถามเพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์และขอบเขตด้านเนื้อหาของการวิจัย

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มเฉพาะ

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มเฉพาะ ดังนี้

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นขององค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยโดยตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ

2.2 รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มเฉพาะเพื่อนำคำตอบที่ได้มาสรุปเป็นการยืนยัน หรือปรับแก้องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยเกี่ยวกับอิทธิพลพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัย (Research Results)

จากการวิจัยเรื่อง “บูรณาการองค์ประกอบของอิทธิพลของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานครด้วยหลักพุทธธรรม” ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

สภาพทั่วไปของอิทธิพลพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานคร มีดังต่อไปนี้

1. การมีนโยบายและผลงานดี

นโยบายที่ดีคือถูกใจประชาชนและผลงานในอดีตที่ดีคือเป็นประโยชน์แก่ประชาชนของพรรคการเมือง ประชาชนย่อมสนใจนำมาพิจารณาประกอบการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้ ดังนั้น พรรคการเมืองจึงจำเป็นต้องกลั่นกรองนโยบายที่ดีและส่งผลงานที่ดีที่เป็นประโยชน์และตอบสนองความต้องการของประชาชนส่วนมาก

2. การมีภาพลักษณ์ที่ดีของหัวหน้าพรรคการเมือง

ประชาชนส่วนใหญ่มีความเชื่อว่า ภาพลักษณ์ที่ดีของหัวหน้าพรรคการเมืองย่อมสะท้อนให้เห็นถึงสภาพการบริหารจัดการของพรรคการเมืองว่ามีการบริหารจัดการดีหรือไม่ดีอย่างไร ดังนั้น จึงย่อมมีการนำภาพลักษณ์ของหัวหน้าพรรคการเมืองมาพิจารณาประกอบการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งด้วย

3. การมีพรรคขนาดใหญ่และมีชื่อเสียงดี

ประชาชนที่มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการเมืองในประเด็นการจัดตั้งรัฐบาลที่ต้องดำเนินการโดยพรรคที่มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับการเลือกตั้งมาจำนวนมากที่สุดโดยประชาชนเหล่านี้จะจับตาดูและให้ความคาดหวังแก่พรรคการเมืองที่มีขนาดใหญ่เพราะหัวหน้าพรรคขนาดใหญ่มีโอกาสขึ้นสู่ตำแหน่งสูงของการบริหารประเทศ คือ เป็นผู้นำรัฐบาลได้ยังเป็นพรรคที่มีชื่อเสียงด้านดีด้วยที่น่าสนใจ

4. การมีผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งชื่นชอบ

ดัชนีสำหรับวัดความนิยมนักการเมืองประการหนึ่ง คือ การมีแฟนคลับชื่นชอบและมอบคะแนนเสียงของตนให้โดยไม่สนใจว่านักการเมืองที่ตนชื่นชอบนั้นจะสังกัดอยู่พรรคการเมืองใด และในวันเลือกตั้งก็จะแปรสภาพความชื่นชอบเป็นคะแนนเสียง เรื่องนี้จัดเป็นอิทธิพลทางการเมืองแม้จะดูเป็นการตอบสนองความต้องการตนเองของประชาชนแต่มีผลทางการเมืองที่สามารถพลิกผันสถานการณ์ทางการเมืองได้อย่างเหลือเชื่อ

องค์ประกอบของอิทธิพลพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานคร มีดังต่อไปนี้

1. เป็นพรรคการเมืองที่มีนโยบายและผลงานดี

การเป็นพรรคการเมืองที่มีมาตรฐานสูงมีองค์ประกอบของอิทธิพลพรรคการเมืองที่สำคัญ คือ การมีนโยบายและผลงานดีเป็นที่เชื่อถือและเชื่อมั่นของประชาชน องค์ประกอบอิทธิพลพรรคการเมืองข้อนี้ย่อมเป็นแรงผลักดันให้ประชาชนผู้มีความพึงพอใจตัดสินใจมอบคะแนนอันเป็นสิทธิ์ของตนให้ตามแรงผลักดันของอิทธิพลพรรคการเมืองนี้

2. เป็นพรรคการเมืองที่หัวหน้าพรรคมีภาพลักษณ์ดี

ภาพลักษณ์ดี หมายถึง การมีประวัติและภาพของความเป็นบุคคลซื่อสัตย์สุจริต วิสัยทัศน์กว้างไกล กล้าคิด พูด และทำในสิ่งที่ถูกต้องดีงามซึ่งเป็นลักษณะหรือคุณสมบัติของบุคคลที่มีภาวะผู้นำ มีอยู่ในหัวหน้าพรรคการเมืองพรรคใดก็ตาม พรรคนั้นจักได้รับการยอมรับอย่างจริงจังจากประชาชนในวันเลือกตั้งการยอมรับด้วยความจริงใจก็จะกลายเป็นคะแนนเสียงที่มอบให้ด้วยความศรัทธาในหัวหน้าพรรค

3. เป็นพรรคการเมืองขนาดใหญ่และมีชื่อเสียงดี

ประชาชนที่มองเห็นอย่างเข้าใจในกระบวนการจัดตั้งรัฐบาลตามระบบการเมืองในระบอบประชาธิปไตยย่อมสนับสนุนพรรคการเมืองขนาดใหญ่ที่มีชื่อเสียงดี เพราะคาดหวังว่าพรรคการเมืองขนาดใหญ่มีโอกาที่จะทำงานในฝ่ายรัฐบาลและสามารถหยิบยกนโยบายที่เสนอไว้ในคราวหาเสียงขึ้นมาปฏิบัติให้เกิดผลได้ องค์ประกอบของอิทธิพลพรรคการเมืองข้อนี้ทำให้เกิดเสถียรภาพที่มั่นคงทางการเมืองได้

4. เป็นพรรคการเมืองที่มีผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งชื่นชอบ

ประชาชนชื่นชอบพรรคการเมืองไหนจะคอยติดตามความเคลื่อนไหวของพรรคการเมืองที่เป็นขวัญใจตนและคอยส่งเสริมพรรคและนักการเมืองในสังกัดให้มีโอกาสทำงานทางการเมืองหากยังไม่เปลี่ยนใจเสียก่อน ความชื่นชอบนี้จะแปรสภาพเป็นคะแนนเสียงให้แก่พรรคและนักการเมืองในสังกัด กล่าวได้ว่า นี่คือองค์ประกอบของอิทธิพลพรรคการเมืองที่คำนวณความมั่นคงให้แก่การเมืองไทย

การพัฒนาองค์ประกอบของอิทธิพลพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานครโดยบูรณาการด้วยหลักสังคหวัตถุธรรม 4 ประการ คือ ทาน (โอบอ้อมอารีย์) ปิยวาจา (วจีซื่อตรง) อตถจริยา (สงเคราะห์ประชาชน) สมานัตตตา (วางตนดีเสมอต้นเสมอปลาย) มีดังต่อไปนี้

1. เป็นพรรคการเมืองที่มีนโยบายและผลงานดี

องค์ประกอบของอิทธิพลพรรคการเมืองที่ว่าด้วย “พรรคการเมืองที่มีนโยบายและผลงานดี” เมื่อพัฒนาโดยบูรณาการด้วยสังคหวัตถุธรรม จะมีลักษณะเป็น “นโยบายตอบสนองความต้องการของคนส่วนมาก” เน้นและเน้นการให้ความสำคัญแก่ประโยชน์ของประชาชน

2. เป็นพรรคการเมืองที่หัวหน้าพรรคมีภาพลักษณ์ดี

องค์ประกอบของอิทธิพลพรรคการเมืองที่ว่าด้วย “พรรคการเมืองที่หัวหน้าพรรคมีภาพลักษณ์ดี” เมื่อพัฒนาโดยบูรณาการด้วยสังคหวัตถุธรรม จะมีลักษณะเป็น “หัวหน้าพรรคและพลพรรคเจรจา มีสัจจะ น่าเชื่อถือ” เน้นและมุ่งการมีคุณสมบัติที่ดีทางธรรมของผู้นำและนักการเมืองในสังกัดไม่ใช่เฉพาะหัวหน้าพรรคเท่านั้น

3. เป็นพรรคการเมืองขนาดใหญ่และมีชื่อเสียงดี

องค์ประกอบของอิทธิพลพรรคการเมืองที่ว่าด้วย “พรรคการเมืองขนาดใหญ่และมีชื่อเสียงดี” เมื่อพัฒนาโดยบูรณาการด้วยสังคหวัตถุธรรม จะมีลักษณะเป็น “พรรคการเมืองที่มีชื่อเสียงทางสุจริตที่ประชาชนมองเห็นและรับรู้ได้” เน้นและมุ่งที่ชื่อเสียงกิตติศัพท์ทางคุณธรรมของพรรคการเมืองที่ประชาชนสามารถสัมผัสและรับรู้ได้ไม่เน้นที่ขนาดของพรรคจะเล็กหรือใหญ่ไม่สำคัญ

4. พรรคการเมืองที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งชื่นชอบ

องค์ประกอบของอิทธิพลพรรคการเมืองที่ว่าด้วย “พรรคการเมืองที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งชื่นชอบ” เมื่อพัฒนาโดยบูรณาการด้วยสังคหวัตถุธรรม จะมีลักษณะเป็น “พรรคการเมืองที่เข้าถึงประชาชนและประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย” เน้นและมุ่งการทำสังคมสงเคราะห์และการทำประโยชน์แก่ประชาชนอันเป็นการเข้าหาหรือเข้าถึงประชาชนโดยตรงและในทางกลับกันประชาชนก็สามารถเข้าหานักการเมืองได้โดยง่าย ทำให้ไม่มีช่องว่างระหว่างนักการเมืองกับประชาชนซึ่งเป็นผลดีแก่การบริหารบ้านเมือง

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

สภาพทั่วไปของอิทธิพลพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานคร คือ การที่นโยบายและผลงานที่ดีของพรรคตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาของประชาชนได้ หัวหน้าพรรคมีภาพลักษณ์ดีคือมีความซื่อสัตย์ วิสัยทัศน์ก้าวหน้า และกล้าหาญทางจริยธรรม พรรคเป็นพรรคใหญ่และชื่อเสียงดีที่ทำให้ประชาชนหวังว่าพรรคจะได้เป็นรัฐบาล และการที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งชื่นชอบ สภาพการณ์อย่างนี้พรรคสมควรที่จะจัดตั้งสมาคมเพื่ออาศัยบุคคลเหล่านี้ทำกิจกรรมสร้างสรรค์ทางการเมืองและสังคมสงเคราะห์ การดำเนินการอย่างนี้จักสร้างชื่อเสียงให้แก่พรรคสอดคล้องกับ พล ไกรสินธ์ ที่วิจัยเรื่อง “อิทธิพลที่มีต่อการใช้สิทธิการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามรัฐธรรมนูญ ฉบับ พ.ศ. 2540 : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดหนองคาย” พบว่า สื่อมีอิทธิพลชี้นำประชาชนเกี่ยวกับพรรคการเมือง ในชนบทบุคคลที่มีส่วนขึ้นสูงที่สุดในการลงคะแนน คือ ตนเอง เหตุผลสำคัญที่สุดในการตัดสินใจคือการดูที่ตัวบุคคลว่า เคยทำประโยชน์ให้ท้องถิ่นหรือไม่ และการจะตัดสินใจเลือกใครขึ้นอยู่กับพรรคพวกเพื่อนฝูง (พล ไกรสินธ์, 2557: 40) สอดคล้องกับ ศิริพงษ์ ทรงวิทยารธรรม ที่วิจัยเรื่อง “อิทธิพลของสื่อสิ่งพิมพ์ต่อพฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้ง : ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในเขตดอนเมือง” พบว่า การได้รับสื่อสิ่งพิมพ์การหาเสียงและความสนใจข่าวสารทางการเมือง มีผลต่อการใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชน เหตุผลที่ใช้สิทธิเลือกตั้งคือสนับสนุนผู้สมัครที่ตนชอบเพราะเป็นบุคคลมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ มีผลงานในพื้นที่ และมีน้ำใจเยี่ยมเยียนสม่ำเสมอ (ศิริพงษ์ ทรงวิทยารธรรม, 2557: ก) และสอดคล้องกับ เพ็ญทิพย์ ชัยโณม ที่วิจัยเรื่อง “การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อ 6 มกราคม 2544 : ศึกษาเฉพาะกรณีเขตเลือกตั้งที่ 18 (เขตวังทองหลาง) กรุงเทพมหานคร” พบว่า ประชาชนเห็นว่าการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นสิทธิและหน้าที่และคำนึงถึงพรรคและผู้สมัครที่ตนชื่นชอบ (เพ็ญทิพย์ ชัยโณม, 2559: 235)

องค์ประกอบของอิทธิพลพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานคร คือ การที่พรรคการเมืองสร้างนโยบายที่ดีถูกใจประชาชนและมีผลงานที่ดี เนื่องจากการมีนโยบายที่ดีจักทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นว่า พรรคดำเนินการทางการเมืองเพื่อประชาชนและประเทศชาติ ย่อมจักสนับสนุนเต็มที่ การที่หัวหน้าพรรคจักมีภาพลักษณ์ดีนั้น พรรคต้องคัดเลือกผู้เป็นหัวหน้าพรรคมีเช่นนั้น ความนิยมที่มีต่อพรรคจะลดน้อยลง คำว่า “ภาพลักษณ์ที่ดี” มิได้หมายถึงเพียงรูปร่างหน้าตาของหัวหน้าพรรค

แต่หมายถึงภาพลักษณ์เชิงคุณธรรมของความเป็นคนดีซึ่งสะท้อนถึงพรรคว่า มีภาพลักษณ์ของการเป็นองค์กรที่ดีด้วย คือ หมายความว่า ทุกสิ่งที่เกี่ยวข้องกับหัวหน้าพรรคย่อมเป็นสิ่งที่จึงทำให้พรรคได้รับความนิยม การเป็นพรรคการเมืองขนาดใหญ่และมีชื่อเสียงดี เป็นเรื่องที่ผู้บริหารพรรคต้องดำเนินการให้พรรคเติบโตเป็นพรรคการเมืองขนาดใหญ่และรักษาชื่อเสียงที่ดีไว้ให้คงอยู่อย่างสง่างามโดยไม่แยกเป็นพรรคอื่น เมื่อเป็นอย่างนี้จะทำให้ระบบพรรคการเมืองเข้มแข็งเหมือนประเทศที่เจริญแล้ว

สำหรับการเป็นพรรคการเมืองที่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งชื่นชอบนั้น พรรคต้องเปิดโอกาสให้ผู้ชื่นชอบพรรคได้เข้ามาร่วมรับผิดชอบและบริหารพรรคแบบบริษัมหาชน สอดคล้องกับ **สุจิต บุญบงการ** ที่วิจัยเรื่อง “แบบแผนพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทยในการเลือกตั้ง” พบว่า คนไทยลงคะแนนเสียงเลือกตั้งด้วยสำนึกว่า เป็นหน้าที่มากกว่าเพื่อแสดงออกซึ่งความต้องการจะเปลี่ยนแปลงหรือควบคุมรัฐบาล ผู้มีการศึกษาและอยู่ในกรุงเทพมหานครเลือกตั้งโดยพิจารณาพรรคและนโยบาย ส่วนคนชนบทนิยมเลือกตั้งโดยพิจารณาตัวบุคคล ดังนั้น การเลือกตั้งในกรุงเทพมหานครชื่อเสียงพรรคจึงมีความสำคัญ ส่วนในชนบทผู้สมัครมีความสำคัญโดยพรรคแทบไม่มีความหมายในการเลือกตั้งในพื้นที่ที่เป็นชนบท (สุจิต บุญบงการ, 2561: 54) สอดคล้องกับ **ชุตินา ศิริเมธาวิ** ที่วิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดลพบุรี : ศึกษาในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2560” พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสูงสุด คือ คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง (ชุตินา ศิริเมธาวิ, 2560: 40-46) และสอดคล้องกับ **พนธ์ทิพา อัครธีรณัย** ที่วิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก : ศึกษาในช่วงเวลา พ.ศ. 2559” พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับสื่อของประชาชนชาวจังหวัดนครนายกมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก (พนธ์ทิพา อัครธีรณัย, 2559)

การพัฒนาองค์ประกอบของอิทธิพลพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานครโดยบูรณาการด้วยหลักสังคหวัตถุธรรม คือ ทาน (การโอบอ้อมอารีย์) ปิยวาจา (วจีซื่อตรง) อตถจริยา (สงเคราะห์ประชาชน) และสมานัตตตา (วางตนดีเสมอต้นเสมอปลาย) 1) ด้านการเป็นพรรคการเมืองที่มีนโยบายและผลงานดี ก่อให้เกิดการกำหนดนโยบายและสร้างผลงานที่เอื้อประโยชน์แก่ประชาชนและบ้านเมืองเป็นหลัก 2) ด้านการเป็นพรรคการเมืองที่หัวหน้าพรรคมีภาพลักษณ์ดี ก่อให้เกิดการกำหนดคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของหัวหน้าพรรค เช่น การเจรจาด้วยซื่อตรงไปตรงมาไม่เจรจาซ่อนเร้นผลประโยชน์ 3) ด้านการเป็นพรรคการเมืองขนาดใหญ่และมีชื่อเสียงดี ก่อให้เกิดการกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน 4) ด้านการเป็นพรรคการเมืองที่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งชื่นชอบ ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ สอดคล้องกับ **พระโสภณ โสภโณ (ทองสม)** ที่วิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ 4 เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนวัดใหม่ทุ่งคา อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสงขลา” พบว่า ชุมชนวัดใหม่ทุ่งคาเป็นชุมชนที่ขาดความสงบสุข เมื่อนำหลักสังคหวัตถุธรรมมาเสริมการแก้ปัญหาของชุมชนวัดใหม่ทุ่งคาแล้วประสบผลสำเร็จ (พระโสภณ โสภโณ (ทองสม), 2563: 16) สอดคล้องกับ **พระครูสถิตวิธานวัตร** ที่วิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักพุทธธรรมสำหรับการบริหารการพัฒนาชุมชนของผู้นำชุมชนในอำเภอบางบาล จังหวัดบุรีรัมย์” พบว่า เมื่อผู้นำชุมชนปฏิบัติหน้าที่ตามหลักสังคหวัตถุธรรมความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานย่อมบังเกิดขึ้นแก่ทุกฝ่าย (พระครูสถิตวิธานวัตร, 2562: 25-43) และสอดคล้องกับ **สิทธิพร เกษจ้อย และคณะ** ที่วิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักธรรมสังคหวัตถุ 4 ในการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุบ้านหนองเม็ก ตำบลสาวะถี อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น” พบว่า

การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ ทำให้ผู้สูงอายุมีความสุขในการดำเนินชีวิต และมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น (สิทธิพร เกษจ้อย และคณะ, 2563: 2-9)

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 พรรคการเมืองควรกำหนดนโยบายของพรรคที่เอื้ออำนวยหรือส่งเสริมการสนองตอบความต้องการของประชาชนเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบพรรคแบบบริษัทมหาชน

1.2 พรรคการเมืองควรมีนโยบายกำหนดคุณลักษณะนักการเมืองต้นแบบที่มีบทบาทสร้างศรัทธา ความเชื่อมั่น และตอบสนองความต้องการที่ดีและสร้างสรรค์ของประชาชน

1.3 พรรคการเมือง หน่วยงานภาครัฐ และประชาชนควรส่งเสริมและสนับสนุนนักการเมืองที่สร้างผลงานตามแนวทางของหลักการบริหารจัดการที่ดีและตามหลักการที่ดีทางศาสนา

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการเสริมสร้างทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยตามแนวพุทธสันติวิธี

2.2 ควรศึกษาอิทธิพลพรรคการเมืองที่มีผลต่อวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

2.3 ควรศึกษาการบูรณาการอิทธิพลพรรคการเมืองด้วยหลักพุทธสันติในพระพุทธศาสนา

เกรวาท

เอกสารอ้างอิง (References)

- ชุดิมา ศิริเมธาวิ. (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดลพบุรี: ศึกษาในช่วงปี พ.ศ. 2560. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารการเมือง. วิทยาลัยสื่อสารการเมือง. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกริก.
- ฐปนรรต พรหมอินทร์. (2545). กระบวนการเลือกตั้งและปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสุพรรณบุรี. กรุงเทพฯ: อักษรโสภณ.
- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. (2558). ศาสตร์แห่งการวิจัยทางการเมืองและสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สมาคมรัฐศาสตร์แห่งประเทศไทยและสำนักพิมพ์วิไลไทย.
- พระครูสถิตวิธานวัตร. (2562). “การบูรณาการหลักพุทธธรรมสำหรับการบริหารการพัฒนาชุมชนของผู้นำชุมชนในอำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์”. วารสารการศึกษาและสังคมที่ยั่งยืน. ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2562: 25-43.
- พระโสภณ โสภณ(ทองสม). (2563). “การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ 4 เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนวัดใหม่ทุ่งคา อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา”. วารสารมหาจุฬานาครทรรศ. ปีที่ 7 ฉบับที่ 3 มีนาคม 2563: 16-25.
- พล ไกรสินธ์. (2557). อิทธิพลที่มีต่อการใช้สิทธิการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามรัฐธรรมนูญ ฉบับ พ.ศ. 2540: ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต (รัฐศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- พันธุ์ทิพา อัครธีรน้อย. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก : ศึกษาในช่วงเวลา พ.ศ. 2559. รัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารการเมือง. วิทยาลัยสื่อสารการเมือง. มหาวิทยาลัยเกริก.
- เฟื่องทิพย์ ชัยโฉม. (2559). การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อ 6 มกราคม 2544 : ศึกษาเฉพาะกรณีเขตเลือกตั้งที่ 18 (เขตวังทองหลาง) กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต (รัฐศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศิริพงษ์ ทรงวิทยารธรรม. (2557). อิทธิพลของสื่อสิ่งพิมพ์ต่อพฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้ง : ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ในเขตดอนเมือง. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต (รัฐศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สิทธิพร เกษจ้อย และคณะ. (2563). “การประยุกต์ใช้หลักธรรมสังคหวัตถุ 4 ในการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุบ้านหนองเม็ก ตำบลสาวะถี อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น”. วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง. ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2563: 2 – 9.
- สุจิต บุญบงการ. (2561). พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสรี วงษ์มณฑา. (2550). **BRANDING นักการเมือง**. กรุงเทพฯ: ฐานบุ๊คส์.
- Denzin, Norman k., and Yvonne S. Lincoln. (2000). **Handbook of Qualitative Research**. Thousand Oaks, Calif: Sage Publications.
- Silverman.D. (2000). **Doing Qualitative Research: A Practical Handbook**. London: Sange.

**ปัจจัยที่มีต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าของผู้บริโภคในตลาดนัด
หัวมุมเกษตร-นวมินทร์ เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร**
**Factors Affecting on Decision Making Behavior of Consumer for Products
Purchasing in Huamum Flea Market, Kaset-Nawamin,
Ladprao District, Bangkok**

ร้อยตำรวจโท สินสุข แสงแก้ว¹
Police Lieutenant Sinsuk Saengkaew

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่สำคัญที่มีต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าของผู้บริโภคในตลาดนัดหัวมุมเกษตร-นวมินทร์ 2) ศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าของผู้บริโภคในตลาดนัดหัวมุมเกษตร-นวมินทร์ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test F-test (One-Way ANOVA) และวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD

ผลจากการวิจัยพบว่า ผู้บริโภคได้รับรู้ข้อมูลผ่านทางอินเทอร์เน็ต เดินทางมาตลาดนัดช่วงเวลา 17.00-19.00 น. ใช้เวลาในการเลือกซื้อสินค้ามากกว่า 60 นาที มาเลือกซื้อสินค้าในตลาดนัดกับเพื่อน พาหนะที่ใช้ในการเดินทางเป็นรถยนต์ส่วนบุคคล สินค้าที่ซื้อคือประเภทเสื้อผ้า ค่าใช้จ่ายในการซื้อต่อครั้งต่ำกว่า 1,000 บาท ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อ คือ ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด พบว่า ผู้บริโภคให้ความสำคัญโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านราคา รองลงมาคือ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านการส่งเสริมการตลาด และด้านช่องทางการจัดจำหน่ายตามลำดับ

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศและสถานภาพที่ต่างกัน มีระดับความสำคัญต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าในด้านปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ไม่แตกต่างกัน ส่วน อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่ต่างกัน มีระดับความสำคัญต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าในด้านปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ (Keywords) : ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด; การตัดสินใจ; ตลาดนัด

Abstract

The purposes of this study were: 1) to study the important factors affecting consumer purchasing decision at the Huamum Flea Market, Kaset Nawamin. and 2) to study the purchasing behavior of consumer at the Huamum Flea Market, Kaset Nawamin. The sample of 400 people. The research instrument was a questionnaire. The statistics used in

Received: 2021-10-20 Revised: 2021-10-26 Accepted: 2021-10-29

¹ นักศึกษาลัทธิศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการองค์การ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก Master of Arts Program Student in Organizational Management, Krirk University. E-mail: pond_vocal@hotmail.com

the research consisted of frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test (One-Way ANOVA), and analyzed the difference in pairs by LSD (Least Significant Difference).

The research result showed that consumers obtained information through the internet, arrived at the flea market between 5 p.m. and 7 p.m., spent more than 60 minutes on shopping at the flea market with friends, traveled by private cars, and decided to purchase the clothes at less than 1,000 baht. Important factors for purchasing decision making behavior are the marketing-mix factors; it showed that consumer focused on the overall at a high level. Under consideration of each aspect, the price was with the highest average and at highest level and was followed by the product, promotion and distribution channels respectively.

The hypothesis testing results showed that in aspect of gender and status there were no different levels of importance for purchasing decision behavior in terms of marketing-mix factors; whereas the variety of ages, educations, occupations, and average monthly incomes had different significance level for purchasing decision behavior in marketing-mix factors at statistical significance at 0.05 level.

Keywords: Marketing mix factors; Decision-making; Flea market

บทนำ (Introduction)

“ตลาดนัด” เป็นคำที่ประชาชนคนไทยรู้จักกันดีมาอย่างช้านาน คำนี้ประกอบขึ้นจากคำว่า “ตลาด” ซึ่งหมายถึงที่ชุมนุมเพื่อซื้อ-ขายของต่างๆ กับคำว่า “นัด” หมายถึง ตกลงกันเพื่อทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามแต่จะกำหนด การกำหนดตกลงกันว่าจะพบปะกันเป็นต้น ตลาดนัดจึงหมายถึง ที่ชุมนุมเพื่อซื้อ-ขายของต่างๆ ซึ่งมิได้ตั้งอยู่ประจำ จัดให้มีขึ้นเฉพาะวันที่กำหนดเท่านั้น วิทิพย์เตีย (2562) ให้ความหมายของตลาดนัดไว้ว่าเป็นตลาดที่มีการกำหนดวันเปิดซื้อขายเป็นบางวันหรือบางเวลา ปกติแล้วจะมีลักษณะเป็นตลาดสดซึ่งขายอาหารสดเป็นหลักในวันที่มีตลาดนัดจะมีผู้คนมากมายคึกคักทั้งผู้ขายและผู้ซื้อ สินค้าอาจวางขายกับพื้นหรือวางบนแผงที่มีลักษณะเป็นชั้น โดยสร้างขึ้นอย่างหยาบๆ นอกจากนี้อาจจะมีการกระเบววางขายสินค้าเบ็ดเตล็ดจำพวกของใช้ในครัวเรือนวางขายด้วยเช่นกัน มักมีการขายอาหารปรุงสำเร็จและขนม ตลาดนัดอาจจัดในสถานที่ที่แน่นอนหรือเปลี่ยนสถานที่ก็ได้ ความแตกต่างของตลาดนัดกับตลาดสด คือ ตลาดสดเป็นตลาดที่มีสินค้าวางขายทุกวัน แต่ตลาดนัดมีกำหนดซื้อขายเพียงไม่กี่วันต่อสัปดาห์ นอกจากนี้ ตลาดนัดยังอาจขายสินค้าที่หลากหลาย เช่น เสื้อผ้า หนังสือ อุปกรณ์ตกแต่งบ้าน อุปกรณ์ตกแต่งรถยนต์ เป็นต้น

ตลาดนัดเป็นการค้าปลีกประเภทหนึ่งที่มีผู้ซื้อและผู้ขายมาพบกัน โดยจะมีการกำหนดซื้อขายเพียงไม่กี่วันต่อสัปดาห์ สถานที่ในสมัยก่อนจะใช้บริเวณลานวัดที่เป็นลานกลางแจ้ง อาศัยต้นไม้เป็นร่มเงาแต่ต่อมาสภาพสังคม การเมือง เศรษฐกิจเปลี่ยนไป ตลาดนัดเริ่มเข้ามามีบทบาทสำคัญในการดำรงชีวิตของคนไทยมากขึ้น ทำให้มีการปรับปรุงสถานที่ขายภายในตลาดนัด โดยมีการปรับปรุงด้วยการเทพื้นทางเดินหรือลานกว้างหรือขยายทางเดินเพื่อให้สะดวกต่อการเดินจับจ่ายสินค้า (อัจฉริยา โชติกลาง และศุภฤกษ์ สายแก้ว, 2560: 138) ต่อมาตลาดนัดได้รับความนิยมแพร่หลายจึงมีตลาดนัดเกิดขึ้นมากมายในทุกหมู่บ้านหรืออำเภอและตำบลเนื่องจากมีสินค้าให้เลือกซื้อที่หลากหลายอยู่ใกล้บ้าน ใกล้ที่ทำงานและสินค้าน่าซื้อไม่แพง ตลอดจน มีผู้ที่

สนใจมาประกอบอาชีพค้าขายในตลาดนัดเพิ่มมากขึ้นเพราะเป็นงานอิสระ (อัจฉริยา โชติกลางและศุภฤกษ์ สายแก้ว, 2560, หน้า 139-140) และจะเห็นได้ว่าตลาดนัดเป็นช่องทางหนึ่งที่ผู้บริโภคนิยมใช้จ่ายสินค้าเพราะตลาดนัดมีสินค้าให้เลือกหลากหลายและมีราคาให้เลือกหลายระดับ จึงทำให้ตลาดนัดสามารถเจาะกลุ่มผู้บริโภคได้ทุกระดับ นอกจากนี้ ตลาดนัดยังมีการปรับเปลี่ยนไปตามสภาพเศรษฐกิจ สังคม ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและความต้องการของผู้บริโภคตลอดมา ดังนั้น ความสำเร็จของตลาดนัด คือ การเข้าถึงผู้บริโภค โอกาสที่ผู้บริโภคสามารถเลือกซื้อสินค้าได้เองทุกชิ้น สัมผัสและพูดคุยทำให้เข้าใจความต้องการของผู้บริโภค และตอบสนองได้อย่างสูงสุด โดยที่เราจะต้องรู้จักลูกค้าเป็นอย่างดีว่าปัจจัยในการเลือกซื้อสินค้าของลูกค้าคืออะไร และพฤติกรรมผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์และบริการของเราเป็นอย่างไร ซึ่งจะนำไปสู่การรับรู้ความต้องการของผู้บริโภคหรือลูกค้าได้อย่างถูกต้องและจะนำมาซึ่งกลยุทธ์อันสำคัญต่อการอยู่รอดและความรุ่งโรจน์ของธุรกิจ

ตลาดนัดห้วมเกษตร-นวมินทร์ เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร เป็นตลาดนัดกลางคืนแห่งหนึ่งที่เปิดขึ้นเพื่อรองรับความต้องการของผู้บริโภคในย่านนี้และผู้บริโภคทั่วไปที่ผ่านไปมา ซึ่งเดิมทีห้วมเกษตร-นวมินทร์ เขตลาดพร้าว เป็นพื้นที่ราชการไม่สามารถที่จะสร้างเป็นศูนย์การค้าได้ แต่ผู้ก่อตั้งตลาดนัดมองว่าตลาดนัดเป็นสิ่งที่ประชาชนให้การตอบรับที่ดีจึงได้ปรับปรุงที่ดินตรงนี้ให้เป็นตลาดนัดสำหรับท่องเที่ยว โดยพัฒนาพื้นที่ให้เป็นตลาดนัดสวยงามสามารถมาช้อปปิ้ง (Shopping) แล้วได้มาท่องเที่ยวไปในตัว และด้วยเหตุผลดังกล่าวในข้างต้น ผู้ศึกษาได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่สำคัญที่มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าของผู้บริโภคในตลาดนัดห้วมเกษตร-นวมินทร์ เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ เพื่อผู้ประกอบการสามารถนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการจัดทำแผนธุรกิจ แผนการจัดการ แผนการตลาดและแนวทางในการดำเนินธุรกิจให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและความต้องการของผู้บริโภคได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

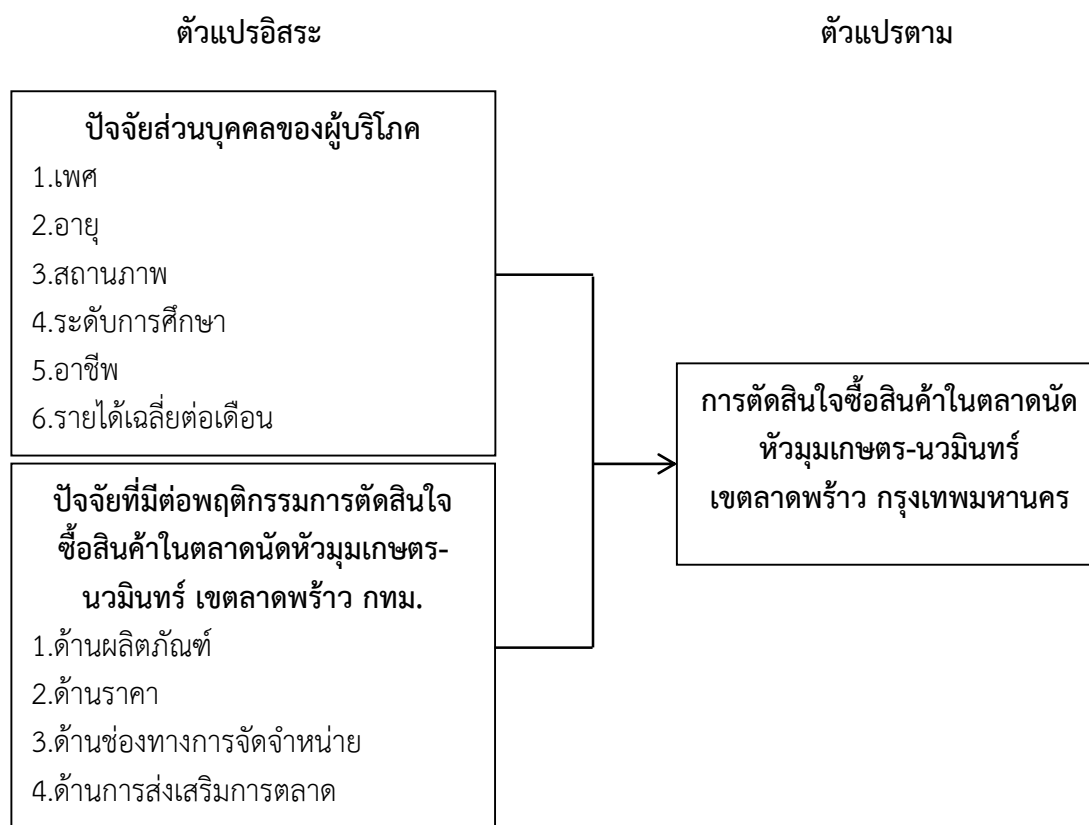
1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่สำคัญที่มีต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าในตลาดนัดห้วมเกษตร-นวมินทร์ เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าของผู้บริโภคในตลาดนัดห้วมเกษตร-นวมินทร์ เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการวิจัย (Research Hypothesis)

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้บริโภคที่แตกต่างกันจะมีการตัดสินใจซื้อสินค้าในตลาดนัดห้วมเกษตร-นวมินทร์ ในด้านปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าในตลาดนัดห้วมเกษตร-นวมินทร์ เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร ผู้ศึกษาได้นำแนวคิดและทฤษฎีของ Phillip Kotler (2013 : 14) และแนวคิดและทฤษฎีของ Schiffman and Kanuk (1994 : 108) มาสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยนี้มุ่งเน้นที่จะศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่สำคัญที่มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าของผู้บริโภคในตลาดนัดหัวมุมเกษตร-นวมินทร์ เขตตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร ดังนี้ ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ปัจจัยด้านราคา ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่ายและปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด

1.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือประชาชนที่เข้ามาใช้บริการตลาดนัดหัวมุมเกษตร-นวมินทร์ ซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Cochran, W.G. (อ้างถึงใน ธานินทร์ ศิลปจารุ, 2555 : 46) จากการคำนวณได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 384 ตัวอย่าง และเพื่อสำรองตัวอย่างอีก 4% หรือเท่ากับ 16 ตัวอย่าง รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 ตัวอย่างและใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience Sampling)

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ตลาดนัดหัวมุมเกษตร-นวมินทร์ เขตตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา ดำเนินการศึกษาตั้งแต่เดือนเมษายน ถึงเดือน มิถุนายน พ.ศ. 2564

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Research Questionnaire) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยในการสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาทำเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการซื้อสินค้าในตลาดนัดหัวมุมเกษตร-นวมินทร์ เขตตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมการตลาดของผู้บริโภคที่มีต่อการซื้อสินค้าในตลาดนัดหัวมุมเกษตร-นวมินทร์ เขตตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เพิ่มเติม

เกณฑ์ในการแปลผล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนแบบประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ต (Likert, 1967 : 90-95) มาวิเคราะห์ทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5 หมายถึง มีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความสำคัญอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความสำคัญอยู่ในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการแปลผลหรือความหมายของค่าเฉลี่ย ผู้วิจัยได้กำหนดเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายความว่า มีระดับความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายความว่า มีระดับความสำคัญอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายความว่า มีระดับความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายความว่า มีระดับความสำคัญอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายความว่า มีระดับความสำคัญอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษาโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Item Objective Congruence Index) ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.98

2. หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

3. ปรับปรุงแบบสอบถามก่อนนำไปใช้จริง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง และผู้วิจัยรับแบบสอบถามกลับคืนทันที โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวกได้แบบสอบถามกลับคืนจำนวน 400 ชุด

2. ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติโดยคอมพิวเตอร์

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test, F-test (One-Way ANOVA) และวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference)

ผลการวิจัย (Research Results)

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 21-30 ปี สถานภาพโสด การศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า อาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,001-20,000 บาท

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริโภคที่มาซื้อสินค้าในตลาดนัดหัวมุมเกษตร-นวมินทร์ เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร พบว่า ข้อมูลที่ถูกค่าที่มาซื้อสินค้าในตลาดนัดหัวมุมเกษตร-นวมินทร์ ได้ทราบนั้นส่วนใหญ่รับทราบข้อมูลมาจากอินเทอร์เน็ต ช่วงเวลาที่มาตลาดนัด คือ เวลา 17.00-19.00 น. ระยะเวลาที่เลือกซื้อสินค้าในตลาดนัดมากกว่า 60 นาที บุคคลที่มาตลาดนัดด้วย คือ เพื่อน พาหนะที่ใช้เดินทางมาตลาดนัด คือ รถยนต์ส่วนบุคคล ประเภทสินค้าที่เลือกซื้อ คือ เสื้อผ้า และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อครั้งในการซื้อสินค้าต่ำกว่า 1,000 บาท

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสำคัญที่เกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดของตลาดนัดหัวมุมเกษตร-นวมินทร์ เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความสำคัญของผู้บริโภคที่ตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าในตลาดนัดหัวมุมเกษตร-นวมินทร์ โดยภาพรวม

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด	$\bar{X}$	SD	แปลความ	อันดับ
1.ด้านผลิตภัณฑ์	3.79	0.42	มาก	2
2.ด้านราคา	3.92	0.63	มาก	1
3.ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	3.08	0.35	ปานกลาง	4
4.ด้านการส่งเสริมการตลาด	3.66	0.47	มาก	3
รวม	3.61	0.22	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้บริโภคให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก คือ ด้านราคา ($\bar{X} = 3.92$) รองลงมา คือ ด้านผลิตภัณฑ์ ($\bar{X} = 3.79$) ด้านการส่งเสริมการตลาด ($\bar{X} = 3.66$) และด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ($\bar{X} = 3.08$) อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ส่วนผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดเป็นรายด้านได้ผลการวิจัย ดังนี้

1. ด้านผลิตภัณฑ์ ผู้บริโภคให้ความสำคัญโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก คือ ประเภหสินค้าหลากหลาย ($\bar{X} = 4.39$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง คือ สินค้ามีความแปลกใหม่และทันสมัย ($\bar{X} = 3.06$)

2. ด้านราคา ผู้บริโภคให้ความสำคัญโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก คือ ราคาสินค้าเหมาะสมกับคุณภาพของสินค้า ($\bar{X} = 4.08$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก คือ ราคาสินค้าถูกกว่าตลาดอื่นๆ ($\bar{X} = 3.76$)

3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ผู้บริโภคให้ความสำคัญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ท่าเลที่ตั้งของตลาดนัดสามารถเดินทางมาได้สะดวก ($\bar{X} = 4.38$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ มีห้องน้ำสะอาดและเพียงพอต่อผู้มาใช้บริการ ($\bar{X} = 1.19$)

4. ด้านการส่งเสริมการตลาด ผู้บริโภคให้ความสำคัญโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก คือ มีการให้ของสมนาคุณแก่ผู้ที่ซื้อสินค้า ($\bar{X} = 3.88$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลางคือ มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ตามสื่อต่างๆ ($\bar{X} = 3.12$)

ส่วนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้บริโภคที่แตกต่างกันจะมีการตัดสินใจซื้อสินค้าในตลาดนัดหัวมุมเกษตร-นวมินทร์ ในด้านปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่แตกต่างกัน

ผลจากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศที่แตกต่างกัน มีระดับความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดไม่แตกต่างกัน อายุที่แตกต่างกัน มีระดับความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่แตกต่างกัน โดยผู้บริโภคที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี มีระดับความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์มากกว่าผู้บริโภคที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สถานภาพที่แตกต่างกันทำให้ระดับความสำคัญต่อส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าที่ไม่แตกต่างกัน ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน พบว่า ผู้บริโภคที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายมีระดับความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์น้อยกว่าผู้บริโภคที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และผู้บริโภคที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายมีระดับความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์น้อยกว่าผู้บริโภคที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และผู้บริโภคที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายมีระดับความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ด้านราคา น้อยกว่าผู้บริโภคที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง อาชีพที่แตกต่างกัน พบว่า ผู้บริโภคที่มี

อาชีพต่างกันให้ความสำคัญต่อส่วนประสมทางการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง รายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ผู้บริโภคที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันให้ความสำคัญต่อส่วนประสมทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์และด้านช่องทางการจัดจำหน่าย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และด้านราคาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง ผู้บริโภคที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่าหรือเทียบเท่า 10,000 บาท ให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านช่องทางการจัดจำหน่ายน้อยกว่าผู้บริโภคที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงกว่า 30,001 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผู้บริโภคที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท ให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ด้านราคาน้อยกว่าผู้บริโภคที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001-30,000 บาท และสูงกว่า 30,001 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง และผู้บริโภคที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่าหรือเทียบเท่า 10,000 บาท ให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายน้อยกว่าผู้บริโภคที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงกว่า 30,001 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการซื้อสินค้าของผู้บริโภคในตลาดนัดหัวมุมเกษตร-นวมินทร์ เขตตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร โดยส่วนใหญ่แล้วผู้บริโภครับทราบข้อมูลตลาดนัดแห่งนี้จากอินเทอร์เน็ต รองลงมาทราบจากนิตยสาร/สิ่งพิมพ์ การรับทราบจากแผ่นพับ/ใบปลิวน้อยที่สุด สามารถอธิบายได้ว่าผู้ประกอบการตลาดนัดหัวมุมเกษตร-นวมินทร์ ได้ให้ความสำคัญของการสื่อสารทางการตลาดในด้าน Social Media มากกว่าวิธีอื่นๆ เพราะเป็นการสื่อสารทางการตลาดที่ทั่วถึงในวงกว้างกว่าการสื่อสารด้วยวิธีอื่นๆ และผู้บริโภคส่วนมากก็นิยมการค้นหาข้อมูลประเภทนี้อยู่แล้ว ช่วงเวลาที่ผู้บริโภคเดินทางมาซื้อสินค้าส่วนมากเป็นช่วงเวลา 17.00-19.00 น. และใช้เวลาเลือกซื้อสินค้ามากกว่า 60 นาที ที่เดินทางมาช่วงเวลานี้อาจเป็นเพราะเนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่คุณคนเลิกงาน อากาศไม่ร้อนแดดร่มลมตึงทำให้ผู้บริโภคเลือกที่จะเดินซื้อสินค้าในช่วงเวลาดังกล่าวและสนใจเดินจับจ่ายโดยใช้เวลาที่มากกว่า 60 นาที เพราะต้องการใช้เวลาในการเดินเลือกดูสินค้าที่หลากหลายให้ครบทุกร้านเพื่อการตัดสินใจซื้อในครั้งนี้และครั้งต่อไป ที่กำหนดเอาไว้ในการตัดสินใจครั้งต่อไป ส่วนใหญ่ผู้บริโภคจะนิยมเดินทางมาพร้อมกับเพื่อนเพราะอาจต้องการคู่คิดในเรื่องของการตัดสินใจในการเลือกสินค้าที่เหมาะสมและส่วนใหญ่ผู้บริโภคเดินทางมาโดยรถยนต์ส่วนบุคคล อาจเป็นเรื่องของความสะดวกในการเดินทางของผู้บริโภคเองต้องการเป็นส่วนตัวไม่เป็นภาระในการหอบหิ้วสินค้า เพราะใช้รถยนต์ส่วนตัวจะซื้อสินค้าจำนวนเท่าไรก็ได้ ประเภทสินค้าที่เลือกซื้อส่วนใหญ่ คือ ประเภทเสื้อผ้า อาจเป็นเพราะมีแบบให้เลือกที่หลากหลาย และเหมาะสมกับผู้บริโภค ราคาไม่แพงทำให้เกิดการประหยัด ส่วนค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อครั้งที่ซื้อสินค้าต่ำกว่า 1,000 บาท อาจเป็นเพราะสินค้าที่ตลาดนัดหัวมุมเกษตร-นวมินทร์มีราคาค่อนข้างไม่แพง สามารถซื้อได้อย่างคุ้มค่าใช้เงินไม่มากนักต่อครั้งและผู้ใช้คิดว่าจะเดินทางมาซื้อสินค้าได้บ่อยครั้ง จึงไม่จำเป็นต้องการใช้จ่ายมากจนเกินไป ค่าที่จำเป็นและต้องการด่วนที่สุดที่เป็นความตั้งใจของผู้บริโภค ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีของ Schiffman and Kanuk (1994 : 108) ที่ว่าด้วยการตัดสินใจและการกระทำของผู้บริโภคที่เกี่ยวกับการซื้อและการใช้สินค้าจากทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งเงิน เวลา และกำลังเพื่อบริโภคสินค้าและบริการต่างๆ อันประกอบไปด้วย ซื้ออะไร ทำไม่จึงซื้อ ซื้อเมื่อไร อย่างไร ที่ไหน

และบ่อยแค่ไหน โดยส่วนใหญ่เป็นการตัดสินใจซื้อเพื่อให้ได้รับความพึงพอใจสูงสุดจากทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่เกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดของตลาดนัดหัวมุมเกษตร-นวมินทร์ เขตตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บริโภคที่ตัดสินใจซื้อสินค้าในตลาดนัดหัวมุมเกษตร-นวมินทร์ฯ มีความคิดเห็นต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการตัดสินใจ ซึ่งมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และพบว่าด้านที่ผู้บริโภคให้ความสำคัญอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรกก็คือ เรื่องของราคา รองลงมา คือ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านการส่งเสริมการตลาดและด้านช่องทางการจัดจำหน่ายเป็นอันดับสุดท้ายอยู่ในระดับปานกลาง สามารถอธิบายได้ว่าตลาดนัดหัวมุมเกษตร-นวมินทร์ เป็นตลาดนัดที่มีราคาของสินค้าเหมาะสมกับคุณภาพของสินค้า สินค้าที่จำหน่ายมีทั้งราคาปลีกและราคาส่ง และราคาสินค้าในตลาดนัดถูกกว่าตลาดนัดอื่นๆ จึงทำให้ผู้บริโภคมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านราคาเป็นอันดับแรก อยู่ในระดับมากกว่าปัจจัยอื่นๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของอัจฉริยา โชติกลาง และศุภฤกษ์ สายแก้ว (2560) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าของผู้บริโภคในตลาดนัด จังหวัดราชบุรี จากการวิจัย พบว่า การตัดสินใจซื้อสินค้าในตลาดนัดมีความถี่ในการซื้อสินค้าในตลาดนัด 3-5 ครั้ง/สัปดาห์ขึ้นไป ช่วงเวลาในการซื้อสินค้าเป็นช่วงเย็น ประเภทสินค้าที่ทำการซื้อเป็นอาหารสด ผักผลไม้ ผู้บริโภคซื้อสินค้าจากร้านค้าประจำ เนื่องจากรู้จักเจ้าของร้านและมีอรรถาศัยดี ซื้อได้เปรียบก็คือราคาสินค้าในตลาดนัดแห่งนี้

3. ในการศึกษาปัจจัยที่สำคัญต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าในตลาดนัดหัวมุมเกษตร-นวมินทร์ ในลักษณะของปัจจัยส่วนบุคคลของผู้บริโภคที่แตกต่างกันให้ระดับความสำคัญต่อปัจจัยที่ส่งผลพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าในตลาดนัดหัวมุมเกษตร-นวมินทร์ แตกต่างกันเสียเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สามารถอธิบายได้ว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันนั้นย่อมมีระดับความคิดเห็นที่แตกต่างกันออกไปตามคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้บริโภค โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีประสบการณ์ในการซื้อสินค้าในตลาดนัดต่างๆ เรื่องของระดับการศึกษา อายุ และอาชีพก็บรรยายได้ก็เป็นเรื่องที่ทำให้มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันได้เป็นต้น และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอัจฉริยา โชติกลาง และศุภฤกษ์ สายแก้ว (2560) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าของผู้บริโภคในตลาดนัด จังหวัดราชบุรี ผลจากการวิจัยพบว่า ผลการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน จะมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษาเรื่องปัจจัยที่สำคัญต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าของผู้บริโภคในตลาดนัดหัวมุมเกษตร-นวมินทร์ เขตตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงตลาดและร้านค้าในตลาดนัดหัวมุมเกษตร-นวมินทร์ เขตตลาดพร้าวกรุงเทพมหานคร ดังนี้

ด้านปัจจัยที่สำคัญคือปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ประกอบด้วย

1. ด้านผลิตภัณฑ์ ในภาพรวมผู้บริโภคให้ความสำคัญอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ประเภทของสินค้ามีความหลากหลาย รองลงมาสินค้ามีคุณภาพดีมีความคงทนถาวร แต่ค่าเฉลี่ยต่ำสุดในเรื่องของสินค้าที่มีความแปลกใหม่และทันสมัย ดังนั้น ผู้ประกอบการหรือเจ้าของตลาดนัดควร

เลือกหาสินค้าหมุนเวียนตามสมัยนิยม และควรหาสินค้าที่มีความแปลกใหม่ มีรูปลักษณ์เฉพาะโดยเฉพาะสินค้าใหม่หรือมือสองประเภทเครื่องแต่งกายหรือเครื่องประดับ

2. ด้านราคา ในภาพรวมให้ความสำคัญในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ราคาสินค้าเหมาะสมกับคุณภาพของสินค้า รองลงมา คือ สินค้าที่จำหน่ายมีทั้งราคาปลีกและราคาส่ง ดังนั้น ผู้ประกอบการหรือเจ้าของตลาดนัดควรทราบถึงผู้บริโภคมีความพึงพอใจในราคาในตลาดนัด หรือคาดหวัง รวมถึงราคาที่ควรต่ำกว่าแหล่งขายสินค้าอื่นในลักษณะของสินค้าชนิดเดียวกันเพราะผู้บริโภคส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงานที่กำลังซื้อจำกัด จึงต้องการสินค้าในราคาที่ถูกลงกว่าตลาดอื่นๆ

3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ในภาพรวมให้ความสำคัญในระดับปานกลาง เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ทำเลที่ตั้งของตลาดนัดสามารถเดินทางมาได้สะดวก รองลงมา มีการแบ่งโซนของสินค้าที่ชัดเจนและมีป้ายบอกทางช่วยให้หาสินค้าที่ต้องการได้ง่าย และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ มีห้องน้ำสะอาดและเพียงพอต่อผู้มาใช้บริการ ดังนั้น ผู้ประกอบการหรือเจ้าของตลาดนัดจะต้องให้ความสำคัญในเรื่องของจำนวนของห้องสุขาที่มีให้มากเพียงพอต่อผู้บริโภคที่เข้ามาใช้บริการต่อวันและดูแลเรื่องของความสะอาดภายใน และภายนอกห้องน้ำหรือห้องสุขาอย่างสม่ำเสมอเพื่อสุขอนามัยของผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อมภายในตลาดนัด

4. ด้านการส่งเสริมทางการตลาด ในภาพรวมให้ความสำคัญอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการให้ของสมนาคุณแก่ผู้ซื้อสินค้า รองลงมา คือ การแจกใบปลิว/แผ่นพับ แนะนำสินค้าแก่ผู้ซื้อ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ตามสื่อต่างๆ ดังนั้น ผู้ประกอบการหรือเจ้าของกิจการควรจัดกิจกรรมดึงดูดความสนใจของผู้บริโภคให้สนใจสินค้าในสื่อต่างๆ เช่น การเปิดตัวสินค้า ลดราคาในโอกาสต่างๆ หรือเงื่อนไขการซื้อที่น่าสนใจและจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องหลายรูปแบบเพื่อสร้างความน่าสนใจให้สามารถดึงดูดผู้บริโภคให้เลือกซื้อสินค้าจากตลาดนัดได้อย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติม โดยนอกเหนือจากปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางด้านส่วนประสมทางการตลาดแล้วนั้น ควรมีการศึกษาในเรื่องของปัจจัยทางด้านจิตวิทยาเพิ่มเติมด้วย คือ นอกจากจุดประสงค์เพื่อซื้อสินค้าและอาหารแล้วยังเดินตลาดนัดหรือซื้อสินค้าพักผ่อนหย่อนใจ หรือใช้เวลาอีกด้วย ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการตัดสินใจซื้อสินค้าในตลาดนัดจึงมีปัจจัยด้านจิตวิทยาเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเน้นไปที่ตลาดนัดแต่ละประเภท ได้แก่ ตลาดนัดเชิงท่องเที่ยว ตลาดนัดใกล้ที่พักอาศัย ตลาดนัดตึกสูงและตลาดนัดหน้าห้างสรรพสินค้าเพื่อให้ทราบถึงปัจจัยในการตัดสินใจซื้อสินค้าในตลาดนัดแต่ละประเภทว่ามีความเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร เพื่อให้ผู้ประกอบการหรือเจ้าของตลาดนัดแต่ละประเภทสามารถนำข้อมูลที่เหมาะสมกับตลาดนัดของตนเองไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

จากการศึกษาและทบทวนวรรณกรรมและผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้องค์ความรู้จากการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งสามารถจำแนกได้ ดังนี้

1. เข้าใจถึงพฤติกรรมผู้บริโภคของลูกค้าต่อตลาด ประเภทตลาดนัดซึ่งจะแตกต่างไปจากตลาดทั่วไป

2. ตัวแปรหรือองค์ประกอบทางการตลาดเป็นตัวกระตุ้นหรือสิ่งเร้าที่มีผลกระทบต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อเป็นอย่างมาก

3. กลยุทธ์ทางการตลาดที่นำมาใช้ในการบริหารตลาดนัด จะมีความแตกต่างไปจากกลยุทธ์ที่นำไปใช้กับตลาดทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นการกระตุ้นให้เกิดความต้องการหรือจูงใจให้เกิดซื้อและความพึงพอใจเป็นต้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- ธานินทร์ ศิลปจารุ. (2555). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: แอคทีฟพริ้นท์.
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2562). “ความหมายตลาดนัด”. ออนไลน์. แหล่งที่มา: <http://www.wikipedia.org> สืบค้นเมื่อ 2 เมษายน 2564.
- อัจฉริยา โชติกลาง และศุภฤกษ์ สายแก้ว. (2560). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าของผู้บริโภคในตลาดนัด จังหวัดราชบุรี. รายงานการวิจัย. ราชบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- Cronbach, L.J. (1990). *Essential of psychological testing (5th ed.)*. New York: Harper Collins Publisher (pp.202-204).
- Kotler, P. (2013). *Marketing Management: International Edition Eleventh Edition*. NJ: Prentice-Hall.
- Likert, Rensis. (1967). “The Method of Constructing an Attitude Scale”. In Reading in Fishbein, M (Ed.). *Attitude Theory and Measurement*. (pp.90-95). New York: Wiley & Sons.
- Schiffman, L.G., & Kanuk, L.L. (1994). *Consumer behavior. (5th ed.)*. Englewood Cliffs New Jersey: Prentice-Hall.

**ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการของวัดศาลาลอย
จังหวัดนครราชสีมา ในช่วงการระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19)**
**The Satisfaction Level of Thai Tourists towards Management at Sala Loi
Temple in Nakhon Ratchasima Province during the Spread of Coronavirus
(COVID-19)**

รามณรงค์ นิลกำแหง¹ โชคดี คู่ทวีกุล² สรณศิริ รวีโรจน์วรกุล³

Ramnarong Nilgumhaeng, Chokdee Kuthaweekul, Sornsiri Raweerojworakul

บทคัดย่อ (Abstract)

การส่งเสริมการท่องเที่ยวทางพุทธศาสนาหรือวัดต่าง ๆ นั้น เป็นแนวทางหนึ่งของการสร้างความพึงพอใจ และความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยว ในการพลิกฟื้นการท่องเที่ยวช่วงสถานการณ์การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ในการเตรียมความพร้อมเปิดประเทศ และกระตุ้นเศรษฐกิจภายในจังหวัด บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจและเปรียบเทียบความแตกต่างความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการของวัดศาลาลอย จังหวัดนครราชสีมา ในช่วงการระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) จำแนกตามลักษณะทางประชากรศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างคือ นักท่องเที่ยวชาวไทยอายุ 20 ปีขึ้นไป ที่ไม่ได้มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดนครราชสีมา ใช้วิธีการเลือกสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) มีเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม จำนวน 400 ชุด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Independent Sample: t-test F-test/ANOVA และสถิติ Least Significant Difference (LSD) เพื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ผลการศึกษา พบว่า ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยววัดศาลาลอย จังหวัดนครราชสีมา ในช่วงสถานการณ์การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านโบราณสถาน และร่องรอยทางประวัติศาสตร์ นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญและมีความพึงพอใจมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านด้านกิจกรรม และพิธีกรรมทางศาสนาภายในวัด ส่วนด้านการเดินทางและป้ายบอกเส้นทางเป็นองค์ประกอบสุดท้าย ผลการเปรียบเทียบความแตกต่าง พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีปัจจัยทางประชากรศาสตร์แตกต่างกันมีระดับความพึงพอใจในการมาท่องเที่ยววัดศาลาลอย อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมาแตกต่างกันในทุก ๆ ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ (Keywords) : ความพึงพอใจ; วัดศาลาลอย; ไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19)

Received: 2021-11-03 Revised: 2021-11-11 Accepted: 2021-11-14

¹ อาจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล Lecturer Faculty of Business Administration, Vongchavalitkul University. E-mail : ramnarong55@hotmail.com

² อาจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล Lecturer Faculty of Business Administration, Vongchavalitkul University. E-mail : pu.chokdee@gmail.com

³ อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี Lecturer Faculty of Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Thanyaburi. E-mail : nattdmk@gmail.com

Abstract

Promoting Buddhist tourism or temple tours is an approach for satisfaction creation, and can make visitors confident in tourism during the coronavirus 2019 (COVID-19) outbreak: in preparation for opening the country and stimulating provincial economy. The objectives of this research article are: 1) to measure the level of satisfaction, and 2) to compare the satisfaction of Thai tourists visiting Wat Sala Loi, Muang District, Nakhon Ratchasima during the coronavirus disease 2019 (COVID-19) outbreak. The sample group was classified by demographic characteristics: the Thai tourists aged over 20 years old and not living in Nakhon Ratchasima. The researcher used the accidental sampling technic with 400 questionnaires. The statistical data analyses were percentage, mean, standard deviation, as well as independent samples t-test and F-test/ANOVA; the least significant difference (LSD) statistics was used to test the paired sample differences. The results showed that the satisfaction of the Thai tourists visiting Sala Loi Temple during the Covid-19 outbreak was at a high level. In consideration of each aspect, it was found that the tourists were interested in and satisfied with the ancient sites and historical vestiges, followed by religious activities and ceremonies in the temple; on the other hand, the traveling and direction sign were the last aspect. The results of differences in all aspects revealed that the tourists with different demographic characteristics had disparate levels of satisfaction in Wat Sala Loi visits with statistical significance at the 0.05 level.

Keywords: Satisfaction; Sala Loi Temple; Coronavirus 2019 (Covid-19)

บทนำ (Introduction)

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่นำรายได้หลักเข้าสู่ประเทศ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นอย่างมาก แต่ในระยะ 2-3 ปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ช่วงปลายปี พ.ศ. 2562 ต่อเนื่องมาถึงปัจจุบัน แต่สถานการณ์การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ทำให้การท่องเที่ยวทั่วโลกหยุดชะงัก นักท่องเที่ยวแต่ละชาติไม่สามารถเดินทางข้ามประเทศได้ ทำให้ประเทศไทยเกิดการชะลอตัวของเศรษฐกิจ ดังจะเห็นได้จากจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติในปี 2562 จำนวน 39.9 ล้านคน สร้างรายได้ให้ประเทศไทยอย่างมาก โดยมีสัดส่วนถึง 16% ของ GDP (Gross Domestic Product) ซึ่งเป็นรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ 10% ของ GDP คิดเป็น 61% จากรายได้การท่องเที่ยวทั้งหมด ขณะที่ในปี พ.ศ. 2563 นักท่องเที่ยวต่างชาติไม่สามารถเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยได้เลย (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2564) เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโควิด-19 นั้น ทำให้นักท่องเที่ยวต่างชาติลดลงถึง 83% หรือมีจำนวน 6.7 ล้านคน ซึ่งลดลงจากปี พ.ศ. 2562 อย่างมาก โดยมุมมองจากหลายสถาบันยังคาดว่า โควิด-19 จะสร้างมูลค่าความเสียหายทางเศรษฐกิจสูงกว่ากรณีการระบาดของโรคซาร์สที่มีจุดกำเนิดที่จีน โดยได้มีการวิเคราะห์ประเมินว่าทำให้ GDP โลกลดลงถึง 54,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐหรือคิดเป็น 0.14% (เสาวณี จันทะพงษ์ และทศพล ต้องห้วย, 2563)

จะเห็นได้ว่า สถานการณ์การท่องเที่ยวของประเทศไทยในช่วงไตรมาสแรกของปี พ.ศ. 2563 ยังคงมีจำนวนนักท่องเที่ยวที่ตกค้างจากปีก่อน เมื่อเข้าสู่ช่วงไตรมาส 2 และ ไตรมาส 3 นักท่องเที่ยวไม่สามารถเดินทางข้ามประเทศเพื่อการท่องเที่ยวได้เนื่องจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 จึงทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติดลดลงมากกว่าปกติ (สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2563) จากสถานการณ์ดังกล่าวภาครัฐจึงต้องสนับสนุนการท่องเที่ยวภายในประเทศก่อน เพื่อชดเชยการสูญหายของรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติด้วยการออกมาตรการต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวภายในประเทศ คือ โครงการเราเที่ยวด้วยกัน และโครงการกำลังใจ ที่รัฐบาลช่วยค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวให้กับบุคคลทั่วไป และบุคลากรทางการแพทย์ ซึ่งพอจะทำให้ภาคการท่องเที่ยวในบางจังหวัดกลับมาคึกคักได้บ้าง และหากนักท่องเที่ยวตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวในช่วงที่เกิดการระบาดของโควิด-19 ด้วยแล้ว ทำให้สถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่งจำเป็นต้องมีมาตรการเพื่อเสริมสร้างความมั่นใจให้แก่นักท่องเที่ยว โดยเฉพาะสถานที่สำคัญที่นักท่องเที่ยวจะไปเยี่ยมชม คือ วัดต่างๆ หรือศาสนสถานที่สำคัญของแต่ละจังหวัด เป็นการเยียวยาด้านจิตใจได้บ้าง ซึ่งเป็นสถานที่ที่มีความสำคัญเชิงประวัติศาสตร์และศาสนา โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวไทยเมื่อเดินทางไปจังหวัดใด จะต้องไปสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือวัดที่มีชื่อเสียงประจำจังหวัดทุกครั้ง การท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรมและศาสนาเป็นจุดขาย ที่ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศได้ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวอเมริกัน และยุโรป ที่ต่างสนใจที่เรียนรู้ศิลปะ โบราณสถานทางศาสนา และวัฒนธรรม ที่เป็นมรดกทางประวัติศาสตร์ ในความงามของสถาปัตยกรรมต่าง ๆ และสัมผัสวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในประเทศนั้น ๆ รวมไปถึงของที่ระลึกที่เป็นงานหัตถกรรม และงานฝีมือที่เกิดจากภูมิปัญญาของชุมชน ซึ่งประกอบไปด้วย 1.ประวัติศาสตร์และร่องรอยทางประวัติศาสตร์ 2.โบราณคดีและพิพิธภัณฑ์ 3.งานสถาปัตยกรรมเก่าแก่ดั้งเดิม 4.ศิลปะ หัตถกรรม ประติมากรรม ภาพวาด รูปปั้นและแกะสลัก 5.ศาสนารวมถึงพิธีกรรมต่าง ๆ ทางศาสนา 6.ดนตรี การแสดงละคร ภาพยนตร์ 7.ภาษาและวรรณกรรม 8.วิถีชีวิต เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย อาหาร 9.ประเพณี วัฒนธรรม พื้นบ้าน เทศกาลต่าง ๆ 10.ลักษณะงานและเทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่น (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548: 286-288)

การท่องเที่ยวในพื้นที่ทางวัฒนธรรม ต้องมีการบอกเล่าเรื่องราวในการพัฒนาทางสังคม และชุมชนทางประวัติศาสตร์ อันเป็นผลเกี่ยวเนื่องกับวัฒนธรรม มรดกความรู้ และการให้คุณค่าของสังคมผ่านสถาปัตยกรรมทรงคุณค่า แสดงออกถึงความสวยงามและประโยชน์ที่ได้รับ สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของคนในแต่ละยุคสมัย ไม่ว่าจะเป็นสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม หรือขนบธรรมเนียมประเพณี (ไกรฤกษ์ ปิ่นแก้ว, 2556) และยังเป็นตัวบ่งชี้ความต้องการพื้นฐานและพฤติกรรมของบุคคลด้วย วัฒนธรรมมักแสดงออกในรูปของอาหาร การแต่งกาย ศิลปะ และอาคารสถานที่ วัฒนธรรมจึงเป็นส่วนสำคัญในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ (มณฑกานติ ชูชูวงศ์, 2562: 11) ซึ่งจะบ่งบอกว่าเราต้องการจะเลือกสถานที่ท่องเที่ยวอย่างไร และวัฒนธรรมอาจได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมของชาติอื่นได้ ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เพราะธรรมชาติของนักท่องเที่ยวมีความต้องการ ถ้าความต้องการนั้นได้รับการตอบสนองทั้งหมดหรือบางส่วน ความเครียดจะน้อยลง จะทำให้เกิดความพึงพอใจ และในทางกลับกัน ถ้าความต้องการนั้นไม่ได้รับผลตอบแทน ความไม่พึงพอใจก็จะเกิดขึ้น (Good, C.V. 1973: 320) โดยจะถูกเรียงตามลำดับจากสิ่งที่มีความกดดันมากที่สุดไปถึงน้อยที่สุด สอดคล้องกับความต้องการตามให้ตนเองประสบความสำเร็จ (Self – Actualization Needs) เป็นความต้องการสูงสุดของแต่ละบุคคล ที่ต้องการทำทุกสิ่งทุกอย่างให้สำเร็จ โดยบุคคลจะพยายามสร้างความพึงพอใจให้กับตนเองเป็นอันดับแรกก่อน นักท่องเที่ยวต้องการได้รับความพึงพอใจ

สูงสุด และเป็นตัวกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวยุคใหม่พยายามสร้างความพึงพอใจให้กับความต้องการของตนเองเป็นลำดับแรกนั้นคือการออกไปท่องเที่ยว (Maslow A.H. 1954)

วัดศาลาลอย เป็นวัดสำคัญที่มีชื่อเสียง ตั้งอยู่ที่อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา เป็นวัดที่ท่านท้าวสุรนารีสร้างขึ้นกับเจ้าพระยามหิธรธิบดี (ปลัดทองคำ) ปลัดเมืองนครราชสีมาผู้เป็นสามี จากที่รบชนะกองทัพของเจ้าอนุวงศ์ของประเทศลาว เมื่อปี พ.ศ. 2370 หลังจากเสร็จศึกสงครามที่ทุ่งสัมฤทธิ์ ขณะยกทัพกลับเมืองนครราชสีมา คุณหญิงไม่ได้แวะพักบริเวณท่าตะโก และได้สั่งให้ทหารทำแพเป็นรูปศาลา เสี่ยงทายลอยไปตามลำตะคอง พร้อมตั้งจิตอธิษฐานว่า หากแพรูปศาลานี้ลอยไปติดอยู่ ณ ที่ใด ก็สร้างวัดไว้เป็นอนุสรณ์แห่งการรบ ซึ่งแพได้ลอยไปติดอยู่ริมฝั่งขวาของลำตะคองซึ่งเป็นวัดร้าง จึงได้สร้างพระอุโบสถขึ้นจนเป็นวัดศาลาลอยในปัจจุบัน จนกระทั่งท้าวสุรนารีได้ถึงแก่กรรมเมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2395 สิริรวมอายุได้ 81 ปี เจ้าพระยามหิธรธิบดีได้ก่อเจดีย์บรรจุอัฐิท้าวสุรนารีไว้ตรงหน้าโบสถ์หลังเก่าของวัดศาลาลอย ภายในวัดศาลาลอย มีอุโบสถที่ออกแบบเป็นทรงเรือสำเภา ภายในมีพระประธานปูนปั้นสีขาวปางห้ามสมุทร เป็นพระพุทธรูปยืนประทับ พระนามว่า “พระพุทธประพัฒน์สุนทรธรรมพิศาล ศาลาลอยพิมาลวรสันตสุขุมินทร์” ตรงข้ามหน้าประตูอุโบสถ มีปูนปั้นรูปท้าวสุรนารี นั่งพนมมือกลางสระน้ำ (วัดศาลาลอย จังหวัดนครราชสีมา, 2558)

ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นปัญหาต่าง ๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจ และความมั่นใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางท่องเที่ยวระหว่างที่มีการระบาดของโควิด-19 จึงให้ความสำคัญกับวัดที่จะต้องมีการจัดการที่ชัดเจนเกี่ยวกับการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 จึงมีความสนใจที่จะศึกษาระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการของวัดศาลาลอย จังหวัดนครราชสีมา ในช่วงการระบาดของไวรัสโควิด-19 (โควิด-19) เพื่อใช้เป็นข้อมูลให้วัดศาลาลอยหรือหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนสามารถ นำผลวิจัยนี้ ไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนามาตรการการป้องกัน และคัดกรองนักท่องเที่ยวในช่วงการระบาดของไวรัสโควิด-19 (โควิด-19) และเตรียมความพร้อมการอำนวยความสะดวก และความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดความมั่นใจ พึงพอใจ และประทับใจทุกครั้งที่มาท่องเที่ยว และงานวิจัยนี้ยังสามารถเป็นแนวทางให้วัดและสถานที่สำคัญทางพุทธศาสนา และสถานที่ทางประวัติศาสตร์ต่าง ๆ นำไปใช้ประโยชน์ได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

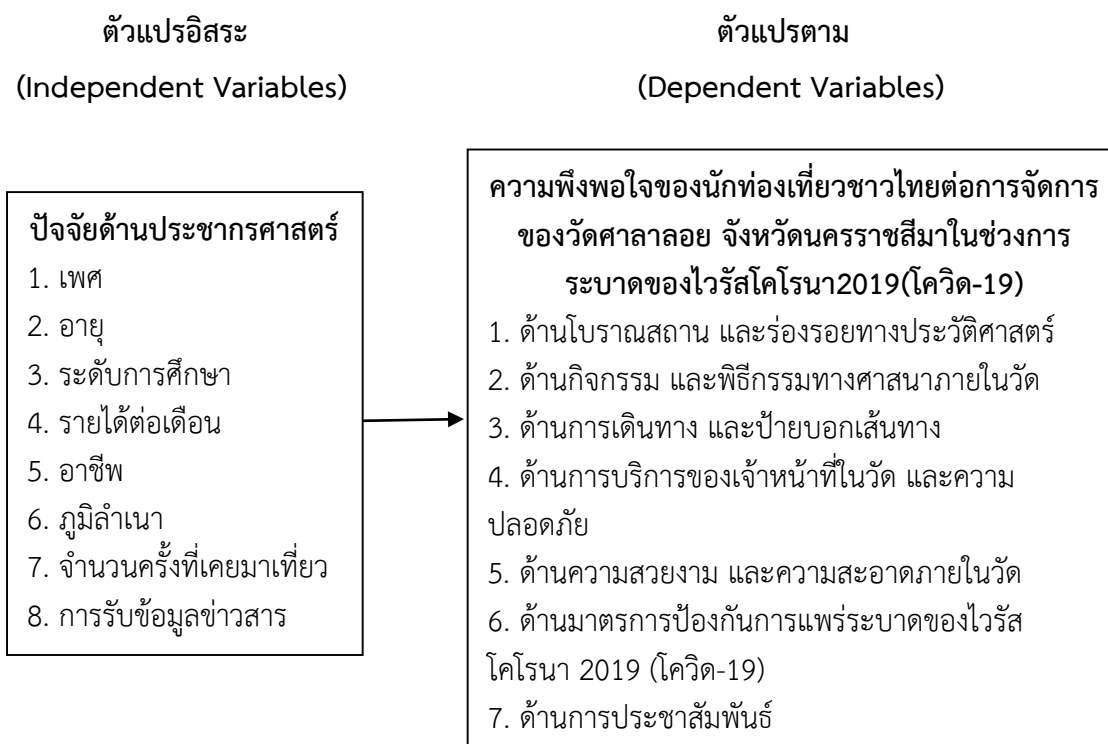
1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการของวัดศาลาลอย จังหวัดนครราชสีมา ในช่วงการระบาดของไวรัสโควิด-19 (โควิด-19)
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการ ของวัดศาลาลอย จังหวัดนครราชสีมา ในช่วงการระบาดของไวรัสโควิด-19 (โควิด-19) จำแนกตามลักษณะทางประชากรศาสตร์

สมมติฐานการวิจัย (Research Hypothesis)

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีปัจจัยด้านประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจในการท่องเที่ยววัดศาลาลอย อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ในช่วงสถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด-19 (โควิด-19) แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมต่อการจัดการวัดศาลาลอย จังหวัดนครราชสีมา มาสังเคราะห์กำหนดเป็นกรอบแนวคิด ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยได้ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในช่วงการระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) โดยศึกษาการจัดการของวัดศาลาลอย จังหวัดนครราชสีมา

1.2 ขอบเขตด้านประชากร ตัวอย่างในการศึกษา คือ นักท่องเที่ยวชาวไทย อายุ 20 ปีขึ้นไป ที่ไม่ได้มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 400 คน เดินทางมาท่องเที่ยวที่วัดศาลาลอย อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ในช่วงสถานการณ์การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ คือวัดศาลาลอย อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา คือตั้งแต่เดือนมกราคม ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2564

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยววัดศาลาลอย อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ในช่วงสถานการณ์การ

ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) มีลักษณะเป็นแบบสอบถามที่ประกอบด้วยคำถามปลายปิด และปลายเปิด ซึ่งได้ค้นคว้าและดัดแปลงจากแนวคิงานวิจัยที่ใกล้เคียงของผู้ที่ได้ทำการวิจัยมาแล้ว โดยได้จัดเรียงลำดับเนื้อหาแบบสอบถามให้ครอบคลุมข้อมูลที่ต้องการ โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย 1.เพศ 2.อายุ 3.ระดับการศึกษา 4.รายได้ต่อเดือน 5.อาชีพ 6.ภูมิลำเนา 7.จำนวนครั้งที่เคยมาเที่ยว 8.การรับข้อมูลข่าวสาร เป็นแบบสอบถามปลายปิด (Closed End) มีหลายตัวเลือก (Multiple Choice) และเลือกตอบเพียงข้อเดียว จำนวน 8 ข้อ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการของวัดศาลาลอย จังหวัดนครราชสีมา ในช่วงการระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ จำนวน 35 ข้อ แบ่งออกเป็น 7 ด้าน คือ 1.ด้านโบราณสถาน และร่องรอยทางประวัติศาสตร์ 2.ด้านกิจกรรม และพิธีกรรมทางศาสนาภายในวัด 3.ด้านการเดินทาง และป้ายบอกเส้นทาง 4.ด้านการบริการของเจ้าหน้าที่ในวัด และความปลอดภัย 5.ด้านความสวยงาม และความสะอาดภายในวัด 6.ด้านมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัส โคโรนา 2019 (โควิด-19) 7.ด้านการประชาสัมพันธ์ โดยมีการวัดระดับความพึงพอใจ (Likert Scale) 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง	ระดับความพึงพอใจ อยู่ในระดับ	มากที่สุด
คะแนน 4 หมายถึง	ระดับความพึงพอใจ อยู่ในระดับ	มาก
คะแนน 3 หมายถึง	ระดับความพึงพอใจ อยู่ในระดับ	ปานกลาง
คะแนน 2 หมายถึง	ระดับความพึงพอใจ อยู่ในระดับ	น้อย
คะแนน 1 หมายถึง	ระดับความพึงพอใจ อยู่ในระดับ	น้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ เป็นคำถามปลายเปิด

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบแนะนำ และให้คะแนนค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC) โดยทุกข้อมีค่าคะแนนระหว่าง 0.50-1.00 คือ มีค่าความเที่ยงตรงที่ใช้ได้ ทั้งนี้การทดสอบความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) วิเคราะห์จากแบบสอบถามจำนวน 30 ชุด ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการสำรวจงานวิจัยนั้น มีค่าความเชื่อมั่น อยู่ที่ 0.76 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นที่สามารถนำไปเก็บข้อมูลต่อไปได้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีเก็บข้อมูลแบบ Simple Random Sampling โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยการหาค่าจากสูตรของ Yamane (1973) ในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ทำให้ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเชื่อถือได้จำนวน 400 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และอัตราส่วนร้อยละ (Percentage) ด้านข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทย และการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ ด้วยโปรแกรมคำนวณสำเร็จรูป

ผลการวิจัย (Research Results)

การศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยววัดศาลาลอย จังหวัดนครราชสีมา ในช่วงสถานการณ์การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) จากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 400 คน พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 59.50 และ 40.50 ตามลำดับ มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มากที่สุด รองลงมาคืออายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.00 และ 27.30 ตามลำดับ มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี มากที่สุด รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรืออนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 59.3 และ 21.0 ตามลำดับ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000–20,000 บาท มากที่สุด รองลงมาคือรายได้ต่อเดือน 20,001–30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 39 และ 27 ตามลำดับ มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชนมากที่สุด รองลงมาคืออาชีพรับราชการและรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 40.5 และ 21.8 ตามลำดับ นักท่องเที่ยวเดินทางมาจากภูมิลำเนาจังหวัดกรุงเทพมหานครมากที่สุด นักท่องเที่ยวชาวไทย โดยส่วนใหญ่เคยเดินทางมาเที่ยววัดศาลาลอยแล้ว จำนวน 1-3 ครั้ง มากที่สุด รองลงมา จำนวน 4-6 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 34.5 และ 27.3 ตามลำดับ นักท่องเที่ยวเคยได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ มาก่อน คิดเป็นร้อยละ 82 โดยแหล่งข้อมูลข่าวสารที่นักท่องเที่ยวชาวไทยเคยได้รับเกี่ยวกับการท่องเที่ยววัดศาลาลอย จังหวัดนครราชสีมา ในช่วงสถานการณ์การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) นั้น นักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลจากสื่อ Social Media มากที่สุด

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยววัดศาลาลอย จังหวัดนครราชสีมา ในช่วงสถานการณ์การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19)

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการของวัดศาลาลอย จังหวัดนครราชสีมา ในช่วงการระบาดของไวรัสโคโรนา 2019(โควิด-19)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ	ลำดับ
1. ด้านโบราณสถานและร่องรอยทางประวัติศาสตร์	4.52	0.62	มากที่สุด	1
2. ด้านกิจกรรมและพิธีกรรมทางศาสนาภายในวัด	4.45	0.62	มากที่สุด	2
3. ด้านการเดินทางและป้ายบอกเส้นทาง	4.07	0.76	มาก	7
4. ด้านการบริการของเจ้าหน้าที่ในวัดและความปลอดภัย	4.20	0.68	มาก	4
5. ด้านความสวยงาม และความสะอาดภายในวัด	4.14	0.79	มาก	5
6 ด้านมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19)	4.30	0.65	มากที่สุด	3
7. ด้านการประชาสัมพันธ์	4.12	0.79	มาก	6
รวม	4.26	0.70	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 พบว่า โดยภาพรวมนักท่องเที่ยวชาวไทยมีระดับความพึงพอใจต่อการมาท่องเที่ยววัดศาลาลอย จังหวัดนครราชสีมา ในช่วงการระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.26$) โดยนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจด้านโบราณสถานและร่องรอยทางประวัติศาสตร์มากที่สุด ($\bar{X}=4.52$) รองลงมาคือด้านกิจกรรมและพิธีกรรมทางศาสนาภายในวัด มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.45$) ด้านมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.30$) ส่วนในด้านอื่นๆ นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจด้านการบริการของเจ้าหน้าที่ในวัดและความปลอดภัย

อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.20$) ด้านความสวยงามและความสะอาดภายในวัด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.14$) ด้านการประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.12$) และด้านการเดินทางและป้ายบอกเส้นทาง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.07$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัส โควิด-19 วัดศาลาลอย จังหวัดนครราชสีมา ในช่วงการระบาดของไวรัสโควิด-19 (โควิด-19)

มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัส โควิด-19 (โควิด-19) ของวัดศาลาลอย จังหวัดนครราชสีมา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ พึงพอใจ
1. มีป้ายแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการ ข้อปฏิบัติและการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคไวรัส โควิด-19 ไว้อย่างชัดเจน และทั่วถึง	4.07	0.68	มาก
2. มีการตรวจวัดอุณหภูมิร่างกายของนักท่องเที่ยว มีสเปรย์แอลกอฮอล์ให้บริการ และลงชื่อก่อนเข้า - ออก จากวัด	4.47	0.60	มากที่สุด
3. ห้องน้ำในวัด และอ่างล้างมือ มีเจลแอลกอฮอล์ให้บริการ	4.05	0.75	มาก
4. มีการเว้นระยะห่างในการทำกิจกรรมทำบุญ ถวายสังฆทานและบริเวณรูปปั้นจำลองท้าวสุรนารี (คุณย่าโม)	4.36	0.62	มากที่สุด
5. การกำชับให้พระสงฆ์ เจ้าหน้าที่ในวัด และนักท่องเที่ยว สวมหน้ากากอนามัยอยู่ตลอดเวลา	4.03	0.77	มาก
รวม	4.20	0.68	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจในการท่องเที่ยววัดศาลาลอย จังหวัดนครราชสีมา ในช่วงสถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด-19 (โควิด-19) ด้านมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัส โควิด-19 (โควิด-19) โดยมีระดับความพึงพอใจโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.20$) เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดคือ มีการตรวจวัดอุณหภูมิร่างกายของนักท่องเที่ยว มีสเปรย์แอลกอฮอล์ให้บริการ และลงชื่อก่อนเข้า - ออก จากวัด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.47$) รองลงมา คือ มีการเว้นระยะห่างในการทำกิจกรรมทำบุญ ถวายสังฆทาน และบริเวณรูปปั้นจำลองท้าวสุรนารี (คุณย่าโม) ($\bar{X}=4.36$) ในขณะที่นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในด้านการกำชับให้พระสงฆ์ เจ้าหน้าที่ในวัด และนักท่องเที่ยวสวมหน้ากากอนามัยอยู่ตลอดเวลา ได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดแต่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.03$) ตามลำดับ

ผลการศึกษาในระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยววัดศาลาลอย จังหวัดนครราชสีมา ในช่วงสถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด-19 (โควิด-19) พบว่า ด้านโบราณสถาน และร่องรอยทางประวัติศาสตร์ ด้านกิจกรรมและพิธีกรรมทางศาสนาภายในวัด และด้านมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 (โควิด-19) ได้รับความพึงพอใจในระดับมากที่สุดจากนักท่องเที่ยวชาวไทย ส่วนปัจจัยด้านการบริการของเจ้าหน้าที่ในวัดและความปลอดภัย ด้านความสวยงามและความสะอาดภายในวัด ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านการเดินทางและป้ายบอกเส้นทาง ได้รับความพึงพอใจในระดับมากจากนักท่องเที่ยวชาวไทย ซึ่งด้านโบราณสถานและร่องรอยทางประวัติศาสตร์ มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด แสดงว่านักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจและประทับใจด้านโบราณสถานและประวัติศาสตร์มากที่สุด และได้ค่า

คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการเดินทางและป้ายบอกเส้นทาง แสดงให้เห็นว่าวัดศาลาลอยมีตำนานความเก่าแก่ในด้านประวัติศาสตร์และมีคุณค่าทางโบราณสถานสูงมาก ทำให้นักท่องเที่ยวพึงพอใจและประทับใจด้านนี้มากที่สุด มีความพึงพอใจ ประทับใจในการท่องเที่ยววัดศาลาลอย อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ในช่วงสถานการณ์การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) แต่นักท่องเที่ยวชาวไทยก็มีความพึงพอใจด้านการคมนาคมและการเดินทางด้วยเช่นกันแต่อยู่ลำดับสุดท้าย

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจในการท่องเที่ยววัดศาลาลอย จังหวัดนครราชสีมา ในช่วงการระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุแตกต่างกัน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนด้วยวิธี One-way ANOVA

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการวัดศาลาลอย	ปัจจัยด้านอายุ					
		df	SS	MS	F-test	Sig.
ด้านโบราณสถาน และร่องรอยทางประวัติศาสตร์	Between Groups	3	3.48	1.16	13.59	0.00*
	Within Groups	396	33.79	.08		
	Total	399	37.28			
ด้านกิจกรรมและพิธีกรรมทางศาสนาภายในวัด	Between Groups	3	2.68	.89	7.84	0.00*
	Within Groups	396	45.17	.11		
	Total	399	47.85			
ด้านการเดินทางและป้ายบอกเส้นทาง	Between Groups	3	4.16	1.38	5.40	0.00*
	Within Groups	396	101.56	.25		
	Total	399	105.73			
ด้านการบริการของเจ้าหน้าที่ในวัดและความปลอดภัย	Between Groups	3	20.97	6.99	44.97	0.00*
	Within Groups	396	61.54	.15		
	Total	399	82.51			
ด้านความสวยงามและความสะอาดภายในวัด	Between Groups	3	7.80	2.60	22.85	0.00*
	Within Groups	396	45.05	.11		
	Total	399	52.85			
ด้านมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัส โควิด-19 (โควิด-19)	Between Groups	3	38.06	12.68	111.71	0.00*
	Within Groups	396	44.97	.11		
	Total	399	83.03			
ด้านการประชาสัมพันธ์	Between Groups	3	13.02	4.34	23.36	0.00*
	Within Groups	396	73.58	.18		
	Total	399	86.60			

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการวัดศาลาลอย จังหวัดนครราชสีมา ในช่วงการระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) แตกต่างกันในทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่า Sig. น้อยกว่าค่า α แสดงว่า ต้องยอมรับ H_1 พบว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกันมีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่า ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการ วัดศาลาลอย จังหวัดนครราชสีมา ในช่วงการระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) พบว่า ด้านโบราณสถาน และ ร่องรอยทางประวัติศาสตร์ นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจสูงสุด ซึ่งให้เห็นว่าควรให้ความสำคัญต่อการจัดการท่องเที่ยวในด้านโบราณสถานและร่องรอยทางประวัติศาสตร์มากที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาของ ชลิตา เฉลิรักษ์ชาติ (2561) ที่ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อวัดร่องขุน จังหวัดเชียงราย พบว่า โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากในทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสถานที่นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ วัดร่องขุน จังหวัดเชียงราย มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดดเด่น และแตกต่างจากวัดอื่น จะเห็นว่าจังหวัดนครราชสีมา เป็นจังหวัดมีวัดมากที่สุดจังหวัดหนึ่ง มีวัดเก่าแก่และวัดร่วมสมัยที่สวยงามมีเอกลักษณ์เฉพาะ เป็นศาสนสถานทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญ เช่น วัดพายัพ วัดพระนารายณ์มหาราช วัดบึง วัดธรรมจักรเสมาราม อำเภอสองเนิน และวัดบ้านไร่ อำเภอด่านขุนทด และยังสอดคล้องกับงานของ ภัฏญญาพัชร วุฒิยา(2558) ที่ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการมาท่องเที่ยววัดสมานรัตนาราม อำเภอมะเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยววัดสมานรัตนารามมีความพึงพอใจโดยเฉลี่ยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านผลิตภัณฑ์(ประติมากรรม) องค์พระพินเศปางเสวยสุข มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เพราะจังหวัดนครราชสีมา มีอัตลักษณ์ในด้านวัฒนธรรมที่หลากหลาย มีโบราณสถาน โบราณวัตถุทางประวัติศาสตร์อันเก่าแก่ที่ทรงคุณค่าทางความรู้และมีชื่อเสียง ทำให้นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติสนใจเดินทางมาท่องเที่ยวและสักการะ เช่น มากราบขอพร อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารีที่อยู่ภายในวัด สอดคล้องกับการศึกษาของ Nilgumhaeng, Sattayanuchit and Pansukkum (2020) พบว่า อัตลักษณ์ของสถานที่ท่องเที่ยวและชุมชนนั้น สามารถช่วยประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวและดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางมายังจังหวัดหรือชุมชนนั้นได้ ทำให้เกิดรายได้มหาศาลในท้องถิ่น และสอดคล้องกับงานของ วรญา ฤกษ์มนตรี (2561) ที่ศึกษาเรื่อง แรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวเขตอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า จุดมุ่งหมายในการท่องเที่ยวเขตอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อศาสนา และวัฒนธรรม และมีความสำคัญในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อประวัติศาสตร์ และความสนใจพิเศษ

ผลการทดสอบความแตกต่างระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการวัดศาลาลอย จังหวัดนครราชสีมา ในช่วงสถานการณ์การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์ พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนครั้งที่เคยมาเที่ยว และการรับข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน จะมีความพึงพอใจในการท่องเที่ยววัดศาลาลอย จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน ทั้งนี้ชี้ให้เห็นได้ว่า ลักษณะของบุคคลที่แตกต่างกันจะมีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกัน เช่น เพศหญิงและเพศชาย จะมีความพึงพอใจในเรื่อง ด้านโบราณสถานและ

ประวัติศาสตร์ ด้านคุณค่าทางศาสนาและพิธีกรรม ด้านการคมนาคมและการเดินทาง ด้านความปลอดภัยและการป้องกันการระบาดโควิด-19 ด้านการอำนวยความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านความสวยงามและความสะอาดแตกต่างกันในทุกด้าน เพราะเหตุนี้จึงมีความอ่อนไหวต่อการรับรู้มากกว่าเพศชาย และมีความระมัดระวังตัวในเรื่องความปลอดภัยในการเดินทาง ชอบความสะดวกสบายมากกว่าเพศชาย ส่วนอายุที่แตกต่างนั้นจะมีความพึงพอใจแตกต่างกันเช่นกันอย่างเห็นได้ชัด เนื่องจากจังหวัดนครราชสีมา มีประวัติศาสตร์ที่ยาวนานและเก่าแก่ มีหลักฐานการสร้างเมืองพร้อมกับการสร้างวัดศาลาลอย รวมไปถึงการจดบันทึกในตำราเอกสารทางวิชาการ จึงทำให้เยาวชนรุ่นใหม่ที่ชอบทางด้านสื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ ความทันสมัย ไม่สามารถรับความรู้และมีความสนใจน้อยกว่ามาก เมื่อเทียบกับนักท่องเที่ยวกลุ่มที่มีอายุมากกว่า และกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้ใหญ่ที่สูงอายุก็มีความชื่นชอบ หลงใหลในความเก่าแก่ของวัฒนธรรมทางร่องรอยทางประวัติศาสตร์มากกว่าเด็กวัยรุ่น นอกจากนั้นระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีความพึงพอใจต่อการจัดการที่แตกต่างกันด้วย

กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาสูงกว่าจะมีสืบค้นหาข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (E – book) สื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งเข้าถึงได้ดีกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาน้อยกว่า ทั้งนี้รวมถึงการประกอบอาชีพด้วย และนักท่องเที่ยวที่มีระดับรายได้ที่แตกต่างกัน จะมีความพึงพอใจของแหล่งท่องเที่ยววัดศาลาลอย จังหวัดนครราชสีมา ในช่วงสถานการณ์การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) แตกต่างกัน กล่าวคือ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้สูง จะมีความพร้อมในการท่องเที่ยวได้ดีมากกว่านักท่องเที่ยวกลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า และกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีรายได้สูงจะมีศักยภาพในการขอรับการตรวจเชื้อไวรัสที่โรงพยาบาลเอง ซึ่งมีความใช้จ่ายต่อครั้งสูง ส่วนนักท่องเที่ยวที่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารที่แตกต่างกัน ก็มีความพึงพอใจในการท่องเที่ยววัดศาลาลอย จังหวัดนครราชสีมา ในช่วงสถานการณ์การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) แตกต่างกันด้วย

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการของวัดศาลาลอย จังหวัดนครราชสีมา ในช่วงการระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ผู้วิจัยมีข้อเสนอในประเด็นที่ควรพิจารณา ดังนี้

1.1 วัดศาลาลอย จังหวัดนครราชสีมา ควรมีช่องทางการประชาสัมพันธ์ให้หลากหลายมากขึ้น เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถสืบค้นข้อมูลได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และถูกต้องมากยิ่งขึ้น ส่งเสริมมาตรการป้องกันการระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ให้ชัดเจน ต้องมีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขคอยดูแล มีการรายงานจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้าไปทำกิจกรรมต่าง ๆ ภายในวัด และหน่วยงานภาครัฐ ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในสื่อสังคมออนไลน์ในการท่องเที่ยววัดศาลาลอย จังหวัดนครราชสีมา ในช่วงสถานการณ์การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) เช่น การมีป้ายบอกเส้นทางหลักในการเข้าถึงวัด ประกาศเวลาในการเข้าไปทำกิจกรรมภายในวัดให้ชัดเจน การจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เข้าไปภายในวัดให้เหมาะสม เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19

1.2 ด้านความปลอดภัย และเส้นทางการเดินทางเข้าถึงวัดศาลาลอย จังหวัดนครราชสีมา ในช่วงถนนทางโค้งก่อนเข้าวัด ถนนมีทรุดโทรม ยังอันตรายอยู่มาก วัดศาลาลอย ควรมีป้ายขนาดใหญ่แสดงก่อนถึงทางโค้ง 100 – 200 เมตร เพื่อเตือนให้นักท่องเที่ยวทราบถึงทางเข้าวัดแล้ว ให้ลดความเร็วลงก็จะ

ช่วยป้องกันอุบัติเหตุได้ ที่สำคัญควรกำหนดเวรยาม จัดชุดอาสาสมัครจราจร ในบริเวณลานจอดรถฝั่งทางเข้าและทางออก ตั้งจุดคัดกรองตั้งแต่ทางเข้าวัดจากเจ้าหน้าที่ในเบื้องต้น และเพิ่มอุปกรณ์ตรวจวัดอุณหภูมิ แจกหน้ากากอนามัย ฉีดสเปรย์แอลกอฮอล์ล้างมือก่อนเข้าไปในอาณาเขตวัดด้านใน และต้องปฏิบัติตามประกาศของจังหวัด มาตรการจากกระทรวงสาธารณสุข ในข้อกำหนดต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19)

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการเก็บข้อมูลเชิงสำรวจ ด้านความพึงพอใจต่อการบริการภายในวัดในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 การวิจัยในครั้งต่อไป ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลจากวัดในเขตเมือง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน ในด้านความคาดหวัง และการรับรู้ ในรูปแบบวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้เกิดการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงศาสนาและความเชื่อหลังจากที่สถานการณ์การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) หดไปและเปิดประเทศให้ท่องเที่ยวอีกครั้ง

เอกสารอ้างอิง (References)

- ไกรฤกษ์ ปิ่นแก้ว. (2556). “แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม”. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://tourism-dan1.blogspot.com/2013/06/blog-post.html> วันที่ 3 ตุลาคม 2563.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2564). สถิติด้านการท่องเที่ยว ปี 2563. “สถานการณ์การท่องเที่ยวภายในประเทศรายจังหวัดปี 2563”. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : https://www.mots.go.th/more_news_new.php?cid=592 วันที่ 5 มีนาคม 2564.
- กัญญาพัชร วุฒิยา. (2558). การศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการมาท่องเที่ยววัดสมานรัตนาราม อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรังสิต.
- กรุ่ยไทย. (2563). “ประเมินเราเที่ยวด้วยกัน กระตุ้นท่องเที่ยวไทย 3.6 - 6.2 หมื่นล้านบาท”. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.prachachat.net/finance/news-494290> วันที่ 20 มกราคม 2564.
- ชลิตา เณลิมรักชาติ. (2561). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อวัดร่องขุน จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : บริษัท เพรส แอนด์ ดีไซน์.
- มณฑกานติ ชูชูวงศ์. (2562). การตลาดโรงแรม. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัดศาลาลอย จังหวัดนครราชสีมา. (2558). “แหล่งท่องเที่ยวทางพุทธธรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://nkr.mcu.ac.th/tour/?p=336> วันที่ 22 กันยายน 2563.
- วรรณภา กฤษณะมนตรี. (2561). แรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวเขตอุทยานประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เสาวณี จันทะพงษ์ และทศพล ต้องหุ้ย. (2563). “วิเคราะห์ผลกระทบวิกฤต COVID-19 กับเศรษฐกิจโลก : This Time is Different”. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/articles/Pages/Article_18Mar2020.aspx วันที่ 15 มกราคม 2564.

สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2563). “รายงานภาวะเศรษฐกิจการท่องเที่ยว Tourism Economics Review”. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://secretary.mots.go.th/ewtadmin/ewt/policy/group2.php> วันที่ 30 เมษายน 2564.

Good, C.V. (1973). **Dictionary of Education**. 3rd Ed. New York : McGraw–Hill Book Inc.

Maslow, A.H. (1954). **Motivation and Personality**. New York : Harper and Brothers.

Nilgumhaeng, R., Sattayanuchit, W. and Pansukkum, S. (2020). **The Concept of Using the Local Identity for Tourism Promotion in Nakhon Ratchasima Province (Khorat), Thailand**. Bangkok : Dhurakij Pundit University.

Yamane, T. (1973). **Statistics: an introductory analysis**. New York: Harper

ปัจจัยภายในองค์การที่มีผลต่อการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาไทย

Organizational Factors Affecting Good Governance Application of Thai Higher Education Institutions

ชัยอนันต์ สิริเบญจสานนท์¹
Chaianun Siribensanont

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยภายในองค์การของสถาบันอุดมศึกษาไทย 2) ศึกษาการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาไทย 3) หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในองค์การกับการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาไทย และ 4) วิเคราะห์ปัจจัยภายในองค์การที่ส่งผลต่อการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาไทย กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาได้แก่ บุคลากรที่ทำงานในสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 350 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัย พบว่า 1) ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยภายในองค์การของสถาบันอุดมศึกษาไทยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านโครงสร้างองค์การ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ วัฒนธรรมองค์การ และภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) การประยุกต์หลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาไทย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เพื่อพิจารณารายด้าน พบว่า หลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ หลักการมีส่วนร่วม หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความประหยัด และหลักความโปร่งใส 3) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในองค์การกับการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาไทย มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) ปัจจัยภายในองค์การส่งผลต่อการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ภาวะผู้นำของผู้บริหารส่งผลต่อการประยุกต์ธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษาไทยมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ วัฒนธรรมองค์การ และโครงสร้างองค์การ

คำสำคัญ (Keywords) : ปัจจัยภายในองค์การ; ภาวะผู้นำของผู้บริหาร; ธรรมาภิบาล; สถาบันอุดมศึกษา

Abstract

The purposes of this research were: (1) to study organizational factors of Thai higher education institutions; (2) to study good governance application of Thai higher education institution; (3) to find a relationship between organizational factors and good governance application of Thai higher education institutions; and (4) to analyze organizational factors influencing good governance application of Thai higher education institutions. The samples used in this study were 350 employees working at Thai higher education institutions in Bangkok

Received: 2021-10-19 Revised: 2021-10-26 Accepted: 2021-10-29

¹ อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการองค์การ มหาวิทยาลัยเกริก Full time lecturer, Master of Arts Program in Organizational Management, Krirk University.
Email: siribensanontchaianun@gmail.com

Metropolitan Areas. The instrument used to collect data was a research questionnaire. Statistics used in this research consisted of percentage, mean, standard deviation, correlation and multiple regression analysis. The research results showed that: 1) the opinions of respondents towards organizational factors of Thai higher education institutions, in total, were at high level. In particular, an organizational structure had the highest mean value, followed by organizational culture and administrator's leadership; 2) good governance application of Thai higher education institutions, in total, was at high level. In particular, accountability had the highest mean value, followed by participation, virtue, rule of law, economy, and transparency; 3) the correlation coefficient between organizational factors and good governance application of Thai higher education institutions was positive at the .01 level of statistical significance; and 4) the organizational factors had and influence on good governance application of Thai higher education institutions at the .01 and .05 level of statistical significance. Administrator's leadership had the highest influence on good governance application of Thai higher education institutions, followed organizational culture and organizational structure respectively.

Keywords: Organizational Factors; Administrator's Leadership; Good Governance; Thai Higher Education Institutions

บทนำ (Introduction)

หลักธรรมาภิบาลเป็นหลักการที่สำคัญที่สุดในการบริหารงานทั้งในระดับองค์กรและระดับชาติ เป็นที่เชื่อกันว่าหากประเทศไทยนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ในองค์การภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนแล้ว จะทำให้การบริหารประเทศมีความเจริญรุ่งเรืองอย่างยั่งยืน เกิดความเป็นธรรมในด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง หลักธรรมาภิบาลเป็นแนวคิดสำคัญในการบริหารงานและการปกครองในปัจจุบัน อันเนื่องมาจาก โลกาภิวัตน์ และการเปลี่ยนแปลงที่ให้ความสำคัญกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลควบคู่กันไป ซึ่งมีส่วน กระตุ้นให้หน่วยงาน และองค์การภาครัฐ มุ่งเป้าหมายไปสู่องค์การที่มีการบริหารจัดการที่ดี ส่วนในเรื่องการ พัฒนาการเมืองการปกครองได้มุ่งให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางมากขึ้น ดังนั้น การดำเนินธุรกิจ หรือปฏิบัติ ราชการต่างๆโดยไม่ให้ความสนใจเรื่องของสังคม ประชาชน และสิ่งแวดล้อมจึงเป็นไปได้ไม่ได้อีกต่อไป การ ปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลจึงเป็นเรื่องที่ทุกภาคส่วนจะต้องให้ความสำคัญ และหลายหน่วยงานมีการนำหลัก ธรรมาภิบาลไปปฏิบัติมากขึ้น ถวิลวดี บุรีกุล (2546: 56-57) และ ศรีพัชรา สิทธิกำจร แก้วพิจิตร (2549: 35-36) กล่าวไว้ว่า หลักธรรมาภิบาลเป็นหลักเกณฑ์การบริหารงานตามหลักธรรมาธิปไตย ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของ กฎระเบียบที่ถูกต้อง เป็นที่ยอมรับ มีการบังคับใช้กฎระเบียบอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน มีความความโปร่งใส ในการดำเนินการ มีจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการบริหารงาน มีความรับผิดชอบต่อผลกระทบ และมีการ จัดการทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของ สุรัชย์ ขวัญเมือง (2548: 25-39) ที่กล่าวว่า หลัก ธรรมาภิบาลเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อนำไปสู่การ พัฒนาที่ยั่งยืน บนพื้นฐานของความถูกต้อง ชอบธรรม โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของบุคลากร ความ

โปร่งใสในการดำเนินการ การออกกฎระเบียบที่เป็นธรรมและมีการบังคับใช้อย่างยุติธรรมและเสมอภาค และการปลูกจิตสำนึกและยึดมั่นในหลักคุณธรรม คือ มีความซื่อสัตย์สุจริต ขยัน อดทน และมีระเบียบวินัย

ปัจจุบัน หลายประเทศยังมีปัญหานานัปการที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาไปสู่การมีธรรมาภิบาลอย่างแท้จริง เช่น การขาดความเอาใจใส่จากผู้บริหาร โครงสร้างองค์การที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ วัฒนธรรมระบบอุปถัมภ์ กลุ่มอิทธิพล และกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่ต้องการรักษาสถานภาพดั้งเดิมไว้ นอกจากความพยายามของนักวิชาการ ผู้รู้ และผู้สนใจที่เกี่ยวข้องแล้ว องค์การระหว่างประเทศจัดว่ามีบทบาทในการผลักดันให้เกิดธรรมาภิบาล และการปฏิรูปองค์กรของรัฐได้ ดังเช่น ธนาคารโลกมีบทบาทในการจัดการบริหารการใช้จ่ายของภาครัฐ และการปฏิรูประบบราชการ กล่าวคือ ธนาคารโลกนอกจากจะให้ความสำคัญและช่วยเหลือประเทศไทยในเรื่องเกี่ยวกับธรรมาภิบาลแล้ว ยังรวมถึงการปรับปรุงกฎเกณฑ์ในด้านความช่วยเหลือทางการเกษตร การแก้ไขกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องให้ทันสมัยขึ้น (Channuwong, 2018: 43-56)

ในประเทศไทย ธรรมาภิบาลได้กลายเป็นแนวคิดที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นหลักการที่เกื้อหนุนสังคมประชาธิปไตย ได้มีการเสนอและกล่าวถึงแนวคิดนี้อย่างกว้างขวาง ตัวอย่างที่เห็นอย่างเป็นรูปธรรม คือ กฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2540 ได้บัญญัติมาตราต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับหลักธรรมาภิบาล ถ้าหากมีการนำแนวคิดธรรมาภิบาลไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง จะทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลโดยประชาชนและองค์กรที่เกี่ยวข้องและระบบบริหารของรัฐมีความยุติธรรมและเป็นที่น่าเชื่อถือทั้งในและต่างประเทศ อีกทั้งนำไปสู่การลดการทุจริตซึ่งเป็นปัญหาเรื้อรังของบ้านเมืองได้ (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, 2542: 34-35) การที่จะทราบว่ามีการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติให้เป็นผลหรือไม่ จำเป็นต้องทำการวิจัยเพื่อให้ได้ความรู้ที่เป็นระบบและเชื่อถือได้ ปัจจุบันมีหลายหน่วยงานพยายามประยุกต์หลักธรรมาภิบาลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้หน่วยงานของตน แต่ยังไม่มีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้อย่างจริงจัง และยังไม่มีการรายงานปัญหา อุปสรรค จุดอ่อน จุดแข็ง ของการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้เป็นรูปธรรม (สินินาถ ฉลาดล้ำ, 2560: 1-3)

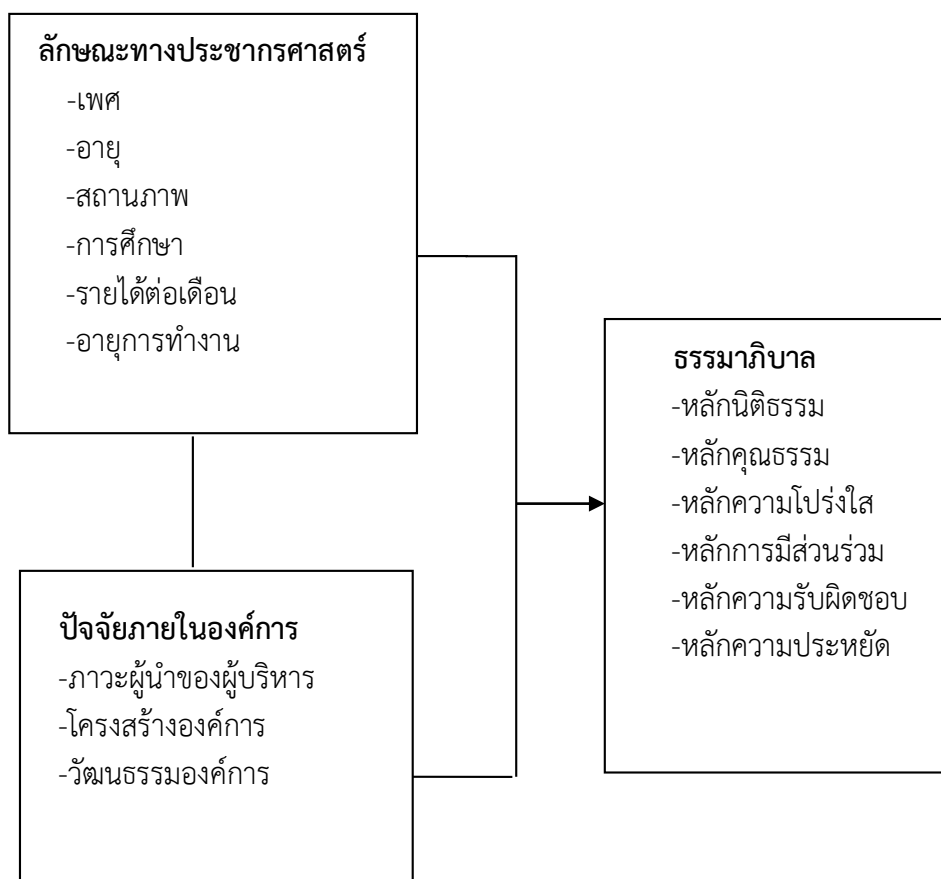
ผู้วิจัยเห็นว่า ปัจจัยภายในองค์การ ซึ่งประกอบด้วยภาวะผู้นำของผู้บริหาร โครงสร้างองค์การ และวัฒนธรรมองค์การ เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จในการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในสถาบันอุดมศึกษาของไทย สืบเนื่องจากในแต่ละองค์การ ผู้บริหารเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ เป็นผู้วางแผนยุทธศาสตร์ในการกำหนดทิศทางขององค์การ หากผู้บริหารมีภาวะผู้นำที่ดี ให้ความสำคัญกับธรรมาภิบาลด้วยการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และวางระบบการปฏิบัติงานเพื่อให้พนักงานทุกคนในองค์การดำเนินตามหลักธรรมาภิบาลก็จะทำให้องค์การนั้นสามารถปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ในขณะเดียวกัน โครงสร้างองค์การและวัฒนธรรมองค์การก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ เนื่องจากโครงสร้างองค์การ คือ การจัดแบ่งงานออกเป็นหมวดหมู่โดยกำหนดให้มีสายการบังคับบัญชา เพื่อควบคุมการทำงานและใช้ในการติดต่อประสานงานเพื่อให้องค์การบรรลุวัตถุประสงค์ ส่วนวัฒนธรรมองค์การ คือ ค่านิยม ความคิด ความเห็น แบบอย่าง และปทัสถานอย่างไม่เป็นทางการ ซึ่งถูกสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการควบคุมพฤติกรรมการทำงานของพนักงานและกำหนดรูปแบบการปฏิบัติต่อกันภายในองค์การและต่อบุคคลภายนอก หากโครงสร้างองค์การและวัฒนธรรมองค์การถูกออกแบบมาอย่างดีก็จะเอื้อให้เกิดการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาปัจจัยภายในองค์กรของสถาบันอุดมศึกษาไทย
2. เพื่อศึกษาการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาไทย
3. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในองค์กรกับการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาไทย
4. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยภายในองค์กรที่มีผลต่อการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาไทย

สมมติฐานการวิจัย (Research Hypothesis)

1. ปัจจัยภายในองค์กรมีความสัมพันธ์กับการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาไทย
2. ปัจจัยภายในองค์กรส่งผลต่อการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาไทย

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)**ภาพที่ 1** กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีรายละเอียด ดังนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรที่ทำงานในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีจำนวน 15,100 คน โดยแบ่งเป็นบุคลากรสายวิชาการจำนวน 9,750 คน และบุคลากรสายสนับสนุนจำนวน 5,350 คน ผู้วิจัยใช้สูตรของทาร์โร ยามาเน่ ในการคำนวณ ได้กลุ่มตัวอย่าง 392 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling)

1.2 ขอบเขตด้านพื้นที่

งานวิจัยนี้ ศึกษาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ได้แก่ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ 5 แห่ง ซึ่งประกอบด้วย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศิลปากร

1.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา

งานวิจัยนี้ ผู้วิจัยศึกษาเนื้อหา คือ ตัวแปร ซึ่งประกอบไปด้วย

ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยภายในองค์การ (Organizational Factors = ORF) ซึ่งประกอบด้วย ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (Administrator Leadership = ADL) โครงสร้างองค์การ (Organizational Structure = ORS) และวัฒนธรรมองค์การ (Organizational Culture = ORC)

ตัวแปรตาม คือ หลักธรรมาภิบาล (Good Governance = GOG) ประกอบด้วย หลักนิติธรรม (Rule of Law = RUL) หลักคุณธรรม (Virtue = VIR) หลักความโปร่งใส (Transparency = TRA) หลักการมีส่วนร่วม (Participation = PAR) หลักความรับผิดชอบ (Accountability = ACC) และหลักความประหยัด (Economy = ECO)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามการวิจัย (Research Questionnaire) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในการสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาทำเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่เป็นคำถามชนิดปลายปิด โดยแบ่งโครงสร้างของแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

แบบสอบถามส่วนที่ 1 เป็นแบบเลือกตอบ (Check list) เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา รายได้ต่อเดือน และอายุการทำงาน

แบบสอบถามส่วนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนแบบประมาณค่า (Rating scale) เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยภายในองค์การ ซึ่งประกอบด้วย 1. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2. โครงสร้างองค์การ และ 3. วัฒนธรรมองค์การ จำนวน 9 ข้อ

แบบสอบถามส่วนที่ 3 เป็นแบบมาตราส่วนแบบประมาณค่า (Rating scale) เป็นคำถามเกี่ยวกับธรรมาภิบาล ซึ่งประกอบด้วย 1. หลักนิติธรรม 2. หลักคุณธรรม 3. หลักความโปร่งใส 4. หลักการมีส่วนร่วม 5. หลักความรับผิดชอบ และ 6. หลักความประหยัด จำนวน 24 ข้อ

เกณฑ์ในการแปลผล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบลิเคิร์ต (Five Rating Likert Scale) มาวิเคราะห์ทางสถิติด้วยโปรแกรมทางสังคมศาสตร์ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถาม ดังนี้

- 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
- 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
- 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
- 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
- 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการแปลผลหรือความหมายของค่าเฉลี่ย น้ำหนักคำตอบ ผู้วิจัยได้กำหนดเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายความว่า มีความเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายความว่า มีความเห็นอยู่ในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายความว่า มีความเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายความว่า มีความเห็นอยู่ในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายความว่า มีความเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษาโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Item Objective Congruence Index) ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.90

2. หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยทดลองใช้แบบสอบถามกับบุคลากรสายวิชาการและสายสนับสนุนที่ทำงานในมหาวิทยาลัยรัฐสองแห่ง ซึ่งมีใช้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้จำนวน 30 คน ได้ความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.98

3. ปรับปรุงแบบสอบถามก่อนนำไปใช้จริง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การจัดเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ประสานงานกับผู้บริหารและบุคลากรในสถานที่ทำงานเพื่อเป็นตัวแทนในการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้ชี้แจงรายละเอียดแก่บุคลากร และกลุ่มตัวอย่างก่อนที่จะมีการตอบแบบสอบถามให้ชัดเจนก่อน

2. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 392 คน ระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม 2564 ถึง วันที่ 15 มิถุนายน 2564 ได้แบบสอบถามกลับมาจำนวน 350 ชุด คิดเป็นร้อยละ 89

3. ตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมานในการวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐาน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ใช้การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการวิเคราะห์ปัจจัยภายในองค์กรและหลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาไทย
3. ใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation) ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในองค์กรและหลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาไทย
4. ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ในการวิเคราะห์องค์ประกอบปัจจัยภายในองค์กรที่ส่งผลต่อหลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาไทย

ผลการวิจัย (Research Results)

การวิเคราะห์ปัจจัยภายในองค์กรของสถาบันอุดมศึกษาของไทย

ตารางที่ 1 ปัจจัยภายในองค์กรของสถาบันอุดมศึกษาของไทย

การบริหารทรัพยากรมนุษย์	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร	3.45	0.94	มาก	3
2. โครงสร้างองค์การ	4.10	0.91	มาก	1
3. วัฒนธรรมองค์การ	3.50	0.93	มาก	2
โดยรวม	3.68	0.93	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยภายในองค์กรของสถาบันอุดมศึกษาของไทยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.93) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านโครงสร้างองค์การมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.91) รองลงมา คือ ด้านวัฒนธรรมองค์การ ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.93) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.94) ตามลำดับ

การวิเคราะห์การประยุต์ธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาของไทย

ตารางที่ 2 การประยุต์ธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาของไทย

หลักธรรมาภิบาล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. หลักนิติธรรม	3.43	0.85	มาก	4
2. หลักคุณธรรม	3.48	0.91	มาก	3
3. หลักความโปร่งใส	3.35	0.92	มาก	6
4. หลักการมีส่วนร่วม	3.51	0.94	มาก	2
5. หลักความรับผิดชอบ	3.65	0.93	มาก	1
6. หลักความประหยัด	3.41	0.90	มาก	5
โดยรวม	3.47	0.90	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการประยุกต์ธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาไทย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.90) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า หลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 0.94) รองลงมาคือ หลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 0.94) หลักคุณธรรม ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.91) หลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.91) หลักความประหยัด ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 0.90) และ หลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.35$, S.D. = 0.92) ตามลำดับ

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในองค์การกับหลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาไทย
ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในองค์การกับหลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาไทย

Variables	ADL	ORS	ORC	GOG
ADL	1	.435**	.538**	.715**
ORS		1	.469**	.559**
ORC			1	.698**
GOG				1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างปัจจัยภายในองค์การซึ่งประกอบด้วย ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (ADL) โครงสร้างองค์การ (ORS) และวัฒนธรรมองค์การ (ORC) มีค่าเป็นบวก แสดงว่าตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในอยู่ระหว่าง .435 ถึง .538 ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในที่มากที่สุด ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (ADL) กับวัฒนธรรมองค์การ (ORC)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในองค์การ (ORF) กับการประยุกต์ธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษาไทยมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .559 ถึง .715 ซึ่งคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุด ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (ADL) และหลักธรรมาภิบาล (GOG)

ปัจจัยภายในองค์การที่มีผลต่อการประยุกต์ธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาไทย

ตารางที่ 4 ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบปัจจัยภายในองค์การที่ส่งผลการประยุกต์ธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาไทย

ตัวแปร	หลักธรรมาภิบาล				p
	b	SE	β	T	
ค่าคงที่	.338	.095		3.478*	.000
ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (ADL)	.586	.061	.596	2.045*	.000
โครงสร้างองค์การ (ORS)	.345	.058	.385	.156**	.003

วัฒนธรรมองค์การ (ORC)	.458	.052	.465	2.949*	.000
$R^2 =$	.780			$F =$	185.784*
Adjust $R^2 =$	.786	SE =	.395	$P =$	.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นในรูปแบบการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบ Enter พบว่า ในภาพรวม ตัวแปรอิสระ คือ องค์ประกอบปัจจัยภายในองค์การส่งผลต่อหลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($F = 185.784$ และค่า $p = .000$) โดยสามารถส่งผลได้ร้อยละ 78.6 (Adjust $R^2 = 0.786$) ที่เหลืออีกร้อยละ 21.4 เป็นผลจากตัวแปรอื่นที่ไม่ได้นำมาศึกษาในงานวิจัยนี้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า องค์ประกอบปัจจัยภายในองค์การส่งผลต่อการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 ซึ่งสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ($Beta = .596, p < .01$) วัฒนธรรมองค์การ ($Beta = .465, p < .01$) และโครงสร้างองค์การ ($Beta = .385, p < .05$)

ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบปัจจัยภายในองค์การที่ส่งผลต่อหลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาไทยสามารถนำมาเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้

หลักธรรมาภิบาล = .338 (ค่าคงที่) +.586 (ภาวะผู้นำของผู้บริหาร) + .458 (วัฒนธรรมองค์การ) +.345 (โครงสร้างองค์การ)

ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบปัจจัยภายในองค์การที่ส่งผลต่อหลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาไทยสามารถนำมาเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐานจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้

หลักธรรมาภิบาล = .596 (ภาวะผู้นำของผู้บริหาร) + .465 (วัฒนธรรมองค์การ) +.385 (โครงสร้างองค์การ)

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยภายในองค์การของสถาบันอุดมศึกษาของไทยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านโครงสร้างองค์การมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านวัฒนธรรมองค์การ และด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร อภิปรายได้ว่า โครงสร้างองค์การที่ดีจะทำให้การบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษามีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ประภาศ ศิริภาพ และคณะ (2564: 197-220) และ ชัชวลิท สรวารี (2564: 1-5) ที่กล่าวว่า โครงสร้างองค์การเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคน และกลุ่มคนภายในองค์กร ซึ่งอิทธิพลที่สร้างขึ้นนั้นเกิดจากวัตถุประสงค์ในการควบคุม ซึ่งมีลักษณะของงานที่ได้ออกแบบไว้ภายในโครงสร้างองค์การ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมณทิพย์ สามิภักดิ์ (2557: 58-59) ซึ่งทำงานวิจัยเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ของโครงสร้างองค์การกับพฤติกรรมที่แสดงถึงความพึงพอใจในการทำงานและระดับความสุขของพนักงาน กรณีศึกษา พนักงานในบริษัทในพื้นที่แขวงสีลม และ พบว่า โครงสร้างองค์การส่งผลต่อความสุขและประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงาน และโครงสร้างการทำงานแบบการกระจายอำนาจส่งผลต่อความพึงพอใจในการทำงานของพนักงาน

ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการประยุกต์ธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาไทยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า หลักความรับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ หลักการมีส่วนร่วม หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความประหยัด และ หลักความโปร่งใส ตามลำดับ อภิปรายได้ว่า สถาบันอุดมศึกษาไทยให้ความสำคัญเรื่องหลักความรับผิดชอบ มีการกำหนดเป้าหมาย บทบาท ภาระหน้าที่ของมหาวิทยาลัยและของบุคลากรให้มีความชัดเจน และสนับสนุนให้บุคลากรมีความตระหนักและรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระปีย์วัฒน์ ปิยสีโล (จักรแต) (2554: 43-46) ที่พบว่า บุคลากรและประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยบุคลากรของเทศบาลมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ เอาใจใส่ต่อปัญหาที่เกิดขึ้นและพร้อมที่จะแก้ไข ผู้บริหารมีความกล้าหาญที่จะยอมรับในผลการกระทำของตน เมื่อเกิดความผิดพลาดก็ไม่ผลักความรับผิดชอบให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเดียว ส่วนหลักความโปร่งใส พบว่า มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อภิปรายได้ว่า สถาบันอุดมศึกษาไทยอาจมีปัญหาด้านความโปร่งใสในการบริหารงาน การจัดซื้อจัดจ้าง หรือการบรรจุแต่งตั้งบุคลากรเข้าทำงาน ซึ่งเป็นปัญหาเรื้อรังมาหลายทศวรรษ สถาบันอุดมศึกษาไทยจึงควรพัฒนากระบวนการทำงานให้โปร่งใสดังที่ สุรัชย์ ขวัญเมือง (2548: 25-39) กล่าวว่า การยึดมั่นในหลักความโปร่งใสเป็นการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน โดยมีการปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรให้มีความโปร่งใส มีกระบวนการทำงานที่ชัดเจน มีกฎเกณฑ์กติกา มีข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยมองอย่างตรงไปตรงมาและสามารถตรวจสอบได้ บุคลากรสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายและสะดวก

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในองค์การกับการประยุกต์ธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาไทยมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .559 ถึง .715 ซึ่งคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุด ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาไทย อภิปรายได้ว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาไทย ถ้าผู้บริหารเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม ยึดมั่นในข้อบังคับ กฎระเบียบและกฎหมายจะทำให้เกิดการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ แต่หากมหาวิทยาลัยได้ผู้บริหารที่ไม่ดี ขาดความยุติธรรม ขาดความเที่ยงธรรม มุ่งแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองและพวกพ้องก็จะทำให้การบริหารงานภายในมหาวิทยาลัยไร้ธรรมาภิบาลไปด้วย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นในรูปแบบการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบ Enter พบว่า ในภาพรวม ตัวแปรอิสระ คือ องค์ประกอบปัจจัยภายในองค์การส่งผลต่อหลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($F = 185.784$ และค่า $p = .000$) โดยสามารถส่งผลได้ร้อยละ 78.6 ($\text{Adjust } R^2 = 0.786$) ที่เหลืออีกร้อยละ 21.4 เป็นผลจากตัวแปรอื่นที่ไม่ได้นำมาศึกษาในงานวิจัยนี้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า องค์ประกอบปัจจัยภายในองค์การส่งผลต่อการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 ซึ่งสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร วัฒนธรรมองค์การ และโครงสร้างองค์การ อภิปรายได้ว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารส่งผลมากที่สุดต่อการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลภายในองค์การ ดังนั้นมหาวิทยาลัยจะต้องมีกระบวนการกลั่นกรองและคัดเลือกผู้บริหารที่ดีและรัดกุมเพื่อให้ได้อธิการบดีที่เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม ประกอบด้วยหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ดังที่ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) (2558: 124-126) และสุหมพงษ์ ชาญนวงศ์ อาชวรัทธิชัย น้อมเนียน และ บุญวดี มนตรีกุล ณ อยุธยา (2559: 1370-1381) กล่าวว่า ผู้บริหารที่ดีจะต้องมีหลักพรหมวิหารธรรม 4 ประการ คือ 1. เมตตา ความมีน้ำใจไมตรี

ความรัก ความปรารถนาดีต่อผู้อื่น 2. กรุณา คือ ความสงสาร เห็นอกเห็นใจ สงเคราะห์และช่วยเหลือผู้อื่น 3. มุทิตา คือ ความพลอยยินดี ชื่นชมและความแสดงยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดีหรือประสบความสำเร็จ 4. อุเบกขา คือ มีใจเป็นกลาง มีความเที่ยงธรรม ดำรงไว้ซึ่งความยุติธรรม ปราศจากอคติ 4 ประการ คือ ไม่ลำเอียงเพราะรัก ไม่ลำเอียงเพราะเกลียดชัง ไม่ลำเอียงเพราะกลัว และไม่ลำเอียงเพราะหลง ภาวะผู้นำของผู้บริหารมีส่วนสำคัญอย่างมากต่อการสนับสนุนส่งเสริมหลักธรรมาภิบาล คุณธรรมและจริยธรรมในองค์การ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชัยธวัช เนียมศิริ (2560: 1-5) ซึ่งพบว่า ภาวะผู้นำที่ดีจะต้องมีความรอบรู้ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความโปร่งใส มีทัศนคติที่ดี ยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีจิตสาธารณะ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความกระตือรือร้น มีพลังในการทำงาน บริหารงานแบบมืออาชีพ มีทักษะการบริหารงานและการสื่อสาร สร้างแรงบันดาลใจ ยอมรับการเปลี่ยนแปลง รับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่าย มีร่างกายและจิตใจที่เข้มแข็ง มีวิสัยทัศน์ มีความทันสมัย มีความคิดสร้างสรรค์ ทำงานเชิงรุก มีความคิดยืดหยุ่น มีความยุติธรรม และมีความเมตตาต่อผู้ใต้บังคับบัญชา

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สถาบันอุดมศึกษาควรมีกระบวนการคัดเลือกผู้บริหารที่มีคุณธรรม จริยธรรม ยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาลเพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย

1.2 สถาบันอุดมศึกษาไทยควรปรับโครงสร้างการบริหารงานและการทำงานให้มีการกระจายอำนาจมากขึ้นเพื่อให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยให้เจริญก้าวหน้าในองค์กรรวม

1.3 สถาบันอุดมศึกษาไทยควรนำหลักธรรมาภิบาล คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความประหยัด มาประยุกต์ใช้อย่างเคร่งครัด เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนามหาวิทยาลัยไทยให้มีความเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืนต่อไป

1.4 สถาบันอุดมศึกษาไทยควรออกกฎระเบียบและข้อบังคับโดยคำนึงถึงหลักนิติธรรม คือ มีการออกกฎระเบียบที่ถูกต้อง เป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของบุคลากรทุกฝ่าย และมีการบังคับใช้อย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาไทยและต่างประเทศเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมหลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาให้ดีขึ้นโดยลำดับ

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบภาวะผู้นำที่เหมาะสมกับการบริหารงานในสถาบันอุดมศึกษาไทย

2.3 ควรมีการศึกษาความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมองค์การในสถาบันอุดมศึกษาไทยกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศเพื่อให้ทราบจุดอ่อนและจุดแข็งในการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย (New Body of Knowledge from this Research)

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งสามารถจำแนกแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร คือ ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ มีความสามารถ มีความคิดสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีทักษะในการแก้ปัญหา สามารถนำพาองค์กรให้ผ่านพ้นจากวิกฤติการณ์ต่าง ๆ ได้ มีความเมตตาต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ยึดมั่นในหลักคุณธรรม จริยธรรมและมีหลักธรรมาภิบาล
2. ด้านโครงสร้างองค์การ คือ โครงสร้างองค์การมีความสัมพันธ์โดยตรงกับประสิทธิภาพและความสุขของบุคลากรในการทำงาน เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของคนในองค์กร โครงสร้างองค์การที่ดีควรเป็นแนวราบที่บุคลากรสามารถสื่อสารและทำงานร่วมกันได้อย่างกลมเกลียว ใกล้ชิด ร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจ มีการแลกเปลี่ยนความรู้ และรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่ายเพื่อให้สามารถปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น
3. ด้านวัฒนธรรมองค์การ คือ วัฒนธรรมองค์การเป็นตัวกำหนดค่านิยมและพฤติกรรมของคนในองค์กร วัฒนธรรมองค์การที่ดีจะต้องมีการปลูกฝังให้บุคลากรมีความรัก ความสามัคคี เอาใจใส่ดูแลซึ่งกันและกัน มีความคิดสร้างสรรค์ มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความพร้อมเพรียงและปฏิบัติในแนวทางเดียวกันบนพื้นฐานหลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาล

เอกสารอ้างอิง (References)

- ชัยธวัช เนียมศิริ. (2560). ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพในยุค Thailand 4.0: กรณีศึกษาจังหวัดขอนแก่น. **รายงานการวิจัย**. หลักสูตรป้องกันราชอาณาจักร รุ่น 60. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- ชัชวลิต สรวารี. (2564). “โครงสร้างองค์กรคือตัวกำหนดพฤติกรรมของคนในองค์กร”. แหล่งที่มา: www.prosofthcm.com. เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2564.
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2546). **โครงการศึกษาเพื่อพัฒนาดัชนีวัดผลการพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี**. นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า.
- พระปยวัฒน์ ปิยสีโล (จักรแต). (2554). **การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองแพร่ จังหวัดแพร่**. วิทยานิพนธ์หลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2542). **การสร้างธรรมาภิบาล (Good Governance) ในสังคมไทย**. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- ประภาส ศิริภาพ และคณะ. (2564). “การบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรสถาบันอุดมศึกษาไทย”. **วารสารการบริหารปกครอง**. 10 (1): 197-220.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตโต). (2558). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 30. กรุงเทพฯ: ผลิธรรม.
- ศรีพัชรา สิทธิกำจร แก้วพิจิตร. (2549). **การใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีในสถานศึกษาเอกชน**. คุษณินพนธ์ สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สินีนารถ ฉลาดล้ำ. (2560). **การศึกษาวิเคราะห์การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีตามแนวพระพุทธศาสนา**. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

- สุขุมพงษ์ ขาญนวงศ์ อาชว์ภูริชญ์ น้อมเนียน และ บุญวดี มนตรีกุล ณ อยุธยา. (2559). “ความยุติธรรมในมิติ
ด้านวัฒนธรรม จริยธรรมทางศาสนา และธรรมาภิบาล”. *Veridian E-Journal, Silpakorn
University*. 9 (3): 1370 - 1381.
- สุรัชย์ ขวัญเมือง. (2548). “การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี”. *วารสารเศรษฐศาสตร์*. 1 (2): 25-39.
- สุนททิพย์ สามิภักดิ์. (2557). การศึกษาความสัมพันธ์ของโครงสร้างองค์การกับพฤติกรรมที่แสดงถึงความ
พึงพอใจในการทำงานและระดับความสุขของพนักงาน: กรณีศึกษา พนักงานในบริษัทในพื้นที่
แขวงสีลม. การค้นคว้าอิสระ หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Channuwong, S. (2018). “ The relationship between good governance principles and
organizational justice: A case study of Bangkok Government Officials” . *Asia Pacific
Social Science Review*. 18(3): 43-56.

**ทัศนคติของประชาชนต่อการทุจริตการเลือกตั้ง
สมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสตูล**
**Attitude of People Towards the Cheating of Elections
of Local Administrative Organizations in Satun Province**

ปริญญ์ อังโชติพันธ์¹ ชานชัย จิตรเหล้าอาพร²
Parin Angchotiphan, Chanchai Chitlaoarporn

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับทัศนคติและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติของประชาชนต่อการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสตูล ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงผสมวิธี โดยเน้นการวิจัยเชิงคุณภาพ เน้นการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา และสนับสนุนด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (จำนวน 400 ตัวอย่าง) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์จำแนกหมู่ (MCA) พร้อมทั้งการสร้างข้อสรุป(Generalization)

ผลการศึกษาพบว่า 1) ทัศนคติต่อการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสตูล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติของประชาชนต่อการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสตูล พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย อายุ อาชีพมีอิทธิพลต่อทัศนคติต่อการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสตูลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ (Keywords) : ทัศนคติ; การเลือกตั้ง; องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

The objective of this research was to study the attitude of people towards the cheating of elections of local administrative organizations in Satun Province. The method used was a mix-method research; the qualitative research was in-depth interview and was analyzed by content analysis; and the quantitative research was collected by questionnaires with 400 random samples by accidental sampling. The statistical tool used were percentage, mean, standard deviation and multiple classification analysis (MCA) for generalization.

The research found that:1) the attitude of people towards the cheating of elections of local administrative organizations in Satun Province was a high level; 2) the demographic factors, such as age and occupation, had effects on the attitude of people towards the

Received: 2021-11-14 Revised: 2021-11-17 Accepted: 2021-11-24

¹ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยสาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม Master of Political Science, Graduate School of Political Science. Siam University. E-mail: Parin.a58@rsu.ac.th

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม Assistant Professor Dr. Dean of the Graduate School of Political Science, Siam University. E-mail: chanchaich1@hotmail.com

cheating of elections of local administrative organizations in Satun Province with statistical significance at 0.05

Keywords: Attitudes; Election; Local Administrative Organizations

บทนำ (Introduction)

ด้วยการปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองที่ทุกรัฐส่วนใหญ่ใช้ในการปกครอง ด้วยมติมหาชนส่วนใหญ่ในสังคมผ่านกระบวนการเลือกตั้งที่เป็นกลไกสำคัญในการเลือกสรรบุคคลที่ประชาชนมีส่วนร่วมเห็นชอบคัดเลือกผู้แทนเข้าสู่ระบบการเมือง ซึ่งการเลือกตั้งเป็นกิจกรรมสัญลักษณ์ที่สำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของพลเมือง โดยเฉพาะในมิติการตัดสินใจในการเลือกตัวแทนทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งพลเมืองอยู่ในสถานะผู้มีอำนาจในการตัดสินใจแทนของผู้ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง กระบวนการและขั้นตอนของการเลือกตั้ง จึงเป็นสิ่งสำคัญในโครงสร้างทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เพราะนอกจากประชาชนจะมีบทบาทในการตัดสินใจดังกล่าวแล้วการแสดงบทบาทภายใต้การเลือกตั้งของประชาชนยังจำเป็นต้องมีบทบาทในการเป็นผู้ตรวจตราและตรวจสอบ ให้กลไกการเลือกตั้งที่เกิดขึ้นนั้นต้องขับเคลื่อนไปอย่างสอดคล้องกับหลักความยุติธรรมและนิติธรรมเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับผู้ได้รับการเลือกตั้งสามารถอ้างอิงฐานที่มาความเป็นตัวแทนให้เป็นที่ยอมรับได้จริง และมีคุณธรรมจริยธรรม ความสุจริต โปร่งใสทางการเมืองของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นความชอบธรรมทั้งทางกฎหมาย สังคมและทางการเมืองที่สำคัญของระบอบการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภาของไทย

นับตั้งแต่การรัฐประหารทางการเมือง พ.ศ.2557 ทำให้การเมืองไทยในระดับท้องถิ่น และระดับชาติ ไม่สามารถเลือกตั้งผู้แทนตามกฎหมายได้ เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ถูกยกเลิก และมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญชั่วคราว ใน พ.ศ. 2560 ได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ทำให้บริบททางการเมืองเข้าสู่วิถีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอีกครั้งโดยรัฐจัดให้มีการเลือกตั้งในระดับชาติ คือ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้น รวมทั้งมีการจัดการเลือกตั้งขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาลกันตามลำดับ กระบวนการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นถือเป็นการใช้อำนาจทางการเมืองที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งประชาชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลนั้นถูกตั้งข้อสังเกตถึงสภาพของความเป็นชุมชนเมืองที่มีความพร้อมทางด้านเศรษฐกิจและสังคมสูงกว่าชนบท การเลือกตั้งในเขตเทศบาลซึ่งมีข้อจำกัดด้านจำนวนของสมาชิกที่รัดกุมมากกว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเพราะจำนวนสมาชิกขึ้นอยู่กับจำนวนหมู่บ้าน การแข่งขันในการเลือกตั้งของเขตเทศบาลจึงมีลักษณะที่ชวนให้ตั้งข้อสังเกตถึงรูปแบบและวิธีการแข่งขันในการช่วงชิงคะแนนเสียงการเลือกตั้งของผู้สมัครสมาชิกสภาเทศบาล

แต่ทว่าปัญหาทางการเมืองภาพลักษณ์ทางการเมืองของสังคมต้องเผชิญกับวิกฤติศรัทธาประชาธิปไตยจากปัญหาการทุจริตในการเลือกตั้งเพื่อให้ได้รับการเลือกตั้ง แม้ว่ากฎหมายและวิธีปฏิบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งจะมีกระบวนการแข่งขันการหาเสียงที่เกิดขึ้นมีรูปแบบปกติโดยทั่วไปที่เน้นการหาเสียงในลักษณะต่างๆ เช่น ติดป้ายหาเสียง การเดินรณรงค์หาเสียง และการเดินแจกบัตรแนะนำตัว เป็นต้น แต่ในอีกด้านหนึ่งก็พบรูปแบบการแข่งขันที่ใช้วิธีการที่ขัดกับกฎหมายการเลือกตั้ง ผ่านวิธีการต่างๆ ในด้านต่างตอบแทนในรูปแบบที่มีสินทรัพย์ อิทธิพล การช่วยเหลือดูแลทั้งก่อนเลือกตั้งและหลังเลือกตั้งจนนับได้ว่ามี

พฤติกรรมลักษณะของการได้เปรียบเสียเปรียบในการเลือกตั้ง โดยเฉพาะผู้มีสิทธิเลือกตั้งในการเลือกตั้งที่เป็นการทุจริตการเลือกตั้ง

บทความวิจัยนี้มุ่งศึกษาถึงการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสตูล เนื่องจากเป็นเขตพื้นที่ที่เป็นตัวอย่างที่มีความน่าสนใจทั้งด้านความหลากหลายทางสังคม พฤติกรรมทางการเมือง มีจำนวนประชากรที่มีความหลากหลายทั้งระดับช่วงอายุ ผู้สูงอายุ และการนับถือศาสนาพุทธและอิสลาม พร้อมทั้งเป็นจังหวัดที่มีขนาดพื้นที่ระดับกลางสามารถเทียบเคียงกับพื้นที่อื่นๆ ในภูมิภาคได้ จึงทำให้บทความวิจัยนี้ จึงมุ่งศึกษาถึงทัศนคติของประชาชนต่อการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสตูล โดยเฉพาะปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติของประชาชนต่อการทุจริตการเลือกตั้งอันยอมทราบถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาการทุจริตการเลือกตั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งนับเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาทางการเมืองของไทยในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับทัศนคติของประชาชนต่อการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสตูล
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติของประชาชนต่อการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสตูล

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงผานวิธี โดยการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เน้นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เน้นเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามกับประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลจังหวัดสตูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

การวิจัยครั้งนี้ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงประชาชนที่มีรายชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสตูล ได้แก่ นักการเมืองระดับท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และตัวแทนองค์กรเครือข่ายภาคพลเมือง โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 10 คน

2. กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ

การวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มประชากรตัวอย่างเชิงปริมาณ ได้แก่ ประชาชนทั่วไปที่มีอายุ 18 ปี เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งไม่ทราบจำนวนที่แน่ชัด จำนวน 400 คน ซึ่งเป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสตูล

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) หรือการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Formal Interview) ลักษณะของการสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์ที่มีคำถามและข้อกำหนดแน่นอนตายตัว ปลายเปิด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) สร้างขึ้นโดยการศึกษาจากเอกสารทฤษฎี และการทบทวนรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย 1. เพศ 2. อายุ 3. อาชีพ และ 4. รายได้ ตอนที่ 2 ความสนใจข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ตอนที่ 3 ทศนคติของประชาชนต่อการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สตูล โดยแต่ละคำถามกำหนดมาตรวัดแบบแบ่งช่วง (Interval Scale) มี 5 ระดับ โดยนำแบบสอบถามไปทดสอบความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ.95

3. การวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ทั้งหมดมาดำเนินการสู่กระบวนการของการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตีความข้อมูล (Interpretation) พร้อมทั้งการสร้างข้อสรุป (Generalization)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ใช้ในการวิเคราะห์และอธิบายข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์จำแนกพหุ (Multiple Classification Analysis : MCA)

ผลการวิจัย (Research Results)

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “ทัศนคติของประชาชนต่อการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสตูล” ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ในการสังเคราะห์ ทัศนคติของประชาชนต่อการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสตูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เหมาะสมผู้ศึกษาวิจัยสงวนสิทธิแสดงชื่อตำแหน่งผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งเป็นไปตามหลักการสิทธิ คำนึงยอมในการศึกษาวิจัยในมนุษย์ โดยมีผลการศึกษาวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ความสนใจข้อมูลข่าวสารทางการเมือง พบว่า ส่วนใหญ่ประชาชนให้ความสนใจข้อมูลข่าวสารทางการเมืองในระดับชาติมากกว่าระดับท้องถิ่น ทั้งนี้เป็นผลเนื่องมาจากการเมืองระดับชาติหรือรัฐบาลนั้นมีผลกระทบต่อประเทศทั้งเชิงนโยบายและการบริหารราชการ ซึ่งในส่วนความสนใจทางการเมืองระดับท้องถิ่นนั้นส่วนใหญ่มีการติดตามข้อมูลข่าวสารผ่านเครื่องกระจายเสียงของชุมชน หมู่บ้านเป็นปกติประจำ เนื่องจากข้อมูลที่มีผู้นำชุมชนผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการต่างๆ นโยบายที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่ และการนำนโยบายของรัฐบาลมาปฏิบัติในระดับพื้นที่ เช่น โครงการด้านเศรษฐกิจพอเพียง การเยียวยาต่างๆ มาตราการป้องกันการแพร่ระบาดโควิด 19 รองลงมาคือ มีการรับรู้สื่อสารข้อมูลทางการเมืองระดับชาติ หรือท้องถิ่น ผ่านช่องทางสังคมออนไลน์เช่น Facebook Line เนื่องจากสามารถรับ ส่ง ข้อมูล พูดคุย ได้ตอบข้อความ แสดงความคิดเห็นได้ตลอดเวลา และมีความรวดเร็วมากกว่าการสื่อสารช่องทางอื่นๆ และสุดท้ายมีการพูดคุยสนทนากับกลุ่มเพื่อนในที่ทำงานและระหว่างพบปะพูดคุยในที่สาธารณะในเรื่องทั่วไปทางการเมือง

2. ทัศนคติของประชาชนต่อการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสตูล

2.1 ทักษะที่มีต่อกระบวนการเลือกตั้งระดับชาติของจังหวัดสตูล พบว่า ในการจัดการเลือกตั้งหรือกระบวนการจัดการเลือกตั้งในระดับชาติของจังหวัดสตูลในช่วงปีที่ผ่านมาเป็นไปปกติไม่ได้มีความเหมือนหรือแตกต่างกับครั้งก่อนๆ ที่ผ่านมามีว่าบัตรเลือกตั้งมีความแตกต่าง แต่ก็ไม่มีผลต่อการตัดสินใจการเลือกผู้แทนราษฎร กระบวนการเลือกตั้งระดับชาติ โดยประชาชนส่วนใหญ่ไปใช้สิทธิปกติ เช่นเคย เนื่องจากไม่ได้มีการเลือกตั้งผู้แทนเป็นเวลานาน และเห็นว่าการจัดให้มีการเลือกตั้งระดับชาติ และจัดให้มีการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นเป็นสิ่งที่เหมาะสม เพราะการเมืองระดับชาติระดับท้องถิ่นต้องพัฒนาไปพร้อมเพียงกันเท่านั้น แม้ว่าระบบการเลือกตั้งระดับชาติตามรัฐธรรมนูญจะมีปัญหาด้านวิธีการ หรือการคำนวณผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อแต่ก็ถือว่าประชาชนในพื้นที่จังหวัดสามารถเลือกผู้แทนราษฎรของตนคาดหวังเข้าสู่สภาได้

2.2 ประชาชนมีบทบาทต่อกระบวนการเลือกตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสตูล พบว่า บทบาทที่สำคัญของประชาชนเป็นผู้มีสิทธิ หน้าที่ต้องไปเลือกผู้แทนเพื่อเข้าไปบริหารพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนใหญ่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ร่วมรณรงค์ส่งข้อมูลนโยบายของผู้สมัคร พูดคุยกับกลุ่มเพื่อน ต่อคุณสมบัติของผู้สมัคร แนวทางการบริหารท้องถิ่น และเป็นตัวแทนผู้สมัครรับเลือกตั้งในการชี้แจงประชาสัมพันธ์เชิงนโยบาย การพัฒนาระดับท้องถิ่นให้ประชาชนเข้าใจในพื้นอย่างชัดเจนถูกต้องและเหมาะสม

2.3 กระบวนการเลือกตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสตูลมีความสุจริต พบว่า กระบวนการเลือกตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสตูลมีความสุจริตไม่มีการร้องเรียน หรือขัดต่อกฎหมายการเลือกตั้ง แม้ว่าในบางหน่วยเขตเลือกตั้งจะมีปัญหาแต่ก็เป็นปัญหาเรื่องการนับคะแนน ลักษณะการกาบัตรเสีย แต่จำนวนบัตรเสียดังกล่าวไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลการเลือกตั้งแต่อย่างใด ทั้งนี้การเลือกตั้งระดับพื้นที่ภาพรวมเป็นไปในทิศทางที่เหมาะสมตามวิถีทางประชาธิปไตย เนื่องจากประชาชนต้องการใช้สิทธิของตนเองตามวิถีพลเมืองประชาธิปไตย จึงมีการไปใช้สิทธิเลือกตั้งและปฏิบัติการคณะกรรมการเลือกตั้งอย่างถูกต้อง ในช่วงการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นบรรยากาศการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งจะแตกต่างกับทุกครั้งที่ผ่านมาเนื่องจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด 19 แต่ก็มีมีการหาเสียงผ่านเฟซบุ๊ค (Facebook) ไลน์ (Line) เป็นต้น

2.4 ข้อเสนอแนะหากกระบวนการเลือกตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสตูลมีความสุจริต พบว่า สำหรับกระบวนการเลือกตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสตูลมีความสุจริตตามวิถีทางของการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ประชาชนมีอำนาจสิทธิ เสรีภาพในการเลือกผู้แทนของตนเองทำหน้าที่ในการบริหารจัดการท้องถิ่นเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง สำหรับกระบวนการเลือกตั้งมีระเบียบกฎหมายของคณะกรรมการการเลือกตั้งกำกับดูแล แต่ปัญหาไม่ได้อยู่ที่ระหว่างกาเลือกตั้งหรือขั้นตอนการเลือกตั้ง แต่ความไม่สุจริตของผู้แทนนั้นอยู่ในขั้นตอนของการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ไม่มีประสิทธิภาพ และประชาชนไม่สามารถตรวจสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างที่ควรจะเป็น

สรุปได้ว่า ทศนคติของประชาชนต่อการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสตูล พบว่า ส่วนใหญ่มีความสนใจข้อมูลข่าวสารทางการเมืองในระดับชาติมากกว่าระดับท้องถิ่น เนื่องจากมีผลต่อภาครวมต่อประเทศทั้งเชิงนโยบายและการบริหารราชการ ส่วนการเมืองในระดับท้องถิ่นนั้นมีการติดตามข่าวผ่านเครื่องกระจายเสียงของชุมชน และผ่านช่องทางสังคมออนไลน์เช่น Facebook Line พร้อมทั้งยังเห็นว่า กระบวนการจัดการเลือกตั้งในระดับชาติของจังหวัดสตูลในช่วงปีที่ผ่านมาเป็นไปปกติไม่ได้มีความเหมือนหรือแตกต่างกับครั้งก่อนๆ โดยประชาชนส่วนใหญ่ไปใช้สิทธิตามปกติ โดยเห็นว่า บทบาทไปใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นสิทธิ หน้าที่ของพลเมืองตามวิถีทางของประชาธิปไตย และเห็นว่ากระบวนการเลือกตั้ง

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสตูลมีความสุจริตเป็นไปในทิศทางที่เหมาะสมตามวิถีทางประชาธิปไตย ในการเลือกผู้แทนของตนเองทำหน้าที่ในการบริหารจัดการท้องถิ่นเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ด้านข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำนวน 400 ตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 54.80 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.20 ส่วนใหญ่มีอาชีพ เป็นเกษตรกร/ประมง คิดเป็นร้อยละ 36.20 มีรายได้ระหว่าง 15,001 – 25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 51.30 และต่ำกว่า 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 48.70

ด้านความสนใจข้อมูลข่าวสารทางการเมืองในช่องทางการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง พบว่า กลุ่มตัวอย่างตัวอย่างส่วนใหญ่มีการพูดคุยการเมืองกับบุคคลอื่น คิดเป็นร้อยละ 33.90 รองลงมา ได้แก่ การเลือกชมข่าวการเมืองผ่านโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 29.40 โดยที่ความถี่ในการติดตามสื่อสารทางการเมือง พบว่า กลุ่มตัวอย่างตัวอย่างส่วนใหญ่มีการติดตาม สื่อสารทางการเมืองมากกว่า 7 ครั้งต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 43.70 รองลงมา ได้แก่ สัปดาห์ละ 4-6 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 36.70

ส่วนที่ 2 ทศนคติของประชาชนต่อการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสตูล พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสตูล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.67, S.D.=.54$) ส่วนใหญ่เห็นว่า การจัดตั้งหวัคະແນຈຳນວນມາກເພື່ອ ການซื้อเสียง การเข้าหาผู้มีอิทธิพลในกระบวนการเลือกตั้งเพื่อให้ช่วยเหลือในการระดมคะแนนเสียงเลือกตั้ง ($\bar{X}=4.62, S.D.=.77$) รองลงมาคือ การทุจริตการเลือกตั้งมีลักษณะความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ระดับบุคคล มากกว่าการซื้อเสียงด้วยอำมสินจ้าง ($\bar{X}=3.76, S.D.=.68$) ความพยายามให้คู่แข่งถอนตัวจากการลงสมัครรับเลือกตั้ง เช่น การว่าจ้างให้ถอนการสมัคร การข่มขู่ให้เกรงกลัว เป็นต้น ($\bar{X}=3.66, S.D.=.92$) การอาศัยเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจในกระบวนการเลือกตั้งให้ช่วยผู้สมัครทุจริตการเลือกตั้งได้ ($\bar{X}=3.45, S.D.=.95$) ผู้สมัครประพฤติปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายเลือกตั้ง ($\bar{X}=3.41, S.D.=.83$) และสุดท้ายการทุจริตการเลือกตั้งเป็นวิถีปฏิบัติทางการเมือง($\bar{X}=3.15, S.D.=.61$)

ส่วนที่ 3 สรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติของประชาชนต่อการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสตูล พบว่า

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติของประชาชนต่อการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสตูล

ที่มาของการผันแปร	ผลรวมกำลัง สอง	DF	ค่าเฉลี่ย ผลรวมกำลัง สอง	F	ระดับ นัยสำคัญ
ตัวแปรอิสระ	6.91	15	.46	1.60	.07
เพศ	.032	1	.03	.11	.73
อายุ	2.18	2	1.09	3.79	.02
อาชีพ	3.34	5	.66	2.32	.04
รายได้	.00	1	.00	.02	.88
ช่องทางการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง	.93	3	.31	1.08	.35

ที่มาของการผันแปร	ผลรวมกำลัง สอง	DF	ค่าเฉลี่ย ผลรวมกำลัง สอง	F	ระดับ นัยสำคัญ
ความถี่ในการติดตามสื่อสารทางการเมือง	.41	3	.13	.48	.69
การผันแปรที่อธิบายได้	6.91	15	.46	1.60	.07
การผันแปรที่เหลือ	104.08	362	.28		
การผันแปรทั้งหมด	110.99	379	.29		
Multiple R	.45				
Multiple R Square	.36				

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย อายุ อาชีพมีอิทธิพลต่อทัศนคติต่อการทุจริต การเลือกตั้งสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสตูลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F=3.79, \text{Sig.}=.02, F=2.32, \text{Sig.}=.04$) ยกเว้นเพศ รายได้ ช่องทางการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ความถี่ในการติดตามสื่อสารทางการเมืองอิทธิพลต่อทัศนคติต่อการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสตูลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t=.11, \text{Sig.}=.73, F=.02, \text{Sig.}=.88, F=1.08, \text{Sig.}=.35, F=.48, \text{Sig.}=.69$)

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ปัจจัยส่วนบุคคลประกอบ อายุ อาชีพมีอิทธิพลกับทัศนคติต่อการทุจริต การเลือกตั้งสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสตูล คิดเป็นร้อยละ 45.00 (Multiple R=.45) และยังสามารถร่วมกันอธิบายตัวแปรทัศนคติต่อการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสตูลได้ คิดเป็นร้อยละ 36.30 (Multiple R Square=.36)

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “ทัศนคติของประชาชนต่อการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสตูล” ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. จากการศึกษาระดับทัศนคติของประชาชนต่อการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสตูล พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสตูล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนใหญ่เห็นว่าในการเลือกตั้งมีการจัดตั้งห้วคะแนนจำนวนมากเพื่อการซื้อเสียง การเข้าหาผู้มีอิทธิพลเพื่อช่วยระดมคะแนนเสียงในการเลือกตั้ง รองลงมาคือเห็นว่ายังมีการทุจริตการเลือกตั้งมีลักษณะความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ระดับบุคคลมากกว่าการซื้อเสียงด้วยอำิสสินจ้าง ความพยายามข่มขู่ ว่าจ้างให้คู่แข่งถอนตัวจากการลงสมัครรับเลือกตั้ง สะท้อนให้เห็นว่า การเลือกตั้งสิ่งที่สำคัญคือกลุ่มเครือข่ายห้วคะแนนเสียงระดับพื้นที่ในการสื่อสารข้อมูลผู้สมัครหรือเจรจาต่อรอง หรือกลไกระบบอุปถัมภ์พวกพ้องในพื้นที่ การให้ความสัมพันธ์ลักษณะความเป็นญาติพี่น้อง หรือเครือข่ายอำนาจในหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ช่วยหาเสียง ยังคงเป็นประเด็นปัจจัยที่สำคัญส่งผลต่อการนำไปสู่การทุจริตการเลือกตั้ง เนื่องจากเป็นการเชื่อมโยงระหว่างผลประโยชน์หรืออำิสสินต่าง ๆ จากผู้สมัครกับประชาชนได้ในลักษณะทางตรงและอ้อม เช่น การต่างตอบแทนการบังคับ ข่มขู่ประชาชน หรือกดขี่ผู้สมัครคนอื่น เป็นต้น ซึ่ง

สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับการวิจัยของ ณัชชานุช พิชิตนารัตน์ (2561: 2) ได้ทำการศึกษาการทุจริตเลือกตั้งท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี ค้นพบว่า รูปแบบและวิธีการในการทุจริตเลือกตั้ง จำแนกได้ 2 รูปแบบ คือ 1) การทุจริตเลือกตั้งทางตรง ได้แก่ การซื้อเสียงโดยตรงและโดยอ้อม ด้วยกลวิธีที่หลากหลายในการใช้เงินซื้อเสียง 2) การทุจริตเลือกตั้งทางอ้อมมีกลวิธีต่างๆ เช่น การย้ายคนเข้ามาในเขตเลือกตั้ง การส่งผู้สมัครลงแข่งขันเพื่อตัดคะแนน การแจกสิ่งของ การใช้อิทธิพลข่มขู่ และการโจมตีคู่แข่ง นอกจากนี้ เครือข่ายในการทุจริตเลือกตั้งมี 5 รูปแบบ ได้แก่ 1) ความเป็นนักการเมืองท้องถิ่น 2) ความสัมพันธ์กับนักการเมืองระดับชาติภายในและนอกจังหวัด 3) ความเป็นญาติพี่น้อง 4) ความเป็นพรรคพวกกัน และ 5) เครือข่ายหัวคะแนน รวมถึงปัญหาในการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ วัฒนธรรมการทุจริตเลือกตั้งในสังคมทำให้การณรงค์ไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หน่วยงานเกี่ยวข้องปฏิบัติงานล่าช้า ล้มเหลว ไม่มีอำนาจเพียงพอ ไม่โปร่งใสยุติธรรม และบุคลากรไม่เพียงพอ ตลอดจน แนวทางในการป้องกันแก้ไขปัญหาการทุจริตเลือกตั้งท้องถิ่นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรปฏิบัติงานอย่างจริงจังในการควบคุมและจัดการเลือกตั้ง รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ สุจริตและเที่ยงธรรม และควรปรับปรุงแก้ไขข้อกฎหมาย โดยเพิ่มอำนาจให้องค์กรจัดการเลือกตั้ง เช่นเดียวกับองค์กรอิสระอื่น ๆ

2. จากการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติของประชาชนต่อการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสตูล พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ อาชีพมีอิทธิพลต่อทัศนคติต่อการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสตูล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สะท้อนให้เห็นว่า กลุ่มประชาชนที่มีอายุมักมีประสบการณ์การรับรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมการเลือกตั้งพฤติกรรมของผู้สมัครรับเลือกตั้งมากกว่ากลุ่มคนที่อายุน้อย เช่นเดียวกับกลุ่มอาชีพย่อมมีความใกล้ชิดกับกลุ่มนักการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งต่างกัน ตามหน้าที่ หรือการรับผลประโยชน์ในแต่ละอาชีพที่มีลำดับความสำคัญทางการเมืองต่างกันออกไป (ชาญชัย จิตรเหล้าอาพร. 2564) ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับผลงานวิจัยของปิยะรัตน์ สนแจ้ง (2562) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: ศึกษากรณีประชาชนกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2562 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนชาวกรุงเทพมหานครโดยรวมอยู่ในระดับมากระวังลำดับจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ด้านนโยบายด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร ด้านพรรคการเมือง และด้านวิธีการหาเสียงเลือกตั้ง การทดสอบสมมติฐาน พบว่า อายุ อาชีพและระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนชาวกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งระดับอำเภอ ควรประกาศชี้แจงรายละเอียดการให้เสียงให้ผู้สมัครได้รับทราบ จัดตั้งศูนย์ร้องเรียนการทุจริตการเลือกตั้งที่มีประสิทธิภาพให้ประชาชนรายงานข้อมูลการทุจริต

1.2 ผู้บังคับบัญชาหน่วยงานภาครัฐในระดับพื้นที่ ควรติดตามป้องกันไม่ให้บุคลากรเจ้าหน้าที่รัฐอาศัยหน้าที่ช่วยเหลือหรือเอื้อประโยชน์ให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือสร้างความได้เปรียบคะแนนนิยมกับประชาชนในพื้นที่

1.3 ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องมีจิตสำนึกความเป็นนักการเมืองที่มีคุณธรรม ความโปร่งใสและนิติธรรมในระเบียบกฎหมายเลือกตั้งอย่างเคร่งครัด และไม่ใช้อิทธิพลอำนาจท้องถิ่นข่มขู่ผู้สมัครหรือว่าจ้างให้ถอนการสมัครอันเป็นการทำลายลักษณะการเมืองแบบประชาธิปไตยเป็นต้น

1.4 ผู้สมัครรับเลือกตั้งควรกำหนดนโยบายที่สอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการบริการสาธารณะที่เกิดประโยชน์กับคนในชุมชนทุกกลุ่มเชื้อชาติศาสนาที่ตรงกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

1.5 การศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรมุ่งศึกษาเปรียบเทียบกับกลุ่มจังหวัดอื่นๆ ในเขตพื้นที่จังหวัดภาคใต้หรือภูมิภาคอื่นเพื่อเปรียบเทียบปัญหาและแนวทางการพัฒนาป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติต่อไป

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของประชาชนต่อการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดอื่น หรือภูมิภาคอื่นๆ เพื่อเปรียบเทียบและรูปแบบของทัศนคติการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปสู่องค์ความรู้โดยรวมเด่นชัดมากขึ้น

2.2 ควรกำหนดตัวแปรอิทธิพลการเมืองหรือวัฒนธรรมทางการเมืองที่ส่งผลต่อการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสตูล

2.3 ควรศึกษาอิทธิพลการเมืองหรือวัฒนธรรมทางการเมืองที่ส่งผลต่อการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสตูล

เอกสารอ้างอิง (References)

- ชาญชัย จิตรเหล้าอาพร. (2564). **พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ และการเลือกตั้ง**. ปทุมธานี: สถาบันวิชาการไทยวิจัยพัฒนาการจัดการ.
- ณัชชานุช พิชิตนารัตน์. (2561). “การทุจริตเลือกตั้งท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี”. **วารสารสหวิทยาการวิจัย: ฉบับบัณฑิตศึกษา**. ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2561): 2-18
- ปิยะรัตน์ สนแจ้. (2562). **ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: ศึกษากรณีประชาชนกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2562**. การค้นคว้าอิสระหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารการเมือง. วิทยาลัยสื่อสารการเมือง. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกริก.

ปัจจัยด้านการพัฒนากีฬาแบดมินตันที่ส่งผลต่อศักยภาพ

ของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทย

Factors Affecting the Badminton Development towards the Level Potential of Badminton Players in Thailand

กิตวอดล แก้วประสิทธิ์¹

Kitvadon Keawprasit

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของนักกีฬาแบดมินตันต่อระดับศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทย 2) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการพัฒนากีฬาแบดมินตันในประเทศไทยที่ส่งผลต่อศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทย การเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างจำนวน 348 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test, F-test (One-Way ANOVA), Multiple Regression Analysis

ผลจากการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของนักกีฬาที่มีต่อการพัฒนากีฬาแบดมินตันในประเทศไทย ทั้ง 4 ด้าน พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารจัดการ ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการประชาสัมพันธ์ ผลระดับความคิดเห็นของนักกีฬาที่มีต่อศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทยทั้ง 4 ด้าน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการยอมรับจากเพื่อนร่วมอาชีพ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการเป็นบุคคลต้นแบบของสังคม

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทยที่ต่างกัน มีระดับค่าเฉลี่ยด้านศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันที่ไม่แตกต่างกัน และปัจจัยด้านการพัฒนากีฬาแบดมินตันในประเทศไทยอย่างน้อย 1 อย่างมีความสัมพันธ์และส่งผลต่อศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทย

คำสำคัญ (Keywords) : การพัฒนากีฬาแบดมินตัน; ศักยภาพ; นักกีฬาแบดมินตัน

Abstract

The purposes of this study were: 1) to study the demographic factors of badminton players on their potential levels in Thailand; and 2) to study the factors of badminton development affecting the potential levels of badminton players in Thailand. Data were collected by means of questionnaires. The sample consisted of 348 people. The statistics used in the research were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test (One-Way ANOVA) and Multiple Regression Analysis.

Received: 2021-10-26 Revised: 2021-11-01 Accepted: 2021-11-05

¹ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการองค์การ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก Master of Arts Program Student in Organizational Management, Krirk University. E-mail: lplplp99990@hotmail.com

The research showed that the opinions of badminton players towards the development of badminton in all 4 aspects with the overall were at a high level. With each consideration, the aspect highest mean was management. The aspect with the lowest mean at a high level was public relations. The results of the player opinions on potential of badminton players in all 4 aspects showed that the overall level was at a high level. With each consideration, the aspect with highest mean was acceptance from colleagues. The aspect with the lowest was a role model of society.

The hypothesis testing results showed that the demographic factors of various badminton players had no difference in the average level of potential of badminton players, and at least one factor in development of badminton related and affected the potential of badminton players in Thailand.

Keywords: Development of badminton; Potential; Badminton player

บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันองค์กรในส่วนของภารกิจมีการเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ เรื่อง เช่น การปฏิรูปการบริหาร แนวทางการกีฬาและการปรับปรุงกระบวนการภายใน เพื่อให้มีคุณภาพในระดับมาตรฐานสากลในยุคที่แข่งขันกันด้วยทุนมนุษย์อย่างในปัจจุบันนั้น ในแต่ละหน่วยงานจึงต้องมีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีศักยภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อให้องค์กรบรรลุตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ การจัดการในด้านทรัพยากรบุคคลนั้น ย่อมส่งผลให้การปฏิบัติงานภายในองค์กรเป็นระบบ มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ทำให้การปฏิบัติงานภายในองค์กรเกิดความคล่องตัว ศักยภาพของนักกีฬาจึงต้องได้รับการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอทั้งยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการพัฒนากีฬานั้น จะช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้นักกีฬาแบดมินตันในการบริหารทรัพยากรบุคคลให้สามารถขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ได้อย่างบรรลุเป้าหมายและมีความพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ดังนั้น จึงต้องมีการวางแผน มีการกำหนดแนวทางในการพัฒนากีฬาแบดมินตันไทย ปัจจุบันวงการแบดมินตันไทยได้พัฒนาตัวเองจนเป็นสมาคมกีฬาชั้นนำสมาคมหนึ่งของประเทศไทย เป็นสมาคมกีฬาที่ส่งนักกีฬาไปแข่งขันต่างประเทศมากที่สุดอย่างต่อเนื่องมาเป็นเวลาหลายสิบปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2521 วงการแบดมินตันเริ่มใช้แนวทางการตลาดสิทธิประโยชน์เข้ามาบริหาร เริ่มระบบการดึงผู้อุปถัมภ์รายการจากต่างประเทศเข้ามาแทนระบบบริจาคช่วยเหลือ เริ่มต้นจัดแข่งขันกรังด์ปรีซ์เซอร์โกล (World Grand Prixer) ที่มีเงินรางวัลนับล้านบาทตั้งแต่ปี พ.ศ.2527 เป็นการพลิกโฉมวงการแบดมินตันไทยให้ก้าวทันการพัฒนาเปลี่ยนแปลงของโลกกิจกรรมของสมาคมแบดมินตันแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ จะดำเนินมาไกลถึงเพียงนี้ไม่ได้ หากไม่ได้รับการสนับสนุนจากบรรดาสปอนเซอร์ต่าง ๆ ในต่างประเทศ และบริษัทห้างร้านภายในประเทศ

สมาคมแบดมินตันแห่งประเทศไทย ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2493 จัดทะเบียนเป็นสมาชิกของสหพันธ์แบดมินตัน นานาชาติ ไอบีเอฟ. ในปี พ.ศ.2494 เป็นสมาชิกอันดับที่ 19 ของโลก และอยู่ภายในพระบรมราชูปถัมภ์เมื่อปี พ.ศ.2498 และได้มีการพัฒนางานวงการแบดมินตันอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด จนกลายเป็นองค์กรแห่งชาติที่สหพันธ์แบดมินตันนานาชาติ ไอบีเอฟ (International Badminton Federation) โดยในปี พ.ศ.2502 สมาคมแบดมินตันแห่งประเทศไทยเป็นสมาชิกก่อตั้งของสมาพันธ์แบดมินตันแห่งเอเชีย (Asian Badminton Confederation) และมีบทบาทสำคัญในองค์กรแห่งนี้มาแต่ต้น ในปี ค.ศ.1982-1986 พลตำรวจ

เอกชุมพล โลหะชาละ ได้รับการเลือกตั้งจากสมาชิกชาติเอเชียเป็นเอกอัครราชทูตให้เป็นประธานสมาพันธ์ฯ และต่อมา ศาสตราจารย์เจริญ วรรณะสิน ได้รับการเลือกตั้งจากสมาชิกในชาติเอเชียให้ทำหน้าที่เป็นเลขาธิการของสมาพันธ์ฯ ระหว่างปี ค.ศ.1987-1990 และเป็นรองประธานสมาพันธ์ในปี ค.ศ.1990-1992 ซึ่งในช่วงนี้ได้มีการใช้การตลาดเข้ามาสู่กีฬาแบดมินตันแห่งเอเชีย จนสามารถมีความเป็นปึกแผ่นด้านการเงิน และต่อมา ชาญณรงค์ รัฐมนตรี กร ทักษะรังสี ได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งประธานสมาพันธ์ฯ ตั้งแต่ ปีค.ศ.1997-2000 และประเทศไทยได้เป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันแชมป์เปียนส์แบดมินตันแห่งเอเชียหลายครั้ง (สมาคมแบดมินตันแห่งประเทศไทย, 2561)

แต่ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่า ผลงานของนักแบดมินตันของไทย โดยเฉพาะนักกีฬาแบดมินตันชายที่ยังทำผลงานได้ไม่ค่อยดี ผู้วิจัยในฐานะนักกีฬาแบดมินตัน จึงเห็นว่านักกีฬาแบดมินตันของไทย จำเป็นที่จะต้องได้รับการส่งเสริมและให้การสนับสนุนทั้งทักษะ ความรู้ความสามารถในการแข่งขัน เพื่อให้สามารถพัฒนาระดับฝีมือและความเป็นนักกีฬาชั้นเลิศสามารถสู้กับนักกีฬาชาติอื่นได้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนานักกีฬาแบดมินตันไทยให้มีศักยภาพและความเป็นเลิศทั้งด้านร่างกาย ทักษะ ความรู้ ความสามารถในการสายอาชีพ เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับมาพัฒนาปรับปรุง พัฒนาและยกระดับวงการกีฬาแบดมินตันในประเทศไทยให้มีศักยภาพมากยิ่งขึ้น

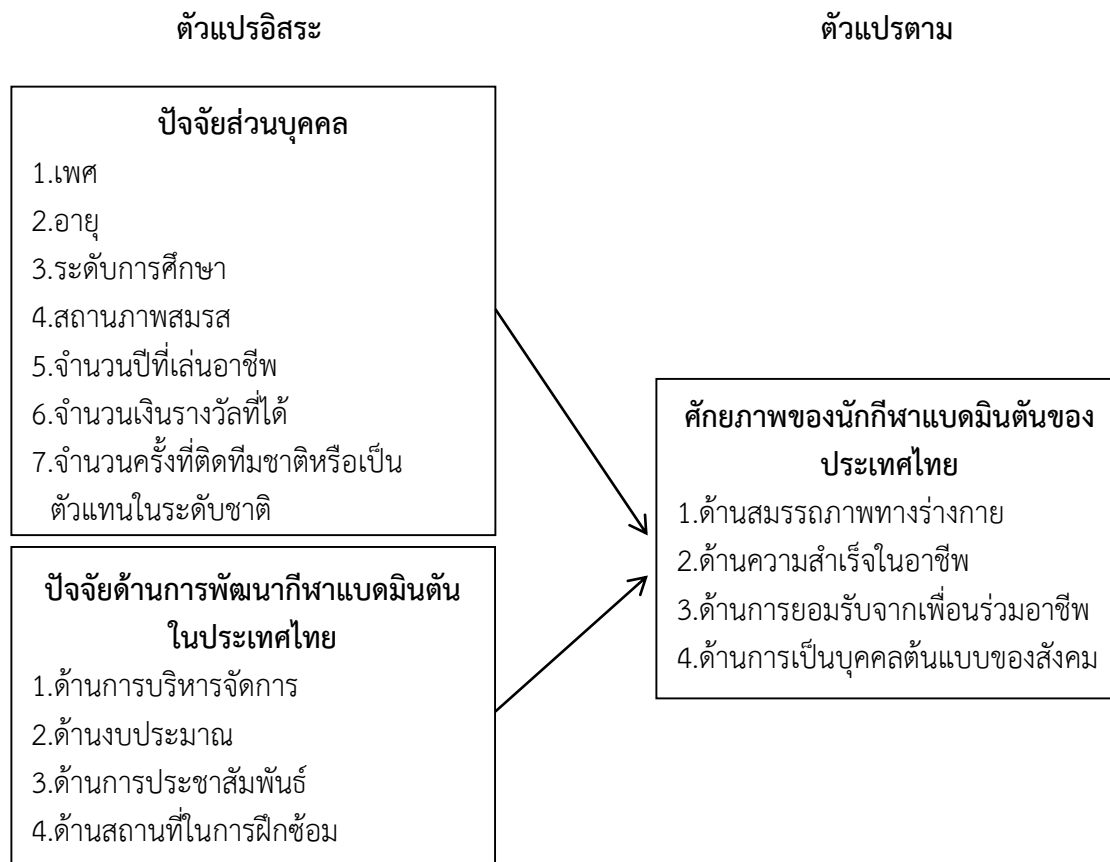
วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของนักกีฬาแบดมินตันต่อระดับศักยภาพภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการพัฒนากีฬาแบดมินตันในประเทศไทยที่ส่งผลต่อศักยภาพภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทย

สมมติฐานการวิจัย (Research Hypothesis)

1. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของนักกีฬาแบดมินตันแตกต่างกัน มีระดับค่าเฉลี่ยด้านศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทยแตกต่างกัน
2. ปัจจัยด้านการพัฒนากีฬาแบดมินตันในประเทศไทยอย่างน้อย 1 ด้าน ส่งผลต่อศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทย

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของนักกีฬาแบดมินตันและการพัฒนากีฬาแบดมินตันในประเทศไทยที่มีต่อศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทย โดยทำการศึกษาเฉพาะความคิดเห็นของนักกีฬาแบดมินตันที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนของสมาคมแบดมินตันแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานครเท่านั้น

1.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) ที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักกีฬาแบดมินตันที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนของสมาคมแบดมินตันแห่งประเทศไทยเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานครทั้งเพศชายและเพศหญิง จำนวน 2,612 คน (สมาคมแบดมินตันแห่งประเทศไทย, 2563)

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) จำนวน 384 คน ได้จากการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (1973) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 หรือระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience Sampling)

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ ในเขตกรุงเทพมหานคร

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา เริ่มทำการศึกษาดังแต่เดือนเมษายน ถึงเดือน กรกฎาคม พ.ศ.

2564

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบเลือกตอบเพียง 1 ข้อ โดยในแบบสอบถามได้แบ่งโครงสร้างคำถามออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาแบดมินตันในประเทศไทย ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านงบประมาณ ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านสถานที่ในการฝึกซ้อม ซึ่งมีคำตอบให้เลือกแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบลิเคิร์ต (Likert, 1967: 90-95)

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทย ประกอบด้วย ด้านสมรรถภาพทางร่างกาย ด้านความสำเร็จ ด้านการยอมรับจากเพื่อนร่วมอาชีพ และด้านการเป็นบุคคลต้นแบบของสังคม ซึ่งมีคำตอบให้เลือกแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแบบลิเคิร์ต (Likert, 1967: 90-95)

ส่วนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open-Ended Question)

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. ตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence) ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.85

2. หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยทดลองใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แล้วนำผลมาคำนวณหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990: 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.92

3. ปรับปรุงแบบสอบถามก่อนนำไปใช้จริง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างจำนวน 348 คน ด้วยตัวเอง โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience Sampling) ได้แบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด 348 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3.2 ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) t-test, F-test (One-Way ANOVA) และสถิติการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis : MRA)

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 26-30 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี สถานภาพสมรสแล้ว จำนวนปีที่เล่นอาชีพ 4-6 ปี จำนวนรางวัลที่ได้รับ 4-6 ครั้ง จำนวนครั้งที่ติดทีมชาติ 4-6 ครั้ง

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านการพัฒนากีฬาแบดมินตันในประเทศไทยและศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านการพัฒนากีฬาแบดมินตันในประเทศไทย โดยภาพรวม

การพัฒนากีฬาแบดมินตันในประเทศไทย	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการบริหารจัดการ	3.75	0.32	มาก
ด้านงบประมาณ	3.63	0.29	มาก
ด้านการประชาสัมพันธ์	3.72	0.29	มาก
ด้านสถานที่ในการฝึกซ้อม	3.73	0.28	มาก
รวม	3.71	0.30	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับค่าเฉลี่ยของปัจจัยด้านการพัฒนากีฬาแบดมินตันในประเทศไทย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรกคือ ด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 3.75$) รองลงมาคือด้านสถานที่ฝึกซ้อม ($\bar{X} = 3.73$) ด้านการประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.72$) และด้านงบประมาณ ($\bar{X} = 3.63$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันในประเทศไทย โดยภาพรวม

ศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทย	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านสมรรถภาพทางร่างกาย	3.75	0.30	มาก
ด้านความสำเร็จในอาชีพ	3.74	0.29	มาก
ด้านการยอมรับจากเพื่อนร่วมอาชีพ	3.76	0.28	มาก
การเป็นบุคคลต้นแบบของสังคม	3.73	0.29	มาก
รวม	3.74	0.29	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับความคิดเห็นด้านศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรกคือ ด้านการยอมรับจากเพื่อนร่วมอาชีพ ($\bar{X} = 3.76$) รองลงมาคือ ด้านสมรรถภาพทางร่างกาย ($\bar{X} = 3.75$) ด้านความสำเร็จในอาชีพ ($\bar{X} = 3.74$) และด้านการเป็นบุคคลต้นแบบของสังคม ($\bar{X} = 3.73$) ตามลำดับ

3. ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของนักกีฬาแบดมินตันแตกต่างกัน มีระดับค่าเฉลี่ยด้านศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทยแตกต่างกัน ผลจากการศึกษา พบว่า ระดับค่าเฉลี่ยด้านศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทยไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านการพัฒนากีฬาแบดมินตันในประเทศไทยอย่างน้อย 1 ด้าน ส่งผลต่อศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทย ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านสมรรถภาพทางร่างกาย ด้านความสำเร็จในอาชีพ ด้านการยอมรับจากเพื่อร่วมอาชีพและการเป็นบุคคลต้นแบบของสังคม

ผลการศึกษา พบว่า

1. ปัจจัยด้านการพัฒนากีฬาแบดมินตันในประเทศไทย ที่มีผลต่อศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทยในภาพรวม ประกอบด้วย

1.1 ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ (Management) โดยมีค่า $t=12.47$ หมายความว่า ปัจจัยด้านการพัฒนากีฬาแบดมินตันในประเทศไทย ด้านการบริหารจัดการ มีผลต่อศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทย ในทางบวก และมีขนาดของอิทธิพลต่อกันเท่ากับ 12.47

1.2 ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ (Information) โดยมีค่า $t=11.92$ หมายความว่า ปัจจัยด้านการพัฒนากีฬาแบดมินตันในประเทศไทย ด้านการประชาสัมพันธ์ มีผลต่อศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทย ในทางบวก และมีขนาดของอิทธิพลต่อกันเท่ากับ 11.92

1.3 ปัจจัยด้านงบประมาณ (Budget) โดยมีค่า $t=10.84$ หมายความว่า ปัจจัยด้านการพัฒนากีฬาแบดมินตันในประเทศไทย ด้านงบประมาณ มีผลต่อศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทย ในทางบวก และมีขนาดของอิทธิพลต่อกันเท่ากับ 10.84

1.4 ปัจจัยด้านสถานที่ในการฝึกซ้อม (Place) โดยมีค่า $t=10.81$ หมายความว่า ปัจจัยด้านการพัฒนากีฬาแบดมินตันในประเทศไทย ด้านสถานที่ในการฝึกซ้อม มีผลต่อศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทย ในทางบวก และมีขนาดของอิทธิพลต่อกันเท่ากับ 10.81

2. ปัจจัยด้านการพัฒนากีฬาแบดมินตันในประเทศไทยที่ส่งผลต่อศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทย ด้านสมรรถภาพทางร่างกายประกอบด้วย

2.1 ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ (Management) โดยมีค่า $t = 21.60$ หมายความว่า ปัจจัยด้านการพัฒนากีฬาแบดมินตันในประเทศไทย ด้านการบริหารจัดการ มีผลต่อศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทย ด้านสมรรถภาพทางร่างกายในทางบวก และมีขนาดของอิทธิพลต่อกันเท่ากับ 21.60

2.2 ปัจจัยด้านงบประมาณ (Budget) โดยมีค่า $t = 3.62$ หมายความว่า ปัจจัยด้านการพัฒนากีฬาแบดมินตันในประเทศไทย ด้านงบประมาณ มีผลต่อศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทย ด้านสมรรถภาพทางร่างกายในทางบวก และมีขนาดของอิทธิพลต่อกันเท่ากับ 3.62

3. ปัจจัยด้านการพัฒนากีฬาแบดมินตันในประเทศไทยที่ส่งผลต่อศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทย ด้านความสำเร็จในอาชีพประกอบด้วย

3.1 ปัจจัยด้านงบประมาณ (Budget) โดยมีค่า $t=17.81$ หมายความว่า ปัจจัยด้านการพัฒนากีฬาแบดมินตันในประเทศไทย ด้านงบประมาณ มีผลต่อศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทย ด้านความสำเร็จในอาชีพในทางบวก และมีขนาดของอิทธิพลต่อกันเท่ากับ 17.81

3.2 ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ (Information) โดยมีค่า $t=3.58$ หมายความว่า ปัจจัยด้านการพัฒนากีฬาแบดมินตันในประเทศไทย ด้านการประชาสัมพันธ์ มีผลต่อศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทย ด้านความสำเร็จในอาชีพในทางบวก และมีขนาดของอิทธิพลต่อกันเท่ากับ 3.58

3.3 ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ (Management) โดยมีค่า $t=3.29$ หมายความว่า ปัจจัยด้านการพัฒนากีฬาแบดมินตันในประเทศไทย ด้านการบริหารจัดการ มีผลต่อศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทย ด้านความสำเร็จในอาชีพในทางบวก และมีขนาดของอิทธิพลต่อกันเท่ากับ 3.29

4. ปัจจัยด้านการพัฒนากีฬาแบดมินตันในประเทศไทยที่ส่งผลต่อศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทย ด้านการยอมรับจากเพื่อนร่วมอาชีพประกอบด้วย

4.1 ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ (Information) โดยมีค่า $t=19.96$ หมายความว่า ปัจจัยด้านการพัฒนากีฬาแบดมินตันในประเทศไทย ด้านการประชาสัมพันธ์ มีผลต่อศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทย ด้านการยอมรับจากเพื่อนร่วมอาชีพในทางบวก และมีขนาดของอิทธิพลต่อกันเท่ากับ 19.96

4.2 ปัจจัยด้านงบประมาณ (Budget) โดยมีค่า $t=2.63$ หมายความว่า ปัจจัยด้านการพัฒนากีฬาแบดมินตันในประเทศไทย ด้านงบประมาณ มีผลต่อศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทย ด้านการยอมรับจากเพื่อนร่วมอาชีพในทางบวก และมีขนาดของอิทธิพลต่อกันเท่ากับ 2.63

5. ปัจจัยด้านการพัฒนากีฬาแบดมินตันในประเทศไทยที่ส่งผลต่อศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทย ด้านการเป็นบุคคลต้นแบบของสังคมประกอบด้วย

5.1 ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ (Management) โดยมีค่า $t=19.96$ หมายความว่า ปัจจัยด้านการพัฒนากีฬาแบดมินตันในประเทศไทย ด้านการบริหารจัดการ มีผลต่อศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทย ด้านการเป็นบุคคลต้นแบบของสังคมในทางบวก และมีขนาดของอิทธิพลต่อกันเท่ากับ 19.96

5.2 ปัจจัยด้านสถานที่ในการฝึกซ้อม (Place) โดยมีค่า $t=2.24$ หมายความว่า ปัจจัยด้านการพัฒนากีฬาแบดมินตันในประเทศไทย ด้านสถานที่ในการฝึกซ้อม มีผลต่อศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทย ด้านการเป็นบุคคลต้นแบบของสังคมในทางบวก และมีขนาดของอิทธิพลต่อกันเท่ากับ 2.24

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการศึกษา ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัยที่ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของนักกีฬาแบดมินตันต่อระดับศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทย

ผลการศึกษา พบว่า ความแตกต่างทางเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส จำนวนปีที่เล่นอาชีพ จำนวนรางวัลที่ได้ และจำนวนครั้งที่ติดทีมชาติหรือเป็นตัวแทนในระดับชาติของนักกีฬาแบดมินตัน ไม่ได้ทำให้ระดับระดับค่าเฉลี่ยด้านศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทย แตกต่างกันทั้งนี้ก็เนื่องมาจากศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันมาจากหลายปัจจัยร่วมกัน แต่ส่วนใหญ่แล้วจะมาจากการพัฒนาทางด้านร่างกาย การฝึกซ้อมทักษะด้านการเล่นอย่างหนัก มากกว่าปัจจัยด้านอื่นๆ ทั่วไป ซึ่งการพัฒนาศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันนั้น จะมากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่กับตัวนักกีฬาและการได้รับการสนับสนุนจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง แต่โดยหลัก ๆ แล้ว ก็มาจากตัวนักกีฬาเองเกือบจะทั้งหมด สอดคล้องกับ แนวคิดของ Chenery et al. (1974) ที่ได้กล่าวว่า การพัฒนาขีดความสามารถของนักกีฬาล้วนแล้วแต่มาจากการฝึกซ้อมอย่างหนัก ด้วยความมุ่งมั่นและพยายามขั้นสุด ทั้งด้านร่างกายและสติปัญญา การก้าวข้ามคำว่าขีดจำกัด คือ

ความท้าทายของนักกีฬาอาชีพที่จำเป็นจะต้องก้าวข้ามไปได้ การฝึกฝนอย่างมุ่งมั่นจะช่วยให้พวกเขามีความเข้าใจและเชื่อมั่นในความสามารถของตนมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันสมรรถภาพด้านร่างกายก็จะได้รับการพัฒนาไปด้วยพร้อมๆ กัน ในขณะที่สถิติปัญญานักกีฬาก็จะถูกพัฒนาให้สอดคล้องไปกับการพัฒนาในด้านร่างกายด้วยเช่นกัน ดังนั้น นักกีฬาส่วนใหญ่จึงยึดโยงกับการฝึกฝนและพัฒนาทางด้านร่างกายและสติปัญญามากกว่าความพร้อมทางด้านพรสวรรค์และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ รอบตัว ในขณะที่ Rustow (1967) ก็มองว่านักกีฬาส่วนใหญ่จะใช้เวลาไปกับการฝึกซ้อมและแข่งขันในสนามแข่ง เพื่อให้ตนเองสามารถก้าวข้ามความคาดหวังและเป้าหมายในชีวิตที่ตนเองตั้งเอาไว้ ซึ่งการฝึกฝนอย่างเข้มข้นเป็นส่วนหนึ่งของการนำไปสู่ความเป็นเลิศในอาชีพนักกีฬา โดยนักกีฬาที่เป็นที่สูงสุดในโลกมักจะผ่านกระบวนการฝึกซ้อมที่หนักหน่วงจนบางครั้งก็เกินขีดความสามารถของร่างกายที่จะยอมรับได้ เพื่อให้สามารถก้าวขึ้นมาอยู่แถวหน้าของการเป็นนักกีฬาผู้ยิ่งใหญ่ในแต่ละประเภทของกีฬานั้นๆ ดังนั้น นักกีฬาที่ประสบความสำเร็จในโลกส่วนใหญ่จึงมีเส้นทางมาจากการฝึกซ้อมที่เต็มไปด้วยความเข้มข้น ความมุ่งมั่น และความพยายามอย่างสูง มิใช่แต่เพียงปัจจัยด้านด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น

2. วัตถุประสงค์การวิจัยที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการพัฒนากีฬาแบดมินตันในประเทศไทยที่ส่งผลต่อศักยภาพภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทย

ผลการศึกษา พบว่า

2.1 ปัจจัยด้านการพัฒนากีฬาแบดมินตันในประเทศไทย ที่มีผลต่อศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทยในภาพรวม ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ ปัจจัยด้านงบประมาณ และปัจจัยด้านสถานที่ในการฝึกซ้อม ทั้งนี้เนื่องมาจากการพัฒนากีฬาแบดมินตันนั้น จะเกิดขึ้นได้อย่างสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อได้รับการสนับสนุนในทุกมิติ ทั้งมิติด้านการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีการสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาที่เพียงพอ รวมถึงการจัดสรรโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับกีฬาแบดมินตันที่เป็นไปตามมาตรฐานสากล พร้อมทั้งส่งเสริมการประชาสัมพันธ์กีฬาแบดมินตันให้เป็นที่รู้จักของคนทั่วไปให้หันมาสนใจกีฬาประเภทนี้มากขึ้น จึงจะสามารถนำไปสู่การพัฒนากีฬาแบดมินตันของประเทศไทยได้อย่างแท้จริง สอดคล้องกับแนวคิดจากการกีฬาแห่งประเทศไทย (2558) ที่กล่าวว่า การพัฒนากีฬาแบดมินตันในประเทศไทยเกิดจากปัจจัยหลายด้านประกอบกัน เช่น ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ โดยสมาคมแบดมินตันแห่งประเทศไทย จะต้องมุ่งเน้นการจัดการทั้งการพัฒนา การจัดการแข่งขัน การสนับสนุนนักกีฬาทั้งในระดับเขตและระดับชาติในการแข่งขันในรายการต่างๆ ในขณะที่ การสนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอก็เป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะช่วยให้วงการแบดมินตันของไทยได้รับการส่งเสริมและพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง มากกว่านั้น ความพร้อมของสนามซ้อมและอุปกรณ์ฝึกซ้อมทั้งหมดก็เป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะต้องให้การสนับสนุนอย่างเพียงพอโดยหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ในขณะเดียวกันก็จำเป็นที่จะต้องมีการทำประชาสัมพันธ์ที่สามารถสร้างการรับรู้ในวงกว้างให้เกิดขึ้นกับประชาชนผู้ที่มีความสนใจในกีฬา

2.2 ปัจจัยด้านการพัฒนากีฬาแบดมินตันในประเทศไทยที่ส่งผลต่อศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทย ด้านสมรรถภาพทางร่างกายประกอบด้วย ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ และปัจจัยด้านงบประมาณ ทั้งนี้เนื่องมาจากสมรรถภาพทางร่างกายที่นักกีฬาแต่ละคนสร้างขึ้นนั้น ล้วนแล้วแต่มาจากการฝึกฝนอย่างหนักทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ดังนั้น เพื่อไปสู่ความเป็นเลิศในด้านสมรรถภาพทางร่างกาย นักกีฬาจึงจำเป็นที่จะต้องได้รับการสนับสนุนที่ดีจากฝ่ายบริหารจัดการและการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอทั้งในด้านค่าตอบแทนและสถานที่ รวมถึงอุปกรณ์ฝึกซ้อมที่เพียงพออยู่เสมอ สอดคล้องกับแนวคิดของ

Plunkett (1995) ที่กล่าวว่า การสร้างสมรรถภาพทางร่างกายของนักกีฬาเกิดขึ้นจากแรงจูงใจในการเป็นผู้ชนะและการไปสู่จุดสูงสุดของอาชีพการเป็นนักกีฬา แต่การจะไปถึงจุดนั้นได้ จำเป็นจะต้องได้รับการสนับสนุนทั้งจากผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ในการสนับสนุนทั้งด้านการบริหารจัดการและเงินทุนสนับสนุน เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้ ในขณะที่การกีฬาแห่งประเทศไทย (2558) ให้ความเห็นว่านักกีฬาส่วนใหญ่สามารถพัฒนาสมรรถภาพทางร่างกายได้โดยการฝึกซ้อมอย่างหนักอย่างถูกต้องตามหลักการและวิธีปฏิบัติที่เป็นสากล แต่การฝึกฝนทุกอย่งนั้นจะประสบผลสำเร็งนั้น จำเป็นที่จะต้องได้รับการสนับสนุนอย่างเพียงพอจากฝ่ายบริหารหรือสมาคมผู้ดูแลนักกีฬา รวมถึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับงบประมาณในการพัฒนานักกีฬาในด้านต่าง ๆ อย่างเพียงพอด้วยเช่นกัน

2.3 ปัจจัยด้านการพัฒนากีฬาแบดมินตันในประเทศไทยที่ส่งผลต่อศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทย ด้านความสำเร็จในอาชีพประกอบด้วย ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ และปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากความสำเร็จในอาชีพของนักกีฬามักจะวัดกันด้วยจำนวนรางวัลและการยอมรับทางสังคม การที่นักกีฬาสามารถแข่งขันและคว้าถ้วยรางวัลได้จำนวนมากตลอดอาชีพนักกีฬา สามารถสร้างการรับรู้ให้เกิดกับประชาชนให้เกิดการยอมรับในตัวนักกีฬาได้ด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของ Cook & Hunsaker (2001) ที่มองว่า นอกจากแรงจูงใจในการเป็นสุดยอดนักกีฬาจะเกิดจากการเอาชนะข้อจำกัดทางด้านร่างกายและจิตใจแล้ว การประสบผลสำเร็จในอาชีพโดยการคว้าถ้วยรางวัลใหญ่ในชีวิต ก็เป็นเป้าหมายสำคัญที่นักกีฬาส่วนใหญ่อยากจะไปถึง เพราะการประสบความสำเร็จในการแข่งขันระดับสูงจะสร้างการรับรู้และการยอมรับจากสังคมในระดับสูงด้วยเช่นกัน แต่การจะไปถึงจุด ๆ นั้น จำเป็นจะต้องได้รับการสนับสนุนอย่างเพียงพอจากทั้งฝ่ายบริหารทั้งด้านงบประมาณและการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องผ่านช่องทางการสื่อสารทุกช่องทางในปัจจุบัน เพื่อสร้างการรับรู้สาธารณะให้เกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง

2.4 ปัจจัยด้านการพัฒนากีฬาแบดมินตันในประเทศไทยที่ส่งผลต่อศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทย ด้านการยอมรับจากเพื่อนร่วมอาชีพประกอบด้วย ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ และปัจจัยด้านงบประมาณ ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากนักกีฬาทุกประเภทจำเป็นต้องใช้เวทีในการแข่งขันเพื่อพิสูจน์ฝีมือและขีดความสามารถของนักกีฬาที่เกิดจากความมุ่งมั่นในการฝึกฝนและทุ่มเทมาตลอดระยะเวลาหนึ่ง ดังนั้น ชัยชนะที่เกิดจากการแข่งขันในแต่ละครั้งจึงเป็นสิ่งที่พิสูจน์ได้เป็นอย่างดีว่า นักกีฬาคนใดมีความสามารถและมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จได้ในอนาคตได้สอดคล้องกับแนวคิดของ McKenna (1988) ที่มองว่า แรงจูงใจของการเป็นผู้ชนะที่มีในตัวของนักกีฬาทุกประเภท จะเป็นแรงผลักดันให้ตัวนักกีฬาสามารถไปสู่ความสำเร็จในอาชีพได้ ความปรารถนาที่แรงกล้าจะช่วยส่งเสริมให้มีแรงขับในตัวเพื่อก้าวข้ามขีดความสามารถที่อาจจะเป็นไปได้ในบางครั้งให้เกิดขึ้นจริง ผลที่ได้จากความสำเร็จที่เกิดขึ้นคือการยอมรับจากผู้คนว่าเป็นเสมือนฮีโร่และควรที่จะให้การสนับสนุนในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะการสนับสนุนจากภาครัฐ ซึ่งต้องทำงานประสานกันแบบบูรณาการกันทุกฝ่าย เช่นเดียวกับความเห็นจากการกีฬาแห่งประเทศไทย (2558) ที่มองว่า การยอมรับจากสังคมว่าเป็นนักกีฬาที่เก่งและประสบผลสำเร็จย่อมเกิดจากความทุ่มเทอย่างหนักจะได้รับผลการแข่งขันที่ดี แต่การยอมรับจากเพื่อนร่วมอาชีพเป็นสิ่งที่เกินกว่าคนทั่วไปจะแสดงออก เพราะเพื่อนร่วมอาชีพทุกคนต่างก็เข้าใจถึงหัวอกนักกีฬาด้วยกันเอง

2.5 ปัจจัยด้านการพัฒนากีฬาแบดมินตันในประเทศไทยที่ส่งผลต่อศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทย ด้านการเป็นบุคคลต้นแบบของสังคมประกอบด้วย ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ

และปัจจัยด้านสถานที่ในการฝึกซ้อม ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากความสำเร็จของนักกีฬาส่วนใหญ่นั้นจะได้รับการยอมรับจากสังคมโดยทั่วไปในระดับสูงอยู่แล้ว และสิ่งที่ตามมาคือ การถูกยกย่องให้เป็นบุคคลต้นแบบสำหรับเยาวชนที่ควรนำไปเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติเพื่อความเป็นเลิศในด้านกีฬา ความสำเร็จในอาชีพเกิดจากหลายปัจจัยประกอบกัน แต่การเป็นต้นแบบที่ดีให้กับสังคมนั้นจะเกิดขึ้นภายหลังความสำเร็จในอาชีพเสมอ สอดคล้องกับแนวคิดของ Petri (1991) ที่กล่าวว่า นักกีฬาส่วนใหญ่ที่ประสบความสำเร็จสูงมักมีแรงจูงใจมาจากการได้รับการยอมรับทางสังคมและการเป็นผู้ชนะหรืออยู่เหนือผู้อื่น แต่สิ่งที่ได้รับภายหลังจากการประสบความสำเร็จในอาชีพนักกีฬานอกจากจะเป็นเงินทองหรือค่าตอบแทนจากการแข่งขันแล้ว ก็คือการยอมรับทางสังคมว่าเป็นแบบอย่างที่ดีในการเป็นนักกีฬาที่มีความมุ่งมั่นจนประสบความสำเร็จ เหมาะที่จะเอาเป็นแบบอย่างทางสังคมถึงความมุ่งมั่นและตั้งใจทำในสิ่งที่ตนรักจนประสบความสำเร็จ ซึ่งการกีฬาแห่งประเทศไทย (2558) ได้กล่าวว่า นอกจากความสำเร็จที่ได้รับของนักกีฬาทั้งหลายจะเกิดจากความอดทนและความอดทนฝึกฝนอย่างมุ่งมั่นแล้ว องค์ประกอบที่ช่วยสนับสนุนในด้านอื่นๆ ทั้งจากภาครัฐและเอกชนก็มีส่วนช่วยให้นักกีฬานั้นสามารถประสบความสำเร็จได้ด้วยเช่นกัน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการบริหารจัดการจากผลการศึกษา พบว่า ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทยถึง 3 ด้าน คือ ด้านสมรรถภาพทางร่างกาย ด้านความสำเร็จในอาชีพ และด้านการเป็นบุคคลต้นแบบของสังคม ดังนั้น ผู้บริหารของสมาคมแบดมินตันแห่งประเทศไทยในฐานะตัวแทนของรัฐบาล จะต้องนำนโยบายด้านการส่งเสริมความเป็นเลิศด้านกีฬาจากรัฐบาล ไปขับเคลื่อนกีฬาแบดมินตันให้เกิดการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรมทั้งในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ทั้งนี้การขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติ จำเป็นจะต้องได้รับการสนับสนุนในทุกมิติจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำงานร่วมกันแบบบูรณาการ โดยจะต้องเริ่มให้การพัฒนาดังแต่ยังเป็นรุ่นเยาวชนไปจนถึงระดับอาชีพ เพื่อสร้างความต่อเนื่องในการพัฒนา โดยจะต้องได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายบริหารประเทศในทุกขั้นตอน

1.2 ด้านงบประมาณจากผลการศึกษาพบว่า ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทยถึง 3 ด้าน คือ ด้านสมรรถภาพทางร่างกาย ด้านความสำเร็จในอาชีพและด้านการยอมรับจากเพื่อนร่วมอาชีพ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนควรให้การสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอแก่นักกีฬาแบดมินตัน เพื่อให้กีฬากลายเป็นอาชีพที่สามารถสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับนักกีฬา อีกทั้งยังต้องใช้งบประมาณบางส่วนในไปกับการปรับปรุงและพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์ต่างๆ ให้อยู่ในสภาพที่ดีมีมาตรฐาน เหมาะสมกับการฝึกซ้อมและแข่งขันอยู่เสมอ

1.3 ด้านประชาสัมพันธ์จากผลการศึกษาพบว่า ส่งผลต่อศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทยด้านความสำเร็จในอาชีพและด้านการยอมรับจากเพื่อนร่วมอาชีพ นั้นแสดงว่า ความสำเร็จในและการยอมรับในตัวของนักแบดมินตันนั้น สามารถเกิดขึ้นได้จากการประชาสัมพันธ์ที่ดีและมีความต่อเนื่อง โดยเฉพาะในกรณีที่สามารถชนะเลิศหรือทำอันดับได้ดีในรายการแข่งขันใหญ่ๆ หรือในระดับโลก สื่อต่างๆ โดยเฉพาะสื่อออนไลน์ที่สามารถจะเผยแพร่และกระจายออกสู่สังคมได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้น เพื่อเป็นการสนับสนุนและส่งเสริมศักยภาพและความสามารถให้กับนักกีฬาแบดมินตันที่ทำชื่อเสียงให้กับประเทศไทย ภาครัฐจึงควรสนับสนุนให้มีการทำสื่อประชาสัมพันธ์ที่สามารถนำเสนอผลงานของเหล่านักกีฬาแบดมินตันที่ทำ

ชื่อเสียงให้กับประเทศได้อย่างต่อเนื่อง เช่น สนับสนุนการถ่ายทอดสดเกมการแข่งขันที่สำคัญๆ การโปรโมทโปรแกรมการแข่งขันให้ประชาชนรับรู้ทุกครั้งที่มีทัวร์นาเมนต์การแข่งขันที่น่าสนใจ รวมถึงการสื่อสารไปยังประชาชนเพื่อนำเสนอผลงานของนักกีฬาแบดมินตันไทยอยู่เสมอ

1.4 ด้านสถานที่ฝึกซ้อม จากผลการศึกษาพบว่า ส่งผลต่อศักยภาพของนักกีฬาแบดมินตันของประเทศไทยด้านการเป็นบุคคลต้นแบบของสังคมในทางบวก ทั้งนี้เพราะถ้านักกีฬามีสถานที่ฝึกซ้อมที่ได้มาตรฐานและเป็นหลักแหล่งที่แน่นอน ก็ย่อมทำให้เยาวชนที่มีความสนใจในการเล่นกีฬาแบดมินตัน สามารถที่จะติดตามและเข้าไปชมการฝึกซ้อม เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาการฝึกซ้อมของตนเองได้ การที่เยาวชนหรือผู้มีความสนใจสามารถเข้าถึงการฝึกซ้อมของนักกีฬาขวัญใจได้ในสถานที่ที่เหมาะสม จะช่วยให้พวกเขาเหล่านั้นสามารถสร้างแรงบันดาลใจในการเป็นนักกีฬาแบดมินตันได้ ดังนั้น กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาแห่งประเทศไทยและสมาคมแบดมินตันแห่งประเทศไทยในฐานะตัวแทนภาครัฐที่ดูแลนักกีฬาแบดมินตัน ควรที่จะเร่งพัฒนาและส่งเสริมให้มีสนามฝึกซ้อมกีฬาแบดมินตันที่เป็นมาตรฐาน ที่นักกีฬาและผู้มีความสนใจในกีฬาแบดมินตันสามารถเข้าถึงและใช้งานได้อย่างเพียงพอ เพื่อให้ให้นักกีฬาเหล่านั้นได้มีเวทีในการฝึกซ้อมและสามารถสร้างแรงบันดาลใจในการฝึกซ้อมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการเป็นนักกีฬาระดับชาติและในระดับสากลได้

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยควรศึกษาถึงระดับคุณภาพชีวิตของอดีตนักกีฬาแบดมินตันที่เคยรับใช้ชาติภายหลังปลดเกษียณว่าภายหลังจากการรับใช้ชาติมาอย่างยาวนานและกลับไปใช้ชีวิตเยี่ยงคนทั่วไปแล้ว คุณภาพชีวิตและการประกอบอาชีพของคนเหล่านั้นเป็นอย่างไร รัฐได้ให้การสนับสนุนและดูแลพวกเขาอย่างไร มากกว่านั้น ผู้วิจัยจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเก็บข้อมูลเชิงลึกในด้านคุณภาพจากกลุ่มตัวอย่างเพิ่มเติม โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกเก็บข้อมูลผู้ให้ข้อมูลหลัก ที่มีความเกี่ยวข้องกับพัฒนาคุณภาพชีวิตของอดีตนักกีฬาแบดมินตัน ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้นั้นจะเป็นตัวที่ช่วยยืนยันผลจากการวิเคราะห์ในเชิงปริมาณได้เป็นอย่างดีว่า ข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้จากกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่และข้อมูลเชิงลึกที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักนั้น มีความสัมพันธ์หรือสอดคล้องกันมากน้อยเพียงใด ทั้งในด้านคุณภาพชีวิตและการดูแลสนับสนุนจากภาครัฐ

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

1. ปัจจัยด้านการบริหารจัดการเป็นปัจจัยที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งในการที่จะพัฒนากีฬาแบดมินตันของไทย
2. ปัจจัยด้านการยอมรับจากเพื่อนร่วมอาชีพของนักกีฬาแบดมินตันมีส่วนสำคัญต่อศักยภาพของนักแบดมินตันไทยทั้งระดับสมัครเล่นและระดับอาชีพ
3. สถานที่ฝึกซ้อมและผู้ฝึกสอนมีส่วนสำคัญเป็นอย่างมากต่อการพัฒนานักกีฬาแบดมินตันของไทย

เอกสารอ้างอิง (References)

- การกีฬาแห่งประเทศไทย. (2558). **คู่มือผู้ฝึกสอนกีฬาแบดมินตัน**. กรุงเทพฯ: กองวิชาการ การกีฬาแห่งประเทศไทย.
- สมาคมแบดมินตันแห่งประเทศไทย. (2561). **“ประวัติกีฬาแบดมินตันไทย”**. สืบค้นจาก www.badmintonthai.or.th. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2564.

-
- _____. (2563). “ทำเนียบนักกีฬาแบดมินตันไทย”. สืบค้นจาก www.badmintonthai.or.th. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2564.
- Chenery, Holliss B., et al. (1974). “Comparative Advantage and Development Policy” **American Sport Review**. 51 (1974): 18-51.
- Cook, W.C., & Hunsaker, P.L. (2001). **Management and Organization Behavior**. 3rd ed. New York: McGraw-Hill.
- Cronbach., L.J. (1990). **Essentials of Psychological testing**. (5th ed.). New York: Harper Collins Publisher (pp. 202-204).
- Likert Rensis. (1967). “ The Method of Constructing and Attitude Scale” . In Reading in Fishbein, M (Ed.). **Attitude Theory and Measurement**. (pp.90-95). New York: Wiley & Son.
- Mckenna, E.F. (1988). **Psychology in Sport Business : Theory and Applications**. 2nd ed. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associate Ltd.
- Petri, Herbert., L. (1991). **Motivation : Theory and Research**. 3rd ed. California: Wadsworth, Inc.
- Plunkett, W.R. (1995). **Supervision : Diversity and Teams in the Workplace**. 8th ed. New Jersey: Prentice-Hill, Inc.
- Rustow, Dankwart. (1967). “Transitions to Democracy : Toward a Dynamic Model”. **Comparative Policy**. 2(3): 350-361.
- Yamane, T. (1973). **Statistics : An Introductory Analysis**. (3rd ed.). New York: Harper and Row.

**การนำนโยบายการป้องกัน และควบคุมการแพร่ระบาดของ
โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไปปฏิบัติในกรณีสถานบันเทิงบนถนนข้าวสาร
Implementing the Prevention and Control of the Coronavirus Disease 2019
Policy in the case of Entertainment Places on Khaosan Road**

วรงค์สิทธิ์ สิงห์ดำรง¹ ชาญชัย จิตรเหล้าอาพร²
Warongsit Singdamrong, Chanchai Chitlaoarporn

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายการป้องกัน และควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไปปฏิบัติในกรณีสถานบันเทิงบนถนนข้าวสาร และเพื่อพัฒนาข้อเสนอแนะในการนำนโยบายการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไปปฏิบัติในกรณีสถานบันเทิงบนถนนข้าวสาร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ใช้บริการสถานบันเทิงบนถนนข้าวสาร ซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน เครื่องมือในการวิจัยได้แก่แบบสอบถามใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ ด้วยวิธีการแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า ระดับการนำนโยบายการป้องกัน และควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไปปฏิบัติในกรณีสถานบันเทิงบนถนนข้าวสาร อยู่ในระดับปานกลาง และปัจจัยนโยบาย ปัจจัย ผู้ใช้บริการสถานบริการ และปัจจัยสภาพแวดล้อม ส่งผลเชิงบวก และสามารถร่วมกันพยากรณ์การนำนโยบายการจัดระเบียบสถานบริการไปปฏิบัติของสถานบันเทิงบนถนนข้าวสารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ เช่น รัฐบาลควรช่วยเหลือผู้ประกอบการโดยมีแผนฟื้นฟูสถานประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 หรือรัฐบาลควรสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ให้บริการสถานบันเทิงบนถนนข้าวสารในเรื่องผลจากการปฏิบัติตามนโยบายจัดระเบียบสถานบริการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด19

คำสำคัญ (Keywords) : การนำนโยบายไปปฏิบัติ; การป้องกัน; สถานบันเทิง

Abstract

The research aimed: 1). to study the level of implementing the prevention and control of the Coronavirus disease 2019 policy in the case of entertainment places on Khaosan Road; 2). to examine causing factors for implementing the prevention and control of the Coronavirus disease 2019 policy in the case of entertainment places on Khaosan Road; and to

Received: 2021-11-14 Revised: 2021-11-18 Accepted: 2021-11-24

¹ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยสาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม Master of Political Science, Graduate School of Political Science. Siam University. E-mail: warongsit.sin@siam.edu

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยสาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม Assistant Professor Dr. Dean of the Graduate School of Political Science, Siam University. E-mail: chanchaich1@hotmail.com

develop suggestions for improving implementation of the prevention and control of the Coronavirus disease 2019 policy in the case of entertainment places on Khaosan Road. This was a quantitative research. The unknown population was the customers of entertainment places on Khaosan Road. The researcher employed 400 sets of questionnaire as a tool to collect data. Descriptive statistics utilized in the study was frequency, percentage, mean and standard deviation; inferential statistics was Pearson's correlation coefficient analysis and multiple regression (Stepwise).

The study found that the level of implementing the prevention and control of the coronavirus disease 2019 policy in the case of entertainment places on Khaosan Road was at a high level; and the factors of policy, customers, and contexts had positive effect. And They could jointly predict implementing the prevention and control of the coronavirus disease 2019 policy in the case of entertainment places on Khaosan Road.

The suggestions of the research were as follows. The government should establish a rehabilitation of business impacted by the Coronavirus disease 2019 pandemic, and inform the entrepreneurs of entertainment places about the implementation in the prevention and control of the Coronavirus disease 2019 policy in the case of entertainment places on Khaosan Road.

Keywords: Policy implementation; prevention; entertainment places

บทนำ (Introduction)

ถนนข้าวสาร เป็นถนนที่สร้างขึ้นใน พ.ศ. 2435 รัชกาลที่ 5 ชื่อถนนข้าวสารสืบเนื่องมาจากในสมัยรัชกาลที่ 6 เป็นตรอกที่ขายข้าวสาร เป็นแหล่งค้าขายข้าวสารที่ใหญ่ที่สุดของเขตพระนครซึ่งข้าวสารจำนวนมากจะถูกขนส่งมาจากฉางข้าวหลวง ลงเรือจากคลองหลอดเลียบมาตามแม่น้ำเจ้าพระยาขึ้นที่ท่าเรือบางลำพูเพื่อนำข้าวมาขายให้แก่ชาวบ้านในชุมชนต่างๆ ที่อาศัยอยู่ในบริเวณนี้จากการค้าขายข้าวสารเป็นจำนวนมากจึงเรียกว่าตรอกข้าวสาร ต่อมาจึงเปลี่ยนเป็นถนนข้าวสาร หลังจากนั้นก็เริ่มเกิดชุมชนขึ้น ต่อมาเริ่มมีร้านขายของมากขึ้น เมื่อกรุงเทพมหานครมีความเจริญเติบโตมากขึ้น มีการขยายถนน ชุมชน ทำให้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนแห่งนี้เริ่มเปลี่ยนไปอีกทั้งเมื่อมีนักท่องเที่ยวต่างประเทศเข้ามาในช่วงปี พ.ศ. 2525 ซึ่งเป็นปีแห่งการเฉลิมฉลองกรุงเทพมหานครครบรอบ 200 ปีได้เข้ามาเช่าห้องพักอาศัยเพื่อเที่ยวชมเมืองหลวงของไทยในช่วงเทศกาลสำคัญนี้และเริ่มมีชาวต่างประเทศเข้ามาถ่ายทำภาพยนตร์เป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดความต้องการในการเข้ามาท่องเที่ยวและพักอาศัยระยะสั้นในรูปแบบห้องเช่าราคาประหยัด ซึ่งเรียกว่า “เกสต์เฮาส์” (ปรารธนา รัตนะสิทธิ์, 2550) และต่อมานอกจากการเป็นสถานที่พักราคาประหยัดแล้ว พื้นที่นี้ยังได้รับความสนใจในเชิงการท่องเที่ยวในช่วงกลางคืนจากการเปิดให้บริการของสถานบันเทิง เช่น ร้านอาหาร ร้านจำหน่ายสุราและมีการแสดงดนตรี รวมทั้งการเต้นรำซึ่งได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สถานบันเทิงบนถนนข้าวสาร เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจการบริการการท่องเที่ยวซึ่งได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ อย่างไรก็ตามตั้งแต่เกิด

สถานการณ์การระบาดทั่วของโควิด 19 ในประเทศไทย ซึ่งประเทศไทยก็เป็นประเทศแรกๆที่มีผู้ป่วยโควิด 19 นอกประเทศจีน และได้มีการตรวจพบผู้ติดเชื้อจากการแพร่กระจายในประเทศตั้งแต่วันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2563 ซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้ง มีการพบผู้ติดเชื้อในลักษณะกลุ่มการแพร่เชื้อ อาทิ กลุ่มการแข่งขันชกมวยไทย ณ สนามมวยเวทีลุมพินี เมื่อวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2563 โดยที่ภาครัฐได้มีนโยบายในการคัดกรองและการติดตามการสัมผัส มีการคัดกรองโควิดตามท่าอากาศยานนานาชาติ ตลอดจนที่โรงพยาบาลสำหรับผู้ป่วยที่มีประวัติเดินทางหรือสัมผัส มีการสอบสวนโรคกรณีที่เกิดกลุ่มการระบาด กระทรวงศึกษาธิการเน้นการ เฝ้าระวังตนเอง การรักษาความสะอาดโดยเฉพาะการล้างมือ และการเลี่ยงฝูงชน (หรือใส่หน้ากากอนามัยแทน) แม้บุคคลที่เดินทางมาจากประเทศเสี่ยงสูงจะได้รับคำแนะนำให้กักตนเอง แต่ยังไม่มีการจำกัดการเดินทางจนวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2563 และเมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2563 มีประกาศเพิ่มเติมให้ต้องมีเอกสารการแพทย์รับรองการเดินทางระหว่างประเทศและคนต่างด้าวต้องมีประกันสุขภาพ (ไทยรัฐออนไลน์, 2563) ปลายเดือนมีนาคม พ.ศ. 2563 สถานที่สาธารณะและธุรกิจห้างร้านได้รับคำสั่งให้ปิดในกรุงเทพมหานคร และอีกหลายจังหวัด นายกรัฐมนตรีประยุทธ์ จันทร์โอชา ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน มีผลวันที่ 26 มีนาคม 2563 (The Standard, 2563) และมีประกาศห้ามออกนอกเคหสถานยามวิกาล ตั้งแต่คืนวันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2563 พระราชกำหนดสถานการณ์ฉุกเฉินยังสั่งงดจำหน่ายสุราชั่วคราว และให้ประชาชนชะลอการเดินทางข้ามจังหวัด ซึ่งยกเลิก เป็นส่วนใหญ่ในเดือนกรกฎาคม และเปิดสถานศึกษาในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2563 อย่างไรก็ดีรัฐบาล ยังไม่ยกเลิกสถานการณ์ฉุกเฉิน ต่อมาพบการระบาดของโรครอบใหม่ในจังหวัดสมุทรสาครประมาณกลางเดือนธันวาคม 2563 ซึ่งมาจากแรงงานต่างด้าวที่มีการลักลอบพาเข้าประเทศ ทำให้ยอดผู้ติดเชื้อในประเทศเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และต่อมาพบการระบาดใหม่โดยมีกลุ่มแพร่กระจายเชื้อที่ทองหล่อ การแพร่กระจายเชื้อในกลุ่มผู้ต้องขัง จังหวัดนราธิวาส เป็นต้น แม้ว่ารัฐบาลจะมีแนวทางในการเร่งรัดวัคซีนให้กับประชาชนในครอบคลุมทั่วประเทศโดยเฉพาะเมืองใหญ่ แต่ก็กล่าวได้ว่า สถานการณ์ของการแพร่ระบาดโดยเฉพาะในกรุงเทพมหานครก็ยังคงอยู่ในสถานการณ์วิกฤติ ซึ่งมีการแพร่ระบาดของสายพันธุ์ใหม่ๆ เช่น อังกฤษ อินเดีย และอาจนำไปสู่ปัญหาทรัพยากรทางการแพทย์ในการดูแลผู้ป่วยวิกฤติไม่เพียงพอกับความรุนแรงของสถานการณ์ (ทีเอ็นเอ็นออนไลน์, 2564)

จากผลกระทบสถานการณ์การระบาดที่เกิดขึ้นการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลให้ ศบค. ประกาศปิดสถานบันเทิงแบบไม่มีกำหนดทำให้ผู้ประกอบการได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจซึ่งส่งผลต่อภาพรวมของเศรษฐกิจการท่องเที่ยว ในขณะที่เดียวกันการปฏิบัติตามนโยบายการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กับกรณีสถานบันเทิงก็มีความสำคัญต่อการควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดในกรุงเทพมหานครและทั้งประเทศ ในภาพรวม ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการทำการศึกษา การนำนโยบายการป้องกัน และควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไปปฏิบัติในกรณีสถานบันเทิงบนถนนข้าวสารเพื่อให้ทราบถึงระดับการนำนโยบายการป้องกัน และควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายการป้องกัน และควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไปปฏิบัติในกรณีสถานบันเทิงบนถนนข้าวสาร

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับการนำนโยบายการป้องกัน และควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไปปฏิบัติในกรณีสถานบันเทิงบนถนนข้าวสาร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายการป้องกัน และควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไปปฏิบัติในกรณีสถานบันเทิงบนถนนข้าวสาร

สมมติฐานการวิจัย (Research Hypothesis)

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยนโยบายมีผลต่อการนำนโยบายการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไปปฏิบัติในกรณีสถานบันเทิงบนถนนข้าวสาร

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยผู้ใช้บริการสถานบริการมีผลต่อการนำนโยบายการป้องกัน และควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไปปฏิบัติในกรณีสถานบันเทิงบนถนนข้าวสาร

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยสภาพแวดล้อมมีผลต่อการนำนโยบายการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไปปฏิบัติในกรณีสถานบันเทิงบนถนนข้าวสาร

สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยนโยบาย ปัจจัยผู้ใช้บริการสถานบริการ และปัจจัยสภาพแวดล้อมสามารถร่วมกันพยากรณ์การนำนโยบายการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไปปฏิบัติในกรณีสถานบันเทิงบนถนนข้าวสาร

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยทำการศึกษานโยบายการป้องกัน และ ควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไปปฏิบัติในกรณีสถานบันเทิงบนถนนข้าวสารซึ่งการวิจัยครั้งนี้จะเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับงานวิจัยในครั้งนี้

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบไม่ทราบจำนวนประชากร ซึ่งการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95% และยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ไม่เกิน 5% จึงใช้สมการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างประชากร(Sample Size for estimating the population proportion) จากสูตรการคำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าเท่ากับ 385 คน เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างบุคคลที่ใช้บริการสถานบันเทิง จำนวน 400 คน ด้วยดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) และวิธีการสุ่มแบบสะดวก(Convenience Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ด้วยแบบสอบถาม (Questionnaires) แบ่งแบบสอบถาม ออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อนโยบายการจัดระเบียบสถานบริการไปปฏิบัติ:กรณีสถานบันเทิงยามค่ำถนนข้าวสาร ประสิทธิภาพการนำนโยบายการจัดระเบียบสถานบริการไปปฏิบัติ:กรณีสถานบันเทิงถนนข้าวสาร และข้อเสนอแนะ ผลการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมากกว่า .92

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล 30 วัน โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทำการแจกและทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในเขตพื้นที่การศึกษาที่กำหนดไว้ในที่นี้ คือ ย่านถนนข้าวสาร จำนวน 400 คน โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. จัดเตรียมแบบสอบถามที่จะใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
2. ลงพื้นที่เก็บข้อมูลในขอบเขตพื้นที่ที่ได้กำหนดไว้ ได้แก่ผู้เข้าใช้บริการร้านอาหารย่านถนนข้าวสาร และพื้นที่ใกล้เคียงทองหล่อและเอกมัย

3. เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยใช้หลักสถิติเชิงพรรณนา (Description Statistics) ในการวิเคราะห์โดยใช้สถิติประกอบด้วยความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้ในการวิเคราะห์วัดระดับความคิดของผู้ตอบแบบสอบถาม และจัดทำตารางข้อมูล เพื่อหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ในเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) อาทิ การวิเคราะห์สมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ และสรุปข้อเสนอแนะที่ได้จากการตอบแบบสอบถามโดยสามารถจำแนกการวิเคราะห์แต่ละส่วนตามแบบสอบถาม

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการศึกษาเรื่อง การนำนโยบายการป้องกัน และ ควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไปปฏิบัติในกรณีสถานบันเทิงบนถนนข้าวสาร สามารถนำเสนอผลการศึกษได้ ดังนี้

1. จากการศึกษาข้อมูลทั่วไป พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 279 คน คิดเป็นร้อยละ 69.8 รองลงมาเป็นเพศหญิง จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 30.2 ส่วนใหญ่มีอายุ 20-30 ปี จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 47.5 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 61.5 ส่วนใหญ่โสด จำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 59 ส่วนใหญ่รายได้ต่อเดือน 15,000-25,000 บาท จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 25.5 ส่วนใหญ่อาศัยลูกจ้างบริษัทเอกชน จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8 ส่วนใหญ่ใช้บริการน้อยกว่าครั้งต่อเดือน จำนวน 250 คน คิดเป็นร้อยละ 62.5

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพการป้องกัน และควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไปปฏิบัติในกรณีสถานบันเทิงบนถนนข้าวสาร พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการป้องกัน และควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไปปฏิบัติในกรณีสถานบันเทิงบนถนนข้าวสารในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัยพบว่า ปัจจัยกลุ่มเป้าหมาย อยู่ในลำดับที่เห็นด้วยมาก รองลงมาเป็น ประสิทธิภาพการปฏิบัติตามนโยบายโควิดของธุรกิจสถานบันเทิง อยู่ในลำดับที่เห็นด้วยมาก รองลงมาเป็น ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก อยู่ในลำดับที่เห็นด้วยมาก ตามมาด้วยปัจจัยนโยบาย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละปัจจัยพบว่า

2.1 ปัจจัยนโยบาย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นสูงสุดเรื่อง มาตรการนโยบายการจัดระเบียบสถานบริการ กรณีสถานบันเทิง สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด 19 ในปัจจุบัน และนโยบายการจัดระเบียบสถานบริการ กรณีสถานบันเทิงมีการระบุวัตถุประสงค์เป้าหมาย

นโยบายอย่างชัดเจน ลำดับที่สองรองลงมา คือ นโยบายการจัดระเบียบสถานบริการ กรณีสถานบันเทิงมีการระบาดใหญ่ประจักษ์เป้าหมายนโยบายอย่างชัดเจน ลำดับที่สาม คือ นโยบายการจัดระเบียบสถานบริการ กรณีสถานบันเทิงมีการกำหนด ตัวชี้วัดที่ชัดเจนในการบรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมาย อันดับสี่ คือ นโยบายการจัดระเบียบสถานบริการไปปฏิบัติ:กรณีสถานบันเทิงยามค่ำคั่นถนนข่าวสารสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการสถานบันเทิง และลำดับสุดท้าย คือ นโยบายการจัดระเบียบสถานบริการไปปฏิบัติ:กรณีสถานบันเทิงยามค่ำคั่นถนนข่าวสารสอดคล้องกับความต้องการของผู้ให้บริการสถานบันเทิง

2.2 ปัจจัยปัจจัยกลุ่มเป้าหมาย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นสูงสุดเรื่อง ฐานะผู้ใช้บริการสถานบันเทิงถนนข่าวสารมีความต้องการความปลอดภัยในการให้บริการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด19 อันดับที่สองรองลงมา ผู้ให้บริการสถานบันเทิงถนนข่าวสารมีความต้องการความปลอดภัยในการให้บริการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด 19 อันดับที่สามารถรองลงมา ท่านในฐานะผู้ใช้บริการสถานบันเทิงถนนข่าวสารมีความเข้าใจในผลที่อาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามนโยบายจัดระเบียบสถานบริการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด 19 อันดับที่สามารถรองลงมา ผู้ให้บริการสถานบันเทิงถนนข่าวสารมีความเข้าใจในผลที่อาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามนโยบายจัดระเบียบสถานบริการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด 19 อันดับที่สามารถรองลงมา ในฐานะผู้ใช้บริการสถานบันเทิงถนนข่าวสารเห็นด้วยกับมาตรการนโยบายจัดระเบียบสถานบริการ อันดับสุดท้าย ผู้ให้บริการสถานบันเทิงถนนข่าวสารเห็นด้วยกับมาตรการนโยบายจัดระเบียบสถานบริการ

2.3 ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นสูงสุดเรื่อง ผู้ประกอบการสถานบันเทิงถนนข่าวสารที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด19 มีความยากลำบากในการปฏิบัติตามมาตรการนโยบายจัดระเบียบสถานบริการอย่างเคร่งครัด อันดับที่สามารถรองลงมา สภาพเศรษฐกิจในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด 19 ไม่เอื้ออำนวยต่อผู้ประกอบการสถานบันเทิงถนนข่าวสารในการปฏิบัติตามมาตรการนโยบายจัดระเบียบสถานบริการ อันดับที่สามารถรองลงมา ฝ่ายผู้ประกอบการร้านอาหารไม่เห็นด้วยกับมาตรการนโยบายจัดระเบียบสถานบริการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด 19 รอบที่ 2 อันดับที่สามารถรองลงมา ประชาชนหลายภาคส่วนไม่เห็นด้วยกับมาตรการนโยบายจัดระเบียบสถานบริการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด 19 รอบที่ 2 อันดับที่สามารถรองลงมา รัฐบาลได้ออกมาตรการเยียวยาผู้ประกอบการสถานบันเทิงที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด 19 และอันดับสุดท้าย คือ รัฐบาลได้ออกมาตรการช่วยเหลือผู้ประกอบการสถานบันเทิงที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด 19

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานนโยบายการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไปปฏิบัติในกรณีสถานบันเทิงบนถนนข่าวสาร พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพการป้องกัน และควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไปปฏิบัติในกรณีสถานบันเทิงบนถนนข่าวสาร โดยกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นสูงสุดคือ ในฐานะผู้ใช้บริการสถานบันเทิงกรณีถนนข่าวสารยอมรับปฏิบัติตามมาตรการนโยบายการจัดระเบียบสถานบริการในสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด 19 อันดับที่สามารถรองลงมา ผู้ให้บริการสถานบันเทิงกรณีถนนข่าวสารยอมรับปฏิบัติตามมาตรการนโยบายการจัดระเบียบสถานบริการในสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด 19 อันดับที่สามารถรองลงมา ฐานะผู้ใช้บริการสถานบันเทิงกรณีถนนข่าวสารมีความพึงพอใจต่อมาตรการนโยบายการจัดระเบียบสถานบริการในสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด 19 อันดับ

ที่ส่งรองลงมา ในฐานะผู้ใช้บริการสถานบันเทิงกรณีถนนข้าวสารมีความเชื่อมั่นต่อมาตรการนโยบายการจัดระเบียบสถานบริการในสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด 19 และอันดับสุดท้าย ผู้ให้บริการสถานบันเทิงกรณีถนนข้าวสารมีความเชื่อมั่นต่อมาตรการนโยบายการจัดระเบียบสถานบริการในสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด 19 และผู้ให้บริการสถานบันเทิงกรณีถนนข้าวสารมีความพึงพอใจต่อมาตรการนโยบายการจัดระเบียบสถานบริการในสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด 19

4. ผลการทดสอบสมมติฐาน

4.1 ผลทดสอบสมมติฐานที่ 1 ปัจจัยนโยบาย มีผลเชิงบวกต่อการนำนโยบายการป้องกัน และควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไปปฏิบัติในกรณีสถานบันเทิงบนถนนข้าวสาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน = .69 ค่าsig เท่ากับ .00

4.2 ผลทดสอบสมมติฐานที่ 2 ปัจจัยกลุ่มเป้าหมาย มีผลเชิงบวกต่อการนำนโยบายการป้องกัน และควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไปปฏิบัติในกรณีสถานบันเทิงบนถนนข้าวสาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน = .76 ค่าsig เท่ากับ .00

4.3 ผลทดสอบสมมติฐานที่ 3 ปัจจัยด้านปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกมีผลเชิงบวกต่อการนำนโยบายการป้องกัน และควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไปปฏิบัติในกรณีสถานบันเทิงบนถนนข้าวสารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน = .54 ค่าsig เท่ากับ .00

ผลการทดสอบสมมติฐาน กล่าวคือ ปัจจัยนโยบาย ปัจจัยกลุ่มเป้าหมาย และปัจจัยด้านปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกสามารถร่วมกันพยากรณ์การนำนโยบายการป้องกัน และควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไปปฏิบัติในกรณีสถานบันเทิงบนถนนข้าวสาร ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 1 และ 3 ทั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยนโยบาย X1 ปัจจัยกลุ่มเป้าหมาย X2 สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการนำนโยบายการป้องกัน และควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไปปฏิบัติในกรณีสถานบันเทิงบนถนนข้าวสาร โดยมีสมการในรูปแบบคะแนนดิบ คือ $Y = .08 + .23X1 + .50X2 + .20X3$ และสมการในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน คือ $Y = .23X1 + .50X2 + .17X3$

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการศึกษา การนำนโยบายการป้องกัน และควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไปปฏิบัติในกรณีสถานบันเทิงบนถนนข้าวสาร พบว่า ปัจจัยนโยบาย ปัจจัยผู้ใช้บริการสถานบริการ และปัจจัยสภาพแวดล้อม ที่สามารถนำมาพยากรณ์ประสิทธิภาพการนำนโยบายการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไปปฏิบัติในกรณีสถานบันเทิงบนถนนข้าวสาร สะท้อนให้เห็นว่าความชัดเจนของนโยบายของรัฐบาลเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมเศรษฐกิจ การส่งเสริมสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ และปัจจัยผู้ใช้บริการสถานบริการที่ปฏิบัติตามระเบียบและนโยบายที่เหมาะสมถูกต้องย่อมไปสู่การนำนโยบายการจัดระเบียบสถานบริการไปปฏิบัติของสถานบันเทิงบนถนนข้าวสาร เป็นไปตามแนวคิดของ วรเดช จันทรร (2554) และสอดคล้องกับ ผลการศึกษาวิจัยของ ศิรินันท์ หล่อตระกูล วชิรินทร์ สุทธิชัย (2560:

9-25) ได้ศึกษารูปแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านสภาพแวดล้อมภายนอก (การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี) ด้านการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ด้านวัตถุประสงค์ของนโยบาย และรูปแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ คือ 1) ด้านวัตถุประสงค์ของนโยบาย 2) ด้านลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ 3) ด้านสมรรถนะขององค์การ และ 4) ด้านการติดตาม ควบคุม และประเมินผล และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธันภัทร โคตรสิงห์ (2556) ที่ศึกษาเรื่อง การนำนโยบายโฉนดชุมชนไปปฏิบัติ ที่พบว่า มีปัจจัยหลายประการที่มีผลต่อการนำนโยบายโฉนดชุมชนไปปฏิบัติรวมถึง ปัจจัยนโยบาย ซึ่งจะต้องมีความชัดเจนในเนื้อหาของนโยบาย และปัจจัยกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งจะต้องมีความพร้อม และมีส่วนร่วมของชุมชนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายนโยบาย นอกจากนั้น ผลการศึกษายังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธา ยุทธนาโยธิน (2550) ที่ศึกษาเรื่อง การนำนโยบายการกำจัดขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ : ศึกษาเฉพาะกรณีเขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการกำจัดขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ มีหลายปัจจัย ประกอบด้วย ปัจจัยความชัดเจนของนโยบาย ปัจจัยลักษณะของหน่วยงาน ปัจจัยผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยทรัพยากร และปัจจัยกลุ่มเป้าหมาย และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ มูฮัมหมัด พลี (2560) ศึกษาเรื่อง สภาพแวดล้อมภายนอกพบว่า สภาพแวดล้อมภายนอกด้านสังคมและวัฒนธรรมส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของผู้ใช้บริการในเขตการค้าชายแดน พฤติกรรมการเลือกซื้อสินค้าของผู้บริโภคชาวมาเลเซียจะเลือกซื้อสินค้าประเภทอาหาร เครื่องดื่ม สินค้าใช้ภายในบ้าน เพื่อนำไปใช้ในครัวเรือน ส่วนระดับความพึงพอใจของผู้บริโภคชาวมาเลเซียที่มีต่อราคาสินค้า ช่องทางการจำหน่ายและการส่งเสริมการขาย ดังนั้น ผู้ประกอบการต้องพยายามรักษาคุณภาพของการประกอบธุรกิจเพื่อสร้างรายได้ให้กับตนเองและประเทศชาติต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 รัฐบาลควรช่วยเหลือผู้ประกอบการโดยมีแผนฟื้นฟูสถานประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19

1.2 รัฐบาลควรสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ให้บริการสถานบันเทิงถนนข้าวสารในเรื่องผลจากการปฏิบัติตามนโยบายจัดระเบียบสถานบริการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด 19

1.3 รัฐบาลควรกำหนดระดับความเข้มงวดของมาตรการนโยบายการจัดระเบียบสถานบริการให้สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด 19 ที่ได้มีการเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ต่างๆ

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาการนำนโยบายการป้องกัน และ ควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไปปฏิบัติในกรณีสถานบันเทิงบนถนนข้าวสารโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ หรือ ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธีโดยเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการ และ ผู้ใช้บริการ

เอกสารอ้างอิง (References)

- ทีเอ็นเอ็นออนไลน์. (22 มิถุนายน 2564). “ผู้ว่าฯ กทม. ยอมรับ เตือนผู้ป่วยโควิด-19 ไม่พอ จ่อขยาย Hospitel”. [เว็บไซต์]. แหล่งที่มา: <https://www.tnnthailand.com/news/covid19/83330> สืบค้นวันที่ 17 พฤษภาคม 2564.
- ไทยรัฐออนไลน์. (19 มีนาคม 2563). “ประกาศสกัดโควิด-19 ต่างชาติเข้าไทยต้องมีใบรับรองแพทย์ ประกันภัยแสนเหรียญ”. [เว็บไซต์]. แหล่งที่มา: <https://www.thairath.co.th/business/economics/1799234> สืบค้นวันที่ 17 พฤษภาคม 2564.
- ธันท์ธร โคตรสิงห์. (2556). “การนำนโยบายโฉนดชุมชนไปปฏิบัติ”. [เว็บไซต์]. แหล่งที่มา: <http://repository.nida.ac.th/handle/662723737/2910> สืบค้นวันที่ 21 พฤษภาคม 2564.
- ปรารณา รัตนะสิทธิ์. (2550). *อย่าตลก ขอทศวรรษ บนถนนข้าวสาร*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- วรเดช จันทรศร. (2554). *ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- ศิริพันธ์ หล่อตระกูล และวัชรินทร์ สุทธิชัย. (2560). “รูปแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์”. *วารสารสังคมศาสตร์วิชาการ*. ปีที่ 10 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม): 9-25.
- เมธา ยุทธนาโยธิน. (2550). *การนำนโยบายการกำจัดขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ : ศึกษาเฉพาะกรณีเขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มูฮัมหมัด พลี. (2560). *สภาพแวดล้อมภายนอกกับความคาดหวังของผู้ประกอบการธุรกิจการค้าชายแดน : กรณีศึกษาอำเภอตากใบจังหวัดนราธิวาส*. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- The Standard. (24 มีนาคม 2563). “นายกรัฐมนตรีประยุทธ์ จันทร์โอชา ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน”. [เว็บไซต์]. แหล่งที่มา: <https://thestandard.co/promulgating-the-emergency-decree> สืบค้นวันที่ 17 พฤษภาคม 2564.

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลเมืองบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

Public Opinions towards Quality of Service Provided by Bangrakpattana Municipality, Bangbuathong District, Nonthaburi Province

สุธรรม เลิศพงษ์ประเสริฐ¹ ธนชาติ ประทุมสวัสดิ์²

Sutham Lertpongprasert, Tanachat Pratomsawat

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลเมืองบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี 2) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลเมืองบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ จำนวน 395 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test, F-test (One-Way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference)

ผลจากการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลเมืองบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเชื่อมั่นไว้วางใจในการบริการ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลเมืองบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า เพศ อายุ และระดับการศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกัน ในขณะที่อาชีพและรายได้ต่อเดือน มีความเห็นที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ (Keywords) : ความคิดเห็นของประชาชน; คุณภาพการให้บริการ; เทศบาลเมืองบางรักพัฒนา

Abstract

The purposes of this research article were : 1) to study the public opinion towards quality of service provided by Bangrakphatthana Municipality, Bangbuathong District, Nonthaburi Province; and 2) to compare the difference of opinions on service quality of Bangrakphatthana Municipality, Bangbuathong District, Nonthaburi Province, classified by

Received: 2021-11-02 Revised: 2021-11-05 Accepted: 2021-11-11

¹ อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการองค์การ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก Full time Lecture Master of Arts Program in Organizational Management, Faculty of Arts Krirk University. E-mail: sutham2498@hotmail.com

² ประธานโครงการจัดการองค์การยุคใหม่ หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการองค์การ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก Head of the Modern Organization Management Project Master of Arts Program in Organizational Management, Faculty of Arts Krirk University. E-mail: ptanacha@yahoo.com

personal factors. The samples used in this study were 395 people. The instrument used for collecting data was a questionnaire. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test (One-Way ANOVA); and LSD was used to test difference between pairs.

The results of the study revealed that the public opinions towards quality of service provided by Bangrakphatthana Municipality was at a high level. In consideration of each aspect by aspect the highest was service trust; the lowest mean was the concreteness of the service.

In comparison of difference of public opinions on service quality of Bangrakphatthana Municipality, Bangbuathong District, Nonthaburi Province, classified by personal factors, it was found that gender, age and education level had no different opinions but the occupation and monthly income had a statistically significant difference in opinions at the 0.05 level.

Keywords: Public opinions; Service quality; Bangrakphatthana Municipality

บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันการบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทยได้พัฒนาเป็นการบริหารราชการแผ่นดินตามแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาองค์การภาครัฐทุกระดับให้เป็นองค์การที่มีการบริหารจัดการในเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Management) หรือมีการพัฒนาเป็นองค์การมุ่งเน้นผลงานเชิงยุทธศาสตร์ (The Strategic Focus Organization) ตามความในมาตรา 3/1 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2545 และรายละเอียดของแนวทางการดำเนินงานในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ที่กำหนดให้องค์การภาครัฐทุกแห่งต้องจัดให้มีการกำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงาน และตัวชี้วัดความสำเร็จที่สอดคล้องกับแผนการบริหารราชการแผ่นดินและนโยบายของรัฐบาล พร้อมให้มีการจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการประจำปี มีการบริหารการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ พร้อมการกำกับติดตามประเมินผลและการจ่ายค่าตอบแทนผลประโยชน์แบบมุ่งเน้นผลงาน ในการนี้เพื่อยกระดับขีดความสามารถและผลิตภาพของภาครัฐให้มีคุณภาพมาตรฐานทัดเทียมกับระดับโลก หลักเกณฑ์ที่จะพัฒนากฎฐานะของท้องถิ่นใด ๆ ขึ้นเป็นเทศบาล ยึดหลักการดังนี้ คือ จำนวนราษฎรในท้องถิ่น ความหนาแน่นของราษฎรที่อยู่ในท้องถิ่น และรายได้ที่คาดว่าจะเก็บได้ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2555: 10)

เทศบาลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ที่มีอำนาจหน้าที่สำคัญในการจัดการระบบบริการสาธารณะ จำต้องมีการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้ทันเวลาและมีความเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน เช่น การให้บริการด้านทะเบียนบ้านและบัตรประชาชน ด้านการจัดขยะมูลฝอย ด้านระบบประปา ด้านไฟฟ้าสาธารณะ ด้านการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ เป็นต้น ดังนั้น เทศบาลจึงเป็นศูนย์รวมที่มีอิสระในการปกครองตนเอง ในด้านโครงสร้างของการพัฒนา มีการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง มีการตั้งประธานชุมชน และคณะกรรมการชุมชน เพื่อร่วมดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชน ด้านการปกครองกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการ

ร่วมกันบริหารท้องถิ่น อันเนื่องจากกฎหมายการจัดตั้งเทศบาลบัญญัติให้ผู้บริหารมาจากการเลือกตั้ง จึงมุ่งเน้นให้ประชาชน คำนึงถึงบทบาทของผู้บริหารเป็นสำคัญเพื่อให้การบริหารงานเทศบาลเกิดประสิทธิภาพเหมาะสมกับอำนาจหน้าที่ที่จะนำพาให้องค์กรก้าวไปสู่ความเจริญในอนาคต (เทศบาลเมืองบางรักพัฒนา, 2564)

เทศบาลเมืองบางรักพัฒนาเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ในการให้บริการประชาชนในเขตเทศบาลเมืองบางรักพัฒนา เพื่อให้ได้รับบริการของรัฐอย่างทั่วถึง เป็นธรรมและเท่าเทียมกัน ผู้บริหารมีนโยบายที่ชัดเจนในการให้บริการประชาชนในด้านต่าง ๆ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน และทำให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจในการบริการของเทศบาลเมืองบางรักพัฒนา ถึงแม้ว่าการบริหารจัดการของแต่ละเทศบาลจะเป็นนิติบุคคลแต่ในด้านคุณภาพการให้บริการประชาชนมีการแข่งขันเพื่อพัฒนาในด้านการให้บริการประชาชน เพื่อให้สามารถบริการประชาชนได้ครบทุกด้านและเทศบาลของตนเองมีประสิทธิภาพในคุณภาพการให้บริการสูงสุด และเนื่องจากเทศบาลเมืองบางรักพัฒนาอาจมีบุคลากรไม่เพียงพอต่อการให้บริการของประชาชน

ดังนั้น ความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการที่เป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องทุกระดับควรได้ตระหนักและให้ความสนใจเป็นพิเศษ ซึ่งเป็นการให้บริการแก่ประชาชนแต่ละบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีธุรกิจเฉพาะ มีพนักงานของเทศบาลเป็นผู้คอยให้บริการ ณ ที่สำนักงานเทศบาล เช่น ศูนย์บริการสาธารณสุข งานทะเบียนราษฎร งานจัดเก็บภาษี งานการศึกษาและวัฒนธรรม งานสวัสดิการผู้สูงอายุ ผู้พิการ และงานขออนุญาตก่อสร้างอาคารต่าง ๆ จะเห็นได้ว่างานดังกล่าว ล้วนแล้วเป็นงานให้บริการแก่ประชาชนและเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของประชาชน ซึ่งจะเห็นว่าการปฏิบัติงานให้บริการต่าง ๆ เป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างประสิทธิภาพและเกิดความพึงพอใจของประชาชนที่มาใช้บริการครั้งต่อไป

จากเหตุผลที่ได้กล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า การบริการที่มีคุณภาพเป็นสิ่งที่สำคัญเพราะการสร้าง ความพึงพอใจและความประทับใจให้กับประชาชน ดังนั้น เพื่อให้ทราบถึงความคิดเห็นของประชาชนที่มีคุณภาพในการให้บริการของเทศบาลเมืองบางรักพัฒนา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา ในหัวข้อเรื่องนี้เพื่อนำผลการศึกษาเสนอแนะผู้เกี่ยวข้องนำไปปรับปรุงคุณภาพการให้บริการให้สามารถตอบสนองต่อ ความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นที่พึงพอใจสูงสุดและเป็นประโยชน์กับประชาชนในเขตเทศบาลเมืองบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลเมืองบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลเมืองบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานการวิจัย (Research Hypothesis)

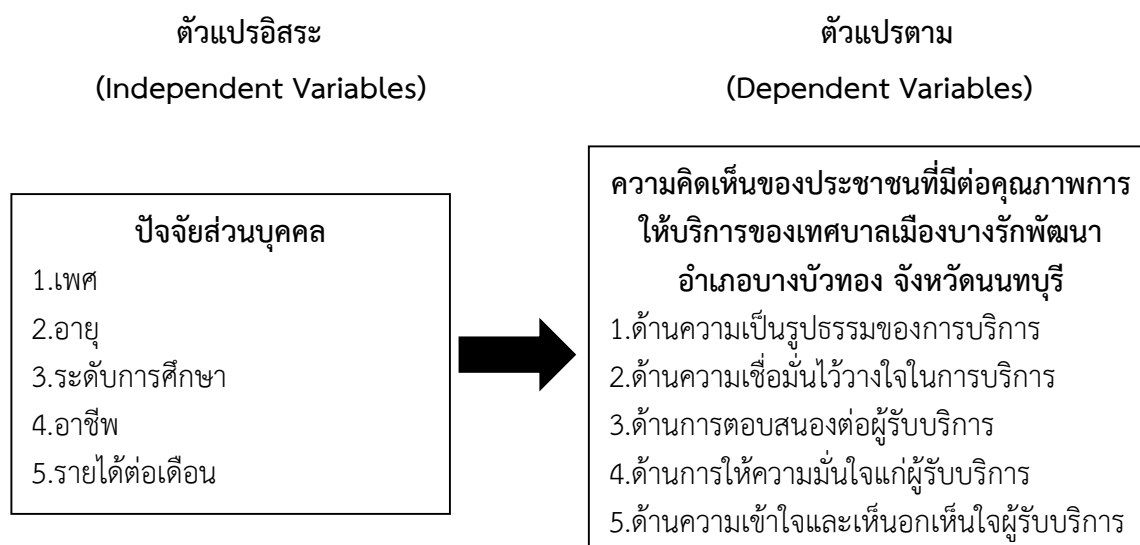
1. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลเมืองบางรักพัฒนาที่แตกต่างกัน
2. ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลเมืองบางรักพัฒนาที่แตกต่างกัน

3. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลเมืองบางรักพัฒนาที่แตกต่างกัน

4. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลเมืองบางรักพัฒนาที่แตกต่างกัน

5. ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลเมืองบางรักพัฒนาที่แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีรายละเอียด ดังนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาและอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี จำนวน 46,986 คน โดยแยกเป็นชายจำนวน 21,587 คน เป็นหญิงจำนวน 25,399 คน (ข้อมูลจากฝ่ายทะเบียนราษฎร เทศบาลเมืองบางรักพัฒนา ณ วันที่ 1 กรกฎาคม 2564)

กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ Taro Yamane (1973: 608) จากประชากรจำนวน 46,986 คน คำนวณได้ขนาดตัวอย่าง 397 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience Sampling)

1.2 ขอบเขตด้านพื้นที่ เขตเทศบาลเมืองบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

1.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา ในการวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลเมืองบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ระหว่างเดือนกรกฎาคม-กันยายน พ.ศ. 2564

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามแบบตรวจคำตอบ (Check List) ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ต่อเดือน จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการของเทศบาลเมืองบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ใน 5 ด้าน ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราประเมินค่า (Rating Scale) 4 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด จำนวน 41 ข้อ โดยกำหนดน้ำหนักคะแนน ดังนี้

คะแนน	ระดับการประเมิน
4	เห็นด้วยมากที่สุด
3	เห็นด้วยมาก
2	เห็นด้วยน้อย
1	เห็นด้วยน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลผล

คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็นของประชาชน
3.26 – 4.00	หมายถึง มีคุณภาพการบริการระดับมากที่สุด
2.51 – 3.25	หมายถึง มีคุณภาพการบริการระดับมาก
1.76 – 2.50	หมายถึง มีคุณภาพการบริการระดับน้อย
1.00 – 1.75	หมายถึง มีคุณภาพการบริการระดับน้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. การตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านแบบสอบถาม 3 ท่าน โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence) ได้ค่า IOC เท่ากับ .97

2. ตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 30 คน แล้วนำผลมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach (1990 : 102) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .87

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ทำการติดต่อขออนุญาตนายกเทศมนตรีเมืองบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี เพื่อขออนุญาตทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนผู้มาใช้บริการของเทศบาลเมืองบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

3.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามแจกให้กับประชาชนที่มาใช้บริการเทศบาลเมืองบางรักพัฒนา แล้วทำการเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเองทั้งหมดจำนวน 397 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3.3 ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม พบว่า แบบสอบถามที่สมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ได้จำนวน 395 ชุด คิดเป็นร้อยละ 99.49

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ตอนคือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลเมืองบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยใช้วิธีการประมวลผลค่าทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test F-test (One-Way ANOVA) และหากพบความแตกต่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 จะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference test)

ผลการวิจัย (Research Results)

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไป พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุไม่เกิน 30 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว รายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,001-15,000 บาท

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลเมืองบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาพรวมความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลเมืองบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

ความคิดเห็นของประชาชน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1.ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ	2.84	0.48	มาก	5
2.ด้านความเชื่อมั่นไว้วางใจในการบริการ	3.25	0.40	มาก	1
3.ด้านการตอบสนองต่อผู้รับบริการ	3.09	0.37	มาก	4
4.ด้านการให้ความมั่นใจแก่ผู้รับบริการ	3.23	0.45	มาก	2
5.ด้านความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจผู้รับบริการ	3.20	0.43	มาก	3
ภาพรวม	3.12	0.30	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลเมืองบางรักพัฒนา ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.12$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรกคือ ด้านความน่าเชื่อมั่นไว้วางใจในการบริการ ($\bar{X} = 3.25$) รองลงมาคือ ด้านการให้ความมั่นใจแก่

ผู้รับบริการ ($\bar{X} = 3.23$) ด้านความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจผู้รับบริการ ($\bar{X} = 3.20$) ด้านการตอบสนองต่อผู้รับบริการ ($\bar{X} = 3.09$) และด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ ($\bar{X} = 2.84$) ตามลำดับ

จากผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลเมืองบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ในภาพรวมดังกล่าวผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็นรายด้านดังมีรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ พบว่า โดยภาพรวมประชาชนมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลเมืองบางรักพัฒนาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.84$) เมื่อจำแนกตามรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรกคือ มีเครื่องหมายป้ายหรือลูกศรชี้บอกสถานที่แนะนำจุดต่างๆ ที่ชัดเจนเพียงพอ ($\bar{X} = 2.96$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีบริการนำดื่มตามจุดต่างๆ อย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 2.58$)

2. ด้านความน่าเชื่อถือไว้วางใจในการบริการ พบว่า โดยภาพรวมประชาชนมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลเมืองบางรักพัฒนาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.25$) เมื่อจำแนกตามรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรกคือ เจ้าหน้าที่ไม่เคยเรียกร้องผลประโยชน์จากท่าน ($\bar{X} = 3.33$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เจ้าหน้าที่ให้บริการต้อนรับทุกท่านเท่าเทียมกัน ($\bar{X} = 3.12$)

3. ด้านการตอบสนองต่อผู้รับบริการ พบว่า โดยภาพรวมประชาชนมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลเมืองบางรักพัฒนาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.09$) เมื่อจำแนกตามรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรกคือ เจ้าหน้าที่พร้อมและเต็มใจที่จะให้บริการอย่างเป็นอันเอง ($\bar{X} = 3.28$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการบริการอย่างต่อเนื่องไม่มีการพักกลางวัน ($\bar{X} = 2.76$)

4. ด้านให้ความมั่นใจแก่ผู้รับบริการ พบว่า โดยภาพรวมประชาชนมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลเมืองบางรักพัฒนาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.23$) เมื่อจำแนกตามรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรกคือ เจ้าหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใสทุกคนมีมารยาท พูดจาไพเราะและยินดีให้ความรู้ ($\bar{X} = 3.31$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เจ้าหน้าที่ให้บริการมีความถูกต้องแม่นยำสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.17$)

5. ด้านการเข้าใจและเห็นอกเห็นใจผู้รับบริการ พบว่า โดยภาพรวมประชาชนมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลเมืองบางรักพัฒนาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.20$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรกคือ เจ้าหน้าที่ให้บริการตรงตามความต้องการของผู้รับบริการอย่างเอาใจใส่ในบริการ ($\bar{X} = 3.29$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีบอร์ดให้ความรู้ในเรื่องของขั้นตอนและการติดต่อกับเทศบาลเมืองบางรักพัฒนาอยู่ในที่สามารถให้ประชาชนอ่านศึกษาได้ ($\bar{X} = 3.11$)

ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาเปรียบเทียบสมมติฐาน

ตารางที่ 2 ตารางสรุปผลการทดสอบสมมติฐานความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลเมืองบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

สมมติฐาน	ผลสรุป
เพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการไม่แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
อายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการไม่แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
ระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการไม่แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
อาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการแตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
รายได้ต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการแตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลเมืองบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ผู้ศึกษาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาคำความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลเมืองบางรักพัฒนา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรณี นาคะวะรัง (2559) ศึกษาเรื่องคุณภาพการให้บริการประชาชนของเทศบาลตำบลอัมพวา อำเภอมัทพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ผลจากการวิจัย พบว่า คุณภาพการให้บริการของเทศบาลตำบลอัมพวา อำเภอมัทพวา จังหวัดสมุทรสงคราม โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีคุณภาพการให้บริการอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ผลจากการวิจัยเป็นรายด้านผู้วิจัยสามารถอภิปรายประเด็นสำคัญของผลการวิจัยได้ ดังนี้

1.1 ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ พบว่า คุณภาพของการให้บริการของเทศบาลเมืองบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของวิชิต ทองนวด (2556) ซึ่งศึกษาเรื่องความพึงพอใจของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลตำบลเกาะขวาง อำเภอมัจฉนทบุรี จังหวัดฉฉนทบุรี ผลจากการวิจัย พบว่า ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการประชาชนมีความพึงพอใจต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลตำบลเกาะขวาง อำเภอมัจฉนทบุรี จังหวัดฉฉนทบุรี อยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรกของด้านนี้คือ มีเครื่องหมายป้ายหรือลูกศรชี้บอกสถานที่แนะนำจุดต่างๆ อย่างเพียงพอ สามารถอภิปรายได้ว่า เทศบาลให้ความสำคัญของการเข้าถึงหน่วยงานบริการของเทศบาลอย่างชัดเจนตรงกับปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

1.2 ด้านความน่าเชื่อถือไว้วางใจในการบริการ พบว่า คุณภาพของการให้บริการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของพรณี นาคะวะรัง (2559) ศึกษาเรื่องคุณภาพการให้บริการประชาชนของเทศบาลตำบลอัมพวา อำเภอมัทพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ผลจากการวิจัย พบว่า คุณภาพด้านความน่าเชื่อถือไว้วางใจในการบริการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สำหรับด้านความน่าเชื่อถือไว้วางใจในการบริการของเทศบาลเมืองบางรักพัฒนา เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เจ้าหน้าที่ไม่เคย

เรียกร้องผลประโยชน์จากประชาชนแสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่โดยให้บริการด้วยความเต็มใจไม่เห็นแก่ผลประโยชน์หรือสินจ้างรางวัลแต่อย่างใดปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริตและเป็นการบริการด้วยน้ำใจ

1.3 ด้านการตอบสนองต่อผู้รับบริการพบว่า คุณภาพของการให้บริการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาพร วงษ์จำปี (2557) ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลตำบลคลองพล อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ผลจากการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลตำบลคลองพล อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ด้านการตอบสนองต่อผู้รับบริการอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ สำหรับด้านการตอบสนองต่อผู้รับบริการของเทศบาลเมืองบางรักพัฒนา เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เจ้าหน้าที่พร้อมและเต็มใจที่จะให้บริการอย่างเป็นกันเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของคณิศร แก้วคำ (2562) ศึกษาเรื่องคุณภาพการให้บริการของเทศบาลตำบลทุ่งหลวง อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ จากการวิจัยพบว่าคุณภาพการให้บริการด้านการตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เจ้าหน้าที่มีความเต็มใจในการให้บริการอย่างเป็นกันเอง

1.4 ด้านการให้ความมั่นใจแก่ผู้รับบริการ พบว่า คุณภาพการให้บริการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของไพฑูรย์ คุ้มคง (2557) ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลตำบลนายายอาม อำเภอนายายอาม จังหวัดสุรินทร์ ผลจากการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการบริการในภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน สำหรับคุณภาพการให้บริการด้านความมั่นใจแก่ผู้รับบริการของเทศบาลเมืองบางรักพัฒนา เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เจ้าหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใสทุกคนมีมารยาทพูดจาไพเราะและยินดีให้ความรู้แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมในการให้บริการและวิธีการให้บริการเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญที่สุดในการสร้างความพึงพอใจในการบริการ เพราะผู้รับบริการได้รับประสบการณ์ โดยตรงจากการสัมผัสกับผู้ให้บริการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพการบริการของ Parasuraman et al. (1985: 41-50) กล่าวว่าอรรถยาศัยไมตรีซึ่งจะเกี่ยวข้องกับความสุขการให้เกียรติความเอาใจใส่ความเป็นมิตรของผู้ให้บริการในด้านต่างๆ

1.5 ด้านความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจผู้รับบริการ พบว่า คุณภาพของการให้บริการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาพร วงษ์จำปี (2557) ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลตำบลคลองพล อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ผลจากการวิจัย พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน สำหรับคุณภาพการให้บริการด้านความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจผู้รับบริการของเทศบาลเมืองบางรักพัฒนา เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุดคือ เจ้าหน้าที่ให้บริการตรงความต้องการของผู้รับบริการอย่างเอาใจใส่ในบริการ อาจกล่าวได้ว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการบริการในข้อนี้มากที่สุด เนื่องจากผู้รับบริการได้รับการบริการตามวัตถุประสงค์ของการมาใช้บริการ เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความรวดเร็วฉับไวถูกต้อง สำนักงานมีตัวอย่างการบริการแต่ละขั้นตอนให้ดูอย่างชัดเจน เข้าใจง่าย สะดวกในการเข้ารับบริการ

2. การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลเมืองบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

เพศ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการไม่แตกต่างกัน จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานของการวิจัย ทั้งนี้เนื่องมาจากเจ้าหน้าที่และประชาชนส่วนใหญ่เป็นคนในพื้นที่จึงรู้จักคุ้นเคยกันเป็นอย่างดี ส่งผลให้ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณภาพในการให้บริการไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของคณิศร แก้วคำ (2562) พบว่า ผู้มาใช้บริการที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการที่ไม่แตกต่างกัน

อายุ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐานของการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนารณ์ วงษ์ษา (2555) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลวังตะเคียน อำเภอสว่าง จังหวัดตรัง พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากเจ้าหน้าที่เทศบาลส่วนใหญ่ยึดถือความเสมอภาคในการให้บริการและเจ้าหน้าที่มีการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลักส่งผลให้ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการไม่แตกต่างกัน

ระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการไม่แตกต่างกัน จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของอรุษา ตันเจริญ (2554) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณภาพการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลควนโพธิ์ อำเภอมือง จังหวัดสตูล พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณภาพในการให้บริการไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ เนื่องจากประชาชนในเขตเทศบาลเมืองบางรักพัฒนาส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวส่งผลให้ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการไม่แตกต่างกัน

อาชีพ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการที่แตกต่างกัน จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานของการวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของคณิศร แก้วคำ (2562) ศึกษาเรื่องคุณภาพการให้บริการของเทศบาลตำบลทุ่งหลวง อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี พบว่า ผู้ใช้บริการที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการที่แตกต่างกันเช่นกัน ทั้งนี้ สืบเนื่องจากทุกอาชีพต้องใช้บริการของเทศบาลบางรักพัฒนาในงานต่างๆ และเนื่องจากพื้นฐานความคิดจากการประกอบอาชีพในชีวิตประจำวันต่างกัน จึงอาจทำให้ผลการวัดระดับคุณภาพการบริการออกมาแตกต่างกัน

รายได้ต่อเดือน พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการที่แตกต่างกัน จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไพฑูรย์ คุ่มคง (2557) ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลตำบลนายายอาม อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการที่แตกต่างกัน อาจกล่าวได้ว่าประชาชนที่มีรายได้ต่ำย่อมไม่คาดหวังคุณภาพการให้บริการ เพียงแต่ได้รับบริการสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของตนเองก็พอแล้วในส่วนผู้ที่มีรายได้สูงอาจจะคาดหวังคุณภาพการให้บริการมากกว่าเพราะมีรายได้สูงก็เสียภาษีสูง เมื่อมารับบริการจากภาครัฐในฐานะที่ตนเป็นผู้เสียภาษีก็น่าจะได้รับคุณภาพที่ดีจากการมารับบริการจึงอาจทำให้ผลการศึกษาด้านรายได้ออกมาแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษาเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลเมืองบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการให้บริการ ดังนี้

1.1 ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการเทศบาลควรปรับปรุงพัฒนาการบริการน้ำดื่มให้ประชาชนผู้มารับบริการตามจุดต่างๆ ระหว่างประชาชนรอรับบริการเพื่อเป็นการบริการที่สร้างความประทับใจแก่ประชาชนผู้มาใช้บริการ

1.2 ด้านความน่าเชื่อถือไว้วางใจในการบริการ เทศบาลควรจัดกิจกรรมอบรมโครงการบริการที่ดี เพื่อให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติกับผู้มารับบริการอย่างมีคุณภาพ ยินดีบริการให้กับประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน

1.3 ด้านการตอบสนองต่อผู้รับบริการเทศบาลควรมีนโยบายในการปฏิบัติงานช่วงพักกลางวัน เพื่อพร้อมให้บริการสำหรับประชาชนผู้มารับบริการ เจ้าหน้าที่ให้บริการมีความพร้อมและเต็มใจที่จะให้บริการและเต็มใจที่จะช่วยเหลือประชาชนได้ทันทีทันใดเป็นไปตามต้องการของประชาชน

1.4 ด้านการให้ความมั่นใจแก่ผู้รับบริการเทศบาลควรมีการอบรมเจ้าหน้าที่ของเทศบาลเรื่องเอาใจใส่เอกสาร ข้อระเบียบ ข้อบังคับ ข้อปฏิบัติเพื่อให้เกิดความแม่นยำและถูกต้องของเอกสารและข้อมูลต่างๆ เมื่อประชาชนสอบถามและสามารถตอบได้อย่างแม่นยำทำให้ผู้รับบริการมีความมั่นใจและอยากกลับมาใช้บริการอีก

1.5 ด้านความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจผู้รับบริการเทศบาลควรมีการจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์แสดงให้ประชาชนเห็นอย่างชัดเจนถึงข่าวสารต่างๆ เช่น ขั้นตอนของการรับบริการอย่างชัดเจน ประกาศเสียงตามสายประชาสัมพันธ์ของเทศบาลเมืองบางรักพัฒนา เจ้าหน้าที่จะต้องเข้าใจถึงจิตใจของประชาชนแสดงพฤติกรรมให้ความสนใจดูแลเอาใจใส่ประชาชน

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษามาตรการในการปรับปรุงระบบบริการของเทศบาลเมืองบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกจากกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาเพื่อทราบถึงความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการและความต้องการของประชาชน

2.2 ควรศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมของผู้มารับบริการของเทศบาลเมืองบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี เพื่อนำผลการศึกษามาปรับปรุงและพัฒนาด้านการบริการ

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

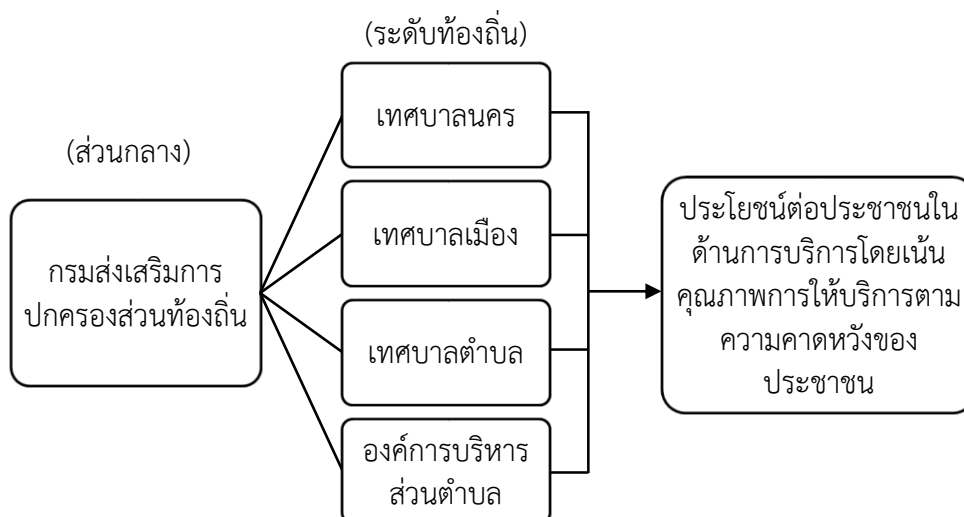
จากการศึกษาและทบทวนวรรณกรรมและผลของการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้องค์ความรู้จากการวิจัยครั้งนี้ซึ่งสามารถจำแนกได้ ดังนี้

1. เข้าใจถึงการกระจายอำนาจจากส่วนกลางมาสู่ระดับท้องถิ่น ทำให้เกิดประโยชน์กับประชาชนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะงานในระดับเทศบาลเมือง

2. คุณภาพการบริการเป็นตัวชี้วัดศักยภาพของทีมงานบริหารเทศบาลต่อการคงอยู่และความต่อเนื่อง

3. ประชาชนในพื้นที่ที่มีความคาดหวังต่อคุณภาพการให้บริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับเทศบาลเมืองที่มีระดับสูงกว่าม้งานบริการที่มากกว่าองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบล

จากองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยสามารถเขียนเป็นโมเดลได้ ดังนี้

ภาพที่ 2 โมเดลการกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ต่อประชาชน โดยเน้นคุณภาพการให้บริการ

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2555). **คู่มือหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย.
- คณิศร แก้วคำ. (2562). **คุณภาพการให้บริการของเทศบาลตำบลทุ่งหลวง อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี**. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- เทศบาลเมืองบางรักพัฒนา. (2564). **“ข้อมูลทะเบียนราษฎร์”**. เข้าถึงได้จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/เทศบาลเมืองบางรักพัฒนา>. สืบค้นเมื่อ วันที่ 1 กรกฎาคม 2564.
- _____. (2564). **ภารกิจของเทศบาลเมืองบางรักพัฒนา**. นนทบุรี: เทศบาลเมืองบางรักพัฒนา.
- พรรณี นาคะวะรัง. (2559). **คุณภาพการให้บริการประชาชนของเทศบาลตำบลอัมพวา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสาคร**. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- ไพฑูรย์ คุ่มคง. (2557). **ความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลตำบลนายายอาม อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี**. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน. วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รัตนารณ์ วงษ์ชา. (2555). **ความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) วังตะเคียน อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด**. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน. วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

- วิจิต ทองนวด. (2556). **ความพึงพอใจของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลตำบลเกาะขวาง อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี**. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน. วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุภาพร วงษ์จำปี. (2557). **ความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลตำบลคลองพล อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี**. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน. วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อุรชา ตันเจริญ. (2554). **ความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณภาพการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลควนโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดสตูล**. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป. วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Cronbach, L.J. (1990). **Essentials of Psychological Testing**. (5th ed.). New York: Harper & Row.
- Parasuraman, A. Zeithaml, V.A., & Berry, L.L. (1985). "A conceptual model of service quality and its implications for future research". **Journal of marketing**. 49: 41-50.
- Yamane, T. (1973). **Statistic : An introductory analysis**. (3rd ed.). New York: Harper and Row.

พุทธวิธีบริหารคนเก่งและคนดี
เพื่อพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในยุคโลกไร้พรมแดน
Buddhist Approach in Managing Talented and Good Persons to Develop
Human Resource Competency in the Age of Borderless World

สุขุมพงศ์ ชาญนวงศ์¹ นิติกานต์ ธรรมหรรษากุล²
Sukhumpong Channuwong, Nitikan Dhammahansakul

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาพุทธวิธีบริหารคนเก่งและคนดี (2) เพื่อศึกษาคุณสมบัติของคนเก่งและคนดี และ (3) เพื่อศึกษาระบบในการรักษาคนเก่งและคนดีในยุคโลกไร้พรมแดน งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพแบบวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ผู้วิจัยทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลมาเขียนเชิงพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า (1) พระพุทธศาสนาให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์อย่างมากเนื่องจากเป็นกุญแจสำคัญที่นำไปสู่ความเจริญเติบโตขององค์กร พระพุทธเจ้าทรงมอบหมายงานให้เหมาะสมกับคน และทรงแต่งตั้งคนให้เหมาะสมกับงานที่รับผิดชอบตามความรู้ ความสามารถ ทักษะและความเชี่ยวชาญ (2) คุณสมบัติของคนเก่งและคนดีในพระพุทธศาสนาจะต้องมีหลักสัปปริสธรรม 7 ประการ คือ รู้จักเหตุ รู้จักผล รู้จักตน รู้จักประมาณ รู้จักกาล รู้จักชุมชน และรู้จักบุคคล นอกจากนี้ คนเก่งจะต้องมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการปฏิบัติงานที่ดีเยี่ยม มีสติปัญญาสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ และทุ่มเทกำลังกายและกำลังใจทำงานให้กับองค์กร และ (3) ผู้บริหารต้องมีกลยุทธ์ในการรักษาคนเก่งและคนดีให้คงอยู่คู่กับองค์กร จ่ายค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความรู้ ทักษะ และความสามารถ มีระบบในการป้องกันคนเก่งและคนดี และสนับสนุนคนเก่งและคนดีให้เจริญก้าวหน้าในอาชีพ ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย คือ ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความสามารถในการดึงเอาความเชี่ยวชาญและศักยภาพพิเศษที่พนักงานแต่ละคนมีอยู่มาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อองค์กรให้มากที่สุด เนื่องจากพนักงานแต่ละคนมีความรู้ และความสามารถพิเศษแตกต่างกัน

คำสำคัญ (Keywords) : ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์; พุทธวิธี; คนเก่งและคนดี; ทักษะและความเชี่ยวชาญ

Abstract

The purposes of this article were: (1) to study a Buddhist approach in managing talented and good persons; (2) to study qualifications of talented and good persons; and (3) to study a system in maintaining talented and good persons. This is a qualitative documentary research. The researchers studied and collected data from books, texts and

Received: 2021-11-12 Revised: 2021-11-18 Accepted: 2021-11-22

¹ ประธานคณะกรรมการฝ่ายวิชาการ บริษัท บางกอกไทย เซ็นเตอร์ จำกัด และ บริษัท ธรรมหรรษา ทัวร์ แอนด์ แทรเวล จำกัด Chairman of Academic Committee, Bangkok Thai Center Company Limited, and Dhammahansa Tours and Travel Company Limited. Email: kruprofessor@gmail.com

² ประธานกรรมการ บริษัท บางกอกไทย เซ็นเตอร์ จำกัด และ บริษัท ธรรมหรรษา ทัวร์ แอนด์ แทรเวล จำกัด President, Bangkok Thai Center Company Limited, and Dhammahansa Tours and Travel Company Limited. Email: dr.nitikan@gmail.com

related researches and wrote data in the form of descriptive analysis. The research results showed the following: (1) Buddhism places great importance on development of human resource competency because it is an important key for organizational growth. The Buddha had assigned a job appropriate to the person, and appointed the person appropriate to the job based on knowledge, competency, skill and expertise of each person. (2) Qualifications of talented and good persons in Buddhism are the seven Sappurisa-dhammas, virtues of a gentleman or qualifications of a good man: knowing the law, knowing the consequence, knowing oneself, knowing moderation, knowing the proper time, knowing the assembly and knowing the individual. In addition, talented persons must have knowledge, competency, excellent working skill, wisdom in solving various problems as well as physical and mental energy to work for the organizational growth and sustainability. (3) Administrators must have a strategy to maintain talented and good employees for the organization; pay compensations appropriate to their knowledge, skill and competency; have a system in protection of talented and good persons; and support them for career advancement. Recommendations from this study are that administrators must be able to elicit each employee's expertise and special competency beneficial for the organization as much as possible because he/she has special knowledge and talent.

Keywords: Human Resource Competency; Buddhist Approach; Talent and Good Persons; Skill and Expertise

บทนำ (Introduction)

หลายองค์การถือว่าพนักงานเป็นข้อได้เปรียบในการแข่งขัน หากองค์การจะต้องแข่งขันบนพื้นฐานของความคิดสร้างสรรค์ การบริการลูกค้าที่เป็นเลิศ การตัดสินใจที่รวดเร็วและแม่นยำ การมีพนักงานที่ดีเยี่ยมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด แม้ทุกองค์การอาจไม่ได้แข่งขันบนพื้นฐานของการมีพนักงานที่ดีที่สุด แต่พนักงานก็ยังเป็นทรัพยากรหลักที่ก่อให้เกิดผลงาน และความเจริญเติบโตขององค์การ ดังที่ Mathis and Jackson (2008: 46-48) กล่าวว่า มนุษย์นับเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและสำคัญยิ่ง เพราะมนุษย์มีสติปัญญาที่สามารถใช้ทรัพยากรอื่น ๆ ได้แก่ เงิน วัสดุอุปกรณ์ เครื่องจักร และกระบวนการจัดการในการทำงานให้ได้ผลงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล นอกจากนี้ มนุษย์ยังมีความคิดสร้างสรรค์และสามารถคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ ซึ่งปัจจัยทางการบริหารอื่น ไม่สามารถทำได้ ดังนั้น การบริหารคนจำนวนมากที่มีความหลากหลายด้านวิชาชีพ ด้านทักษะและความสามารถ ให้สามารถให้บริการแก่ลูกค้าได้อย่างมีคุณภาพและเป็นไปอย่างต่อเนื่องจึงมีความสำคัญอย่างมาก ผู้บริหารจึงควรเรียนรู้ความหมายและความสำคัญของการจัดการทรัพยากรมนุษย์ อีริค เดซ สมองทวิพร (2564: 1-14) และ พยอ ม วงศ์สารศรี (2545: 56-60) กล่าวว่า การบริหารทรัพยากรมนุษย์เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารใช้ศาสตร์ ศิลปะและกลยุทธ์ดำเนินการสรรหา คัดเลือกและบรรจุบุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเข้าปฏิบัติงานในองค์กร พร้อมทั้งเอาใจใส่พัฒนา ฝึกฝนอบรมเพิ่มพูนความรู้ จ่ายค่าตอบแทนและสวัสดิการ รวมทั้งธำรงรักษาบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถให้อยู่ทำงานในองค์กรอย่างมีความสุข

พระพุทธเจ้าทรงให้ความสำคัญกับความรู้ ความสามารถของทรัพยากรมนุษย์เป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากการที่ทรงแต่งตั้งพระสาวกให้ดำรงตำแหน่งสำคัญต่าง ๆ ตามเอตทัคคะ คือความเป็นเลิศหรือความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น กรณีการทรงแต่งตั้งพระสารีบุตร เป็นพระอัครสาวกเบื้องขวา ผู้เป็นเลิศทางปัญญา และทรงแต่งตั้งพระโมคคัลลานะ เป็นพระอัครสาวกเบื้องซ้าย ผู้เป็นเลิศในทางฤทธิ์ พระองค์ทรงแต่งตั้งตำแหน่ง หน้าที่และการงานตามความเป็นเลิศแต่ละด้านของพระสาวก นับเป็นการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่ยอดเยียมที่สุด โดยทั่วไป ในสมัยก่อน การแต่งตั้งบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งต้องดูที่ความอาวุโส อายุ พรรษา และประสบการณ์ แต่หากพระสาวกผู้นั้นมีความเชี่ยวชาญจริง หรือได้สร้างบุญญาภินิหารในชาติปางก่อน เพื่อให้ได้มาซึ่งตำแหน่งตามที่ปรารถนา พระพุทธเจ้าก็จะพิจารณาประเด็นนี้มากกว่าความอาวุโส หรืออายุ พรรษา ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า การวางคนให้ถูกกับงาน หรือการมอบหมายงานให้ถูกกับความเชี่ยวชาญของ คน (Put the right man on the right job) เป็นหลักการที่องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงใช้บริหารคณะสงฆ์ มาแล้วเป็นเวลากว่า 2600 ปี ทั้งนี้ เนื่องจากตำแหน่งทางการบริหารเป็นตำแหน่งที่มีความสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จและความล้มเหลวขององค์การ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการบริหารจะต้องแบกรับและต้องมีความรับผิดชอบต่อผลดีและผลเสียที่เกิดจากการตัดสินใจในการดำเนินการในองค์การ ดังนั้น จึงพระพุทธเจ้าจึงให้ความสำคัญกับบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ สติปัญญา วิทยทัศน์ และมีคุณธรรม จริยธรรมเป็นเลิศมากกว่าความอาวุโส

สำหรับการทำงานในองค์การ ลำพังความเก่งอย่างเดียวอย่างไม่เพียงพอ ดังนั้น คนเก่งจะต้องเพียบพร้อมไปด้วยคุณธรรม และจริยธรรม เช่นความเมตตา กรุณา ความโอบอ้อมอารี ความซื่อสัตย์ สุจริต ความไม่เห็นแก่ตัว การไม่เอารัด เอาเปรียบผู้อื่น ความรับผิดชอบ ภาวะผู้นำ และความยุติธรรม บุคลากรที่จะสร้างความเจริญยั่งยืนให้กับองค์การจะต้องมีทั้งความเก่งและคุณธรรมควบคู่กันไปเช่นเดียวกับเรือและหางเสือ เรือแม้จะมีเครื่องดี มีแรงขับไปข้างหน้าได้ดี แต่หากขาดหางเสือซึ่งคอยช่วยควบคุมทิศทางแล้ว ก็ไม่สามารถที่จะไปสู่ปลายทางที่กำหนดไว้ฉันใด ผู้ที่ขาดคุณธรรมและจริยธรรม แม้มีความรู้ความสามารถดี ก็ไม่สามารถนำไปพาชีวิตและองค์การไปสู่ความสำเร็จตามที่หมายไว้ ส่วนผู้ที่มีคุณธรรมและจริยธรรมอย่างเดียว หากขาดความรู้หรือความเก่งก็ไม่สามารถนำพาองค์การให้เจริญรุ่งเรืองและก้าวหน้าต่อไปได้ (Channuwong, Ruksat and Ploychum, 2018: 148-158)

ในประเทศมหาอำนาจ องค์การและบริษัทธุรกิจ ต่างมีความคิดเห็นที่ตรงกันว่า ความเก่งของมนุษย์ย่อมประเมินค่ามิได้ด้วยเงินทอง นักบริหารที่มีอัจฉริยภาพในตัว พนักงานที่ปฏิบัติงานดีเยี่ยม รวมถึงคนเก่งที่สามารถสร้างนวัตกรรม เช่น ยานอวกาศ ดาวเทียม เครื่องบิน และคอมพิวเตอร์ เป็นต้น ย่อมทำให้ประเทศของเขากลายเป็นประเทศมหาอำนาจและได้รับความมั่งคั่งและผลกำไรจากยอดขายนวัตกรรม และผลผลิตของคนเก่งเหล่านั้นอย่างมากมาหลายทศวรรษ ดังนั้น การที่ประเทศมหาอำนาจพยายามสร้างคนเก่ง หรือแม้กระทั่งซื้อตัวคนเก่งจากทั่วทุกมุมโลกเพื่อสร้างสรรค์ผลงาน นวัตกรรมอันน่าตื่นตาตื่นใจออกสู่สายตาของชาวโลก จึงเป็นการลงทุนที่จัดได้ว่าคุ้มค่าที่สุดในโลก (Snongtaweepon, Siribensanont, Kongsong and Channuwong, 2020: 794-805) องค์การทางธุรกิจทั้งหลายในโลกล้วนต้องการคนเก่งมาทำงานในองค์การเพื่อช่วยเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน บ่อยครั้งที่เกิดการแย่งชิงตัวคนเก่ง หากองค์การต้องสูญเสียคนเก่งไปก็เปรียบเสมือนสูญเสียม้าแข่งที่มีฝีเท้ายอดเยี่ยม โอกาสที่จะแข่งขันได้เป็นแชมป์นั้นก็น้อยเต็มที ดังนั้น ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ทักษะ ความสามารถพิเศษ และศักยภาพของคนเก่งจึงเป็นปัจจัยอันสำคัญยิ่งในการขับเคลื่อนองค์การไปสู่ความสำเร็จ (สุขุมพงศ์ ขาญนวงศ์, 2555: 141-142)

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาพุทธวิธีบริหารคนเก่งและคนดี
2. เพื่อศึกษาคุณสมบัติของคนเก่งและคนดี
3. เพื่อศึกษาระบบในการรักษาคณเฑาะว์และคนดีในยุคโลกไร้พรมแดน

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพแบบวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. รวบรวมและเรียบเรียงหลักคำสอนและแนวคิดเกี่ยวกับคนเก่งและคนดีในพระพุทธศาสนาจากคัมภีร์ปฐมภูมิ (Primary data) คือพระไตรปิฎกภาษาไทย (2539) ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
2. ศึกษาและรวบรวมแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารคนเก่งและคนดีจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) คือ หนังสือ ตำรา บทความ งานวิจัย วรรณกรรมและงานนิพนธ์เกี่ยวข้อง
3. เมื่อได้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิแล้วก็นำมาศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ อภิปรายและเชื่อมโยงเนื้อหา โดยผู้วิจัยทำการเขียนงานวิจัยเป็นข้อมูลเชิงพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) เพื่อให้ได้องค์ความรู้ใหม่และนำมากำหนดรูปแบบพุทธวิธีบริหารคนเก่งและคนดี

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาพุทธวิธีบริหารคนเก่งและคนดี พบว่าพระพุทธศาสนาสอนหลักธรรมสำหรับการบริหารคนหลายหัวข้อเช่น หลักสังคหวัตถุ 4 (ธรรมเครื่องยึดเหนี่ยวใจบุคคลหรือหลักการสงเคราะห์) ประกอบด้วย 1. ทาน คือ การให้ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การเสียสละ แบ่งปัน การสงเคราะห์ช่วยเหลือตลอดจนถึงการให้ความรู้และการแนะนำสั่งสอน 2. ปิยวาจา คือ มีวาจาไพเราะ พูดจาอ่อนหวาน พูดจาตบตบใจก่อให้เกิดมิตรไมตรีและความสมัคสมานสามัคคีระหว่างกัน ตลอดจนถึงการกล่าวถ้อยคำที่ประกอบด้วยเหตุผลและหลักฐานที่น่าเชื่อถือด้วยความจริงใจ 3. อัตถจริยา คือ การประพฤติประโยชน์ ขวนขวายช่วยเหลือและกระทำการที่เป็นประโยชน์ต่อกัน ตลอดจนถึงการบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์ และ 4. สมานัตตตา คือ ความมีตนเสมอ เป็นคนเสมอต้นเสมอปลาย ปฏิบัติตนเสมอกันในชนทั้งหลาย ไม่มีการแบ่งแยกหรือเลือกปฏิบัติ ตลอดจนวางตนเหมาะสมกับฐานะ ภาวะ บุคคล เหตุการณ์และสิ่งแวดล้อม (ที.ปา. 11/140/167 อ้างถึงในพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต, 2558: 143)

พระพุทธเจ้าทรงเป็นพระสัพพัญญูที่รู้สรรพสิ่งทั้งปวงด้วยพระองค์เอง พระองค์ทรงรู้แจ้งโลก (โลกวิทู) ทรงรู้จริต อุปนิสัยและบุญบาปมีที่บำเพ็ญมาแต่ชาติปางก่อนของบุคคลแต่ละคน จึงได้ทรงแสดงธรรมอย่างเหมาะสมเพื่อเติมสิ่งที่แต่ละคนขาด จึงเป็นเหตุให้ผู้ฟังธรรมของพระองค์ได้บรรลุธรรมอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ พระพุทธเจ้าทรงมีพระปัญญาญาณฉลาดที่สุดในการใช้คนให้ถูกกับงาน และมอบหมายงานให้ถูกกับคน อย่างเช่นทรงแต่งตั้งพระสารีบุตรไว้ในตำแหน่งพระอัครสาวกเบื้องขวา ผู้มีปัญญายิ่งกว่าพระสาวกองค์อื่น ๆ

ในทางพระพุทธศาสนา พระสารีบุตรนับว่าเป็นพระสาวกที่ยอดเยี่ยมที่สุดด้านปัญญา ด้านความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ การวางแผนและการเผยแผ่ธรรมะ ท่านจึงมีชื่อเรียกว่า พระธรรมเสนาบดีสารีบุตร ท่านมีชื่อเดิมว่า อุบติสสะ มารดามีชื่อว่า นางสารีพราหมณ์ ส่วนบิดาชื่อว่า วังคันตพราหมณ์ ในอนุพุทธประวัติมีเรื่องเล่าว่า อุบติสสะ พร้อมกับ โกลิตะ (พระโมคคัลลานะ) ชอบเที่ยวชมมหรสพอยู่เป็นประจำ วันหนึ่งเกิดความ

สลดสังเวชว่า การคุมหระสพแท้จริงแล้วหาสิ่งที่เป็นสาระแก่นสารซึ่งเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวอะไรไม่ได้เลย ท่านจึงชวนโกธิตะ ซึ่งเป็นเพื่อนสนิท เพื่อออกบวชแสวงหาโมกขธรรม ณ สำนักของสังฆชัยปริพาชก นับตั้งแต่ท่านออกบวชในสำนักนี้ สังฆชัยปริพาชก ผู้เป็นอาจารย์ก็มีลาภสักการะเกิดขึ้นมากมาย มีคนเคารพนับถือทั่วทุกสารทิศด้วยอาศัยบารมีและชื่อเสียงของอุปติสสะ อาจารย์ของท่านเมื่อมีคนนับถือมาก ๆ ก็สำคัญตนว่าได้บรรลุธรรมขั้นสูง เป็นผู้มากด้วยอรรถา คือ ยึดมั่นในตัวตน ไม่ยอมที่จะรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นผู้มากไปด้วยอัสมิมานะ คือ ความถือตัวว่าเลิศกว่าคนอื่น เป็นคนไม่อ่อนน้อมถ่อมตน ไม่ยอมก้มค่านับหรือนอบน้อมใคร ไม่ยอมลดทิฐิมานะแม้แต่หนึ่งนิดเดียว ต่อมา อุปติสสะมีโอกาสได้ฟังธรรมของพระอัสสชิเถระ ได้บรรลุธรรมเป็นพระโสดาบัน มีจิตศรัทธาเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา จึงลาออกจากสำนักของสังฆชัยปริพาชกเพื่อติดตามพระอัสสชิเถระ ลาภสักการะต่าง ๆ ที่สังฆชัยเคยได้รับก็ไม่ได้อีกต่อไป ผู้คนเสื่อมศรัทธา เพราะประชาชนส่วนใหญ่ที่ยอมตนเป็นศิษย์ของสังฆชัยก็ด้วยบารมีของอุปติสสะ เมื่ออุปติสสะไม่อยู่ในสำนักนี้แล้ว ผู้คนทั่วไปก็มีความเชื่อว่า คำสอนของสังฆชัยปริพาชกมิใช่เป็นแนวทางแห่งความหลุดพ้นอย่างแท้จริง ส่วนอุปติสสะเมื่อได้ลิ้มรสความสุขแห่งพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า ก็ได้อุปสมบทเป็นพระภิกษุในพระพุทธศาสนา ซึ่งต่อมามีนามว่า พระสารีบุตร แปลว่าบุตรของนางสารีพราหมณ์(Wikipedia, n.d.)

ก่อนเข้ามาบวชในพระพุทธศาสนา พระสารีบุตรระลึกถึงอาจารย์ของท่านว่า สมควรจะได้รับความสุขจากธรรมะเช่นเดียวกับที่ท่านได้รับ จึงได้ไปเรียนเชิญอาจารย์ของท่านเพื่อให้มาฟังพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า โดยกล่าวว่า “ท่านอาจารย์ พระพุทธเจ้าเสด็จอุบัติขึ้นแล้วในโลก พวกเราควรไปฟังพระธรรมคำสอนของพระองค์เถิด คำสอนของพระองค์มีแก่นสาร ประกอบด้วยเหตุผล เป็นหนทางแห่งความหลุดพ้นอย่างแท้จริง” แต่ด้วยทิฐิมานะ ความถือตัวอันแรงกล้าของสังฆชัย ที่ไม่สามารถจะอ่อนน้อมหรือโค้งค่านับผู้ใดได้ แม้รู้อยู่แก่ใจว่าทางที่ตนปฏิบัติมิใช่ทางแห่งความหลุดพ้น ตนอยู่ด้วยการหลอกลวงประชาชนว่าเป็นผู้มีคุณวิเศษเหนือมนุษย์ จึงได้ตอบปฏิเสธพระสารีบุตรว่า “ให้พวกท่านพากันไปเป็นสาวกของพระสมณโคตมเถระ ส่วนตัวข้าพเจ้าไม่สามารถที่จะยอมตนเป็นศิษย์ของใครได้ การที่จะให้ข้าพเจ้ายอมตนอยู่ในสำนักของพระสมณโคตมย่อมเป็นเช่นเดียวกับจะเชื่ออยู่ในตุ่ม” (Wikipedia, n.d.; อก-ทุก-ติก.20/188-189/25-26, มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) สังฆชัยปริพาชกบอกว่า ตนเองรู้สึกอึดอัดมากหากยอมตนเป็นศิษย์ของพระสมณโคตมเหมือนจระเข้ถูกจับขังไว้ในตุ่มน้ำ ตนไม่สามารถที่จะเป็นศิษย์ของใครได้ ในที่สุด สังฆชัยปริพาชกก็มีชีวิตอยู่จนตายอย่างเปล่าประโยชน์ แม้พระพุทธเจ้าประทับอยู่ใกล้ ๆ ก็ไม่มีความคิดที่จะมาสดับตรับฟังพระธรรมคำสอนของพระองค์ เพราะความถือตัว ทิฐิมานะ และความหยิ่งผยองที่มากเกินไปจนเกินกว่าจะเยียวยา

ในการประกอบธุรกิจก็มีลักษณะคล้ายกับการประกาศพระศาสนา องค์การต่าง ๆ ล้วนต้องการคนเก่งมาทำงานในองค์กร เพื่อช่วยเสริมสร้างขีดความสามารถขององค์กรในการแข่งขัน บ่อยครั้งที่เกิดการแย่งชิงตัวคนเก่ง ที่เรียกว่า War of Talent ด้วยการเสนอค่าตอบแทนและสวัสดิการที่มากกว่าคู่แข่ง หากองค์กรต้องสูญเสียคนเก่งไป ก็เปรียบเสมือนคนแข่งม้าที่ต้องสูญเสียม้าแข่งที่มีฝีเท้ายอดเยี่ยมไป โอกาสที่จะแข่งขันได้เป็นแชมป์นั้น ก็น้อยเต็มที เพราะฉะนั้น ทุกองค์การที่หวังความเจริญเติบโต จึงต้องทำทุกวิถีทางเพื่อรักษาคคนเก่งไว้ในองค์กร เหตุผลหลักที่องค์กรต่าง ๆ ต้องรักษาคคนเก่งไว้ก็เพราะในแต่ละองค์กรมีคนเก่งน้อย และคนเก่งดังกล่าวจะมีบทบาทสูงในการขับเคลื่อนขององค์กรไปสู่จุดหมายปลายทางที่ตั้งไว้ หากคนเก่งถูกแย่งตัวไปก็จะมีผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจขององค์กรทั้งในปัจจุบันและอนาคต Gomma, Allen & Green (1998: 37-39) และ Fred (2005: 87-88) กล่าวว่า คนเก่งจะมีความคิดสร้างสรรค์อยู่เสมอ ชอบงานที่ท้าทาย ชอบพลิกวิกฤติให้เป็นโอกาส ในขณะเดียวกันก็ชอบความคิดและการกระทำที่มีอิสรภาพ ไม่ชอบการ

ทำงานแบบขอไปที มีความเป็นตัวของตัวเองสูง ดังนั้น องค์การจะต้องเปิดโอกาสให้เขาได้แสดงผลงานตามความรู้และความสามารถที่เขามีอยู่อย่างเต็มที่

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาคุณสมบัติของคนเก่งและคนดี พบว่า พระพุทธศาสนายอมรับว่า ความเก่งของมนุษย์ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากบุญบารมีที่ได้สร้างไว้แต่ชาติปางก่อน และอีกประการหนึ่งด้วยการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมในปัจจุบัน แต่หากพิจารณาความเก่ง (Talent) ในแง่ของความรู้ ความสามารถพิเศษที่อยู่เหนือมนุษย์แม้ไม่ได้เรียนจากผู้อื่น หรือเรียนน้อย แต่มีความรู้และความเชี่ยวชาญมากเป็นพิเศษก็ต้องยอมรับว่าเป็นผลมาจากการสร้างบุญบารมีมาแต่ชาติปางก่อนเป็นสำคัญ มนุษย์จะเป็นคนเก่งได้นั้น ย่อมมาจาก พร 2 ประการ พรข้อที่หนึ่ง คือ พรสวรรค์ เป็นพรที่มนุษย์เชื่อว่าได้รับมาจาก สรวงสวรรค์ คือ ความเชี่ยวชาญ ความชำนาญ การมีความรู้พิเศษที่มีติดตัวมาโดยกำเนิด ซึ่งเกิดมาจาก บุญบารมีแต่ชาติปางก่อน แม้จะไม่ได้รับการฝึกฝนอบรมมากนัก แต่ก็มีความสามารถ มีฝีมือเป็นเลิศ จะเห็นได้ว่า คนกลุ่มนี้จะมีความชอบพอในสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ตนเองต้องการจะให้เป็นพิเศษ และมีความรู้สึกละเอียด สามารถทำได้แม้ไม่มีใครสอนก็ตาม อย่างเช่น นักร้องบางคน อ่านหนังสือไม่ออก เพียงมีคนอ่านเนื้อเพลงให้ฟังแค่ครั้งเดียวหรือสองครั้ง ก็สามารถจดจำเนื้อเพลงได้ และร้องเพลงได้อย่างดีเยี่ยม ซึ่งคนที่อ่านออกเขียนได้ไม่สามารถจะร้องเพลงแข่งกับเธอได้ ส่วนพรข้อที่สอง คือ พรแสวง หมายถึง ความรู้ ความเชี่ยวชาญที่เกิดจากการเรียนรู้ การฝึกอบรม และการขวนขวายในปัจจุบัน ซึ่งมีความสำคัญมากเพราะอยู่ในวิสัยที่มนุษย์จะสามารถศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติมได้ในปัจจุบัน บางคน แม้ไม่มีพรสวรรค์มาแต่กำเนิด แต่หากมีอิทธิบาท (คุณธรรมนำไปสู่ความสำเร็จ) 4 ประการ คือ ฉันทะ ความพึงพอใจ วิริยะ ความพากเพียรพยายาม จิตตะ การเอาใจใส่ไม่ย่อท้อ และวิมังสา การพิจารณาไตร่ตรองด้วยสติปัญญาอย่างรอบคอบ ก็สามารถเป็นคนเก่งได้เหมือนกัน โดยสรุป อาจกล่าวได้ว่า หากมนุษย์มีพรอย่างใดอย่างหนึ่งก็สามารถเป็นคนเก่งได้ แต่หากมีพรทั้งสองประการก็จะเป็น “ยอดคนเก่ง talent of talent or best of the best” และจะเป็นที่ต้องการอย่างยิ่งของทุกองค์การ ในส่วนขององค์การเองก็จะต้องมีการพัฒนาคนเก่งให้ครบถ้วนทั้งในด้าน ความรู้ ความสามารถ ศักยภาพ จิตสำนึกในคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อให้พนักงานในองค์การมีภาวะผู้นำที่สมบูรณ์ คือ เป็นทั้ง “คนเก่ง” และ “คนดี” ในอนาคต ซึ่งจะเป็นเครื่องรับประกันถึงเกียรติยศ ชื่อเสียง ความน่าเชื่อถือ ความสำเร็จ และความเจริญรุ่งเรืองขององค์การได้เป็นอย่างดี (สุขุมพงศ์ ขาญนวงศ์, 2555: 141-144)

พระพุทธศาสนาได้สอนหลักธรรมสำหรับคนที่ เรียกว่า สัปปุริสธรรม 7 ประการคือ 1. ฉัณฺณญญตา รู้จักหลักธรรม รู้จักเหตุ รู้หลักความจริง รู้หลักการ รู้กฎเกณฑ์แห่งเหตุผล 2. อตฺถญญตา รู้จักรรรถ รู้ความมุ่งหมาย หรือ รู้ผล รู้ประโยชน์ที่พึงประสงค์ รู้จักผลที่เกิดขึ้นสืบเนื่องจากการกระทำ 3. อตฺตญญตา รู้จักตน รู้จักฐานะ เพศ ภาวะ กำลัง ความรู้ ความสามารถ ความถนัด และคุณธรรมที่ตนมีอยู่ เป็นต้น 4. มตฺตญญตา รู้จักประมาณ รู้จักความพอดี ความเหมาะสม รู้จักสิ่งที่ควรและไม่ควร รู้จักประมาณในการใช้จ่าย ไม่สุรุ่ยสุร่าย ฟุ่มเฟือย เป็นต้น 5. กาลญญตา ความรู้จักกาล รู้จักกาลเวลาอันเหมาะสม และระยะเวลาที่ควรประกอบกิจการงาน ปฏิบัติหน้าที่ตรงต่อเวลาทันเวลา รู้จักใช้เวลาอย่างเหมาะสมในการประกอบกิจการงาน และรู้จักรอคอยจังหวะ เวลาและโอกาสอันเหมาะสม 6. ปริสฺสญญตา ความรู้จักบริษัท คือ รู้จักชุมชน รู้จักสมาคม รู้จักที่ประชุม รู้จักกลุ่มชน และรู้จักปรับตัวหรือวางตัวให้เหมาะสมในเวลาเข้าไปคบค้าสมาคมกับกลุ่มชนต่าง ๆ 7. ปุคคฺลญญตา หรือ ปุคคฺลปโรปริญญตา ความรู้จักบุคคล รู้จักจริต นิสัย อหิยาศัย สถานะของบุคคล รู้จักปฏิบัติต่อบุคคลแต่ละคนอย่างเหมาะสม รวมทั้งรู้จักเลือกเฟ้นว่าบุคคลใดควรคบ ไม่ควรคบ เป็นต้น (อง สดตก. 23/65/114 อ้างถึงในพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต, 2558: 210-211)

คุณสมบัติดังกล่าวมานี้ หากผู้ใดมีครบจะเป็นคนเก่งที่สมบูรณ์ ในทัศนะทางพุทธศาสนา คุณสมบัติทั้งหมดอาจรวมลงได้ 2 ประการ คือ ความรู้คู่กับคุณธรรม หรือความประพฤติที่ดีงาม (วิชาจรณสมปโนเป็นผู้ถึงพร้อมด้วยวิชาและจรณะ) นอกจากความรู้ ความสามารถเป็นเลิศแล้ว คนเก่งในพระพุทธศาสนาจะต้องไม่มีอัตตา ไม่มีความถือตัว ไม่เป็นคนหัวดื้อ (ถัมพะ) ไม่ลบหลู่ดูหมิ่นผู้อื่น (มักขะ) ความถือตัวและการยกตนข่มท่านเป็นมลทินของมนุษย์ทุกคน ผู้มีกิเลสที่เป็นมลทินเหล่านี้ย่อมทำตนเองให้เป็นคนไม่น่าคบ ไม่น่านับถือ ไม่น่าสมาคมด้วย (บุญย นิลเกต, 2527: 56-60) ในประวัติของพุทธสาวก พระธรรมเสนาบดีสารีบุตรเป็นพระภิกษุที่ฉลาดที่สุดรองมาจากพระพุทธเจ้า ท่านมีปัญญามาก มีญาณหยั่งรู้ สามารถนับเม็ดฝนซึ่งตกในแฉกัลป์ที่แล้วว่ามิกิห่า มิกิหยต การเปรียบเทียบอย่างนี้ แสดงให้เห็นว่าท่านมีปัญญามากมาย ไม่มีสิ่งใดเปรียบเทียบได้ หรือบางแห่งท่านเปรียบเทียบว่าสามารถนับเม็ดทรายในมหาสมุทร พระสารีบุตรเป็นพระที่อ่อนน้อมถ่อมตนมาก ไม่ถือตัว ไม่ยกตนข่มผู้อื่น ท่านเปรียบตัวท่านเองเหมือนโคอุสละเขาขาด เหมือนเด็กจันทาลที่ต่ำต้อย หรือเหมือนผ้าเช็ดเท้าที่ไร้ค่า ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความไม่มีอัตตา หรือความถือตัวเหลืออยู่เลย ความรู้ของท่านจึงเป็นความรู้ที่บริสุทธิ์ปราศจากมลทินเครื่องเศร้าหมอง เปรียบเสมือนดวงอาทิตย์บนท้องฟ้าที่ส่องแสงสว่างจ้า ปราศจากเมฆหมอกปกคลุม (อง เอก-ทุก-ติก.20/188-189/25-26, มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539)

สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า (อ้วน ติสโส) (2510: 1) ได้กล่าวไว้ว่า “โง่งนารัก ฉลาดน่านับถือ เป็นเสน่ห์แต่โง่งนากลียด ฉลาดน่าชิง เป็นยาพิษ” ดังนั้น หากรู้ตัวว่าไม่ฉลาดในเรื่องใดเรื่องหนึ่งก็ให้ยอมรับว่าตนไม่มีความรู้ในเรื่องนั้น แล้วพยายามสอบถาม หรือปรึกษากับท่านผู้รู้เพื่อหาความรู้เพิ่มเติม ไม่เป็นคนโง่งแล้วอวดฉลาด ในขณะเดียวกัน คนฉลาดก็ไม่ควรเย่อหยิ่งจองหอง ไม่ดูหมิ่นผู้อื่นหรือยกตนข่มท่าน เพราะการกระทำเช่นนั้นจะทำให้เป็นคนที่ไม่น่านับถือ และไม่เป็นที่ยอมรับ คนฉลาดจะต้องมีความฉลาดในการกำจัดความเย่อหยิ่งจองหองและความถือตัว เป็นคนฉลาดที่ไม่เป็นทาสของอกุศลกรรม หากปฏิบัติได้ดังนี้จะเป็นคนฉลาดที่น่ายกย่องสรรเสริญในพระพุทธศาสนา

ในทางการบริหารองค์การ ผู้ที่จะเป็นคนเก่งนั้น จะต้องมีความสมบัติบางอย่างซึ่งแตกต่างจากบุคคลอื่น เช่น 1.มีความคิดอย่างเป็นระบบ (Systematic thinking) 2.มีความรู้ ความสามารถ (Knowledge and potential) 3.มีความจำดีเยี่ยม (Good memory) 4.มีทักษะการปฏิบัติงานดีเยี่ยม (Excellent skill) 5.มีปฏิสัมพันธ์ที่ดี (Good human relation) 6.ไม่เห็นแก่ตัว (Non-selfishness) 7.ไม่ดูหมิ่นผู้อื่น (Do not under-estimate the others) 8.ถ่อมตน ไม่พุดอวดตัวเกินความจริง (Humble and non-exaggeration) 9.มีใจที่จะพัฒนาตนเองอยู่เสมอ (Self-development) 10.สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้ด้วยตนเอง (Self-problem solving) 11.มีความคิดสร้างสรรค์และพัฒนา (Creative thinking and development) 12.รู้จักวิธีการบริหารความเครียด (Stress management) 13.มีความรับผิดชอบสูง (High responsibility) 14.มีความเชื่อมั่นในตัวเอง (Self-confidence) 15.มีแรงจูงใจสูง (High motivation) 16. ยึดมั่นในจริยธรรมและศีลธรรมอันดีงาม (Adhering to good ethics and morality) 17.รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (Listening to the opinion of the others) 18.บริหารเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective time management) 19.มุ่งผลสำเร็จของงานเป็นที่ตั้ง (Results-oriented) (Gomes, 1998: 493-505)

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาระบบในการรักษาคนเก่งและคนดี พบว่า ความมีระบบ คือ มีหลักการ มีกรอบหรือแบบแผนในการทำงาน หรือมีแผนงานในการดำเนินการอย่างชัดเจน จะช่วยขจัดความยุ่งเหยิงสับสนที่เกิดจากความไร้ระบบได้เป็นอย่างดี จะสามารถช่วยป้องกันความล้มเหลวในการ

ปฏิบัติงาน นอกจากนี้ ยังเป็นการระบุผู้รับผิดชอบในงานแต่ละแผนกอย่างชัดเจน (Elderman & Kim, 2000: 34-39) การสร้างระบบจึงอาจกล่าวได้ว่าเป็นการช่วยกันแบ่งเบาภาระของงานไม่ให้หนักเกินไปสำหรับพนักงานที่ชอบทำงาน และไม่ให้งานเบาเกินไปสำหรับพนักงานที่ชอบหนักงาน การมีระบบจึงเป็นการช่วยแบ่งปันความรับผิดชอบของงานในองค์กร ในการบริหารคนเก่งก็จำเป็นต้องมีระบบเช่นเดียวกัน (Mathis & Jackson, 2008: 68-70)

การสร้างระบบที่ดีนั้นจะต้องมีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน ซึ่งเป็นเครื่องบ่งบอกถึงผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เช่น หลักการปฏิบัติทางพระพุทธศาสนาที่สอนว่า การที่จะรู้ว่าผู้ใดจะเจริญรุ่งเรือง หรือเสื่อมลงนั้นก็ให้ดูที่แนวทางปฏิบัติที่เรียกว่า กุศลกรรมบถ ทางเจริญหรือทางที่ฉลาด และอกุศลกรรมบถ ทางเสื่อมหรือทางที่ไม่ฉลาด คนฉลาดจะต้องเลือกปฏิบัติในทางที่จะนำไปสู่ความเจริญ เพราะแนวทางที่เขาปฏิบัติเป็นเครื่องพยากรณ์ได้อย่างดีถึงความเจริญที่รออยู่เบื้องหน้า หากเลือกเดินทางเสื่อม ความหายนะต่าง ๆ ก็จะรอคอยอยู่ข้างหน้าเช่นเดียวกัน (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), 2558: 234-236) ในการรักษาคนเก่งให้คงอยู่ในองค์กรนั้น มีแนวทางปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

1. การสร้างบรรยากาศให้คนเก่งมีความจงรักภักดีและความผูกพันต่อองค์กร โดยการยกย่องให้เกียรติและมองเห็นคุณค่าของความเก่ง ความรู้และความสามารถพิเศษที่เขา มีอยู่
2. การฝึกอบรมคนเก่งให้ตระหนักถึงจริยธรรมเพื่อให้เขาเป็นทั้ง “คนเก่ง” และ “คนดี”
3. การมอบหมายงานที่เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ที่เขา มีอยู่
4. หลีกเลี่ยงการใช้อำนาจในการควบคุมคนเก่ง แต่ควรใช้ความรับผิดชอบไปควบคุมเขา
5. รับฟังความคิดเห็นจากเขา และให้โอกาสในการพิสูจน์ผลงาน
6. องค์กรควรให้ค่าตอบแทนที่เหมาะสม กับความรู้ ความสามารถและผลงานของคนเก่ง หากให้ค่าตอบแทนแก่คนเก่งเท่ากับพนักงานทั่วไป โอกาสที่คนเก่งจะลาออกไปทำงานที่อื่นย่อมมีมาก
7. องค์กรควรปกป้องคนเก่งเพื่อมิให้ถูกใส่ร้ายป้ายสีจากคนอื่น ๆ ทุกรูปแบบ (Henderson, 1998: 95-97)

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

พระพุทธศาสนามีแนวคิดที่ ความอยู่รอดและความเจริญรุ่งเรืองขององค์กรเป็นผลมาจากการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กร ทุกองค์การจึงต้องการทรัพยากรบุคคลที่มีความเก่ง มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการปฏิบัติงานที่ดี และมีสติปัญญาสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ มีคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งทุ่มเทกำลังกายและกำลังใจทำงานให้กับองค์กร ซึ่งจะส่งผลให้องค์การสามารถแข่งขันและเจริญเติบโตได้อย่างยั่งยืน พระพุทธเจ้าทรงฉลาดมากในการใช้ความรู้ ความสามารถ ทักษะและความเชี่ยวชาญเพื่อประโยชน์ในการประกาศพระพุทธศาสนา สอดคล้องกับที่ Drucker (1954: 38-40) กล่าวว่า ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความสามารถในการดึงเอาความเชี่ยวชาญและศักยภาพพิเศษที่พนักงานแต่ละคนมีอยู่มาใช้ให้เป็น ประโยชน์ต่อองค์กรมากที่สุดเนื่องจากบุคคลแต่ละคนย่อมมีความถนัดและความเชี่ยวชาญที่แตกต่างกัน ซึ่งหากสามารถนำมาใช้อย่างเหมาะสมจะทำให้เกิดความเจริญก้าวหน้าได้

คนเก่งในทางพระพุทธศาสนา นอกจากจะมีความสามารถพิเศษเหนือบุคคลอื่นแล้ว จะต้องเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม มีสัมมาคารวะ มีความอ่อนน้อมถ่อมตน สอดคล้องกับแนวคิดของสุขุมพงศ์ ชาญนวงศ์ (2555: 141-144) ที่กล่าวว่า คนเก่งจะต้องมีคุณธรรมประจำใจ ไม่ดูหมิ่นผู้อื่น ไม่เป็นทาสแห่งความอยากเป็น

ใหญ่ ไม่ลู่แก่อำนาจ ไม่ยกตนข่มท่าน ใจกว้าง น้อมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น อ่อนน้อมถ่อมตน รู้จักวางตัวให้เหมาะสมกับกาลเทศะ มั่นคงในศีลธรรม หากขาดคุณสมบัติทางศาสนาดังกล่าวมานี้ ความฉลาดหรือความเก่งที่มีอยู่อาจไม่สามารถทำให้ชีวิตบรรลุถึงจุดหมายที่พึงประสงค์ได้ ความเก่งและคุณธรรมจะต้องไปควบคู่กันเสมอเช่นเดียวกับเรือและหางเสือ เรือแม้จะมีเครื่องดี มีแรงขับไปข้างหน้าได้ดี มีความเร็วสูง แต่หากขาดหางเสือซึ่งคอยช่วยควบคุมทิศทางแล้ว ก็ไม่สามารถที่จะไปสู่ปลายทางที่กำหนดไว้ฉันทใด มนุษย์ที่ขาดคุณธรรมและจริยธรรม แม้มีความรู้ความสามารถดี ก็ไม่สามารถดำเนินชีวิตให้ประสบความสำเร็จดังจุดหมายปลายทางที่ถูกต้องดีงามฉันทนั้น

หลักการบริหารคนเก่ง เป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญกับความรู้ ความสามารถพิเศษของบุคลากรในองค์การเพื่อให้สามารถสร้างผลงานที่โดดเด่น และสร้างความเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืนให้แก่องค์กร ซึ่งบุคลากรเหล่านี้มีอยู่จำนวนน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนพนักงานทั้งหมด องค์การที่หวังความเจริญก้าวหน้าจำเป็นต้องเรียนรู้วิธีการบริหารคนเก่ง สองคล้อยกับแนวคิดของ Fred (2005 : 65-67) ที่กล่าวว่า หลักการสำคัญของผู้บริหารอยู่ที่การมอบหมายงานให้ตรงกับความรู้ ความสามารถและความเชี่ยวชาญของบุคลากร ในขณะเดียวกัน ผู้บริหารต้องมีกลยุทธ์ในการรักษาคคนเก่งให้คงอยู่คู่กับองค์การเนื่องจากศักยภาพของคนในองค์การสูงนำไปสู่ 1.ประสิทธิภาพสูงในการทำงานขององค์การ 2.ความพึงพอใจและความจงรักภักดีของลูกค้ 3.ข้อได้เปรียบในการแข่งขัน 4.ความอยู่รอดในภาวะวิกฤติ 5. ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม

หลายองค์การที่ไม่สามารถรักษาคคนเก่งไว้ได้มักจะมีสาเหตุมาจากการมองข้ามหรือมองไม่เห็นคุณค่าของความสามารถพิเศษที่พนักงานมีอยู่ และการวางตำแหน่งงานที่ไม่เหมาะสมกับความเก่งที่พนักงานมีอยู่ รวมถึงการไม่เปิดโอกาสให้คคนเก่งได้ใช้ความรู้ ความสามารถอย่างเต็มที่ ที่อดจะกล่าวถึงมิได้ก็คือ คคนเก่งจะมีความโดดเด่นมากด้วยความคิดสร้างสรรค์และผลงานที่เป็นเลิศ จึงอาจเป็นที่อิจฉาริษยาของคนอื่น อาจนำไปสู่การแต่งเรื่องเท็จเพื่อรายงานให้ผู้บริหารเข้าใจผิด ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความหนักแน่น ยึดมั่นในหลักการ ไม่เอนเอียง มีดุลยพินิจ ไตร่ตรองอย่างรอบคอบก่อนที่จะเชื่อผู้หนึ่งผู้ใด มิฉะนั้น ก็อาจจะสูญเสียคคนเก่งซึ่งเปรียบเสมือนกับม้าแข่งที่มีฝีเท้าดี ทำให้เกิดความเสียเปรียบในการแข่งขันได้ ฉันทนั้น การที่องค์การให้ความสำคัญกับความสามารถพิเศษของพนักงานจึงเป็นแนวทางที่จะส่งเสริมให้พนักงานที่มีความสามารถพิเศษนั้น ได้ใช้ศักยภาพที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์การได้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Grimsley & Jarret (2001: 56-57) ที่พบว่า ผู้บริหารจะต้องยกย่องเชิดชูคคนเก่งและคคนดี จ่ายค่าตอบแทนที่เหมาะสม สนับสนุนส่งเสริมให้มีความเจริญก้าวหน้า นอกจากนี้ ผู้บริหารจะต้องมีวิธีการพัฒนาบุคลากรที่ยิงไม่เก่งซึ่งเป็นคคนจำนวนมากขององค์การ เพื่อให้พวกเขาสามารถสร้างผลงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตลอดจนสามารถทำงานร่วมกับคคนเก่งในองค์การ และสามารถก้าวขึ้นไปสู่ความเป็นคคนเก่งได้ในอนาคต

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความสามารถในการดึงเอาความเชี่ยวชาญและศักยภาพพิเศษที่พนักงานแต่ละคนมีอยู่มาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อองค์การมากที่สุด เนื่องจากพนักงานแต่ละคนมีความถนัดและความสามารถพิเศษแตกต่างกัน

1.2 ควรมีการนำหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้เป็นคคนเก่งและคคนดีที่พึงประสงค์ขององค์การ

1.3 ควรมีวิธีการรักษาคนเก่งและคนดีให้คงอยู่ในองค์กรเพื่อสร้างความสำเร็จ ความสำเร็จก้าวหน้า ประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้กับองค์กร

1.4 ควรมีการมอบหมายงานให้เหมาะสมกับคน และแต่งตั้งบุคลากรเข้าทำงานให้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ทักษะและความเชี่ยวชาญอย่างแท้จริง

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

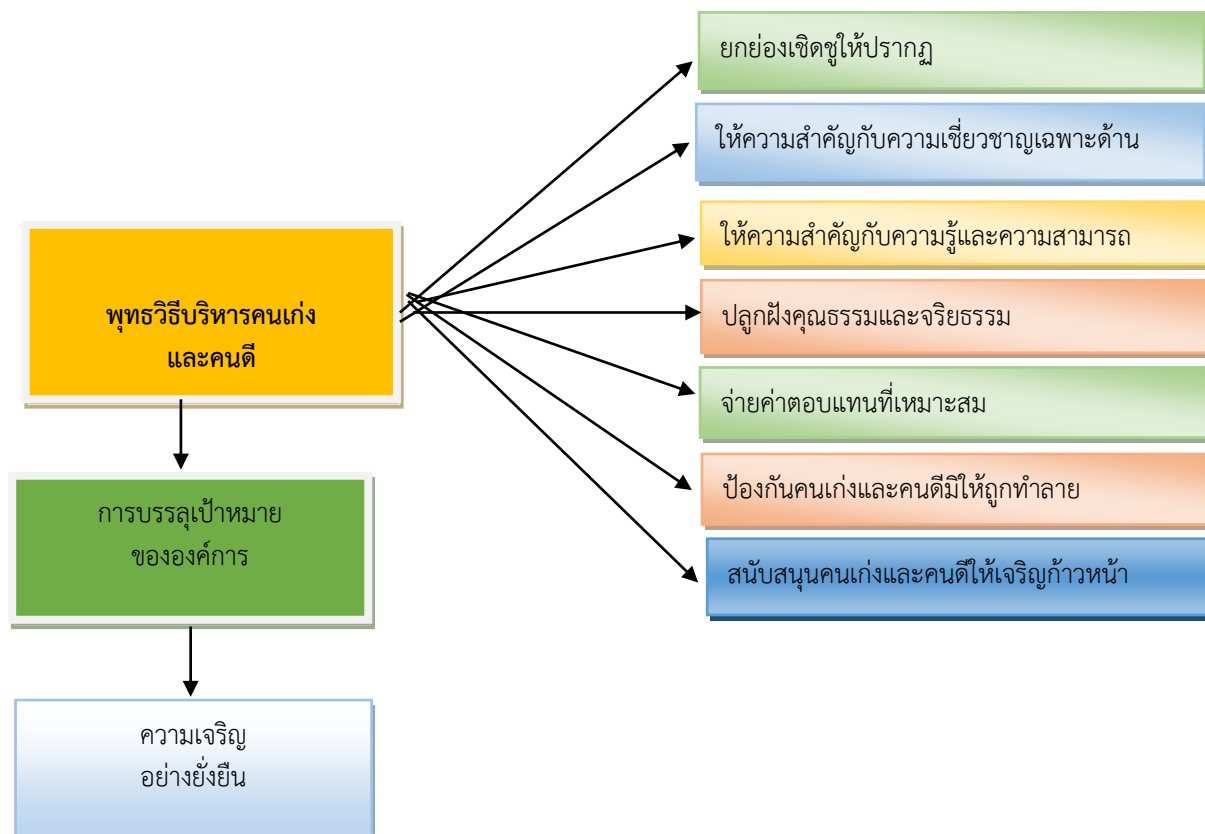
2.1 ควรมีการศึกษาเชิงสำรวจเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาในการพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร

2.2 ควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมยุคโลกไร้พรมแดน

2.3 ควรมีการศึกษาศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้กับองค์กร

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากงานวิจัย ทำให้ได้องค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับพุทธวิธีบริหารคนเก่งและคนดี ดังนี้ คือ ยกย่องเชิดชูให้ปรากฏ ให้ความสำคัญกับความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (เอตทัคคะ) ให้ความสำคัญกับความรู้และความสามารถ ปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม จ่ายค่าตอบแทนที่เหมาะสม ป้องกันคนเก่งและคนดีมิให้ถูกทำลาย สนับสนุนส่งเสริมคนเก่งและคนดีให้เจริญก้าวหน้า ซึ่งนำไปสู่การทำงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรและการพัฒนาที่ยั่งยืน

ภาพที่ 1 รูปแบบพุทธวิธีบริหารคนเก่งและคนดี

เอกสารอ้างอิง (References)

- ธีรเดช สอนทองวิพร. (2564). “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารทรัพยากรมนุษย์กับประสิทธิภาพองค์การของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในเขตกรุงเทพมหานคร”. **วารสารการบริหารและสังคมศาสตร์ปริทรรศน์**. 4(2): 1-14.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (2558). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม** (พิมพ์ครั้งที่ 30). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พลีธรรม.
- พยอม วงศ์สารศรี. (2545). **การบริหารทรัพยากรมนุษย์**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุภา.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). **พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- บุญย์ นิลเกต. (2527). **ประวัติศาสตร์พุทธศาสนา**. กรุงเทพฯ: แพร่พิทยา.
- สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า (อ้วน ติสโส). (2510). “ลบไม่ศูนย์”. สืบค้นจาก www.dhammadownload.com/forums/viewtopic.php?f=13&t=47636. เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2564.
- สุขุมพงศ์ ขาญนวงศ์. (2555). **นี้แหละ.....คือสิ่งที่พระพุทธเจ้าสอนให้ฉลาดและมีความสุข**. นนทบุรี: สำนักพิมพ์อิงค์ ปียอนด์.
- Channuwong, S., Ruksat, S., and Ploychum, S. (2018). “An integration of Buddhist teachings in stress management”. **Journal of Community Development Research**. 11(4): 148-158.
- Drucker, P.F. (1954). **The practice of management**. New York: Harper & Brothers.
- Elderman, L., & Kim, J. (2000). “Your work life: Get the most from your company benefits”. **Money**. 4(1): 34-39.
- Fred, R. D. (2005). **Strategic management**. Upper Saddle River NJ: Prentice Hall.
- Gomes, L.R. (1998). “The role of human resources strategy in export performance: A longitudinal study”. **Strategic Management Journal**. 9(1): 493-505.
- Gomma, A., Allen, E., & Green, J. (1998). “The right fit”. **Risk Management**. 5(1): 37-39.
- Grimsley, G., & Jarret, H. (2001). “The relation of managerial achievement to test measures obtained in the employment situation”. **Personnel Psychology**. 8(1): 56-57.
- Henderson, R. (1998). **Compensation management** (6th ed.). Englewood Cliffs NY: Prentice Hall.
- Mathis, R. & Jackson, J. (2008). **Human resource management**. Singapore: Thomson South-Western.
- Snongtaweepon, T., Siribensanont, C., Kongsong, W., and Channuwong, S. (2020). “Total quality management in modern organizations by using participation and teamwork”. **Journal of Arts Management**. 4(3): 794-805.
- Wikipedia (n.d.). “ประวัติพระสารีบุตร”. สืบค้นจาก <https://th.m.wikipedia.org/wiki/พระสารีบุตร> เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2564.

โมเดลสมการโครงสร้างพฤติกรรมการปรับตัวของอาสาสมัครแรงงานข้ามชาติ
ชาวเมียนมา ในจังหวัดสมุทรสาคร ต่อสถานการณ์โควิด-19
Structural Equation Modeling of Adaptive behavior of Myanmar Migrant
Labour Volunteers in Samut Sakhon Province to the Covid-19 Pandemic

นราเขต ยิ้มสุข¹ ศิรินทร์รัตน์ กาญจนกัญจร²
Narakate Yimsook, Sirinrat Kanchanakunjara

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบสมการโครงสร้างพฤติกรรมการปรับตัวของอาสาสมัครแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมา ในจังหวัดสมุทรสาคร ต่อสถานการณ์โควิด-19 ประกอบด้วยตัวแปรเชิงสาเหตุ ได้แก่ การรับรู้ความเสี่ยง การประเมินการเผชิญปัญหา และการสนับสนุนทางสังคม กลุ่มตัวอย่างคืออาสาสมัครแรงงานข้ามชาติของมูลนิธิเครือข่ายส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงาน จำนวน 240 คน ใช้แบบสอบถามเชิงปริมาณเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์สมการโครงสร้างพฤติกรรมการปรับตัวของอาสาสมัครแรงงานข้ามชาติ และตรวจสอบความสอดคล้องจากอิทธิพลทางตรงและความกลมกลืนระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้เกณฑ์ของ Chi-Square, RMSEA, RMR, CFI, GFI และ AGFI ผลการศึกษาพบว่า หลังจากปรับโมเดลแล้วพบที่มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยถือว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้พิจารณาได้จาก $\chi^2 = 52.497$, $df = 43$, $p = .152$, $RMSEA = .030$, $RMR = .006$, $CFI = .995$, $GFI = .965$, $AGFI = .936$ โมเดลสมการโครงสร้างมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการปรับตัวของอาสาสมัครแรงงานข้ามชาติ โดย การรับรู้ความเสี่ยง มีค่าอิทธิพลทางตรงเท่ากับ .15 การประเมินการเผชิญปัญหา มีค่าอิทธิพลทางตรงเท่ากับ -.20 และการสนับสนุนทางสังคม มีค่าอิทธิพลทางตรงเท่ากับ .93 และตัวแปรในโมเดลสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการปรับตัว ได้ร้อยละ 71.7 ข้อเสนอจากการวิจัยมีข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อนำไปปฏิบัติ คือ หน่วยงานภาครัฐและเครือข่ายแรงงานข้ามชาติที่เกี่ยวข้อง ควรให้การสนับสนุนเพื่อให้แรงงานข้ามชาติสามารถปรับตัวจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว เช่น การส่งเสริมปัจจัยด้านการรับรู้ความเสี่ยงและการสนับสนุนทางสังคม

คำสำคัญ (Keywords) : อาสาสมัครแรงงานข้ามชาติ; พฤติกรรมการปรับตัว; สมการโครงสร้างเชิงเส้น

Abstract

This research article aims to test a structural equation modeling of Myanmar Migrant Labour Volunteers' adaptive behaviors in the COVID-19 situation through the cause variables: risk perceptions, coping appraisal, and social supports. A sample is a group of 240 migrant volunteers from the Labour Rights Promotion Network Foundation. An instrument of

Received: 2021-11-12 Revised: 2021-11-25 Accepted: 2021-12-01

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ Assistant professor, Faculty of Social Administration, Thammasat University. Email: arm_conser@hotmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ Assistant professor, Faculty of Social Administration, Thammasat University. Email: poontu@gmail.com

quantitative questionnaire was used for collecting data; the structural equation modeling of the migrant labour volunteers' adaptive behavior was analyzed; and the consistency of direct effects, fit model and empirical data was verified with measurements of Chi-Square, RMSEA, RMR and CFI. Results showed that the structural equation modeling of the migrant labour volunteers' performance had the goodness of fit in to empirical data ($\chi^2 = 52.497$, $df = 43$, $p = .152$, $RMSEA = .030$, $RMR = .006$, $CFI = .995$, $GFI = .965$, $AGFI = .936$), and variables in the adjusted model accounted for 71.1 percent of the adaptive behaviors. The structural equation modeling had an analytical significance with the values: risk perception (0.15), coping appraisal (-0.20), and social support (0.93). The policy recommendations for implementation from the research is that the government and migrant worker networks should support them in adaptive behaviors to for the pandemic situation: promoting risk perception and social support.

Keywords: Migrant Labour Volunteers; Adaptive Behavior; Structural Equation Modeling

บทนำ (Introduction)

ประเทศไทยมีแรงงานต่างสัญชาติได้รับอนุญาตทำงานตามมาตรา 59 มีจำนวนทั้งสิ้น 2,063,561 คน หากเปรียบเทียบจำนวนแล้วจะพบว่าเป็นแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมา มากที่สุด สำหรับจังหวัดสมุทรสาคร ในเดือนตุลาคม ปี พ.ศ. 2563 แรงงานข้ามชาติชาวเมียนมา มีจำนวนสูงถึง 197,505 คน ด้วยเหตุนี้ มูลนิธิเครือข่ายส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงาน (Labour Rights Promotion Network Foundation: LPN) จึงเห็นความสำคัญของการมีอาสาสมัครแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาเพื่อช่วยเหลือแรงงานข้ามชาติด้วยกันในด้านต่างๆ ซึ่งในขณะเดียวกันอาสาสมัครแรงงานข้ามชาติ ก็เป็นกำลังแรงงานที่ทำงานในภาคส่วนต่างๆ ในจังหวัดสมุทรสาครเช่นกัน แม้ในปัจจุบันความเป็นอยู่ของแรงงานข้ามชาติจะดีขึ้น แต่ยังคงพบว่า แรงงานข้ามชาติบางกลุ่มอาจยังเผชิญกับสภาพความเป็นอยู่ที่ไม่ค่อยดีมากนัก และมีความเสี่ยงต่อการเป็นประชากรกลุ่มเปราะบางเมื่อเกิดสถานการณ์วิกฤตหรือภัยธรรมชาติ โดยเฉพาะในสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 แรงงานข้ามชาติจึงได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดครั้งนี้เช่นกัน จากผลกระทบดังกล่าวผู้วิจัยสนใจศึกษาพฤติกรรมการปรับตัวของบุคคล โดยใช้ทฤษฎีและองค์ประกอบของการปรับตัว ได้แก่ การปรับตัวด้านร่างกาย การปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ การปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ และการปรับตัวด้านการพึ่งพาหาระหว่างกัน โดยศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุเพื่อสร้างโมเดลสมการโครงสร้างพฤติกรรมการปรับตัวของอาสาสมัครแรงงานข้ามชาติ

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการทดสอบโมเดลสมการโครงสร้างพฤติกรรมการปรับตัวของอาสาสมัครแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมา ในจังหวัดสมุทรสาคร ต่อสถานการณ์โควิด-19 โดยมีกลุ่มประชากรในการวิจัย คืออาสาสมัครแรงงานข้ามชาติ ของมูลนิธิเครือข่ายส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงาน เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัว และงานวิจัยนี้อาจนำไปสู่การส่งเสริมงานของมูลนิธิและเครือข่ายแรงงานข้ามชาติ ในการสนับสนุนให้อาสาสมัครแรงงานข้ามชาติสามารถปรับตัวได้ รวมถึงการเตรียมความพร้อมเพื่อการปรับตัวของบุคคลต่อการแพร่ระบาดในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

เพื่อทดสอบสมการโครงสร้างพฤติกรรมการปรับตัวของอาสาสมัครแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมา ในจังหวัดสมุทรสาคร ต่อสถานการณ์โควิด-19

สมมติฐานการวิจัย (Research Hypothesis)

โมเดลสมการโครงสร้างพฤติกรรมการปรับตัวของอาสาสมัครแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมา ในจังหวัดสมุทรสาคร ต่อสถานการณ์โควิด-19 สร้างขึ้นจากโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรในโมเดลทั้ง 3 ตัวแปร โดยแต่ละตัวแปรมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน ดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความเสี่ยงกับพฤติกรรมการปรับตัว

Ma et al. (2020: 7) ศึกษาพื้นที่สาธารณะเกี่ยวกับการปรับตัวจากการแพร่ระบาดใหญ่ของโรคโควิด-19 พบว่า อิทธิพลของการรับรู้ความเสี่ยงเป็นตัวแปรบ่งชี้ถึงการปรับตัวในการออกไปสวนสาธารณะ Lau et al. (2003: 866) อธิบายว่า การประเมินการรับรู้โอกาสในการติดเชื้อไวรัสซาร์สของบุคคลและคนในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความถี่ในการมีพฤติกรรมปรับตัวที่สูงขึ้น นอกจากนี้ Stangier et al. (2021: 6) อธิบายผลการศึกษาที่สำคัญว่า การรับรู้ความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของโรคหรือเชื้อไวรัส มีส่วนในการทำนายพฤติกรรมในการปรับตัวเพื่อการป้องกันต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินการเผชิญปัญหากับพฤติกรรมการปรับตัว

Ma et al. (2020: 7) พบว่า การประเมินการเผชิญปัญหา ในองค์ประกอบการรับรู้ประสิทธิผลในการตอบสนองต่อการป้องกันมีความสัมพันธ์เชิงบวก แต่การรับรู้ต้นทุนในการตอบสนองต่อการป้องกันมีความสัมพันธ์เชิงลบต่อพฤติกรรมปรับตัว อย่างไรก็ตาม บุคคลตอบสนองต่อการป้องกันโรคซาร์สด้วยการสวมหน้ากากอนามัยสม่ำเสมอมากขึ้น (Lau et al., 2003: 866) ในงานศึกษาของ Grothmann & Patt (2005: 203-205) ยืนยันว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองและการรับรู้ต้นทุนในการตอบสนองต่อการป้องกันมีความสัมพันธ์ทั้งเชิงบวกและเชิงลบในการตอบสนองต่อการปรับตัว โดย Pilch et al. (2021: 8-9) อธิบายว่า การประเมินการเผชิญปัญหา การรับรู้ต้นทุนในการตอบสนองต่อการป้องกัน มีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมปรับตัว และไม่มีอิทธิพลต่อการปรับพฤติกรรมในการป้องกันตนเอง (Okuhara et al., 2020: 475)

ความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมการปรับตัว

Chan et al. (2015: 40-42) ระบุว่า จากผลกระทบของภัยพิบัติจากพายุเฮอริเคนแคทรีน่า การสนับสนุนทางสังคมและบทบาทของชุมชนในการดูแลผู้คนที่ได้รับผลกระทบสามารถฟื้นตัว ส่วน Hall et al. (2010: 180-186) อธิบายว่า การสนับสนุนทางสังคมเป็นปัจจัยทำนายที่สำคัญกับการฟื้นฟูหลังภัยพิบัติ และ Saltzman et al. (2020: 55-57) ระบุว่า การสนับสนุนทางสังคมเป็นปัจจัยเชิงบวกที่สำคัญในการลดผลกระทบทางสุขภาพจิต อีกทั้งยังเป็นปัจจัยเชิงบวกที่มีผลต่อการปรับตัวต่อสถานการณ์โควิด-19 ด้วย นอกจากนี้ El-Zoghby et al. (2020: 694) อธิบายว่า ในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 พบการเพิ่มขึ้นของการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวและชุมชน

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

โมเดลสมการโครงสร้างพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของอาสาสมัครแรงงานข้ามชาติ พัฒนาขึ้นจากแนวทางในการบูรณาการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor analysis) และการวิเคราะห์หัตถิพล (Path analysis) และการประมาณค่าพารามิเตอร์ในการวิเคราะห์ถดถอยสังเคราะห์เป็นสถิติวิเคราะห์ตัวใหม่เรียกกันว่าโมเดลสมการโครงสร้าง (Structural equation modeling: SEM) (รัชนีกุล ภิญโญภานวลวัฒน์ และคณะ, 2550: 3) ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีการปรับตัวของรอย Roy & Andrews (1991: 2-25) และองค์ประกอบ การปรับตัวของ Derogatis (1986: 77-91) แบ่งพฤติกรรมกรรมการปรับตัวออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอัตมโนทัศน์ ด้านบทบาทหน้าที่ และด้านการพึ่งพาหะหว่างกัน และจากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามที่สรุปไว้ข้างต้น พบว่า การรับรู้ความเสี่ยง การประเมินการเผชิญปัญหา และการสนับสนุนทางสังคมเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการปรับตัว

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ อาสาสมัครแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมา จำนวน 260 คน กลุ่มตัวอย่างกำหนดตามข้อเสนอของ มนตรี พิริยะกุล (2553: 2) เสนอว่าขนาดตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างและผลไว้ว่า ควรมี 15 – 20 เท่า ของจำนวนตัวแปรสังเกตได้ที่มีอยู่ทั้งหมด จึงกำหนดขนาดตัวอย่างไว้ที่ 240 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Sampling) ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิใช้วิธีการกำหนดเป็นสัดส่วนการเลือกตัวอย่างจากแต่ละประชากรกลุ่มย่อย จากกลุ่มอาสาสมัครแรงงานที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมสำคัญ 200 คน มีสัดส่วนร้อยละ 76.92 ได้กลุ่มตัวอย่าง 186 คน กลุ่มอาสาสมัครแรงงานที่ทำงานประจำและมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง 60 คน มีสัดส่วนร้อยละ 23.08 ได้กลุ่มตัวอย่าง 54 คน ขั้นตอนที่ 2 การเลือกด้วยการสุ่มแบบง่าย โดยเลือกแบบไม่ใส่คืน ใช้การจับฉลากจากรายชื่อตามกลุ่มอาสาสมัครแรงงานข้ามชาติของมูลนิธิฯ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบวัดจำนวน 4 ฉบับ ได้แก่ แบบวัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัว สร้างข้อคำถามจากทฤษฎีการปรับตัวของรอย (Roy & Andrews, 1991: 2-25) และองค์ประกอบการปรับตัวของ (Derogatis, 1986: 77-91) แบบวัดการรับรู้ความเสี่ยง แบบวัดการประเมินการเผชิญปัญหา สร้างข้อคำถามจากทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรค (Rogers, 1983: 153-176) และแบบจำลองทางจิตวิทยาสังคมของการปรับตัวเพื่อการป้องกัน (Grothmann & Reusswig, 2006: 101-120) ส่วนแบบวัดการสนับสนุนทางสังคม สร้างข้อคำถามจากองค์ประกอบของการสนับสนุนทางสังคม (Cobb, 1976: 300-301; House, 1981: 22-26; และ Thoits (1985, อ้างถึงใน ปิ่นนก วงศ์ปิ่นเพชร และคณะ, 2553: 12-13))

การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดสอบก่อนใช้จริงจำนวน 30 คน มาตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา ด้านแรงงานข้ามชาติ และด้านพฤติกรรมศาสตร์ จำนวน 3 ท่าน คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2544: 92) ตรวจสอบค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถาม (Discriminant Power) โดยการทดสอบด้วยค่าที (t-test) ซึ่งข้อคำถามที่มีค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป ถือว่ามีอำนาจจำแนกสูงและอยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้ (รัตนา ศิริพานิช, 2533:

159) ผู้วิจัยตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมินเป็นรายข้อ รายด้าน และโดยรวม ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Coefficient Alpha) โดย พบว่าค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่ใช้ คือ แบบวัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัว = .833 แบบวัดการรับรู้ความเสี่ยง = .896 แบบวัดการประเมินการเผชิญปัญหา = .892 และแบบวัดการสนับสนุนทางสังคม = .918

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยสร้างเครื่องมือเรียบร้อยแล้ว จึงดำเนินการแปลเครื่องมือเป็นภาษาไทยเป็นภาษาเขียนมา ตามเทคนิคการแปลแบบแปลย้อนกลับ (back-translation) (นันทกา สวัสดิพานิช, 2554: 19-28) จากนั้น ดำเนินการประสานงานมูลนิธิเครือข่ายส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงาน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยคัดเลือกแบบสอบถามที่มีข้อมูลสมบูรณ์มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวน 240 ฉบับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

4.1 วิเคราะห์ลักษณะการแจกแจงของตัวแปรที่ศึกษาด้วยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความเบ้ (Sk) ความโด่ง (Ku) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

4.2 วิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างของพฤติกรรมกรรมการปรับตัว ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ วิเคราะห์อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมของผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครแรงงานข้ามชาติ ประมาณค่าพารามิเตอร์โดยใช้วิธีความน่าจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood : ML) เพื่อทำการวิเคราะห์โมเดลตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ถ้าผลการวิเคราะห์พบว่าโมเดลตามสมมติฐานไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยจะดำเนินการปรับโมเดลโดยอาศัยเหตุผลเชิงทฤษฎี และดัชนีการปรับโมเดล (Modification Indices: MI) เพื่อให้ได้โมเดลที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ดีที่สุด และใช้ค่าสถิติในการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล(นราเชต ยิ้มสุข, 2560: 49)

4.3 การตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนระหว่างโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้ดัชนีที่ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล โดยผู้วิจัยใช้เกณฑ์พิจารณาความกลมกลืนของโมเดลของ Diamantopoulos and Siguaw, (2000); อ้างถึงใน รัชนิกุล ภิญโญภานูนวัฒน์ และคณะ (2550: 25-27) (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาความกลมกลืนของโมเดล

ดัชนี	เกณฑ์ที่ใช้พิจารณา
ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (Chi-Square/df)	χ^2/df ควรมีค่าน้อยกว่า 3 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ($p>.05$)
ดัชนีความคลาดเคลื่อนการประมาณค่าโมเดล (RMSEA)	น้อยกว่า .08
ดัชนีความคลาดเคลื่อนของส่วนที่เหลือจากการอธิบายได้ด้วยตัวแปร (RMR)	น้อยกว่า .08
ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI)	มากกว่า .90
ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI)	มากกว่า .90
ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI)	มากกว่า .90

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างก่อนปรับโมเดล และผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างหลังปรับโมเดล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 240 คน ซึ่งเป็นกลุ่มของอาสาสมัครแรงงานข้ามชาติ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีจำนวน 121 คน (ร้อยละ 50.42) เพศหญิง มีจำนวน 119 คน (ร้อยละ 49.58) เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามสถานภาพสมรส พบว่า มีสถานภาพสมรส จำนวน 173 คน (ร้อยละ 72.08) เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามกลุ่ม พบว่า อยู่ในกลุ่มอาสาสมัครแรงงานข้ามชาติที่มีส่วนร่วมเฉพาะกิจกรรมสำคัญ จำนวน 186 คน (ร้อยละ 77.50) และอยู่ในกลุ่มอาสาสมัครแรงงานข้ามชาติที่ทำงานประจำ และมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง จำนวน 54 คน (ร้อยละ 22.50) สำหรับค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามอายุและประสบการณ์การเป็นอาสาสมัครแรงงานข้ามชาติ พบว่า มีอายุสูงสุด 51 ปี และอายุต่ำสุด 19 ปี โดยมีอายุเฉลี่ยประมาณ 30.98 ปี มีประสบการณ์การเป็นอาสาสมัครแรงงานข้ามชาติสูงสุด 21 ปี และต่ำสุด 2 ปี โดยมีประสบการณ์เฉลี่ยประมาณ 6.68 ปี

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน

การตรวจสอบแจกแจงของตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการศึกษา พบว่า มีค่าเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 3.639 ถึง 4.551 เมื่อทำการตรวจสอบการกระจายของข้อมูลด้วยการพิจารณาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง .369 ถึง .590 เมื่อทำการตรวจสอบค่าความเบ้ (Sk) ของตัวแปร พบว่า ตัวแปรส่วนใหญ่มีค่าความเบ้ติดลบและมีค่าน้อยกว่า 1 คือ ค่าความเบ้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานและมีการแจกแจงในลักษณะเบ้ซ้าย หรือค่าเฉลี่ยมีค่าน้อยกว่าค่ามัธยฐาน มีค่าอยู่ระหว่าง -.279 ถึง .853 เมื่อทำการตรวจสอบค่าความโด่ง (Ku) ของตัวแปร พบว่า ตัวแปรส่วนใหญ่มีค่าความโด่งทางลบ และมีค่าน้อยกว่า 3 คือ ค่าความโด่งอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานและมีความโด่งน้อยกว่า โค้งปกติ มีค่าอยู่ระหว่าง -1.562 ถึง 1.171 เมื่อพิจารณาในภาพรวมสำหรับส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยพบว่ามีค่าตั้งแต่ .369 ถึง .590 ซึ่งมีค่าไม่เกิน 1 เป็นค่าที่อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (Kline, 2005: 66) และเมื่อพิจารณาค่าความเบ้และความโด่ง พบว่า ตัวแปรส่วนใหญ่มีค่าความเบ้ไม่เกินบวกลบ 3 และมีค่าความโด่งไม่เกินบวกลบ 10 ซึ่งถือว่าเป็นค่าที่อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (Kline, 2005: 76-77) จึงถือว่าข้อมูลดังกล่าวมีความเหมาะสมที่จะจึงใช้ตัวแปรเหล่านั้นในการวิเคราะห์ต่อไปได้ (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 การตรวจสอบแจกแจงของตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการวิจัย (n = 240)

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	Sk	Ku
1. พฤติกรรมการปรับตัว	4.216	.369	1.077	.250
1.1 การปรับตัวด้านร่างกาย	4.551	.435	-.279	-1.562
1.2 การปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์	4.320	.402	.389	-.598
1.3 การปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่	3.889	.572	.675	-.103
1.4 การปรับตัวด้านการพึ่งพา	4.076	.449	.773	.277
ระหว่างกัน				

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	Sk	Ku
2. การรับรู้ความเสี่ยง	4.029	.484	.738	-.160
2.1 การรับรู้ความน่าจะเป็น	4.003	.482	.853	.229
2.2 การรับรู้ความรุนแรง	4.060	.537	.453	-.922
3. การประเมินการเผชิญปัญหา	3.968	.453	.778	.387
3.1 การรับรู้ประสิทธิผลในการ ตอบสนองต่อการป้องกัน	3.980	.489	.722	-.053
3.2 การรับรู้ความสามารถของตนเอง	3.925	.504	.553	.391
3.3 การรับรู้ต้นทุนในการตอบสนอง ต่อการป้องกัน	3.992	.503	.294	.175
4. การสนับสนุนทางสังคม	3.835	.468	1.028	.853
4.1 การสนับสนุนด้านอารมณ์	3.919	.447	1.069	1.171
4.2 การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร	3.897	.528	.543	-.157
4.3 การสนับสนุนด้านเครื่องมือ	3.639	.590	.287	.110

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้จำนวน 12 ตัวแปร ที่ใช้ในการศึกษาโมเดลสมการโครงสร้างพฤติกรรม การปรับตัวของอาสาสมัครแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมา ในจังหวัดสมุทรสาคร ต่อสถานการณ์โควิด-19 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในโมเดล

ตัวแปร	Y1	Y 2	Y3	Y4	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7	X8
Y1	1											
Y2	.399**	1										
Y3	.119	.526**	1									
Y4	.181**	.480**	.683**	1								
X1	.036	.310**	.473**	.520**	1							
X2	.020	.239**	.401**	.488**	.814**	1						
X3	.158*	.393**	.541**	.617**	.465**	.543**	1					
X4	.125	.363**	.484**	.488**	.469**	.472**	.657**	1				
X5	.150*	.374**	.553**	.533**	.520**	.531**	.723**	.717**	1			
X6	.187**	.444**	.649**	.640**	.574**	.553**	.721**	.625**	.705**	1		
X7	.086	.347**	.547**	.587**	.525**	.539**	.695**	.598**	.680**	.759**	1	
X8	.083	.334**	.564**	.566**	.472**	.493**	.625**	.622**	.703**	.655**	.644**	1
mean	4.58	4.33	3.82	4.04	3.99	4.04	3.93	3.87	3.92	3.88	3.83	3.53
S.D.	.415	.389	.593	.456	.481	.537	.467	.510	.487	.425	.520	.611

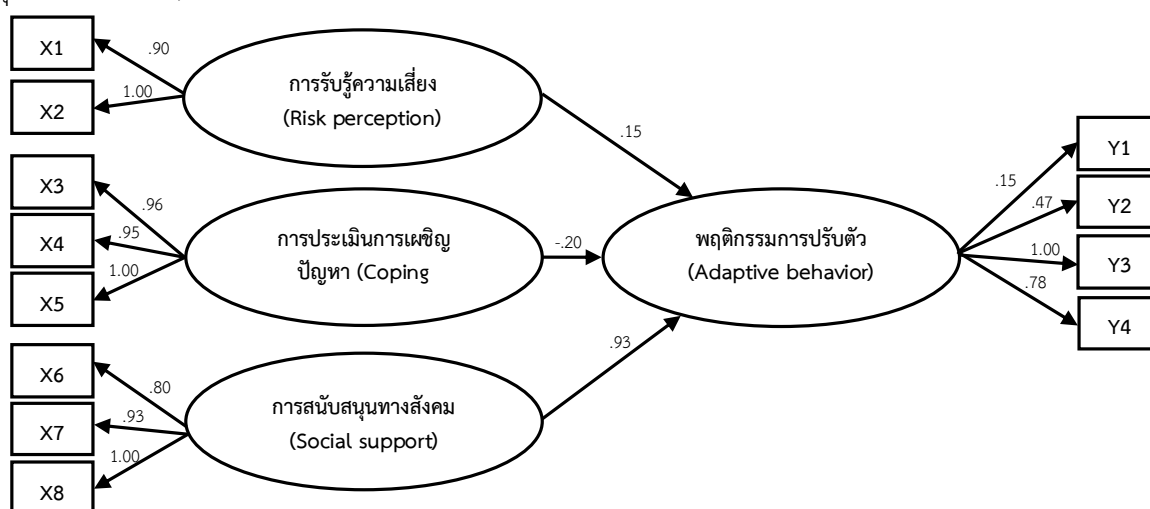
* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างก่อนปรับโมเดล

เมื่อพิจารณาความสอดคล้องของโมเดลก่อนปรับพบว่าค่าดัชนีประสิทธิภาพของโมเดลนั้นพิจารณาแล้วมีค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์และดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) ไม่ผ่านเกณฑ์ จึงสรุปได้ว่าโมเดลไม่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ในกรณีที่พบว่า โมเดลสมมติฐานไม่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยจึงดำเนินการปรับโมเดล โดยพิจารณาความเป็นไปได้ในเชิงทฤษฎี และอาศัยดัชนีปรับโมเดล (Model Modification Indices : MI) เป็นแนวทางในการปรับโมเดลจนกว่าจะได้โมเดลที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการทดสอบโมเดลสมการโครงสร้างพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของอาสาสมัครแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมา ในจังหวัดสมุทรสาคร ต่อสถานการณ์โควิด-19 (ก่อนปรับโมเดล) พบว่า ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (Chi-Square/df) = 2.392 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) $P = .000$ ดัชนีความคลาดเคลื่อนการประมาณค่าโมเดล (RMSEA) = .076 ดัชนีความคลาดเคลื่อนของส่วนที่เหลือจากการอธิบายได้ด้วยตัวแปร (RMR) = .009 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) = .927 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) = .912 และดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) = .881 แสดงให้เห็นว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) ไม่ผ่านเกณฑ์

ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างหลังปรับโมเดล

ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างหลังปรับโมเดลโดยทำการตรวจสอบความตรงของโมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้น พบว่า โมเดลสมการโครงสร้างพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของอาสาสมัครแรงงานข้ามชาติมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จาก ค่าไค-สแควร์ที่แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\chi^2 = 52.497$, $df = 43$, $p = .152$) ค่าดัชนีความคลาดเคลื่อนการประมาณค่าโมเดล (RMSEA) มีค่าเท่ากับ .030 ค่าดัชนีความคลาดเคลื่อนของส่วนที่เหลือจากการอธิบายได้ด้วยตัวแปร (RMR) มีค่าเท่ากับ .006 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) มีค่าเท่ากับ .995 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ .965 และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ .936 ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (Diamantopoulos and Siguaw, 2000; อ้างถึงใน รัชนิกุล ภิญโญ ภาณุวัฒน์ และคณะ, 2550: 25-27) (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 โมเดลสมการโครงสร้างพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของอาสาสมัครแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมา
ในจังหวัดสมุทรสาคร ต่อสถานการณ์โควิด-19 (หลังปรับโมเดล)

การรับรู้ความเสี่ยง การประเมินการเผชิญปัญหา และการสนับสนุนทางสังคม สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการปรับตัว ได้ร้อยละ 71.7 เมื่อพิจารณาค่ามาตรฐานของผลรวมอิทธิพล (Total Effects = TE) ของตัวแปรสังเกตได้ แต่ละตัว พบว่า ผลรวมอิทธิพล (TE) ของตัวแปรสังเกตได้แต่ละตัวแบ่งออกเป็นอิทธิพลทางตรง (Direct Effect = DE) ดังนี้

โดยอิทธิพลทางตรงจากการรับรู้ความเสี่ยง (Risk) ไปยังพฤติกรรมการปรับตัว (Adaptive) มีค่าอิทธิพลทางตรงเท่ากับ .15 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่าการรับรู้ความเสี่ยงมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการปรับตัวของอาสาสมัครแรงงานข้ามชาติ

ส่วนอิทธิพลทางตรงจากการประเมินการเผชิญปัญหา (Coping) ไปยังพฤติกรรมการปรับตัว (Adaptive) มีค่าอิทธิพลทางตรงเท่ากับ -.20 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่าการประเมินการเผชิญปัญหามีอิทธิพลทางตรงในทิศทางตรงกันข้ามต่อพฤติกรรมการปรับตัวของอาสาสมัครแรงงานข้ามชาติ

ส่วนอิทธิพลทางตรงจากการสนับสนุนทางสังคม (Social) ไปยังพฤติกรรมการปรับตัว (Adaptive) มีค่าอิทธิพลทางตรงเท่ากับ .93 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าการสนับสนุนทางสังคมมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการปรับตัวของอาสาสมัครแรงงานข้ามชาติ (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ค่าอิทธิพลทางตรง (Direct Effect : DE) ค่าอิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effect: IE) และค่าอิทธิพลโดยรวม (Total Effect : TE) ของโมเดลสมการโครงสร้าง

ตัวแปรตาม	R ²	อิทธิพล	ตัวแปรต้น		
			Risk	Coping	Social
Adaptive	.717	DE	.15*	-.20*	.93**
		IE	-	-	-
		TE	.15*	-.20*	.93**

หมายเหตุ : DE = Direct Effect, IE = Indirect Effect, TE = Total Effect

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างพฤติกรรมการปรับตัวของอาสาสมัครแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมา ในจังหวัดสมุทรสาคร ต่อสถานการณ์โควิด-19 ด้วยการคำนวณพารามิเตอร์ และค่าสถิติในโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมการปรับตัวของอาสาสมัครแรงงานข้ามชาติ พบว่า ตัวแปรการรับรู้ความเสี่ยง การประเมินการเผชิญปัญหา และการสนับสนุนทางสังคม ส่งผลต่อพฤติกรรมการปรับตัวของอาสาสมัครแรงงานข้ามชาติ โดยเฉพาะตัวแปรทางด้านการสนับสนุนทางสังคมซึ่งมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการปรับตัวของอาสาสมัครแรงงานข้ามชาติ มากที่สุด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .93 (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 ค่าประมาณพารามิเตอร์ และค่าสถิติในโมเดลสมการโครงสร้าง

ตัวแปรเหตุ → ตัวแปรผล	ค่าประมาณพารามิเตอร์ (b/Beta)	S.E. (b)	t
Risk → Adaptive	.148/.148	.090	1.648*
Coping → Adaptive	-.196/-.196	.348	-.564*
Social → Adaptive	.928/.928	.169	2.858**

หมายเหตุ : * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลตามปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลในทางตรงต่อพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของอาสาสมัครแรงงานข้ามชาติโดยแบ่งออกได้ ดังนี้

อิทธิพลจากการรับรู้ความเสี่ยงสู่พฤติกรรมกรรมการปรับตัว

จากผลการวิจัยพบว่าการรับรู้ความเสี่ยงเป็นปัจจัยทางตรงที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการปรับตัว โดยมีค่าเท่ากับ .15 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หมายความว่า หากอาสาสมัครแรงงานข้ามชาติมีการรับรู้ความเสี่ยงมาก ย่อมส่งผลให้มีพฤติกรรมกรรมการปรับตัวต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 มากขึ้นตามไปด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 นั้น หน่วยงานภาครัฐและเครือข่ายแรงงานข้ามชาติมีการแจ้งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความเสี่ยงในสภาพปัจจัยแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นต่ออาสาสมัครแรงงานข้ามชาติให้ได้รับรู้ถึงความน่าจะเป็นหรือโอกาสในการติดเชื้อไวรัสโควิด-19 และความรุนแรงและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นถ้าหากอาสาสมัครแรงงานข้ามชาติมีความเสี่ยงที่จะติดเชื้อไวรัสโควิด-19

จากผลการทดสอบอิทธิพลและการรับรู้ความเสี่ยงสู่พฤติกรรมกรรมการปรับตัวดังกล่าวนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Ma et al. (2020: 7) แสดงให้เห็นว่าการรับรู้ความเสี่ยงเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวต่อการกลับไปใช้ชีวิตในพื้นที่สาธารณะ หากมีการรับรู้ความเสี่ยงว่าตนเองและคนในครอบครัวมีโอกาสติดเชื้อไวรัส จะมีพฤติกรรมกรรมการปรับตัวที่มากขึ้น (Lau et al., 2003: 867) และจะเห็นได้ว่า Stangier et al. (2021: 6) อธิบายผลการศึกษาที่สำคัญว่าการรับรู้ความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของโรคหรือเชื้อไวรัส มีส่วนในการทำนายพฤติกรรมในการปรับตัวเพื่อการป้องกันต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ดังนั้น จึงเป็นสิ่งที่ยืนยันได้ว่า การรับรู้ความเสี่ยงเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของอาสาสมัครแรงงานข้ามชาติ

อิทธิพลทางตรงจากการประเมินการเผชิญปัญหาสู่พฤติกรรมกรรมการปรับตัว

จากผลการวิจัยพบว่าการประเมินการเผชิญปัญหาถือเป็นปัจจัยทางตรงที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการปรับตัว โดยมีค่าเท่ากับ -.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า หากอาสาสมัครแรงงานข้ามชาติมีการประเมินการเผชิญปัญหามาก จะส่งผลให้มีพฤติกรรมกรรมการปรับตัวต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 น้อยลง ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การประเมินการเผชิญปัญหาของอาสาสมัครแรงงานข้ามชาติที่มากขึ้น แสดงให้เห็นถึงการรับรู้สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริงและเป็นสิ่งที่อาสาสมัครแรงงานข้ามชาติกำลังเผชิญปัญหานั้นอยู่ พฤติกรรมการปรับตัวจึงน้อยลง เพราะการเข้าใจในปัญหาและการรับรู้ว่าสิ่งเหล่านั้นอาจจะกลายเป็นเรื่องปกติไปแล้ว

จากผลของอิทธิพลการประเมินการเผชิญปัญหาต่อพฤติกรรมกรรมการปรับตัว สอดคล้องกับแนวคิด Grothmann & Patt (2005: 203-205) ที่อธิบายว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองและการรับรู้ต้นทุนในการตอบสนองต่อการป้องกัน อาจเป็นไปได้ว่ามีความสัมพันธ์ทั้งทางบวกและทางลบในการตอบสนองต่อการปรับตัว จะเห็นได้ว่าการปรับตัวในการปฏิบัติเพื่อป้องกันตนเองไม่มีอิทธิพลต่อการประเมินการเผชิญปัญหา และไม่มีอิทธิพลต่อการปรับพฤติกรรมในการป้องกันตนเอง เช่น การอยู่บ้านเพื่อปฏิบัติตามมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม (Okuhara et al., 2020: 475) ซึ่งเป็นข้อบ่งชี้ว่า แม้จะรู้ว่าการปฏิบัติตามมาตรการทางสังคมจะมีประสิทธิผลในการป้องกันตนเองไม่ให้อันตรายจากเชื้อไวรัส แต่ยังคงเป็นแรงจูงใจที่ไม่มากพอที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมกรรมการปรับตัว งานวิจัยที่มีข้อค้นพบเดียวกันของ Pilch et al. (2021: 8-9) อธิบายว่าการประเมินการเผชิญปัญหาในการรับรู้ต้นทุนในการตอบสนองต่อการป้องกัน มีความสัมพันธ์ทางลบกับ

พฤติกรรมกรรมการปรับตัว การเก็บข้อมูลในช่วงแรกของการแพร่ระบาดนั้น กลุ่มตัวอย่างอาจจะคาดหวังว่าการแพร่ระบาดจะสิ้นสุดในไม่ช้า ซึ่งส่งผลต่อการประเมินต้นทุนในการตอบสนองต่อการป้องกัน อย่างไรก็ตาม ในงานวิจัยหลายชิ้นก็พบความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างการประเมินการเผชิญปัญหาและพฤติกรรมกรรมการปรับตัว โดยบุคคลมีการป้องกันตนเองและปฏิบัติตามมาตรการทางสังคมเพิ่มขึ้น (Lau et al., 2003: 867)

อิทธิพลจากการสนับสนุนทางสังคมสู่พฤติกรรมกรรมการปรับตัว

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการสนับสนุนทางสังคมเป็นปัจจัยทางตรงที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการปรับตัว โดยมีค่าเท่ากับ .93 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่า หากอาสาสมัครแรงงานข้ามชาติมีการสนับสนุนทางสังคมมาก ย่อมส่งผลให้มีพฤติกรรมกรรมการปรับตัวต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 มากขึ้นตามไปด้วย จึงกล่าวได้ว่าปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของอาสาสมัครแรงงานข้ามชาติอย่างมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการที่แรงงานข้ามชาติเข้ามาทำงานในประเทศที่ไม่ใช่ประเทศถิ่นฐานเดิมของตนเอง จะต้องมีการปรับตัวเป็นอย่างมาก การปรับตัวที่ด้นั้นเป็นผลมาจากเครือข่ายและการสนับสนุนทางสังคมที่แวดล้อมภายนอกทั้งเพื่อนและองค์กรเครือข่ายที่ให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี จะช่วยให้แรงงานข้ามชาติมีการปรับตัวในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ในด้านต่างๆ ทั้งด้านสุขภาพ สังคม และเศรษฐกิจ จึงต้องอาศัยการได้รับการสนับสนุนจากเครือข่ายเพื่อให้ผ่านพ้นช่วงเวลาวิกฤตไปได้

จากเหตุผลข้างต้นนั้นสอดคล้องกับ El-Zoghby et al. (2020: 694) อธิบายว่า ในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 พบการเพิ่มขึ้นของการสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวและชุมชน งานวิจัยของ Hall et al. (2010: 180-186) อธิบายว่า การสนับสนุนทางสังคมมีอิทธิพลต่อการฟื้นฟูหลังการเกิดภาวะวิกฤตหรือภัยพิบัติ โดยการสนับสนุนทางสังคมเป็นปัจจัยทางบวกในการลดผลกระทบที่เกิดขึ้นกับบุคคล (Saltzman et al., 2020: 55-57) เช่นเดียวกับ Chan et al. (2015: 40-42) อธิบายว่า ด้วยการสนับสนุนทางสังคมของครอบครัวและชุมชน จะช่วยให้บุคคลสามารถปรับตัวหรือฟื้นฟูจากผลกระทบที่เกิดขึ้นได้ ดังนั้น จึงเป็นสิ่งที่ยืนยันได้ว่า การสนับสนุนทางสังคมเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการปรับตัว

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 หน่วยงานภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชนด้านแรงงานข้ามชาติ ควรสนับสนุนเพื่อให้แรงงานข้ามชาติสามารถปรับตัวจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วตามปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงที่ได้วิเคราะห์ในบทความนี้

1.2 การสนับสนุนทางสังคมเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวของแรงงานข้ามชาติ มากที่สุด ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชนด้านแรงงานข้ามชาติ ควรสนับสนุนและพัฒนาเครือข่ายแรงงานข้ามชาติเพื่อเป็นกลไกการสนับสนุนทางสังคมของแรงงานข้ามชาติ

1.3 การรับรู้ความเสี่ยงเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวของแรงงานข้ามชาติ ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชนด้านแรงงานข้ามชาติ ควรให้ข้อมูลที่ถูกต้องและทั่วถึงแก่แรงงานข้ามชาติ เพื่อให้แรงงานข้ามชาติสามารถรับรู้ความน่าจะเป็นเกี่ยวกับการติดเชื้อไวรัสโควิด-19 และนำไปสู่พฤติกรรมกรรมการปรับตัวในสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

1.4 การส่งเสริมให้แรงงานข้ามชาติสามารถปรับตัวต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ได้อย่างรวดเร็ว จะนำไปสู่การกลับปฏิบัติงานได้อย่างเต็มกำลัง และจะเป็นประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนให้เศรษฐกิจของพื้นที่นั้นๆ ให้ดำเนินต่อไปได้

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง พบว่า ปัจจัยการประเมินการเผชิญปัญหา เป็นตัวแปรทางลบกับพฤติกรรมปรับตัวของอาสาสมัครแรงงานข้ามชาติ จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจหากจะศึกษาต่อไปในอนาคตว่า เพราะเหตุใดปัจจัยดังกล่าวจึงเป็นอิทธิพลในทางลบต่อพฤติกรรมปรับตัว

2.2 การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างในงานวิจัยนี้เป็นการสังเคราะห์ข้อมูลภาพรวม ในอนาคตอาจมีการวิจัยเปรียบเทียบข้อมูลภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่างอาสาสมัครแรงงานข้ามชาติ เพื่อการวิเคราะห์ในกลุ่มย่อยและเพื่อศึกษาอิทธิพลของตัวแปรกำกับ

2.3 ในอนาคตสามารถนำองค์ความรู้จากการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง ไปใช้ในการวิจัยเชิงทดลองหรือเปรียบเทียบเพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรมปรับตัว

2.4 การวิจัยในอนาคตอาจมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาการปรับตัวในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ในประเด็นการปรับตัวด้านสุขภาพและการทำงานของแรงงานข้ามชาติ

เอกสารอ้างอิง (References)

- นราเขต ยิ้มสุข. (2560). โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครแรงงาน. **รายงานการวิจัย**. คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นันทกา สวัสดิพานิช. (2554). “การแปลเครื่องมือเพื่อใช้ในงานวิจัยข้ามวัฒนธรรม: เทคนิคและประเด็นที่ต้องพิจารณา”. **วารสารสภาการพยาบาล**. ปีที่ 26, ฉบับที่ 1: 19-28.
- ปิ่นกนก วงศ์ปิ่นเพชร และคณะ. (2553). “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตอาสาของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ”. **วารสารวิชาการศิลปศาสตร์ประยุกต์**. 3: 9-16.
- มนตรี พิริยะกุล. (2553). “ตัวแบบเส้นทางกำลังสองน้อยที่สุดบางส่วน”. **การประชุมวิชาการสถิติและสถิติประยุกต์ ครั้งที่ 11 ประจำปี 2553**. เชียงใหม่: ภาควิชาสถิติ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รัชนิกุล ภิญญานวนวัฒน์ และคณะ. (2550). **เอกสารประกอบการอบรมหลักสูตรการใช้โปรแกรมลิสรเล**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (อัดสำเนา).
- รัตนา ศิริพานิช. (2533). **หลักการสร้างแบบสอบถามวัดทางจิตวิทยาและทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2544). **การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย**. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: บุญศิริการพิมพ์.
- Chan, C. S., Lowe, S. R., Weber, E., & Rhodes, J. E. (2015). “The contribution of pre- and postdisaster social support to short- and long-term mental health after Hurricanes Katrina: A longitudinal study of low-income survivors”. **Social Science & Medicine**. 138: 38-43.
- Cobb, S. (1976). **Social Support as a Moderated of Life Stress**. *Psychosomatic Medicine*.

- Derogatis L.R. (1986). "The psychosocial adjustment to illness scale (PAIS)". **Journal of Psychosomatic Research**. 30 (1): 77-91.
- El-Zoghby, S. M., Soltan, E. M., & Salama, H. M. (2020). "Impact of the COVID-19 pandemic on mental health and social support among adult Egyptians". **Journal of Community Health**. 45: 689-695.
- Grothmann, T., & Patt, A. (2005). "Adaptive capacity and human cognition: The process of individual adaptation to climate change". **Global Environmental Change**. 15(3): 199-213.
- Grothmann, T., & Reusswig, F. (2006). "People at risk of flooding: Why some residents take precautionary action while others do not". **Natural Hazards**. 38(1-2): 101-120.
- Hall, B. J., Hobfoll, S. E., Canetti, D., Johnson, R. J., Palmieri, P. A., & Galea, S. (2010). "Exploring the association between posttraumatic growth and PTSD: A national study of Jews and Arabs following the 2006 Israeli-Hezbollah war". **Journal of Nervous and Mental Disease**. 198: 180-186.
- House, J. S. (1981). **Work stress and social support**. Reading MA: Addison-Wesley.
- Kline, R. B. (2005). **Principles and practice of structural equation modeling**. (3rd ed.). New York: The Guilford Press
- Lau, J. T., Yang, X., Tsui, H., & Kim, J. (2003). "Monitoring community responses to the SARS epidemic in Hong Kong: From day 10 to day 62". **Journal of Epidemiology & Community Health**. 57(11): 864-870.
- Ma A. T.H., Theresa W.L. Lam, Lewis T.O. Cheung & Lincoln F. (2020). "Protected areas as a space for pandemic disease adaptation: A case of COVID-19 in Hong Kong". **Landscape and Urban Planning**. 207.
- Okuhara, T., Okada, H., & Kiuchi, T. (2020, December). "Predictors of staying at home during the COVID-19 pandemic and social lockdown based on protection motivation theory: a cross-sectional study in Japan". In **Healthcare**. Vol. 8 No. 4: p. 475. Multidisciplinary Digital Publishing Institute.
- Pilch, I., Wardawy, P., & Probiez, E. (2021). "The predictors of adaptive and maladaptive coping behavior during the COVID-19 pandemic: The protection motivation theory and the big five personality traits". **Plos one**. 16(10): e0258606.
- Rogers, R. W. (1983). **Cognitive and physiological processes in fear appeals and attitude change: A revised theory of protection motivation**. In B. L. Cacioppo & L. L. Petty (Eds.), *Social psychophysiology: A sourcebook* (pp. 153-176). London UK: Guilford.
- Roy, C. & Andrews, H. A. (1991). **The Roy adaptation model: The definitive statement**. Norwalk Connecticut: Appleton & Lange.

- Saltzman, L., Hansel, T., & Bordnick, P. (2020). Loneliness isolation and social support factors in post-COVID-19 mental health. **Psychological Trauma: Theory, Research, Practice, and Policy**. 12 (S1): S55-S57.
- Stangier, U., Kananian, S., & Schüller, J. (2021). Perceived vulnerability to disease knowledge about COVID-19 and changes in preventive behavior during lockdown in a German convenience sample. **Current Psychology**. (New Brunswick, N.J.): 1-9.

แนวทางการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้เพื่อพร้อมรับความเปลี่ยนแปลง

Guidelines for Developing a Learning Organization for Change Readiness

นิสร่า ใจชื่อ¹
Nissara Jaisue

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแนวคิดคุณลักษณะขององค์การแห่งการเรียนรู้ 2) เพื่อศึกษากระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ และ 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้เพื่อพร้อมรับความเปลี่ยนแปลง โดยทางด้านการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้เพื่อพร้อมรับความเปลี่ยนแปลง ผู้เขียนบทความมีข้อเสนอ ได้แก่ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ขององค์การ ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจถึงสิ่งที่องค์กรต้องเรียนรู้ 2) การปรับโครงสร้างองค์การให้มีความยืดหยุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้ของบุคลากรขององค์การ 3) การพัฒนาบุคลากร ส่งเสริมให้บุคลากรเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 4) การพัฒนาทีมงาน ส่งเสริมการพัฒนาทีมงานให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน 5) การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ ด้วยการค้นหาความรู้ การสร้างองค์ความรู้ การจัดเก็บข้อมูลความรู้และการสืบค้นข้อมูลความรู้ การถ่ายโอนความรู้และการใช้ประโยชน์ โดยการแบ่งปันความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยวิธีการต่างๆ ที่หลากหลาย 6) การพัฒนาระบบเทคโนโลยี การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสนับสนุนการแสวงหาความรู้และกระจายข้อมูลความรู้ต่าง ๆ 7) การวัดประเมินผลการเรียนรู้ขององค์การทั้งระดับบุคคล ระดับทีม และระดับทั่วทั้งองค์การ และ 8) การพัฒนาระบบการจูงใจ โดยระบบการให้รางวัลต้องสนับสนุนการเรียนรู้ของทั้งบุคคล ทีมงาน และองค์การ เพื่อสร้างความต่อเนื่องในการเรียนรู้ขององค์การต่อไป

คำสำคัญ (Keywords): องค์การแห่งการเรียนรู้; การพัฒนาองค์การ; ความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

Abstract

This academic article aimed: 1) to study the concept of characteristics of a learning organization; 2) to study the processes involved in developing a learning organization; and 3) to suggest guidelines for developing a learning organization for change readiness. In terms of guidelines for developing a learning organization for change readiness, the author proposed the followings: 1) establishing the organizational visions and strategies to reflect an awareness of the needs to learn; 2) restructuring the organization to be flexible and to enhance individual learning; 3) developing personnel and promoting them for self-development and life-long learning; 4) developing collaboration among teams and promoting knowledge sharing; 5) developing knowledge management systems by searching for new knowledge, creating new knowledge, storing and retrieving knowledge, transferring and utilizing knowledge through

Received: 2021-10-20 Revised: 2021-11-17 Accepted: 2021-11-18

¹ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ Faculty of Public Administration, Dhurakij Pundit University. E-mail: nissara.jai@dpu.ac.th

various forms of knowledge sharing; 6) developing technological systems and utilizing technology to support knowledge search and knowledge dissemination; 7) assessing organizational learning outcomes at individual, team, and organization levels; and 8) developing incentive systems with the rewards supporting the learning of individuals, teams, and organizations for continuity of organizational learning.

Keywords: Learning Organization; Organization Development; Change Readiness

บทนำ (Introduction)

องค์กรที่เกิดขึ้นในสังคมในหลายๆ องค์กร ต่างต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่ทำให้องค์กรต้องมีการปรับตัว ในการดำเนินงานเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น องค์กรควรมีการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อเตรียมพร้อมรับกับความเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นกับองค์กร การพัฒนาการเรียนรู้ขององค์กรจะเป็นการเพิ่มศักยภาพขององค์กรในการเรียนรู้และพัฒนาสิ่งใหม่ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการทำงานขององค์กร การพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ เป็นสิ่งสำคัญที่จะเป็นส่วนหนึ่งในขับเคลื่อนให้องค์กรประสบความสำเร็จ โดยหากองค์กรมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยบุคลากรในองค์กร และทีมงานในองค์กรมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตลอดจน นำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปสร้างสรรค์ ผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และองค์กร จะทำให้องค์กรเกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาศักยภาพของ องค์กรให้มีความก้าวหน้าต่อไป

องค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organizations) หมายถึง องค์กรที่ส่งเสริม สนับสนุนให้สมาชิก ในองค์กรเรียนรู้สิ่งต่างๆ อย่างมีระบบ มีการสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมให้ระดับบุคคล ระดับกลุ่มหรือทีมงาน และระดับทั้งองค์กร ได้พัฒนาความรู้ เปิดโอกาสให้แสดงความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนแลกเปลี่ยนความรู้ นำ ความรู้หรือสร้างความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเอง และสร้างศักยภาพการเติบโตในภาพรวมของ องค์กรต่อไป

องค์กรแห่งการเรียนรู้ เป็นการเสริมสร้างศักยภาพของบุคคล และกลุ่มในการคิดและสร้างสรรค์จะ ช่วยเสริมการพัฒนาองค์ความรู้อย่างต่อเนื่องให้กับองค์กร และส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กร องค์ความรู้ ใหม่ที่ต่อเนื่องของบุคลากร จะทำให้บุคลากรสามารถดำเนินงานได้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน (ชนงกรณ์ กุณทลบุตร, 2560: 58-59) นอกจากนี้ องค์กรแห่งการเรียนรู้เป็นการเสริมสร้างประสิทธิภาพ ให้แก่องค์กร เพราะเป็นระบบการเปลี่ยนแปลงอย่างกว้างขวาง ระบบ องค์กรแห่งการเรียนรู้ช่วยพัฒนา ความสามารถในการทำงานให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ทำให้สมาชิกในองค์กรเกิด ความร่วมมือกันในกระบวนการแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนารูปแบบใหม่ ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ทั่วทั้งองค์กร (กัลยารัตน์ อีระธนชัยกุล, 2562) และในการเสริมสร้างศักยภาพขององค์กรใน ระยะยาว ผู้นำองค์กรควรต้องพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้เพื่อให้องค์กรสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับ ความเปลี่ยนแปลงได้ (Gregory G. Dess, Gerry McNAMARA, Alan B. Eisner and Seung-Hyun (SEAN) Lee, 2019: 344)

องค์กรแห่งการเรียนรู้ มีความสำคัญกับการดำเนินงานขององค์กรต่างๆ เนื่องจากใน สภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทำให้องค์กรต้องมีการเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง และปรับตัวเพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่องและสร้างความเติบโต หากองค์กรสามารถพัฒนา

องค์การให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ มีแนวปฏิบัติและปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานขององค์การอย่างเหมาะสม เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ที่สามารถปรับตัวได้ตอบสนองต่อสภาพแวดล้อม ก็จะสามารถสร้างศักยภาพให้กับองค์การและส่งผลต่อความก้าวหน้าขององค์การต่อไป บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแนวคิดคุณลักษณะขององค์การแห่งการเรียนรู้ 2) เพื่อศึกษากระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ และ 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้เพื่อพร้อมรับความเปลี่ยนแปลง

เนื้อหา (Content)

ความหมายขององค์การแห่งการเรียนรู้

แนวคิดขององค์การแห่งการเรียนรู้ สามารถค้นพบได้จากผลงานการเขียนเสนอแนวคิดต่างๆ ของ Chris Argyris ศาสตราจารย์ด้านจิตวิทยาที่สอนด้านการศึกษาและพฤติกรรมองค์การของมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด โดยจะเห็นได้จากผลงานที่ได้เขียนร่วมกับศาสตราจารย์ด้านปรัชญา Donald Schon แห่ง MIT ในปี 1978 ซึ่งถือว่าเป็นตำราเล่มแรกที่เกี่ยวข้องกับองค์การแห่งการเรียนรู้ โดยในระยะเริ่มแรก นักวิชาการทั้งสองได้ใช้คำว่า การเรียนรู้เชิงองค์การ (Organizational Learning หรือ OL) ซึ่งอาจจะมุ่งหมายถึง การเรียนรู้ (ของคน) ทั้งหลายที่เกิดขึ้นในองค์การ นอกจากนี้ ยังมีนักวิชาการที่สนใจเกี่ยวกับองค์การแห่งการเรียนรู้ และเผยแพร่ผลงานที่หลากหลาย เช่น Peter Senge ได้ทำการสังเคราะห์ทฤษฎีและวิธีการต่างๆ เพื่อเผยแพร่แนวคิดขององค์การแห่งการเรียนรู้ โดย Senge มีผลงานที่หลากหลาย เช่น หนังสือที่เขียนโดย Senge ชื่อ The Fifth Discipline: The Art and Practice of the Learning Organization เป็นต้น แนวคิด แนวปฏิบัติต่างๆ ขององค์การแห่งการเรียนรู้ มีการพัฒนาด้านองค์ความรู้ของนักวิชาการที่หลากหลาย และมีการประยุกต์ใช้แนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาองค์การให้มีความก้าวหน้าต่อไปในหลายๆ องค์การ (อ้างถึงใน วีระวัฒน์ ปันนิตามัย, 2544: 52-55)

องค์การแห่งการเรียนรู้ มีนักวิชาการได้ให้ความหมายขององค์การแห่งการเรียนรู้ หลากหลายแนวคิด ดังนี้ Senge (1990) (อ้างถึงใน เนตรพัฒนา ยาวีราข, 2556: 152) ได้ให้ความหมาย องค์การแห่งการเรียนรู้ หมายถึง องค์การที่คนในองค์การขยายขีดความสามารถ ในการสร้างสรรค์ผลสัมฤทธิ์ ที่องค์การปรารถนาอย่างต่อเนื่อง สามารถสร้างและขยายเครือข่ายของการเรียนรู้ มีความเป็นอิสระ ไม่มีขอบเขตการเรียนรู้ คนในองค์การมีการเรียนรู้อย่างทั่วถึงทั้งองค์การ สอดคล้องกับแนวคิดของ Robbins and Coulter (2002) (อ้างถึงใน รังสรรค์ ประเสริฐศรี, 2549: 339) ได้ให้ความหมาย องค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organizations) หมายถึง องค์การซึ่งมีการพัฒนาขีดความสามารถในการเรียนรู้ (Learn) การปรับตัว (Adapt) และการเปลี่ยนแปลง (Change) อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของ สุรพันธ์ ฉันทแดนสุวรรณ (2560: 183) ได้สรุปความหมายขององค์การแห่งการเรียนรู้ หมายถึง องค์การที่มีความปรารถนาในการที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ เพื่อการพัฒนาการทำงาน มีการแบ่งปันความคิดในการทำงาน มีการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม มีการทุ่มเทพยายามเพื่อลงทุนให้กับบุคลากรในทุกระดับให้เกิดการเรียนรู้ ตลอดจนสร้างค่านิยมเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมและทดลองทำสิ่งใหม่ๆ จนกลายเป็นวัฒนธรรมขององค์การ สอดคล้องกับแนวคิดของ สมคิด บางโม (2562: 34) ได้กล่าวถึง องค์การอัจฉริยะ (Smart Organization) หรือองค์การแห่งการเรียนรู้ คือ องค์การที่มุ่งเน้นให้มีการถ่ายทอดความรู้ระหว่างบุคลากรภายในองค์กร ผ่านการสื่อสารในรูปแบบต่างๆ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ควบคู่กับการแสวงหาความรู้จากภายนอกองค์กร เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยง

ความรู้ ซึ่งนำไปสู่แนวปฏิบัติที่ดี บุคลากรจะเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ก่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างฐานความรู้ที่เข้มแข็งแก่องค์กร สอดคล้องกับการให้คำนิยามของ สุภะรัฐ ยอดระบำ (2561) ได้ให้คำนิยามขององค์การแห่งการเรียนรู้ หมายถึง องค์การที่มีความสามารถในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในทุกระดับขององค์การ มีการรวบรวม จัดการ และใช้ความรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการสร้างสรรค์ให้ดียิ่งขึ้น โดยผ่านสมาชิกขององค์การทั้งระดับบุคคลและระดับกลุ่ม ซึ่งสมาชิกขององค์การมีความมุ่งมั่นพัฒนาตนเอง มีวิธีคิดที่เปิดกว้าง มีการคิดเชิงระบบ มีความคิดสร้างสรรค์ เรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแบ่งปันความรู้ มีวิสัยทัศน์ร่วมและความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในเป้าหมายขององค์การ สามารถสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่แทรกซึมและฝังลึกในตัวสมาชิกขององค์การ สามารถบูรณาการการเรียนรู้การปฏิบัติงานของตนเองสู่กลุ่มและองค์การ เป็นผลให้องค์การสามารถเรียนรู้ ปรับตัวและพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

กล่าวโดยสรุป องค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organizations) หมายถึง องค์การที่ส่งเสริมสนับสนุนให้สมาชิกในองค์การเรียนรู้สิ่งต่างๆ อย่างมีระบบ มีการสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมให้ระดับบุคคล ระดับกลุ่มหรือทีมงาน และระดับทั่วทั้งองค์การ ได้พัฒนาความรู้ เปิดโอกาสให้แสดงความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนแลกเปลี่ยนความรู้ นำความรู้หรือสร้างความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเอง และสร้างศักยภาพการเติบโตในภาพรวมขององค์การต่อไป

คุณลักษณะขององค์การแห่งการเรียนรู้

มีนักวิชาการได้กล่าวถึงคุณลักษณะขององค์การแห่งการเรียนรู้หลากหลายแนวคิด ดังนี้ ยुरพร ศุภรัตน์ (2553) ได้กล่าวถึง ลักษณะสำคัญของการเป็นองค์การเพื่อการเรียนรู้ โดยสรุปลักษณะ 6 ประการคือ 1) คุณค่าทางวัฒนธรรม (Cultural Values) หมายถึง คุณค่าทางวัฒนธรรมที่สนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้และนำความรู้ที่มีมาแบ่งปันกับสมาชิกในองค์การ และประยุกต์ความรู้นั้นๆ ไปใช้ให้ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ 2) ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหาร หรือความมุ่งมั่นของผู้บริหารและการให้อำนาจ (Leadership Commitment and Empowerment) ผู้นำจะมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน ส่งเสริมการเรียนรู้ของตนเอง และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้อื่น ให้อำนาจในการปฏิบัติงานกับสมาชิกในองค์การ ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการทำงาน การแก้ปัญหาต่างๆ ด้วยการให้พนักงานเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง โดยการให้อำนาจในการปฏิบัติงานแก่พนักงานเป็นปัจจัยส่วนหนึ่งของการพัฒนาเพื่อเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ 3) การสื่อสาร หรือ Communication ซึ่งเป็นการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ มีความจำเป็นและมีลักษณะสำคัญในการพัฒนาไปสู่การเป็นองค์การเพื่อการเรียนรู้ 4) การถ่ายทอดองค์ความรู้ในองค์การ (Knowledge Transfer) โดยการเรียนรู้จะเกิดขึ้นเมื่อความรู้จากส่วนหนึ่งขององค์การถูกถ่ายโอนอย่างมีประสิทธิภาพไปยังอีกส่วนหนึ่งขององค์การ 5) ลักษณะพนักงาน Employee Characteristics พนักงานหรือสมาชิกในองค์การมีความสำคัญในการสร้างความรู้และกระจายความรู้ทั่วทั้งองค์การเพื่อพัฒนาไปสู่องค์การแห่งการเรียนรู้ และ 6) การยกระดับผลการปฏิบัติงาน (Performance Upgrading) โดยในองค์การแห่งการเรียนรู้ การยกระดับผลการปฏิบัติงานหรือการปรับปรุงให้ระดับผลการปฏิบัติงานที่ดีขึ้น ลักษณะสำคัญประการหนึ่งคือ การประเมินว่าองค์การพัฒนาสู่การเป็นองค์การเพื่อการเรียนรู้ ดังนั้น องค์การควรสามารถวัดได้ว่า พนักงานมีการเรียนรู้ มีการแสวงหาความรู้ และมีการนำความรู้มาใช้ ซึ่งผลของการเรียนรู้ และการนำความรู้ไปใช้ ส่วนหนึ่งจะแสดงออกมาให้เห็นในรูปของผลการดำเนินงานขององค์การ เป็นต้น สอดคล้องกับ แนวคิดของเนตร์พัฒนา ยาวีราช (2556: 152) ที่กล่าวถึง องค์การแห่งการเรียนรู้ หมายถึง การเรียนรู้เกี่ยวกับการมีความคิดริเริ่ม (Creating) ความต้องการ (Acquiring) การถ่ายโอนความรู้ (Transferring Knowledge) และการปรับปรุงพฤติกรรมเพื่อให้เกิดองค์ความรู้

ใหม่ แนวคิดทางการเรียนรู้องค์การ เน้นที่แก้ปัญหาอย่างมีระบบ ทดลอง ค้นคว้าสิ่งใหม่ การเรียนรู้จากประสบการณ์ในอดีตที่ผ่านมา เรียนรู้จากประสบการณ์ผู้อื่นหรือกิจการอื่นๆ และมีการถ่ายโอนความรู้ ซึ่งมีส่วนสนับสนุนให้องค์การประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับแนวคิดของ สุรพันธ์ ฉันทแดนสุวรรณ (2560: 185) ได้กล่าวถึง ลักษณะสำคัญ 5 ประการขององค์การแห่งการเรียนรู้ คือ 1) มีการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ (Systematic Problem Solving) โดยอาศัยหลักการทางวิทยาศาสตร์ 2) มีการทดลองปฏิบัติในสิ่งใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อองค์การเสมอ 3) มีการเรียนรู้จากบทเรียนในอดีต มีการบันทึกข้อมูลเป็นกรณีศึกษา (Case Study) เพื่อให้สมาชิกในองค์การได้ศึกษาถึงความสำเร็จและสิ่งที่ควรปรับปรุง เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในอนาคต มีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ของสมาชิก 4) มีการเรียนรู้จากผู้อื่นโดยใช้การสัมภาษณ์ การสังเกต เป็นต้น และ 5) มีการถ่ายทอดความรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Day (1991, 1994) (อ้างถึงใน พยัต วุฒิมรงค์, 2562: 61) ได้แนะนำความสามารถในการเรียนรู้ (Learning Capability) 4 ประการคือ การเปิดใจรับฟัง (Open-Minded Inquiry) การกระจายสารสนเทศร่วมกัน (Synergistic Information Distribution) การแปลความหมายร่วมกัน (Mutually Informed Interpretations) และการเข้าถึงหน่วยความจำ (Accessible Memory) ซึ่งเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ขององค์การ

กล่าวโดยสรุป คุณลักษณะขององค์การแห่งการเรียนรู้ คือ 1) มีวิสัยทัศน์ในการดำเนินงานขององค์การที่ชัดเจน เข้าใจถึงสิ่งที่องค์การต้องการเรียนรู้ 2) มีแนวคิดที่สนับสนุนให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และนำความรู้มาแลกเปลี่ยนภายในองค์การหรือแลกเปลี่ยนกับหน่วยงานภายนอก องค์การ ตลอดจนนำความรู้มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ 3) มีระบบการสร้างองค์ความรู้ กระจายความรู้ ถ่ายโอนความรู้ไปยังบุคคลหรือส่วนงานต่างๆ เพื่อนำความรู้ไปใช้ประโยชน์กับการทำงานขององค์การ ตลอดจนมีระบบการจัดเก็บข้อมูลความรู้ขององค์การอย่างเป็นระบบ 4) มีบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ เช่น การเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น หรือความคิดสร้างสรรค์ต่างๆ การสนับสนุนการทดลองปฏิบัติในสิ่งใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อองค์การ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ของสมาชิกในองค์การ มีระบบการจูงใจเพื่อสนับสนุนให้เกิดความต่อเนื่องในการเรียนรู้ และการพัฒนาผลงานใหม่ๆ เพื่อความก้าวหน้าของบุคลากรและความก้าวหน้าขององค์การ

กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้

กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ มีนักวิชาการให้แนวคิดที่หลากหลาย ดังนี้ Wick และ Leon (1993) (อ้างถึงใน ยุรพร สุทธิรัตน์, 2553: 33-42) ได้กล่าวถึง วงจรการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน เรียกว่า SMART Learning โดยมีขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การเลือกเป้าหมายที่มีความสำคัญทั้งต่อตัวเองและต่อองค์การ โดยในขั้นตอนนี้จะต้องมองไปในอนาคตและตัดสินใจว่า อะไรเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อความสำเร็จขององค์การในอีก 2-3 ปีข้างหน้า และความชำนาญในเรื่องอะไรที่จำเป็นต่อความสำเร็จขององค์การ ขั้นตอนที่ 2 การทำแผนเพื่อนำไปสู่การบรรลุถึงเป้าหมาย โดยจะต้องรู้ว่าสาระสำคัญคืออะไร ต้องการจะทำอะไร โดยองค์การควรมีการจัดทำแผนการเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 3 การปฏิบัติตามแผน โดยขั้นตอนนี้เป็นการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ โดยเริ่มจากกิจกรรมแรกที่ได้บันทึกไว้ในแผน ขั้นตอนที่ 4 การทบทวนและประเมินว่าได้เรียนรู้อะไร และเรียนรู้อย่างไร และขั้นตอนที่ 5 วางเป้าหมายสำหรับเป้าหมายการเรียนรู้ลำดับต่อไป โดยขั้นตอนนี้เป็นการตั้งใจใช้สิ่งที่เพิ่งจะเรียนรู้ รวมผสมผสานทักษะใหม่กับความสามารถต่างๆ ที่มี และใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการเริ่มการเรียนรู้ใหม่ต่อไป เมื่อทักษะการเรียนรู้ใหม่เป็นส่วนหนึ่งของการทำงานก็จะเป็นประโยชน์ต่อการทำงานและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในอนาคตต่อไป สอดคล้องกับแนวคิดของ

ศิริภัสสร วงศ์ทองดี (2563: 103) ได้กล่าวถึง องค์การมีความจำเป็นต้องเรียนรู้ เพื่อให้ดำรงอยู่และปรับปรุงให้ดีขึ้นอยู่ตลอดเวลา ซึ่งในความเป็นจริง องค์การที่มีการเรียนรู้ คือ องค์การที่มีปัจเจกบุคคลซึ่งเป็นสมาชิกขององค์การมีการเรียนรู้ การเรียนรู้ขององค์การ (Organizational Learning) จะมีการเชื่อมโยงกับแผนงาน (Plans) เพื่อให้เข้ากับการปฏิบัติงาน (Operations) และเชื่อมโยงกับ การเรียนรู้ของปัจเจกบุคคล ที่เป็นสมาชิกขององค์การด้วยการเรียนรู้ของปัจเจกบุคคลจะมีการเชื่อมโยงระหว่าง ความคิด (Thinking) กับการลงมือทำ (Doing) โดยการเรียนรู้ของบุคคลจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อบุคคลได้ทราบว่าสิ่งใดที่สามารถนำมาใช้ได้จริงและสิ่งใดที่นำมาใช้ไม่ได้ รวมถึงการเรียนรู้จะเกิดขึ้นเมื่อลงมือปฏิบัติจริง ทั้งนี้ การเรียนรู้ กับ การเกิดความรู้ใหม่ หรือการจัดการความรู้ (Knowledge Management) มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ซึ่งมีกระบวนการจัดการความรู้ มีอยู่ 3 ขั้นตอน คือ 1) การแสวงหาความรู้ (Knowledge Acquisition) หมายถึง การแสวงหาความรู้ที่เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะ การทำความเข้าใจตนเองและการแสวงหาความรู้ทักษะใหม่ๆ 2) การแบ่งปันความรู้ (Knowledge Sharing) คือ การแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้ให้กับผู้อื่น และ 3) การใช้ประโยชน์จากความรู้ (Knowledge Utilization) เป็นการนำความรู้ที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์

กล่าวโดยสรุป กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ 1) กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายการเรียนรู้ขององค์การ 2) จัดทำแผนการเรียนรู้ขององค์การ เช่น องค์การต้องการเรียนรู้สิ่งใด สำคัญของการเรียนรู้คืออะไร ประโยชน์จากการเรียนรู้คืออะไร ใครเป็นผู้รับผิดชอบหรือมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ 3) การปฏิบัติตามแผนการเรียนรู้ขององค์การที่ได้กำหนดไว้ 4) การติดตาม และประเมินผลการเรียนรู้ขององค์การที่ได้กำหนดไว้ตามแผนการเรียนรู้ขององค์การ 5) การพัฒนาหรือปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานด้านการเรียนรู้ขององค์การอย่างต่อเนื่อง

แนวทางการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้เพื่อพร้อมรับความเปลี่ยนแปลง

แนวทางการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้เพื่อพร้อมรับความเปลี่ยนแปลง มีนักวิชาการได้ให้แนวคิดที่หลากหลาย ดังนี้ Peter Senge (1990) (อ้างถึงใน กัลยารัตน์ ธีระธนชัยกุล, 2562) ได้กล่าวถึง แนวทางในการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ สามารถทำได้คือ 1) บุคคลรอบรู้ (Personal Mastery) หมายถึง การเรียนรู้ของบุคลากร โดยบุคลากรในองค์กรต้องให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ ปฏิบัติ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตเพื่อเพิ่มศักยภาพตนเอง 2) แบบแผนทางความคิด (Mental Model) หมายถึง แบบแผนทางความคิด ความเชื่อ ทักษะ ทักษะที่ได้รับการสั่งสมประสบการณ์ กรอบความคิดที่ทำให้บุคคลสามารถเข้าใจ วินิจฉัย ตัดสินเรื่องต่างๆ ได้เหมาะสม 3) การมีวิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision) หมายถึง การสร้างทัศนคติร่วมของคนในองค์กรให้มองเห็นภาพและมุ่งไปทิศทางเดียวกัน 4) การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning) หมายถึง การเรียนรู้ร่วมกันของสมาชิกในลักษณะกลุ่มหรือทีมงาน เพื่อถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง และ 5) การคิดอย่างเป็นระบบ (System Thinking) หมายถึง การที่บุคลากรในองค์กรมีความสามารถเชื่อมโยงสิ่งต่างๆ โดยมองเห็นภาพสัมพันธ์กันเป็นระบบโดยรวมได้อย่างเข้าใจ สอดคล้องกับแนวคิดของ Bennett และ O'Brien (1994) (อ้างถึงใน ยุพร ศุภรัตน์, 2553: 14-17) โดย Bennett และ O'Brien ได้เสนอปัจจัย 12 ประการที่มีผลต่อความสามารถขององค์การในการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลง คือ 1) กลยุทธ์และวิสัยทัศน์ โดยองค์การและสมาชิกในองค์การจะต้องมีวิสัยทัศน์และต้องรู้ว่าจะต้องเติบโตไปในทิศทางใด ซึ่งจะทำให้รู้ว่าต้องเรียนรู้อะไรเพื่อให้ไปถึงเป้าหมายนั้น 2) การปฏิบัติของผู้บริหาร โดยผู้บริหารจะมีหน้าที่หลักในการสนับสนุนสภาพแวดล้อมในการทำงาน เช่น การให้ความสำคัญของการเรียนรู้ การสนับสนุนให้หน่วยงานอื่นในองค์การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ 3) การปฏิบัติของผู้จัดการ โดยผู้จัดการในที่นี้คือผู้ที่สนับสนุนและ

ให้คำแนะนำแก่พนักงานและทีมงาน การทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในองค์กร เป็นตัวอย่างที่ดีในการปฏิบัติ ด้านการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง 4) ประเพณีปฏิบัติขององค์กร เป็นผลรวมคุณค่าและทัศนคติของคนในองค์กร ที่มีลักษณะพึงปฏิบัติต่อองค์กร เช่น การเปิดเผยและไว้วางใจซึ่งกันและกัน การกล้าแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ 5) โครงสร้างองค์กร/งาน โดยโครงสร้างองค์กรสามารถสนับสนุนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เช่น ให้มีการเปลี่ยนแปลงคำอธิบายงาน (Job Description) ได้ง่ายเพื่อตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมภายนอกและความต้องการขององค์กรเอง การหมุนเวียนเปลี่ยนตำแหน่ง เป็นต้น 6) การหมุนเวียนของข้อมูล โดยองค์กรที่มุ่งการเรียนรู้ จะนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการหาและกระจายข้อมูล ซึ่งระบบคอมพิวเตอร์จะช่วยสนับสนุน และทำให้ง่ายต่อการสื่อสารระหว่างพนักงาน 7) การปฏิบัติของแต่ละคนและทีม โดยองค์กรจะเติบโตก้าวหน้าเมื่อพนักงานแต่ละคนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง 8) กระบวนการทำงาน โดยพนักงานจะต้องแบ่งปันความชำนาญและตรวจสอบว่าการเรียนรู้นั้นเป็นประโยชน์ต่องานและเป็นไปอย่างต่อเนื่อง 9) เป้าหมายการปฏิบัติงาน ในการประสบความสำเร็จของธุรกิจ คือ การให้ความสำคัญกับความต้องการของลูกค้า ดังนั้น การสร้างองค์กรที่ใช้การเรียนรู้เป็นเครื่องมือจะเน้นการตอบสนองความต้องการของลูกค้า 10) การอบรมและการศึกษา จะมีบทบาทสำคัญในการปรับเปลี่ยนองค์กรในทางปฏิบัติ 11) การพัฒนาบุคคล/ทีม องค์กรเพื่อการเรียนรู้จะหาวิธีให้พนักงานพัฒนาตัวเอง และสนับสนุนการพัฒนาทีม องค์กรสามารถเรียนรู้ต่อเมื่อทีมเรียนรู้เป็นกลุ่มในลักษณะของการปฏิบัติของกลุ่ม และทำการปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่อง 12) รางวัล โดยระบบการให้รางวัลต้องสนับสนุนการเรียนรู้ของทั้งบุคคลและองค์กร สอดคล้องกับแนวคิดของ วรภัทร์ ภูเจริญ (2548) ได้กล่าวถึงองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) และการบริหารความรู้ (Knowledge Management) โดยในการจัดทำ องค์กรแห่งการเรียนรู้และการบริหารความรู้ มีเครื่องมือ (Tools) เพื่อให้องค์กรแห่งการเรียนรู้ และการบริหารความรู้ ประสบความสำเร็จมีหลายประการ เช่น 1) ระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อใช้จัดเก็บรวบรวม และง่ายต่อการสืบค้นข้อมูล 2) ระบบชมรม (Club) เพื่อใช้ในการค้นหา ผู้รู้ กัลยาณมิตร เพื่อที่จะได้แลกเปลี่ยนความรู้ 3) หลักการของ CC การเรียนการสอนแบบ CC (Child centered education) หรือ ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เข้าใจผู้เรียน 4) การเล่าเรื่อง (Story Telling) อาจอยู่ในรูปของสารคดี กระดานเล่าเรื่อง อยู่ในสื่อต่างๆ สื่อ Electronics เป็นต้น 5) การทำงานเป็นทีม ซึ่งอาจทำในรูปแบบโครงการ หรือทำงานข้ามหน่วยงาน 6) การทำกิจกรรมกลุ่มย่อย 7) ชุมชนการเรียนรู้ (CoP : Communities of practices) เป็นการที่บุคคลต่างๆ มารวมกันอย่างไม่เป็นทางการ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ สนทนา เป็นต้น 8) สังคมการเรียนรู้ หรือ Learning Society) เช่น การที่ผู้บริหารสังคมนั้นๆ (ระดับประเทศ ระดับองค์กร หรือ ระดับชุมชน) เปิดโอกาสให้บุคคลในสังคมนั้นๆ ทราบข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ เพื่อการไปวิเคราะห์ สังเคราะห์ ปฏิบัติได้ 9) ระบบโค้ช (Coaching) เช่น การมีผู้ฝึกสอนเฉพาะทาง เฉพาะงาน เฉพาะกระบวนการ 10) ระบบที่ปรึกษา (Mentoring System) 11) การหมุนงาน 12) การแลกเปลี่ยนงาน เช่น แลกเปลี่ยนข้ามองค์กร การยืมตัวมาทำงาน เพื่อสร้างมุมมองใหม่ 13) ใช้การบริหารการเปลี่ยนแปลง (Change Management) โดยใช้เทคนิคการบริหารการเปลี่ยนแปลงที่หลากหลาย เช่น การเชิญวิทยากร แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อสร้างมุมมองที่หลากหลาย เป็นต้น สอดคล้องกับแนวคิดของ ชนงกรณ์ กุณฑลบุตร (2560: 59) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สามารถดำเนินการได้คือ 1) ผู้บริหารต้องเปิดโอกาสให้ทุกคนในองค์กรพัฒนาความรู้ และแสวงหาความรู้ใหม่ๆ 2) หาแนวทางให้พนักงานสามารถใช้ศักยภาพทางความคิดในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ และส่งเสริมให้พนักงานกล้าที่จะทำสิ่งใหม่ๆ 3) ผู้บริหารต้องหาแนวทางสร้างแนวทางในการตัดสินใจเป็นกลุ่ม เนื่องจากการตัดสินใจเป็นกลุ่มเป็นปัจจัย

สนับสนุนในการพัฒนาองค์การให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ 4) ผู้บริหารจะต้องสนับสนุนให้เกิดมีการมองอนาคตขององค์การร่วมกัน (Shared Vision) โดยบุคลากรต้องมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน และ 5) ผู้บริหารควรเสริมสร้างให้เกิดการคิดอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้การดำเนินการเปลี่ยนแปลงองค์การเพื่อให้พัฒนาเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ควรมีแนวทางการจัดการการเปลี่ยนแปลง โดย Cummings and Worley (2005) (อ้างถึงในจิตติ รัตติธรรมโชติ, 2558: 135) ได้นำเสนอ การจัดการการเปลี่ยนแปลงที่ปฏิบัติได้จริงประกอบด้วย 5 กิจกรรมหลักที่ช่วยให้การเปลี่ยนแปลงเกิดประสิทธิผล ดังนี้ 1) การสร้างความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงของสมาชิกขององค์การ ซึ่งทำให้สมาชิกขององค์การเห็นความจำเป็นของการเปลี่ยนแปลง 2) การสร้างวิสัยทัศน์แสดงถึงความมุ่งหมายและความจำเป็นของการเปลี่ยนแปลง 3) การแสวงหาความสนับสนุนในการเปลี่ยนแปลงจากกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ หมายถึง การทำให้บุคคลที่มีอิทธิพลให้ความร่วมมือในขั้นตอนการดำเนินการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะทำให้การเปลี่ยนแปลงดำเนินตามแผนได้ 4) การจัดการการเปลี่ยนแปลงจากสถานะปัจจุบันไปสู่สถานะในอนาคต ได้แก่ การกำหนดแผนปฏิบัติการของกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการเปลี่ยนแปลง และจัดตั้งคณะทำงานที่รับผิดชอบกิจกรรมดังกล่าว 5) การประคับประคองการเปลี่ยนแปลงให้ดำเนินไปจนเสร็จสิ้น ได้แก่ การสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นต่อการดำเนินการเปลี่ยนแปลง การสร้างระบบสนับสนุน การพัฒนาทักษะความสามารถที่จำเป็นต่อการดำเนินการเปลี่ยนแปลงตามแผน และการส่งเสริมพฤติกรรมเกี่ยวกับการดำเนินการเปลี่ยนแปลง

กล่าวโดยสรุป แนวทางการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้เพื่อพร้อมรับความเปลี่ยนแปลงในมุมมองของผู้เขียนบทความ ผู้เขียนขอเสนอแนวทางดังนี้ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ขององค์การ โดยองค์การจะต้องมีวิสัยทัศน์ขององค์การว่าจะมีการดำเนินงานไปในทิศทางใดเพื่อให้ถึงเป้าหมายที่องค์การได้ตั้งไว้ และเมื่อองค์การมีทิศทางดำเนินงานที่ชัดเจน จะทำให้เข้าใจถึงสิ่งที่องค์การต้องเรียนรู้ 2) การปรับโครงสร้างองค์การให้มีความยืดหยุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันของบุคลากรภายในองค์การ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรภายในองค์การ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับองค์การภายนอก เพื่อนำความรู้มาเป็นประโยชน์ในการพัฒนาตนเองและพัฒนาองค์การต่อไป 3) การพัฒนาบุคลากร องค์การควรส่งเสริมให้บุคลากรเรียนรู้ รับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 4) การพัฒนาทีมงาน องค์การควรส่งเสริมการพัฒนาทีมงานให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ทั้งในลักษณะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำงานในทีมเดียวกัน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำงานข้ามสายทีมงาน หรือการทำงานเป็นทีมกับหน่วยงานเครือข่ายหรือองค์การภายนอก เพื่อเรียนรู้ในการทำงาน แนวคิดและวิธีการใหม่ๆ เพื่อปรับปรุงเรียนรู้การทำงานอย่างต่อเนื่อง 5) การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ โดยมีแนวทางคือ 5.1) การค้นหาความรู้ เช่น ค้นหาความรู้ที่องค์การควรมีว่าองค์การควรมีความรู้ในสิ่งใด และความรู้อยู่ที่ใคร หรือแหล่งใดบ้าง 5.2) การสร้างองค์ความรู้ เช่น การนำความรู้จากบุคคล หรือแหล่งต่างๆ มารวมและจัดหมวดหมู่ขององค์ความรู้ 5.3) จัดเก็บข้อมูลความรู้และการสืบค้นข้อมูลความรู้ โดยองค์การควรมีการจัดเก็บข้อมูลความรู้อย่างเป็นระบบ เช่น แบ่งเป็นประเภท หรือหมวดหมู่ความรู้ เพื่อให้ผู้ใช้ข้อมูลได้เข้าใจชัดเจน และส่งมอบข้อมูลได้ถูกต้อง ทันเวลา 5.4) การถ่ายโอนความรู้และการใช้ประโยชน์ โดยการแบ่งปันความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยวิธีการต่างๆ ที่หลากหลาย เช่น การจัดทำเอกสาร การสื่อสาร การประชุม การอบรม เป็นต้น และนำความรู้มาใช้ประโยชน์กับการพัฒนาตนเอง พัฒนางาน และพัฒนาความรู้ขององค์การต่อไป 6) การพัฒนาระบบเทคโนโลยี โดยองค์การควรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสนับสนุนการแสวงหาความรู้และกระจายข้อมูลความรู้ต่างๆ ระหว่างบุคลากร ทีมงานภายในองค์การ และเครือข่ายภายนอกองค์การเพื่อสนับสนุนในการสร้างฐานความรู้ และการ

พัฒนาความรู้ใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง 7) การวัดประเมินผลการเรียนรู้ขององค์กร ทั้งระดับบุคคล ระดับทีม และระดับทั่วทั้งองค์กร เพื่อพัฒนาปรับปรุงการเรียนรู้ขององค์กร และ 8) การพัฒนาระบบการจูงใจ โดยการให้รางวัลสนับสนุน ยกย่อง ชมเชย โอกาสความก้าวหน้าในงาน เป็นต้น โดยระบบการให้รางวัลต้องสนับสนุนการเรียนรู้ของทั้งบุคคล ทีมงาน และองค์กร เพื่อสร้างความต่อเนื่องในการเรียนรู้ขององค์กรต่อไป

บทสรุป (Conclusion)

องค์กรแห่งการเรียนรู้ มีความสำคัญกับการดำเนินงานขององค์กรต่างๆ เนื่องจากในสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทำให้องค์กรต้องมีการเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและปรับตัวเพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่องและสร้างความเติบโต องค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organizations) หมายถึง องค์กรที่ส่งเสริม สนับสนุนให้สมาชิกในองค์กรเรียนรู้สิ่งต่างๆ อย่างมีระบบ มีการสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมให้ระดับบุคคล ระดับกลุ่มหรือทีมงาน และระดับทั่วทั้งองค์กร ได้พัฒนาความรู้ เปิดโอกาสให้แสดงความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนแลกเปลี่ยนความรู้ นำความรู้หรือสร้างความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเอง และสร้างศักยภาพการเติบโตในภาพรวมขององค์กรต่อไป คุณลักษณะขององค์กรแห่งการเรียนรู้ คือ 1) มีวิสัยทัศน์ในการดำเนินงานขององค์กรที่ชัดเจน 2) มีแนวคิดที่สนับสนุนให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้ 3) มีระบบการสร้างองค์ความรู้ กระจายความรู้ ถ่ายโอนความรู้ไปยังบุคคลหรือส่วนงานต่างๆ เพื่อนำความรู้ไปใช้ประโยชน์กับการทำงานขององค์กร 4) มีบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ แนวทางการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้เพื่อพร้อมรับความเปลี่ยนแปลงผู้เขียนบทความนำเสนอ คือ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ขององค์กร โดยองค์กรจะต้องมีวิสัยทัศน์ขององค์กรว่าจะมีการดำเนินงานไปในทิศทางใดเพื่อให้ถึงเป้าหมายที่องค์กรได้ตั้งไว้ และเมื่อองค์กรมีทิศทางการทำงานที่ชัดเจน จะทำให้เข้าใจถึงสิ่งที่องค์กรต้องเรียนรู้ 2) การปรับโครงสร้างองค์กรให้มีความยืดหยุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันของบุคลากรขององค์กร 3) การพัฒนาบุคลากร ส่งเสริมให้บุคลากรเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 4) การพัฒนาทีมงาน ส่งเสริมการพัฒนาทีมงานให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน 5) การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ โดยมีแนวทางคือ 5.1) การค้นหาความรู้ 5.2) การสร้างองค์ความรู้ 5.3) จัดเก็บข้อมูลความรู้และการสืบค้นข้อมูลความรู้ 5.4) การถ่ายโอนความรู้และการใช้ประโยชน์ โดยการแบ่งปันความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยวิธีการต่างๆ ที่หลากหลาย 6) การพัฒนาระบบเทคโนโลยี นำเทคโนโลยีมาใช้ในการสนับสนุนการแสวงหาความรู้และกระจายข้อมูลความรู้ต่างๆ 7) การวัดประเมินผลการเรียนรู้ขององค์กร ทั้งระดับบุคคล ระดับทีม และระดับทั่วทั้งองค์กร และ 8) การพัฒนาระบบการจูงใจ โดยระบบการให้รางวัลต้องสนับสนุนการเรียนรู้ของทั้งบุคคล ทีมงาน และองค์กร เพื่อสร้างความต่อเนื่องในการเรียนรู้ขององค์กรต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- กัลยารัตน์ ชีระชนชัยกุล. (2562). การจัดการการเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพฯ: บริษัท วี.พรีนท์ (1991) จำกัด.
- จิตติ รัชมีธรรมโชติ. (2558). การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาองค์กร. กรุงเทพฯ: บริษัท ธันวา 4 อาร์ต จำกัด.
- ชนงกรณ์ กุณทลบุตร. (2560). หลักการจัดการธุรกิจปัจจุบัน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2556). การจัดการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาองค์กร. กรุงเทพฯ: บริษัท ทริปปี้ล กรุ๊ป จำกัด.
- พยัต วุฒิรงค์. (2562). การจัดการนวัตกรรม ทรัพยากร องค์กรแห่งการเรียนรู้ และนวัตกรรม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุรพร ศุภธรัตน์. (2553). องค์กรเพื่อการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บริษัทแอคทีฟ พรีนท์ จำกัด.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2549). การจัดการสมัยใหม่. กรุงเทพฯ: บริษัท ธรรมสาร จำกัด.
- วรภัทร์ ภูเจริญ. (2548). องค์กรแห่งการเรียนรู้ และการบริหารความรู้. กรุงเทพฯ: บริษัท อริยชน จำกัด.
- วีระวัฒน์ ปันนิตามัย. (2544). การพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: บริษัท เอ็กซ์เปอร์ เนท์ จำกัด.
- ศิริภัสสรค์ วงศ์ทองดี. (2563). ผู้นำ นักบริหารกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมคิด บางโม. (2562). องค์กรและการจัดการ. กรุงเทพฯ: บริษัท วี.พรีนท์ (1991) จำกัด.
- สุภะรัฐ ยอดระบำ. (2561). การมุ่งสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลเกาะคา เทศบาลเมืองกระบี่ และเทศบาลนครขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรพันธ์ ฉันทแดนสุวรรณ. (2560). หลักการบริการธุรกิจ. กรุงเทพฯ: บริษัท จุดทอง จำกัด.
- Gregory G. Dess, Gerry McNAMARA, Alan B. Eisner and Seung-Hyun (SEAN) Lee. (2019). **Strategic Management**. 9th ed. New York: Mc Graw Hill Education.

หลักเกณฑ์การเสนอบทความและคำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์ เพื่อตีพิมพ์ในวารสารการบริหารและสังคมศาสตร์ปริทรรศน์

นโยบายและขอบเขตการตีพิมพ์เผยแพร่

“วารสารการบริหารและสังคมศาสตร์ปริทรรศน์” เป็นวารสารสำหรับการเผยแพร่ผลงานวิชาการของคณาจารย์ นักวิชาการ นิสิต นักศึกษา ผู้สนใจทั่วไป และแขนงวิชาที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นผลงานในเชิงบูรณาการทางสังคมศาสตร์ หลักรัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ บริหารธุรกิจ บริหารการศึกษา พระพุทธศาสนาและปรัชญา ตลอดจน บทวิเคราะห์ที่เสนอทางออกให้กับปัญหาที่อยู่ในความสนใจของสังคม

การพิจารณาและคัดเลือกบทความ

บทความแต่ละบทความจะได้รับพิจารณาจากคณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review) จากผู้ทรงคุณวุฒิ 2-3 ท่าน โดยบทความผู้นิพนธ์ภายนอกได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกหน่วยงานที่จัดทำวารสาร และมีความเชี่ยวชาญตรงตามสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์ ทั้งนี้ จะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบชื่อผู้นิพนธ์บทความและผู้นิพนธ์บทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความเช่นเดียวกัน (Double-Blind Peer Review)

ส่วนประเภทของบทความที่ลงตีพิมพ์ในวารสาร

วารสารการบริหารและสังคมศาสตร์ปริทรรศน์ ตีพิมพ์บทความประเภทต่างๆ ดังนี้

1. บทความวิจัย

รายงานผลงานวิจัยใหม่ที่มีองค์ความรู้อันเป็นประโยชน์ เป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจทันต่อเหตุการณ์และยุคสมัย ซึ่งไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใดๆ มาก่อน ควรมีองค์ประกอบ ดังนี้

- 1.1 ชื่อเรื่อง (Title) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยพิมพ์ชื่อเรื่องเป็นภาษาไทยและตามด้วยภาษาอังกฤษ
- 1.2 ผู้นิพนธ์ (Author) ชื่อและนามสกุลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 1.3 บทคัดย่อ (Abstract) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 1.4 คำสำคัญ (Keywords) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ระบุคำเป็นคำสำคัญของเนื้อหาครอบคลุมชื่อเรื่องที่ศึกษา เหมาะสำหรับนำไปใช้เป็นคำค้นหาข้อมูล
- 1.5 บทนำ (Introduction) เป็นส่วนของเนื้อหาที่อธิบายถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา และเหตุผลนำไปสู่การศึกษาวิจัย ทั้งนี้ ควรอ้างอิงเอกสารและงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องด้วยเพื่อให้มีน้ำหนักและเกิดความน่าเชื่อถือ
- 1.6 วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives) ระบุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการวิจัย
- 1.7 วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods) อธิบายถึง กระบวนการดำเนินการอย่างละเอียด และชัดเจน กล่าวถึง รายละเอียดของวิธีการศึกษา ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา และวิธีการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้ง สถิติที่นำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูล

1.8 ผลการวิจัย (Research Results) เสนอผลการวิจัยที่ตรงประเด็นตามลำดับขั้นของการวิจัย ควรจำแนกผลออกเป็นหมวดหมู่และสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยการบรรยายในเนื้อเรื่องและแสดงรายละเอียดเพิ่มเติมด้วยภาพประกอบ ตาราง กราฟ หรือแผนภูมิตามความเหมาะสม

1.9 อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion) ผสมผสานเปรียบเทียบ และผลการวิจัยให้เข้ากับหลักทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง เชื่อมโยงผลการวิจัยให้สอดคล้องกับประเด็นปัญหาการวิจัย เพื่อให้มีความเข้าใจหรือเกิดความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนั้น รวมทั้ง ข้อดี ข้อเสียของวิธีการศึกษา เสนอแนะความคิดเห็นใหม่ๆ ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า เพื่อเป็นแนวทางที่จะนำไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์

1.10 ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions) ระบุข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1.11 เอกสารอ้างอิง (References) เป็นการอ้างอิงเอกสารในเนื้อหาให้ใช้ระบบ APA (American Psychological Association Citation Style) ทั้งนี้ การอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ ผู้นิพนธ์ต้องแปลเป็นภาษาอังกฤษด้วย

2. บทความวิชาการ

หัวข้อและเนื้อหาควรชี้ประเด็นที่ต้องการนำเสนอให้ชัดเจนและมีลำดับเนื้อหาที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ชัดเจน รวมถึง ใช้ทฤษฎีวิเคราะห์และเสนอแนะประเด็นอย่างสมบูรณ์ ควรมีองค์ประกอบ ดังนี้

2.1 ชื่อเรื่อง (Title) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยพิมพ์ชื่อเรื่องเป็นภาษาไทยและตามด้วยภาษาอังกฤษบรรทัดถัดมา

2.2 ผู้นิพนธ์ (Author) ชื่อและนามสกุลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2.3 บทคัดย่อ (Abstract) ให้มีทั้ง ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2.4 คำสำคัญ (Keywords) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ระบุคำเป็นคำสำคัญของเนื้อหา ครอบคลุมชื่อเรื่องที่ศึกษา เหมาะสมสำหรับนำไปใช้เป็นคำค้นหาข้อมูล

2.5 บทนำ (Introduction) เป็นส่วนแนะนำและปูพื้นเรื่อง เพื่อให้ผู้อ่านทราบข้อมูลเบื้องต้นของเนื้อหา

2.6 เนื้อหา (Content) เนื้อหาบทความ มีการแบ่งประเด็นเรื่องย่อยๆ และการจัดเรียงลำดับเป็นไปตามรายละเอียดของเนื้อหา

2.7 บทสรุป (Conclusion) การสรุปเนื้อหาในบทความทั้งหมดออกมาอย่างชัดเจน กระชับ โดยมีการสรุปปิดท้ายเนื้อหาที่นำเสนอ

2.8 เอกสารอ้างอิง (References) เป็นการอ้างอิงเอกสารในเนื้อหาให้ใช้ระบบ APA (American Psychological Association Citation Style) ทั้งนี้ การอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ ผู้นิพนธ์ต้องแปลเป็นภาษาอังกฤษด้วย

การส่งบทความ

บทความที่จะตีพิมพ์ในวารสารการบริหารและสังคมศาสตร์ปริทรรศน์ต้องส่งบทความผ่านระบบออนไลน์ได้ที่ <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/assr/index>

รูปแบบบทความและการตีพิมพ์เนื้อหาบทความ

1. การเตรียมต้นฉบับบทความ มีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ขนาดต้นฉบับ ขนาดหน้ากระดาษ B5 โดยมีการตั้งค่าหน้ากระดาษ ความกว้าง 7.5 นิ้ว และความสูง 10.5 นิ้ว โดยเว้นระยะห่างระหว่างขอบกระดาษด้านบนและด้านซ้าย 1 นิ้ว ด้านขวาและด้านล่าง 0.5 นิ้ว

1.2 รูปแบบการพิมพ์ เนื้อหาในบทความส่วนแรก จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ คือ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้วิจัย บทคัดย่อ คำสำคัญ และเชิงอรรถ อยู่ส่วนหน้าแรก ส่วนที่สอง จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ คือ เนื้อหาบทความที่อยู่ส่วนหน้าที่สองเป็นต้นไป

1.3 ใช้รูปแบบตัวอักษร TH Sarabun PSK พิมพ์ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟต์เวิร์ด

1.4 หัวกระดาษ ประกอบด้วย เลขหน้า ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวธรรมดา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านขวาบน

1.5 ชื่อเรื่อง/ชื่อบทความภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 18 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ

1.6 ชื่อผู้พิมพ์ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ระบุเฉพาะชื่อและนามสกุล ไม่ต้องมีคำนำหน้า เว้น 2 เคาะระหว่างชื่อ และนามสกุล ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษใต้ชื่อเรื่อง

1.7 เครื่องหมายเลข เขียนไว้บนนามสกุลผู้พิมพ์ เพื่อระบุสังกัดคณะ หน่วยงาน และอีเมลของผู้พิมพ์ เพื่อระบุเชิงอรรถ (Footnote) ไว้ด้านล่างกระดาษ

1.8 เชิงอรรถ (Footnote) ให้เขียนไว้ด้านล่างของส่วนหน้าแรกที่มีเครื่องหมายเลขกำกับไว้บนนามสกุลผู้พิมพ์ ให้ระบุสังกัดคณะ หน่วยงาน และอีเมลของผู้พิมพ์ ขนาดตัวอักษร 14 ชนิดตัวธรรมดา กรณีที่ผู้พิมพ์มีสถานภาพเป็นนักศึกษาให้ระบุหลักสูตรที่นักศึกษา กำลังศึกษาอยู่ เช่น หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นต้น ทั้งนี้ การระบุสังกัดคณะ หน่วยงานของผู้พิมพ์นั้น ผู้พิมพ์ต้องระบุทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษด้วย

1.9 หัวข้อบทคัดย่อภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านซ้าย

1.10 เนื้อหาบทคัดย่อภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวธรรมดา ให้จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ บรรทัดแรกเว้น 7 ตัวอักษรจากขอบกระดาษด้านซ้ายและพิมพ์ให้ชิดขอบทั้งสองด้าน ส่วนเนื้อหาบทความที่อยู่หน้าที่สองเป็นต้นไปให้จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์เช่นกัน ทั้งนี้ ควรมีความยาวไม่เกิน 300 คำ และลักษณะของบทคัดย่อควรประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์ (Objective) วิธีการศึกษา (Methods) ผลการศึกษา (Results) และคุณค่าหรือการนำไปใช้ประโยชน์

1.11 หัวข้อคำสำคัญ/อังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านซ้าย ระบุคำสำคัญที่นำไปใช้เป็นคำค้น คำสำคัญแต่ละคำค้นด้วยเครื่องหมายจุลภาค (;) ทั้งนี้ ควรมีคำสำคัญ 3-5 คำ โดยจัดเรียงคำสำคัญตามตัวอักษร

1.12 หัวข้อเรื่อง ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านซ้าย

1.13 หัวข้อย่อ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวธรรมดา ระบุหมายเลขหน้าหัวข้อย่อโดยเรียงตามลำดับหมายเลข

1.14 จำนวนต้นฉบับ ควรมีความอยู่ระหว่าง 10-15 หน้า โดยนับรวมตาราง รูปภาพ แผนภูมิ และเอกสารอ้างอิง

1.15 การอ้างอิงแทรกในเนื้อหา (In-text Citation) และการระบุแหล่งที่มา โดยมีรูปแบบการอ้างอิงแบบนามปี คือ การอ้างอิงเอกสารไว้ส่วนหน้าหรือส่วนหลังของข้อความนั้นๆ ให้ใช้ภาษาอังกฤษเท่านั้น ทั้งผู้นิพนธ์ที่เป็นชาวไทยและต่างประเทศ โดยระบุเฉพาะนามสกุลผู้นิพนธ์คั่นด้วยจุลภาค (,) ปีที่พิมพ์ (ค.ศ.) และเลขหน้า ตามรูปแบบ ดังนี้ Author/(Year of Publication: page) หรือ (Author./Year of Publication: page) เช่น Anuwat (2018: 18) หรือ (Brown, 1997: 18-22) เป็นต้น หากผู้นิพนธ์มีมากกว่า 3 คน ให้ใส่ชื่อคนที่ 1 แล้วตามด้วยคำว่า และคณะ หรือ et.al. (and others)

1.16 ตาราง รูปภาพ และแผนภูมิ กรณีเป็นตารางให้ชื่อตารางอยู่ด้านบน กรณีที่เป็นรูปภาพหรือแผนภูมิ ให้ระบุชื่อรูปภาพหรือแผนภูมิอยู่ด้านล่าง

ตารางที่ 1 รายละเอียดรูปแบบการเตรียมต้นฉบับบทความ

รายละเอียด	ขนาดอักษร	รูปแบบ	ชนิด
ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	18	กึ่งกลาง	ตัวหนา
ชื่อผู้นิพนธ์ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	16	กึ่งกลาง	ตัวหนา
หน่วยงานที่สังกัด (เชิงอรรถ : Footnote) (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	14	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
บทคัดย่อ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
คำสำคัญ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
หัวข้อหลักตามรูปแบบบทความกำหนดไว้	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
หัวข้อย่อย	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
เนื้อหาตามรูปแบบบทความกำหนดไว้	16	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
เอกสารอ้างอิง (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
ตาราง			
ชื่อตาราง (ตารางที่ : จัดไว้บนตาราง)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
รายละเอียดชื่อตาราง (พิมพ์ต่อจากชื่อตาราง)	16	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
รูปภาพ/แผนภูมิ			
ชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ (ภาพ/แผนภูมิที่ : จัดไว้ใต้รูปภาพ/แผนภูมิ)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
รายละเอียดชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ (พิมพ์ต่อจากชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ)	16	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา

การอ้างอิงแทรกในเนื้อหา : ใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบนามปี โดยใช้เป็นภาษาอังกฤษเท่านั้น
ทั้งผู้นิพนธ์ที่เป็นชาวไทยและต่างประเทศ

เอกสารอ้างอิง : ใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบ APA (American Psychological Association Citation Style)
โดยการอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ ผู้นิพนธ์
ต้องแปลเป็นภาษาอังกฤษด้วย

จำนวนต้นฉบับ : มีความยาวอยู่ระหว่าง 10 – 15 หน้า

2. การเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

2.1 การเขียนเอกสารอ้างอิงให้ใช้ตามรูปแบบของ APA (American Psychological Association Citation Style) โดยการอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาไทย หรือภาษาต่างประเทศที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ ผู้นิพนธ์ต้องแปลเป็นภาษาอังกฤษด้วย หากผู้นิพนธ์มีมากกว่า 3 คน ให้ใส่ชื่อคนที่ 1 แล้วตามด้วยคำว่า และคณะ หรือ et.al. (and others) โดยจัดเรียงตามพยัญชนะ สระ ตามรูปแบบการอ้างอิงตามลำดับก่อนหลังให้ถูกต้อง

2.2 การเรียงลำดับเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ (References) ให้เรียงตามลำดับอักษรของชื่อผู้นิพนธ์ โดยไม่ต้องมีตัวเลขกำกับ ให้เริ่มต้นด้วยรายชื่อเอกสารอ้างอิงภาษาไทยก่อน และต่อด้วยรายชื่อเอกสารอ้างอิงภาษาต่างประเทศ และชื่อผู้นิพนธ์ให้อ้างนามสกุลก่อน โดยเขียนตามรูปแบบเดียวกันกับการอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาอังกฤษ

ตัวอย่างลำดับการเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

เอกสารอ้างอิง (References)

การกีฬาแห่งประเทศไทย. (2558). คู่มือผู้ฝึกสอนกีฬาแบดมินตัน. กรุงเทพฯ: กองวิชาการ การกีฬาแห่งประเทศไทย.

อนุวัต กระสังข์. (2560). พื้นฐานรัฐประศาสนศาสตร์. พระนครศรีอยุธยา: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

Cook, Robert D. (1995). Finite Element Modeling for Stress Analysis. New York: John Wiley & sons.

3. รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

หนังสือ (Book)

ชื่อ นามสกุลผู้นิพนธ์. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. ครั้งที่พิมพ์ (ถ้ามี). เมืองที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

Author.// (Year of Publication). // Title of Book. // Edition of Book. // Place of Publication. /
Publisher Name.

รายงานทางวิชาการ

ชื่อ นามสกุลผู้นิพนธ์. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. เมืองที่พิมพ์: หน่วยงานที่เผยแพร่.

Author.// (Year of Publication). // Title. // Place of Publication. /: Publisher Name.

วิทยานิพนธ์

ชื่อ นามสกุลผู้นิพนธ์. (ปีที่พิมพ์). ชื่อวิทยานิพนธ์. วิทยานิพนธ์ระดับ/(บัณฑิต, มหาบัณฑิต, ดุษฎีบัณฑิต). ชื่อสถานศึกษา.

Author.// (Year of Publication). // Title of Thesis. // Degree of Thesis. // Publisher Name.

รายงานการวิจัย

ชื่อ นามสกุลผู้นิพนธ์. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. รายงานการวิจัย. เมืองที่พิมพ์: หน่วยงานที่เผยแพร่/สถานศึกษา.

Author.// (Year of Publication). // Title. // Research Report. // Place of Publication. /: Publisher Name.

รายงานการประชุม

ชื่อ นามสกุลผู้พิมพ์. (ปีที่พิมพ์). “ชื่อบทความ”. ชื่อรายงานการประชุม. วัน เดือน ปี ที่จัด. เลขหน้า.
สถานที่: สำนักพิมพ์.

Author.//(Year of Publication).// “Title of Article”.//In Title.//Date of Publication.//page.//Place
of Publication.//Publisher Name.

วารสาร

ชื่อ นามสกุลผู้พิมพ์. (ปี/เดือน/วันที่พิมพ์). “ชื่อบทความ”. ชื่อวารสาร. ปีที่พิมพ์ (ฉบับที่พิมพ์): เลขหน้าแรก
– หน้าสุดท้าย.

Author.//(Date of Publication).// “Title of Article”.//Name of Journal.//Year(Volume)://page.

หนังสือพิมพ์

ชื่อ นามสกุลผู้พิมพ์. (ปี/เดือน/วันที่พิมพ์). “ชื่อบทความ”. ชื่อหนังสือพิมพ์. เลขหน้าแรก – หน้าสุดท้าย.

Author.//(Date of Publication).// “Title of Article”.//Name of Newspaper.//page.

สื่ออินเทอร์เน็ต

ชื่อ นามสกุลผู้เผยแพร่. (ปี). ชื่อเรื่อง. “ชื่อบทความ”. [ประเภทสื่อที่เข้าถึง]. แหล่งที่มา: แหล่งข้อมูลหรือที่
อยู่บนเว็บไซต์ วัน เดือน ปีที่สืบค้น.

Author.//(Year of Publication).// “Title of Article”.// [Online].//Available.//Name of website.//
Retrieved/Date of Publication.

การสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์. (ปี/เดือน/วันที่). ตำแหน่ง (ถ้ามี). สัมภาษณ์.

Name of Interview.//(Date of Publication).//position.//Interview.

